

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

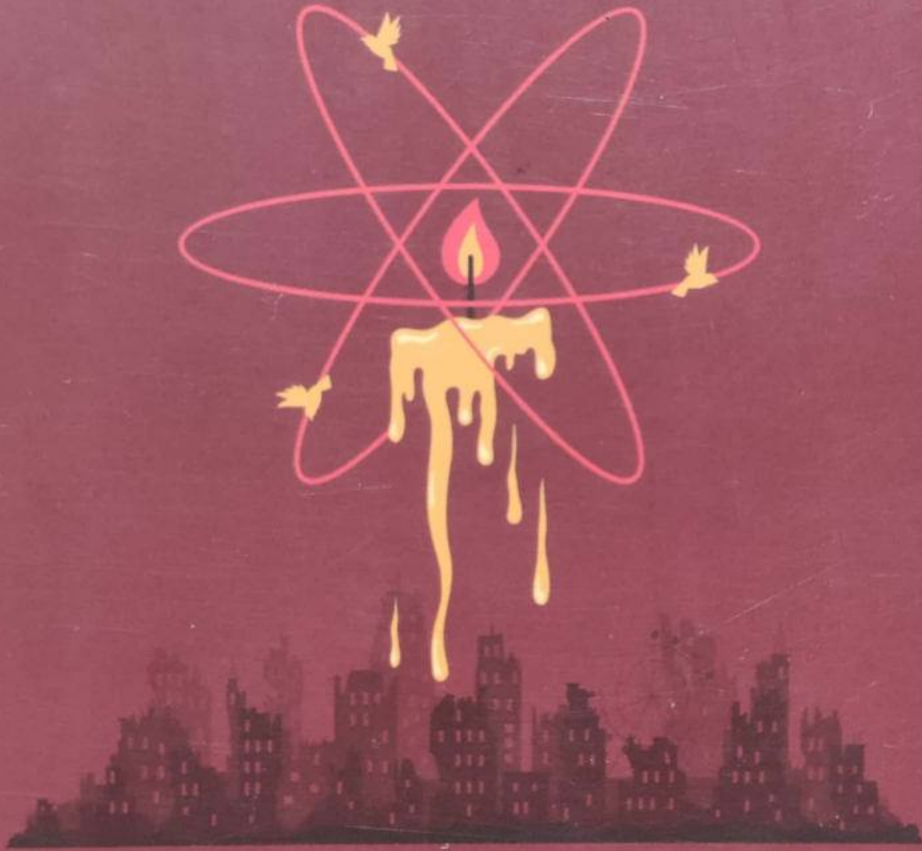
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

WALTER M. MILLER, JR.
LEIBOWITZ İÇİN BİR İLAHİ

Walter M. Miller, Jr.

23 Ocak 1923'te doğan Amerikalı bilimkurgu yazarı. Miller kariyerine kısa öyküler yazarak başladı. İkinci Dünya Savaşı başladıktan sonra Amerikan Hava Kuvvetlerine telsizci ve uçuş eri olarak hizmet etti, İtalya'ya elliden fazla saldırı uçuşu gerçekleştirdi. Monte Cassino'daki bombardımanda görev aldı ve bu onda bir travmaya neden oldu. *Bitmeyen Savaş*'ın yazarı Joe Haldeman, Miller'ın yıllarca "savaş sonrası stres bozukluğu"yla mücadele ettiğini dile getirdi.

Leibowitz İçin Bir İlahi'den sonra Miller başka herhangi bir roman ya da öykü yayımlamadı. Son yıllarına doğru insanlarla iletişimini kesen ve depresyonla mücadele eden yazar, *Leibowitz İçin Bir İlahi*'nin devamı olarak düşündüğü 600'e yakın sayfalık bir taslağı geride bırakan Miller, eşinin ölümünden sonra 1996'da intihar etti. Miller'ın isteği uyarınca, yazar Terry Bisson bu eseri tamamladı. *Saint Leibowitz and the Wild Horse Woman* 1997 yılında yayımlandı.

Leibowitz İçin Bir İlahi

Walter M. Miller, Jr.

Özgün Adı

A Canticle for Leibowitz

İthaki Yayınları - 1557

Bilimkurgu Klasikleri - 49

Dizi Editörü: Alican Saygı Ortanca

Yayıma Hazırlayan: Seda Ersavcı

Düzeltili: Alican Saygı Ortanca

Kapak Tasarımı ve İllüstrasyonu: Hamdi Akçay

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: B. Elif Balkın

2. Baskı, Ocak 2020, İstanbul

ISBN: 978-605-7762-21-4

Sertifika No: 11407

Türkçe Çeviri © Sönmez Güven, 2012

Walter M. Miller, 1959, 1987

Türkçe Telif Hakkı © İthaki, 2019

AnatoliaTif Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Don Congdon Associates, Inc. ile yapılan anlaşmaya göre yayınlanmıştır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.

Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul

Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

editor@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık

Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu - İstanbul

Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com

Sertifika No: 40200

WALTER M. MILLER, JR. LEIBOWITZ İÇİN BİR İLAHİ

Çeviren
Sönmez Güven

Kısım Bir
FIAT HOMO*

* İnsan Olsun. -yhn

1

Eğer çöldeki Büyük Perhiz orucu* sırasında genç rahip adayının karşısına beli peştamallı bir hacı çıkmamış olsaydı, Utahlı Francis Gerard Kardeş kutsal belgeleri belki hiçbir zaman bulamayacaktı.

Francis Kardeş beline peştamal dolamış bir hacıyı o güne dek bilfiil görmemişti ama hacının ufukta, kızgın pusun içinde titrek, siyah bir zerre gibi belirdiği o ilk ânın tüyler ürpertici etkisinden kurtulur kurtulmaz bunun tam da o şahıs olduğunu anlamıştı. Minik bir başa sahip ama bacaksız olan zerre bozuk yolun aynalı parıltısında yürümekten çok kıvrancırcasına belirmiş ve Francis Kardeş'in tespisindeki haça daha bir sıkı sarılarak bir ya da iki Ave mırıldanmasına neden olmuştu. Zerre çölde hareket edebilen herhangi bir yaratığın (Francis gibi üç beş münzevi keşiş ile akbabalar dışında) güneşin öfkesinden kaçabilmek için deliğinde kıpırtısız durduğu ya da bir kayanın altına sığındığı öğle saatlerinde, yeryüzüne zulmetmeye kararlı hararet ifritlerinden türemiş minik bir hayaleti akla getiriyordu. Öğle vakti ancak bir canavar, doğaüstü bir şey ya da bir kaçık yoldan aşağı bu şekilde kasten gelebilirdi.

Francis Kardeş ucubelerin hamisi Tepegöz Aziz Raul'a

* Hristiyanların Paskalyadan önce tuttukları kırk günlük perhiz. -çn

da mutsuz tebaasından onu koruması için aceleyle bir dua göndermeyi ihmal etmedi. (Çünkü o günlerde yeryüzünde canavarların gezdiğini bilmeyen kalmış mıydı? Canlı doğan her şey, Kilise'nin ve Doğa'nın yasaları uyarınca, yaşamaya mahkum ediliyor ve onu doğuranlarca, eğer mümkünse, büyütülüyordu. Bu yasaya, her zaman değilse bile, yaygın bir yetişkin canavarlar toplumunu idame edecek sıklıkla uyuluyordu ve onlar da metruk arazilerin en ücra kısımlarına takılıyor, geceleri bozkır seyyahlarının kamp ateşleri çevresinde sinsice dolaşıyorlardı.) Ama zerre, sıcağın titreşimlerinden sonunda kurtulmuş ve uzaktaki bir hacı olduğunu belli edecek biçimde açığa çıkmıştı; Francis Kardeş elindeki haçı ufak bir aminle birlikte bıraktı.

10

Hacı bir asası, hasır bir şapkası, fırça gibi bir sakalı ve omzunun üzerine attığı bir de su kırbası olan sırık gibi, yaşlı bir adamdı. Bir hayalet olamayacak kadar büyük bir keyifle geviş getirip tükürük saçıyor ve canavarlık ya da haydutluk sanatını icra edemeyecek kadar da çelimsiz ve sakat görünüyordu. Yine de, Francis Kardeş usulca hacının görüş alanının dışına çıktı ve bir taş yığınının ardına görülmeden gözleyebilecek biçimde çömeldi. Çölde iki yabancının, çok nadir de olsa, karşılaşması karşılıklı kuşkuya vesile olur ve her iki tarafın da ya dostluk ya da kavga ile sonuçlanabilecek bir olaya karşı ön hazırlıkta bulunmalarına yol açardı.

Devrin tarzına uygun sözlerle, eğer hiçlikten gelip yokluğa giden bir yolun üzerinde olmasaydı manastırı seyyahlar için doğal bir han haline getirecek olan vahaya rağmen, eski yolu yılda üçten fazla şahsın ya da yabancının kullanması az rastlanır bir durumdu. Muhtemelen, daha eski devirlerde, bu yol Great Salt Lake'den Old El Paso'ya giden hattın bir parçası olmuştu; manastırın güneyinde doğu-batı istikametinde uzanan benzer bir bozuk ve taşlı yolla kesişiyordu. Kavşak, son sıralarda pek insan görmese de, zaman tarafından aşındırılmıştı.

Hacı seslenme mesafesine yaklaşmıştı ama çömez rahip taş yığının ardında kaldı. Hacı'nın beline gerçekten de pis bir parça çuval bezi dolanmıştı ve şapkasıyla sandaletleri dışında sahip olduğu yegane giysisi buydu. Sakat bacağını ağır bir asayla desteklerken azimle ve yavaş, mekanik adımlarla ilerliyordu. Uzun bir yolu geride bırakmış ama hâlâ gidilecek uzun bir yolu olan bir adamın ritmik yürüyüşüydü bu. Yine de, kadim yıkıntılara ulaşınca adımlarına ara verdi ve çevreyi tetkik etmek üzere durakladı.

Francis iyice sindi.

Bir zamanlar bir grup binanın olduğu yerde şimdi sadece tepecikler kalmıştı ama yine de, daha büyükçe taşlardan bazıları, hacı'nın da çok geçmeden kanıtlayacağı üzere, çölün huyunu bilen seyyahların bedenlerinin seçme parçaları için serinlik sağlayabiliyordu. Hacı kısa bir süre durup uygun boyutlarda bir kaya aradı. Francis Kardeş'in de takdir ederek gördüğü gibi karşısına çıkan ilk kayayı yakalayıp çekiştirmemiş, bunun yerine güvenli bir mesafede durmuş ve asasını daha küçük bir taş parçasıyla bir kaldıraç haline getirerek kayayı altındaki kaçınılmaz yaratık tıslayarak kendini dışarı atıncaya dek kıpırdatmıştı. Yolcu, yılanı asasıyla umursamazca öldürdü ve hâlâ kıvranmakta olan leşi bir yana attı. Kayanın altındaki serin girintinin sakinini böylece gönderdikten sonra kayayı ters çevirerek girintinin soğuk tavanını kullanıma hazır hale getirdi. Bunu da takiben peştamalinin arka kısmını topladı, buruşuk kalçalarını kayanın nispeten daha soğuk olan alt yüzüne yerleştirdi, sandaletlerini birer tekmeyle çıkardı ve ayak tabanlarını serin girintinin kumuna bastırdı. Bu şekilde ferahlayarak ayak parmaklarını oynattı, dişlek bir gülümsemeyle birlikte bir melodi mırıldanmaya başladı. Çok geçmeden çömez rahibin bilmediği bir dilde bir çeşit şarkıya geçmişti. Çömelmekten bezen Francis Kardeş huzursuzca kıpırdandı.

Hacı şarkı söylerken bir yandan da bir parça ekmekle biraz peynir çıkardı. Sonra şarkısına ara verdi, ayağa kalktı, genizden gelen bir melemeye ve o yörenin lehçesiyle, “Topraktan ekmek yeşerten Krallar Kralı *Adonoi Elohim*’e şükürler olsun,” dedi. Melemenin son bulmasıyla yine oturdu ve yemeye koyuldu.

Böylesine alışılmamış bir adı ve böylesine tuhaf talepleri olan bir hükümdar tarafından yönetilen hiçbir ülke duymamış olan Francis Kardeş, yolcu gerçekten de çok uzun bir yoldan gelmiş, diye düşündü. Hacı’nın tövbe amacıyla bir hac yolculuğuna çıktığını tahmin etti; yolu manastırdaki “türbe-ye” idi belki, her ne kadar “türbenin” türbeliği ya da “azizin” azizliği henüz resmiyet kazanmamış olsa da. Francis Kardeş yokluğa giden böyle bir yolda yaşlı bir seyyahın varlığının başka bir açıklamasını bulamıyordu.

12

Hacı ekmekle peyniri hiç de aceleye getirmiyordu ve çömez rahip endişesi geçtikçe daha da huzursuzlanmaya başlamıştı. Büyük Perhiz orucunun suskunluk kuralı yaşlı adamla gönüllü olarak konuşmaya başlamasına engel oluyordu ama eğer taş yığınının arkasındaki siperinden yaşlı adam çekip gitmeden önce çıkarsa fark edileceği kesindi, çünkü inzivaya çekildiği yeri terk etmesi perhiz bitinceye kadar yasaklanmıştı.

Francis Kardeş, hâlâ hafiften tereddüt ederek, boğazını gürültüyle temizledi, sonra kendini gösterecek biçimde doğruldu.

“Hayda!”

Hacı’nın ekmekle peyniri bir yana fırlamıştı. Yaşlı adam asasını kaparak ayağa kalktı.

“Sinsice yaklaşırsın ha!”

Asayı taş yığınının ardında beliren kukuletalı şekle doğru tehdit eder tarzda salladı. Francis Kardeş asanın kalın ucunun bir çiviyle silahlandırılmış olduğunu fark etti. Çömez

rahip kibarca eğildi –hem de üç kere– ama hacı bu inceliği görmezlikten geldi.

“Olduğun yerde kal bakalım!” dedi karga gibi bir sesle. “Uzak dur, hemşo, tamam mı? Bende sana yarar bir şey yok; derdin peynir ise, al senin olsun. Eğer derdin et ise, bende kıkırdaktan başka bir şey kalmadı ama onu da kavgasız kaptırmam. Geri dur! *Höst!*”

“Bekle...” Acemi rahip durakladı. Hayırseverlik, hat-ta genel nezaket kuralları, eğer şartlar öyle gerektiriyorsa, Perhiz’in suskunluk kuralından önce gelirdi ama suskunlu-ğunu kendi girişimi ile bozmaktan oldum olası huzursuzluk duymuştu.

“Ben hemşon değilim, saf kardeşim,” diye devam etti, za-manın kibar hitap tarzını kullanarak. Ruhani saç kesimini göstermek için kukuletasını geriye attı ve tespihini havaya kaldırdı. “Bunları anlıyor musun?”

Yaşlı adam acemi rahibin güneş yanığı, yeni yetme sura-tını incelerken, birkaç saniye boyunca kavgaya hazır bir kedi gibi kaldı. Hacı’nın yaptığı doğal bir hataydı. Çölün kıyılarını kolaçan eden ucubeler sakatlıklarını gizlemek için kukule-talar, maskeler ya da bol cüppeler giyerlerdi. İçlerinde sakat-lıkları bedenleriyle sınırlı olmayanlar da vardı ve onlar diğer yolcuları hazır geyik eti olarak görürlerdi.

Hacı kısa bir tetkikten sonra rahatladı.

“Ha... *Şunlardan* biri.” Asasına yaslanarak kaşlarını çatı. “Şu aşağıda gördüğüm Leibowitz Manastırı mıdır?” diye sor-du güney yönünde, uzaktan uzağa seçilebilen bir grup binayı işaret ederek.

Francis Kardeş başını kibarca eğdi ve yere bakarak salladı.

“Bu harabelerde ne yapıyorsun?”

Çömez rahip yerden tebeşire benzeyen kırık bir taş par-çası aldı. Yolcunun okuryazar olması istatistiksel olarak çok küçük bir ihtimaldi ama Francis Kardeş yine de denemeye

karar verdi. Avam tabakasının kaba lehçelerinin ne alfabe-
si ne de imlası olduğu için, büyük, yassı bir kayanın üzerine
“Tövbe, İnziva ve Suskunluk” sözcüklerinin Latince karşılık-
larını elindeki taş parçasıyla kazıdıktan sonra, her ne kadar
birileriyle konuşabilmek için yanıp tutuşuyor olsa da, yaşlı
adamın anlayıp onu Büyük Perhiz nöbetinin yalnızlığıyla baş
baş bırakacağını umarak, sözcüklerin eski İngilizce karşılık-
larını da alt tarafa yazdı.

Hacı yazıya bakarak huysuzca sıırttı. Gülüşü bir gülüşten
çok kaderci bir meleme gibiydi. “He... hey! Hâlâ tersine yazı-
yor,” dedi; ama yazılanları anlamış olsa bile bunu belirtmeye
tenezzül etmemişti. Asasını bir yana koydu, kayanın üzeri-
ne tekrar oturdu, ekmekle peyniri kumun içinden aldı ve
temizlemeye başladı. Francis dudaklarını ağılıkla yaladı ama
bakışlarını öte tarafa çevirdi. Perhizin ilk gününden beridir
kaktüs meyvesi ve bir avuç kavrulmuş mısırdan başka bir şey
geçmemişti boğazından; mesleğinin gerektirdiği inzivalarda
oruç ve mahrumiyet kuralları epey katıydı.

14

Onun rahatsızlığını fark eden hacı azığını ikiye böldü; bir
parçasını Francis Kardeş’e uzattı.

Suyunun yetersizliğinden dolayı neredeyse kupkuru ke-
silmiş olmasına rağmen çömez rahibin ağzı sulanmıştı. Göz-
lerini ona yiyecek sunan elden ayıramıyordu bir türlü. Evren
büzülmüş gibiydi; geometrik merkezinde şimdi kumlu bir
parça esmer ekmekle soluk bir parça peynir vardı. Bir iblis
sol bacağına kaslarına yarım metre öne çıkmalarını emret-
ti. Aynı iblis sonra sağ bacağına geçerek onu solun ilerisine
yönelttiği gibi nasıl becerdiyse sağ göğüs ve kol kaslarını
eli hacının eline değinceye dek kolunu uzatmaya da zorla-
dı. Parmakları yiyeceği hissettiler; hatta tadına bile baktı-
lar. Ölesiye acıkmış bedeninde istemsiz bir ürperti dolaştı.
Gözlerini kapadı ve ona öfkeyle bakarak deri örgülü kamçı-
sını sallayan Başrahip’i gördü. Çömez rahip ne zaman Kutsal

Teslis'i gözünün önüne getirmek istese Tanrı Baba'nın sureti başrahibin öfke dolu yüzüyle karıştırdı ki bu da Francis'e çok doğal gelirdi. Başrahibin ardında azgın bir ayın ateşi yanıyordu ve alevlerin içinde can çekişmekte olan Kutsal Şehit Leibowitz peynire hamle ederken yakaladığı oruçlu kuluna bakıyordu.

Çömez rahip yine ürperdi. Geri kaçar ve yiyeceği elinden düşürürken, "*Apaga Satanas!*"* diye tısladı dişlerinin arasından. Hiç uyarmadan, yeninden çıkardığı minik bir şişedeki kutsal suyu yaşlı adamın üzerine serpti. Çömez rahibin yarı yarıya güneş çarpmış zihninde hacıyla Başdüşman o an için bir olmuşlardı. Karanlığın güçlerine ve iğvasına karşı yapılan bu beklenmedik saldırı o an için doğaüstü bir tepkiye yol açmamıştı ama doğal tepkiler *ex opere operato*** görünürlerdi. Hacı-iblis kükürtlü bir duman içinde kaybolmayı bece-remediyse de gırtlğından gurultulu sesler çıkardı, parlak kırmızı bir renk aldı ve kan dondurucu bir narayla birlikte Francis Kardeş'in üzerine atıldı. Çömez rahip hacının çivili asısından sakınmak için kaçarken sürekli olarak kendi cüppesinin eteğine basıyordu ve bu badireden çivi deliğı alma-dan kurtulabilmesini sadece hacının sandaletlerini giymeyi unutmamasına borçluydu. Yaşlı adamın sarsak saldırısı bir dizi sekmeye dönüşmüştü. Yalınayaklarının altındaki kızgın kayaları aniden önemsemeye başlamış gibiydi. Hacı durdu ve kendi derdiyle meşgul olmaya başladı. Francis Kardeş dönüp omzunun üzerinden bir göz attığında hacının serin makamına geri çekilişinin bir büyük başparmak üzerinde zıplayarak gerçekleştirilmekte olduğunu gördü.

Hacı ayaklarını soğutur ve gazabını moloz yığınlarının arasından arada bir görünen gence bir taş fırlatarak tatmin etmeye çalışırken parmak uçlarındaki peynir kokusundan

* Uzak dur, İblis! -yhn

** Eylemin gerçekleşmesiyle. -yhn

utanç duyan ve mantıksızca şeytan çıkarmaya kalkışmaktan nedamet getiren acemi rahip kadim yıkıntıların arasında kendine biçtiği vazifelerine doğru süklüm püklüm geri döndü. Kolu sonunda yorulduğunda hacı taş atar gibi yapmaya başladı ve Francis sakınmayı kestiğinde de bir yandan peynir ekmeğini yerken, bir yandan da homurdanmakla yetindi.

Çömez rahip yıkıntıların arasında gidip geliyor, arada bir sarsak adımlarla işinin odak noktasını oluşturan, kendi göğsü büyüklüğündeki bir moloz yığınının doğru yöneliyordu. Hacı onun bir taş parçasını seçişini, eliyle karışlayarak yaklaşık büyüklüğünü kestirişini, vazgeçişini, bir başkasını özenle tercih edişini, moloz yığınının söküşünü ve topallayarak öteye taşıyışını izledi. Francis taşıdığı bir kayayı birkaç adım sonra yere düşürdü ve aniden olduğu yere çökerek besbelli ki bayılmamak için başını dizlerine dayadı. Bir süre derin derin soluduktan sonra tekrar kalktı ve kayayı hedefine doğru tepetaklak yuvarlamaya başladı. Bu meşakkatli işini kaşlarını çatmaktan çoktan vazgeçen hacının şaşkın bakışları altında sürdürdü.

Öğle güneşi kavrulmuş toprağa lanet okuyor, nemli olan hiçbir şey onun bedduasından kurtulamıyordu. Francis sıcağa rağmen çalışmaya devam etti.

Yolcu kumlu ekmeğiyle peynirinin son lokmalarını da su kırbasından çektiği birkaç yudumla midesine indirdikten sonra sandaletlerini ayağına geçirdi, homurdanarak kalktı ve yıkıntıların arasından çömez rahibin ter dökmekte olduğu yere doğru yollandı. Yaşlı adamın yaklaşmakta olduğunu fark eden Francis Kardeş derhal güvenli bir mesafeye uzaklaştı. Hacı çivili asasını ona doğru alay eder tarzda salladı ama niyetinin intikam almaktan ziyade genç adamın taş işçiliğine bakmak olduğu anlaşılıyordu. Çömez rahibin kendisi için eşelemiş olduğu sığınağı kontrol etmek amacıyla durdu.

Francis Kardeş orada, yıkıntıların doğu sınırının yakını-

da, kazma yerine bir çapa ve kürek yerine de ellerini kullanarak sığ bir siper kazmıştı. Perhizin ilk gününde siperinin üzerini çalı çırpıyla örtmüş ve geceleri çöl kurtlarına karşı bir sığınak olarak kullanmıştı. Ama çevrede bıraktığı izlerin miktarı da oruçlu günlerin sayısına koşut olarak artmış ve sonunda gece yırtıcıları yıkıntılarda münasebetsizce boy göstermeye, hatta ateşin söndüğü gecelerde çalı çırpı yığınının kenarlarını kurcalamaya başlamışlardı.

Francis onları gece mesailerinden başlangıçta siperinin üzerindeki çalı çırpı yığınının kalınlaştırarak ve çevresine içine dip dibe taşlar sıraladığı küçük bir hendek kazarak yıldırma çalışmıştı. Ama önceki gece Francis aşağıda büzülmüş titrerken çalıların üzerine bir şey sıçramış ve ulumuştur ve bunun üzerine o da taşlı hendeğin bir temel niyetine kullanarak bir sur inşa etmeye başlamıştı. Duvar yükseldikçe içe doğru yatıyordu ama sur, kabaca bir oval oluşturduğu için sıradaki her taş yanındakine yaslanıyor ve böylece içeri çökmeleri engellenmiş oluyordu. Francis Kardeş şimdi taşları dikkatle seçerek ve biraz da el becerisi, sıvama ve çakıl sıkıştırma ile tam bir kubbe yapabilmeyi umuyordu. Hiçbir desteği yokmuş gibi duran taş bir kemer, yerçekimine meydan okuyarak, hendeğin üzerinde onun bu ihtirasının bir belgesi gibi yükselmişti. Hacı taş kemere asasıyla vurduğunda Francis Kardeş bir enik gibi viyakladı.

İkametgahının üzerine titreyen çömez rahip hacının keşif turu sırasında daha yakına gelmişti. Hacı onun bir köpek yavrusu gibi seslenmesine sopasını kaldırıp kan dondurucu bir şekilde uluyarak yanıt verdi. Francis Kardeş hiç geciktirmeden cüppesinin eteğine takıldı ve sendeleyerek olduğu yere oturdu. Yaşlı adam kıkır kıkır güldü.

“He... hey! Şu gediği tıkamak için çok tuhaf bir taşa ihtiyacın olacak,” dedi ve asasını en üst taş dizisindeki boşlukta ileri geri takırdattı.

Genç adam başını salladı ve bakışlarını kaçırdı. Kumda oturmaya devam ederek, sessizliğini koruyarak ve yere bakarak yaşlı adama ne konuşmak gibi bir özgürlüğünün olduğunu ne de Büyük Perhiz inzivası için hazırladığı mekânında başka birinin varlığına isteyerek katlanacağını ima etmeyi umuyordu. Eline kuru bir dal parçası aldı ve yere çiziktirmeye başladı: *Et ne nos inducas in...**

“Sana bu taşları ekmeğe dönüştürmeyi önermedim henüz, öyle değil mi?” diye bozuk çaldı yaşlı adam.

Francis Kardeş bakışlarını derhal kaldırdı. Bak hele, yaşlı adam *okuyabiliyordu* demek, hem de Kutsal Kitap’ı! Dahası, bu sözleriyle acemi rahibin kutsal suyu dürtüsel biçimde kullanmasını ve aynı zamanda burada bulunma nedenini de pekâlâ anladığını belli ediyordu. Hacı’nın onunla dalga geçtiğinin artık farkında olan Francis Kardeş bakışlarını yine indirdi ve bekledi.

“He... hey! Demek yalnız bırakılman gerekiyor ha, öyle mi? Peki, öyle olsun, ben yoluma düşeyim. Söyler misin, kardeşlerin yaşlı bir adamın manastırın gölgesinde biraz soluklanmasına izin verecekler mi?”

Francis Kardeş başını salladı. Hayırseverlikle mırıldanarak, “Sana yiyecek ve su da verecekler,” diye ekledi.

Hacı yine kıkırtıyla güldü. “Sırf bunun için gitmeden önce sana o gediğe uyacak bir taş bulacağım. Tanrı seninle olsun.”

Ama bunu yapman gerekmez... İtiraz dillendirilmeden ölmüştü. Francis Kardeş yaşlı adamın ağır aksak uzaklaşmasını izledi. Hacı moloz yığınlarının arasında dolaşıyordu. Arada bir bir taşı incelemek ya da asasıyla dürtüklemek için duruyordu. Araştırması elbette ki boşa çıkacak, diye düşündü acemi rahip, çünkü bu onun sabahdan beridir yaptığından farklı bir şey değildi. Sonunda en üst katın bir kısmını sökerek yeniden yapmanın, kum saati şeklindeki o boşluğu dolduracak

* Ve götürme bizi... (Pater Noster’den. Luka 11:4) -yhn

bir taş bulmaktan daha kolay olacağına karar vermişti. Ama, tabii ki hacı çok geçmeden sabrını tüketecek ve kendi yoluna gidecekti.

Bu arada, Francis Kardeş dinlendi. Yortu arifesindeki bu ibadetinin gerektirdiği kişisel halvete tekrar kavuşabilmek için dua etti: Tanrı dediğimiz o Ölçülemez Yalnızlık onun minicik insan yalnızlığına elini uzatır ve taksiratını yazarsa diye, ruhunda üzerine çağrı sözcüklerinin yazılacağı temiz bir sayfa açtı. Başrahip Cheroki'nin önceki pazar günü verdiği *Küçük Kitap* tefekküründe ona rehberlik ediyordu. Sadece belirsiz bir geleneğin yazarı olarak bizzat Beatus'u işaret ettiği, *Libellus Leibowitz*" adında, yüzyıllar öncesinden kalma bir kitaptı bu.

"Parum equidem te diligebam, Domine, juventute mea; quare doleo nimis... Tanrım, gençlik günlerimde çok az sevdim seni; yaşlılığında duyduğum büyük keder bundandır. Beyhude kaçtım Sen'den o günlerde..."

"Ey! Buraya bak hele!" diye geldi ses moloz yığınlarının ardından.

Francis Kardeş şöyle bir bakındı ama hacı görünürlerde yoktu. Bakışlarını yine kitabına çevirdi.

"Repugnans tibi, ausus sum quaerere quidquid doctius mihi fide, certius spe, aut dulcius caritate visum esset. Quis itaque stultior me..."

Ses bu kez, *"Hey, velet!"* diye geldi. *"Sana uygun bir taş buldum."*

Francis Kardeş bu defa bakışlarını kaldırdığında hacının asasının bir moloz tepciğinin ardından ona doğru sallanmakta olduğunu gördü. İçini çekti ve okumasına geri döndü.

"O inscrutabilis Scrutator animarum, cui patet omne cor, si

* Küçük Leibowitz Kitabı. -yhn

** Sırtımı dönerek sana imandan daha akli, umuttan daha kati, aşktan daha tatlı bir şey aramaya kalkmıştım. Var mı benden daha aptal? -yhn

me vocaveras, olim a te fugeram. Si autem nunc velis vocare me indignum...”*

Molozların ardından gelen ses bu kez hafiften öfkeliydi. “Pekâlâ, keyfin bilir. Taşı işaretleyecek ve yanına da bir çubuk dikeceğim. İster al, ister alma.”

Çömez rahip, “Teşekkür ederim,” diye mırıldandı ama hacının onu duyduğunu hiç sanmıyordu. Elindeki metinle uğraşmaya devam etti:

“Libera me, Domine, ab vitiis meis, ut solius tuae voluntatis mihi cupidus sim, et vocationis...””

“İşte bu kadar!” diye bağırdı hacı. “İşaretlendi ve çubuğu da dikildi. Umarım Ses’ine bir an önce kavuşursun, velet. Olla allay!”

Son seslenişin de silinip gitmesinin hemen ardından, Francis Kardeş, bir an için hacıyı manastıra giden patikada yürürken gördü. Acemi rahip hacı için bir şükür ve bir de onu yolda kazadan beladan koruyacak hayır duası mırıldandı.

20

Böylelikle mahremiyetine bir kez daha kavuşan Francis Kardeş kitabı sığınağına geri koydu ve hacının keşfini kontrol etmeye henüz kalkışmayarak gelişigüzel duvar işçiliğine tekrar başladı. Açlıktan mecalsiz düşmüş bedeni kayaların ağırlığı altında zorlanır ve yalpalarken zihninin misyonundan sapmaması için dua etmeye bir makine gibi devam ediyordu:

“Libere me, Domine, ab vitiis meis... Beni günahlarımdan azat eyle, ulu Tanrım, ki yüreğimde sadece senin iradene yer olsun ve sadece senin çağrına kulak vereyim... ut solius tuae voluntatis mihi cupidus sim, et vocationis tuae conscius si digneris me vocare. Amen.

* Sen, tüm yüreklere açık esrarengiz Ruh mümeyyizi; kaçırdım senden bir zamanlar çağırılmış olsaydın beni: Şayet şimdi, değersizliğime rağmen, seslenirsen bana... -yhn

** Beni günahlarımdan azat eyle, ulu Tanrım, ki yüreğimde sadece senin iradene yer olsun ve sadece senin çağrına kulak vereyim... -yhn

*** Talihin açık olsun... -gn

“Beni günahlarımdan azat eyle, ulu Tanrım, ki yüreğim-de...”

Gökyüzünde bir grup kümülüs bulutu, kavrulmuş çölü acımasızca kandırıp ıslak lütuflarını bırakmak için dağlara doğru koşarken güneşi maskeleymeye ve aşağıdaki yanık toprakların üzerine koyu gölgeler düşürüp, aralıklı da olsa, yakıcı gün ışığından molalar sunmaya başlamışlardı. Hızla akmakta olan bir bulut gölgesi yıkıntılara düştüğünde, çömez rahip gölge geçinceye dek deliler gibi çalıştı, ardından da bir sonrakine yün yumağı güneşi kesmeye gelinceye kadar dinlendi.

Francis Kardeş’in hacının taşını bulması kazara oldu da denebilir. O çevrede dolaşırken yaşlı adamın yere çaktığı işaret çubuğuna ayağı takıldı ve kendini dizüstü yere düşmüş, üzerine bir çift şekil kazınmış kadim bir kaya parçasına bakarken buldu: cl

Şekiller o denli özenle çizilmişlerdi ki Francis Kardeş derhal onların birer simge olduklarını düşündü ama üzerlerinde dakikalarca kafa yorduktan sonra şaşkınlığı hâlâ devam ediyordu. Sakın bu simgeler büyücü işi olmasındı? Ama hayır, yaşlı adam, “Tanrı seninle olsun,” demişti ki bu bir büyücüye hiç yakışmıyordu. Acemi rahip taşı moloz yığınınından söktü ve ters çevirdi. O bunu yaparken moloz yığını içten içe hafifçe guruldadı; küçük bir taş parçası tepe aşağı yuvarlandı. Francis olası bir toprak kaymasından korkarak geri kaçtı ama taşlardaki hareketlilik geçiciydi. Ancak, daha önce hacının kaya parçasının kakılı olduğu yerde, şimdi küçük, kara bir delik vardı.

Deliklerin genellikle bir de sakini olurdu.

Ama bu delik hacının taşına öylesine uyuyordu ki Francis kayayı ters çevirmeden önce içeri bir pirenin girmesi bile mümkün görünmüyordu. Yine de bir değnek parçası buldu ve deliğin içine ihtiyatla soktu. Değnek dirençle karşılaşma-

mişti. Değneği bırakınca, sanki yeraltında daha büyük bir oyuk varmışçasına, kayarak gözden kayboldu. Francis gergin durumda bekledi. Dışarı çıkan olmadı.

Yine dizüstü çöktü ve deliği temkinle kokladı. Ne bir hayvan ne de kükürt kokusu alınca delikten içeri bir çakıl parçası yuvarladı ve daha iyi duymak için eğildi. Çakıl parçası deliğin ağzından yarım metre kadar aşağıda bir kez zıpladıktan sonra takırdayarak düşmeye devam etmiş, geçerken madeni bir şeye çarpmış ve sonunda çok aşağılarda bir yerde durmuştu. Gelen yankılardan aşağıda oda büyüklüğünde bir yeraltı boşluğunun var olduğu anlaşıyordu.

Francis Kardeş sendeleyerek ayağa kalktı ve çevresine baktı. Ta yükseklerde dönen ve onu diğer akbabaların bile bölgelerini terk edip bakmaya gelecek kadar merak etmelerine yol açacak bir ilgiyle izleyen akbabası dışında, ve genellikle olduğu üzere, yalnızdı.

Çömez rahip moloz tepeciğinin çevresini dolandı ama ikinci bir delik bulamadı. Bitişikteki bir yığının tepesine tırmandı ve gözlerini kısarak patikadan aşağı baktı. Hacı çoktan gözden kaybolmuştu. Eski yolun üzerinde hiçbir şey kılmıdamıyordu ama iki kilometre kadar doğuda kendi Büyük Perhiz sığınağı için yakacak çalı çırpı aramakta olan Alfred Kardeş, alçak bir tepenin önünden geçerken bir an için gözüne çarptı. Alfred Kardeş bir duvar kadar sağırdı. Ortalıkta başka kimse yoktu. Francis bağırarak yardım istemek için hiçbir neden görmüyordu ama eğer gerek duyacak olursa, böyle bir çılgının olası sonuçlarını önceden kestirmek ancak ileri görüşlülüğün icraata dökülmesi sayılırdı. Araziyi dikkatle gözden geçirdikten sonra yığından aşağı indi. Bağırarak için harcayacağı nefesi kaçmak için kullanması çok daha akıllıcaydı.

Deliği tıpalamak için hacının taşını tekrar yerleştirmeyi düşündü ama bitişik taşlar yerlerinden hafifçe oynadıkları

için taş yapbozdaki eski yerine uymuyordu. Üstelik, sığınak duvarının en üst katındaki gedik hâlâ boştu ve hacı da haklıya benziyordu: şekline ve büyüklüğüne bakılırsa taş gediğe uyacak gibiydi. Geçici bir vesveseden sonra kaya parçasını yüklendi ve sarsak adımlarla ininin yolunu tuttu.

Kaya parçası dört dörtlük oturmuştu gediğe. Yeni takozunu bir tekmeye denedi; sarsıntı bir metre kadar ötede küçük bir toprak kaymasına neden olmuşsa da kemer yerli yerinde kalmıştı. Hacının çizdiği şekiller, kaya parçasını evirip çevirirken biraz silinmiş olsalar bile, hâlâ kopya edilecek kadar belirgindi. Francis Kardeş yanık bir odun parçasını kullanarak, onları başka bir kayanın üzerine özenle tekrar çizdi. Başrahip Cheroki pazar günü inzivagâhları gezerken simgelerin bir muska ya da lanet şeklinde bir anlamları olup olmadığını söyleyebilirdi belki. Putperest fitnesinden korkmak yasaklanmıştı ama acemi rahip üzerine çökecek kayaların ağırlığı göz önüne alındığında, uyuduğu çukurun tepesinde ne tür bir simgenin asılı durduğunu en azından bilmek istiyordu.

23

Öğle sıcağı boyunca çabalamaya devam etti. O ilginç ama yine de korkutucu küçük delikle yuvarlanan çakılların yeraltında bir yerlerde yankılanması aklının bir köşesinden çıkmıyordu. Onu çepeçevre saran yıkıntıların çok eski olduklarını biliyordu. Yine geleneklerden bildiği kadarıyla, yıkıntılar, nesiller boyunca birkaç çuval taş ya da birkaç parça paslı demir arayan keşişlerin ve arada bir gelen yabancıların, neredeyse unutulmuş bir çağın insanlarınca kayaların içine gizemli biçimde yerleştirilmiş madeni çubukları çıkarmak için kolonları ve büyük taş levhaları parçalamaları sonucunda tedrici olarak bu biçimsiz moloz yığınlarına dönüşmüşlerdi. İnsanların yol açtığı bu erozyon, manastırın duvarcıbaşısı hâlâ şurada ya da burada bir temel planı bulmakla gururlanıyor olsa da, yıkıntıların geleneksel olarak onlara atfedilen bina şekillerinden büsbütün çıkmalarına yol açmıştı. Üstelik, eğer taş

dövmeye zahmet edecek birisi çıkarsa, bulunmayı bekleyen hâlâ çokça maden vardı.

Manastırın kendisi de bu taşlarla inşa edilmişti. Francis, birkaç yüzyıl boyunca duvar ustalarının yıkıntılarda hâlâ keşfedilmeye değer bir şeyler bıraktıklarına hiç ihtimal vermiyordu. Yine de o güne dek hiç kimsenin bir bodrumu ya da yeraltı odaları olan binalardan söz ettiğini duymamıştı. Sonunda hatırladığı kadarıyla başduvarcı ustası o bölgedeki binaların acele yapıldıklarını gösteren yönlerinin olduğundan, temellerinin yüzeyselliğinden ve genellikle düz yüzey blokları üzerine yerleştirildiklerinden söz etmişti.

Barınağı tamamlanmaya yüz tutan Francis Kardeş deliğin yanına gitmeye cesaret etti ve durup içine baktı; tüm çöl sakinlerinin sahip olduğu nerede güneşten saklanacak bir yer varsa orada bir yaratık saklıdır şeklindeki inancı bir türlü yemiyordu. Öte yandan, eğer delikte yaşayan bir şey varsa, onunla gündüz gözüyle tanışmak evlaydı. Çevrede kendisi, hacı ve kurtlar dışında ayak izi bırakan olmamıştı.

Ani bir kararla deliğin ağzındaki moloz ve kumları temizlemeye başladı. Yarım saat sonra delik hâlâ aynı büyüklükteydi ama onun bir yeraltı mahzenine açıldığına olan inancı pekişmişti. Açıklığa bitişik ve yarı gömülü haldeki iki küçük kaya parçası, bir bacanın ağzına yığılan kütlenin ağırlığıyla bir araya itilmişti; bir tıkaç oluşturmışa benziyorlardı. Taşlardan birini sağa doğru ittiğinde komşusu sola yuvarlanıyordu, ta ki daha fazla hareket etme imkânı kalmayıncaya dek. Zıt yöndekini iteklediğinde ise tam tersi bir etki ortaya çıkıyordu ama o kaya tıkaçını kurcalamaya devam etti.

Kullandığı manivela birdenbire elinden kurtuldu, şakağına çarparak geçti ve ani bir göçüğün içinde gözden kayboldu. Darbenin sertliği onu geri sendeletmişti. Göçükten fırlayan bir taş sırtına denk geldi ve nefessiz kalan Francis Kardeş karnı yere vuruncaya dek ne tarafa yuvarlandığından emin

olamayarak düştü. Göçüğün uğultusu sağır ediciydi ama kısa sürmüştü.

Tozdan kör olan Francis nefesini toparlamaya çalışıp sırtındaki şiddetli ağrıdan dolayı kıpırdamaya cesaret edemedi olduğu yerde yattı. Nefesini biraz toparladığında bir elini cüppesinin içine sokmayı becerdi ve iki kürek kemiğinin arasında birkaç kırığın olabileceği bölgeyi yokladı. Eti hamlamıştı ve batıcı bir ağrı vardı. Elini çıkardığında parmaklarının ıslak ve kırmızı olduklarını gördü. Kımıldamaya çalıştı ama inleyerek yine hareketsiz kaldı.

Yumuşak kanat sesleri duyuldu. Francis Kardeş göz ucuyla baktığında akbabanın birkaç metre ötedeki moloz yığınının üzerine tünemeye hazırlandığını gördü. Kuş derhal yine uçmuştu ama Francis bir an kuşun onu endişeli bir tavuk gibi anaç bir gözle süzdüğünü hayal etti. Hemen sırtüstü döndü. Kara bir sürü halinde toplanmış akbabalar görülmemiş ölçüde alçaktan uçarak dönüyorlardı. Moloz yığınlarının tepesine handiyse teğet geçiyorlardı. O kıpırdadığında yükseldiler. Acemi rahip kırılmış bir omur ya da çatlamış bir kaburga olasılığını göz ardı etti ve titreyerek doğruldu. Göklerin kara ordusu kaçınılmaz sıcak hava akıntılarına hayal kırıklığı içinde dalarak daha da yükseklere çıktılar ve kendi nöbet yerlerine doğru dağıldılar. Francis Kardeş Ruhülkudüs'ün inmesini beklerken karanlık bir seçenek gibi çıkagelen akbabalar bazen Güvercin'in* yerini almaya pek bir hevesli görünüyorlardı. Onların bu ilgisi seyrek de olsa son sıralarda sinirine dokunmaya başlamıştı. Omzunu oynatarak şöyle bir yokladıktan sonra kayanın sırtını çizmekten öte bir hasar oluşturmadığına karar verdi.

Mağara göçüğünün olduğu yerden yükselen toz bulutu hafif esintide dağılıyordu. Manastırın gözlem kulelerinde

birilerinin toz bulutunu fark etmelerini ve kontrol etmeye gelmelerini ümit etti. Ayaklarının dibinde, yığının bir cenahının aşağıdaki boşluğun içine göçtüğü yerde, kare şeklinde bir açıklık belirmişti. Aşağıya inen basamaklar vardı ama sadece en üstteki birkaç tanesi gümbürdeyerek çökmek için altı yüzyıldır Francis Kardeş'in gelmesini bekleyen çığın altında kalmaktan kurtulmuştu.

Merdiven boşluğunun bir duvarında yarı gömülü bir levha hâlâ okunabiliyordu. Tufan öncesi İngilizcesi üzerine olan tüm bilgisini seferber ederek sözcükleri kesik kesik mırıldandı:

RADYOAKTİF SERPİNTİ SİĞİNAĞI

Azami 15 Kişi

26

Erzak miktarı tek kişi için 180 günle sınırlıdır; bu rakamı var olan kişi sayısına bölünüz. Sığınağa girilirken İlk Kapı'nın güvenli biçimde kilitlenip mühürlendiği, engelleyici kalkanların girmek isteyen kontamine şahısları uzaklaştırmak üzere devreye sokuldukları, dış uyarı ışıklarının AÇIK konumda oldukları kontrol edilmeli ve...

Gerisi göçüğün altında kalmıştı ama Francis için ilk sözcükler yeterliydi. Daha önce hiç "serpinti" görmemişti ve görmek de istemiyordu. Canavarın tutarlı bir tarifi onlara kadar ulaşamamıştı ama Francis efsanelerden haberdardı. Haç çıkardı ve kuyunun ağzından uzaklaştı. Geleneklere göre Beatus Leibowitz serpintiye bizzat maruz kalmış ve vaf-tizine eşlik eden şeytan çıkarma ayini iblisi def edinceye dek ona meczup olmuştu.

Francis Kardeş radyoaktif serpintiyi gözünde yarı-semen-der bir yaratık olarak canlandırıyor, çünkü geleneklere göre yaratık Ateş Tufanı'ndan doğmuştu. Serpintinin aynı zamanda bakireleri uykuda kirleten bir yarı-cin olduğuna da

inanıyordu ne de olsa yeryüzündeki tüm canavarlar hâlâ “serpentinin çocukları” olarak adlandırılmıyorlar mıydı? İblis’in gücünün, Eyüp’ün başına çöken tüm musibetleri göndermeye yeteceği akideden sayılmasa da, kayıtlarda mevcuttu.

Acemi rahip levhaya yeis içinde baktı. Anlamı yeterince aşikârdı. O korkunç yaratıkların üstelik sadece birinin değil, on beşinin birden inine (terk edilmiş olduğunu ümit ediyordu) istemeden de olsa girmişti! Kutsal su şişesini arandı.

2

“A spiritu fornicationis,
*Domine, libera nos.**

Şimşekten ve fırtınadan,
Tanrım, esirge bizi.

Depremin gadrinden,
Tanrım, esirge bizi.

Salgın, kıtlık ve savaştan,
Tanrım, esirge bizi.

“Sıfır noktasından,
Tanrım, esirge bizi.

Kobalt yağmurundan,
Tanrım, esirge bizi.

Stronsiyum yağmurundan,
Tanrım, esirge bizi.

Sezyum yağmasından,
Tanrım, esirge bizi.

“Serpentinin lanetinden,
Tanrım, esirge bizi.

Ucubeler doğurmaktan,

* Şehvet ruhundan, / Tanrım, esirge bizi. (Kilise ayinlerinde kullanılan dua metinlerinden alıntı.) -yhn

Tanrım, esirge bizi.
 Düşük belasından,
Tanrım, esirge bizi.
 A morte perpetua,
*Domine, libera nos.**

“Peccatores,
*te rogamus, audi nos.***
 Bizi esirgemen için,
yakarıyoruz sana, duy bizi.
 Bizi affetmen için,
yakarıyoruz sana, duy bizi.
 Kefaretimizi çekmemiz için,
te rogamus, audi nos.”

Francis Kardeş sadece kutsal suyla ve geçen gecenin közle-
 rinden oluşturduğu iğreti bir meşaleyle silahlanmış olduğu
 için, kendini kadim Radyoaktif Serpinti Sığınağı’nın mer-
 divenlerine ihtiyatla indirirken, aldığı her nefeste kulağına
 Azizler Duası’ndan böyle kıtalar fısıldanıyordu. Manastırdan
 birilerinin toz bulutunu kontrol etmeye gelmesi için bir sa-
 atten fazla beklemişti. Hiç kimse gelmemişti.

Ciddi bir hastalık ya da manastıra geri dönme emri dışında
 kutsal ibadetinden kısa bir süre için bile ayrılması, Leibowitz
 Albert Kilisesi’nin bir rahibi olabilme iddiasının fiilen çiğnen-
 mesi kabul edilirdi. Francis Kardeş ölmeyi tercih ederdi. Dola-
 yısıyla korkunç kuyuyu gün batımından önce keşfetmekle, ge-
 ceyi sığınakta neyin pusuda olduğuna ve karanlıkta dolaşmak
 için dışarı çıkabileceğine aldırmadan barınağında geçirmek
 arasında bir seçim yapmak zorunda kalmıştı. Gecelik bir teh-

* Ebedi ölümden, / Tanrım, esirge bizi. (Kilise ayinlerinde kullanılan dua
 metinlerinden alıntı.) -yhn

** Biz günahkarlar, / yakarıyoruz sana, duy bizi. (Kilise ayinlerinde kulla-
 nılan dua metinlerinden alıntı.) -yhn

like olarak kurtlar zaten yeterince dert çıkarıyorlardı, üstelik onlar sadece et ve kemikten yapılmış yaratıklardı. Daha az katı maddelerden yapılmış yaratıklarla ise gündüz gözüyle muhatap olmayı tercih ederdi; her ne kadar güneş ufka yaklaşmaya başladığı için kuyuya çok az gün ışığı düşüyor olsa da.

Sığınağa çöken moloz yığınının zirvesi merdivenlerin başına yakın bir tepe oluşturunuyordu ve taşlarla tavan arasında ancak sürünerek geçilebilecek kadar dar bir aralık kalmıştı. Dar geçide önce ayaklarını uzattı ve yokuşun dikliğinden dolayı aynı şekilde devam etmek zorunda olduğunu keşfetti. Bilinmeyen üzerine gevşek moloz yığınının basacak yerler arayarak ve tedrici olarak yokuş aşağı inerek gitti. Sıklıkla, meşalenin ateşi titreşmeye başladığında duruyor ve meşaleyi aşağı eğip ateşin canlanmasını sağlıyordu; böylesi molalarda çevresindeki ve aşağısındaki tehlikeleri de ölçüp biçmeye çalışıyordu. Görülecek fazlaca bir şey yoktu. Bir yeraltı odasıydı ama odanın neredeyse üçte biri merdivenlerden göçen taş ve toprakla dolmuştu. Taş seli zeminin neredeyse tamamını kaplamış, görebildiği birkaç parça mobilyayı ezmiş ve belki de bazılarını tamamen örtmüştü. Moloz yığınının içinde yarı yarıya gömülü çarpık çurpuk halde madeni dolaplar gördü. Odanın diğer ucunda içeri doğru açılacak biçimde menteşelenmiş ve göçük tarafından sınıksız mühürlenmiş madeni bir kapı vardı. Kapının üzerinde yongalaşmaya başlamış ama hâlâ okunabilen harflerle şöyle yazılmıştı:

İÇ KAPI YALITILMIŞ BÖLGE

İnmekte olduğu yerin bir dış oda olduğu aşikârdı. Ama İÇ KAPI'nın ötesinde her ne var idiyse birkaç ton moloz tarafından hapsedilmişti. Eğer ikinci bir çıkışı yoksa bölge gerçekten de *yalıtılmıştı*.

Moloz yığınının dibine varınca ve dış odanın açık seçik bir tehdit içermediğinden emin olunca, çömez rahip, madeni kapıyı meşalenin ışığında daha yakından incelemek üzere, temkinli adımlarla yanına gitti. İç KAPı yazısının altında paslı ve daha küçük harflerle şablonlanmış ikinci bir yazı vardı:

UYARI: Bu kapı tüm personel içeri alınmadan ya da Teknik Kılavuz CD-Bu-3A'da belirtilen işlemler tamamlanmadan mühürlenemez. Kapı mühürlendiğinde sığınaktaki havaya, içeriye difüzyonun en aza indirgenmesi amacıyla, normal barometrik düzeyin 2.0 p.s.i. üzerinde basınç verilecektir. Bir kez mühürlendikten sonra iç kapı servomonitor sistem tarafından ancak aşağıdaki koşullardan biri gerçekleştiğinde açılabilir: (1) dışarıdaki radyasyon düzeyi tehlike sınırının altına indiğinde, (2) hava ve su arındırma sistemi bozulduğunda, (3) yiyecek tükendiğinde, (4) içerideki enerji kaynakları tükendiğinde. Diğer talimatlar için CD-Bu-83A'ya bakınız.

31

Francis Kardeş kendini bu UYARI karşısında biraz kafası karışmış halde bulmuştu, yine de gereğince önemseyerek kapıya hiç dokunmamaya karar verdi. Kadim insanların olağanüstü aletleri, nice merhum tarih kazıcısının son nefesinde tanıklık ettiği üzere, dikkatsizce kurcalamaya gelmezdi.

Francis Kardeş ön odada yüzyıllardır yatmakta olan yığınının, bugünkü göçük oluncaya dek çöl güneşinin ve kumlu rüzgârların altında kurumuş moloza oranla daha koyu renkli ve kaba yapılı olduğunu fark etti. Taşlara şöyle bir göz atmak bile İç Kapi'nın bugünküyle değil, belki manastırdan bile daha eski bir göçükle tıkanmış olduğunu anlamaya yeterdi. Eğer Radyoaktif Serpinti Sığınağı'nın Yalıtılmış Bölge'sinde bir Serpinti gizleniyorsa bile bu iblisin İç Kapı'yı Ateş Tufanı'ndan ve Saflaşma'dan beri açmadığı apaçık ortadaydı.

Ayrıca eğer iblis bunca yüzyıllardan beridir madeni kapının arkasında mühürlü halde kalmışsa, dedi Francis kendi kendine, Kutsal Cumartesi'den önce dışarı fırlamasından korkmanın da âlemi yok.

Meşalesi sönmeye yüz tutmuştu. Kırık bir iskemle ayağı bularak tutuşturdu, sonra bir yandan güvenilir bir ateş yakmak için mobilya parçaları toplarken, bir yandan da RAD-YOAKTİF SERPİNTİ SİĞİNAĞI'nın ne anlama geldiği üzerine kafa yormaya başladı.

Francis Kardeş'in de derhal kabul edeceği üzere Tufan-öncesi İngilizcesi hakkındaki bilgisi hayli kıttı. Bu dildeki isimlerin bazen diğer isimleri değiştiriyor olabilmesi hep zayıf noktalarından birini oluşturmuştu. Latince, yöredeki çoğu diğer basit diller gibi, *servus puer* şeklindeki bir yapılanma *puer servus* ile aşağı yukarı aynı anlama gelirdi ve İngilizcede bile *köle çocuk* ile *çocuk köle* aynı şeydi. Ama benzerlik bu noktada sona eriyordu. Francis *ev kedisi* ile *kedi evi* arasında bir fark olduğunu ve amaç ya da iyelikteki yönelme halinin, tıpkı *mihi amicus* derken olduğu üzere, bazen kelimenin anlamında değişiklik olmadan bile, *köpek maması* ya da *bekçi kulübesi* örneklerinde olduğu gibi ifade edilebileceğini öğrenmişti. Ama ya *radioaktif serpinti sığınağı* gibi üçlü bir açıklayıcıya ne demeliydi? Francis Kardeş başını iki yana salladı. İç Kapı'daki Uyarı yiyecek, su ve havadan söz ediyordu ve bunlar kuşkusuz ki Cehennem zebanileri için olmazsa olmaz gereksinimler değildi. Acemi rahibin Tufan-öncesi İngilizce dilini zaman zaman İleri Melekbilimi'nden ya da Aziz Leslie'nin ilahi kalkülüsünden daha kafa bulandırıcı bulduğu da bir vakıydı.

Ateşini ön odanın karanlık kuytularını da aydınlatabileceği bir yerde, göçük tepciğinin yamacında yaktı. Sonra molozun örtmediği neler kalmış olabileceğini araştırmaya koyuldu. Yerin üzerindeki yıkıntılar nesiller boyu gelen yağmacılar tarafından tam bir belirsizliğe indirgenmişlerdi ama

yeraltındaki bu yıkıntıya gayrişahsi felaketlerin eli dışında bir el dokunmamıştı. Burada bambaşka bir çağın hayaleti dolaşıyordu sanki. Loş bir köşedeki taşların arasına sıkışmış bir kurukafa altın kaplama bir dişle sırtıyordu hâlâ... Sığınağın henüz el değmemiş olduğunun açık bir göstergesiydi bu. Alevler yükseldikçe altın ön diş pırıldıyordu.

Francis Kardeş çölde, kavrulmuş bir sel yatağının yanında, güneşin altında ağarmış ve temizlenmiş insan kemiği yığincıklarına defalarca rastlamıştı. Pek müşkülpesent biri sayılmazdı ve bu tür şeylere karşı hazırlıklı olmak gerekti. Dolayısıyla ön odanın bir köşesindeki kurukafayı ilk fark ettiğinde irkilmedi ama paslı dolapların kapılarını (kilitli ya da sıkışmış) ve eskimiş bir madeni masanın çekmecelerini (yine sıkışmış) çekiştirirken sırtısındaki altın ışıltısı gözünü almayı sürdürdü. Eğer içinden Sadeleşme Çağı'nın öfkeli şenlik ateşlerinden kurtulmuş bazı belgeler veya bir ya da iki küçük kitap çıkarsa masa paha biçilmez bir keşif olacaktı. Francis çekmeceleri açmak için uğraşırken ateş sönmeye yüz tutmuştu; kurukafa kendiliğinden hafifçe parlıyormuş gibi geldi ona. Bu çok ender görülen bir olgu değildi ama mezar kasvetinde Francis Kardeş'e biraz rahatsız edici gelmişti. Ateş için daha fazla odun topladı, masayı çekiştirmek için geri döndü ve kurukafanın pırıldayan sırtısını görmemeye çalıştı. Francis, sinsice gizleniyor olmaları mümkün Serpintilere karşı tedbiri elden bırakmasa da, sığınağın, özellikle de dolaplarla masanın, dünyanın genellikle isteyerek unutmayı seçtiği bir çağın zengin andaçlarıyla tıka basa dolu olabileceğini ayırt edebilecek kadar toparlanmıştı.

Tanrı'nın lütfuna mazhar olmuş bir yerdi burası. Geçmişin hem şenlik ateşlerinden, hem de yağmacılardan kurtulabilmiş bir parçasını bulmak o günlerde büyük bir şans işiydi. Yine de işin riskli bir yönü de vardı her zaman. Manastırdan gelen ve kadim hazinelere karşı tetikte olan kazıcıların yerdeki bir de-

likten boru şeklindeki tuhaf bir andacı bir yandan temizleyip bir yandan da ne işe yaradığını kestirmeye çalışarak muzaffer bir edayla çıktıkları, sonra yanlış bir düğmeye basarak ya da yanlış bir mandalı çekerek meseleyi ruhban sınıfına hiçbir yarar sağlayamadan orada noktaladıkları bilinen bir şeydi. Sadece seksen yıl önce Muhterem Boedullus yaptığı küçük keşif seferinin kendi sözleriyle “hayranlık uyandıran birkaç yeraltı deposu ile birlikte kıtalararası bir fırlatma rampası” açığa çıkardığını Başrahip’e aşikâr bir hazla yazmıştı. Muhterem Boedullus’un “kıtalararası fırlatma rampası” sözcükleriyle tam olarak neyi kastettiğinden hiç kimse emin olamasa da, o dönemdeki Başrahip, manastırdaki eski eser meraklılarının, aforoz edilme tehlikesine karşı, böylesi “rampalardan” uzak durmaları gerektiğine hükmetmişti. Başrahibe yazdığı mektuptan sonra Muhterem Boedullus’u, keşif heyetini, kıtalararası fırlatma rampasını ya da orada kurulmuş olan küçük köyü bir daha gören olmamıştı; bazı çobanların bir derenin yolunu çevirip kuraklık zamanında sürülerine içecek su sağlamak için kazılan kratere akıtmaları sonucunda, köyün olduğu yerde şimdi manzaraya letafet katan ilginç bir göl vardı. On yıl kadar önce o yönden gelen bir gezgin gölün mükemmel bir balık yatağı olduğunu haber vermişti ama yerel çobanlar balıkların ölmüş köylülerle tarih kazıcılarının ruhları olduğu fikrindeydiler; derinliklerdeki asık suratlı dev pisi balığı Bo’dollos yüzünden orada balık avlamayı reddediyorlardı.

Başrahip’in hükmü aynı zamanda, “... ne de temel amacı andaç toplamak olmayan herhangi bir kazıya başlanacaktır,” diye ekliyordu... Bu da Francis Kardeş’in sığınakta sadece kitap ve belge arayabileceği, ilginç bulduğu eşya ve aygıtlara dokunamayacağı anlamına geliyordu.

Francis Kardeş masanın çekmeceleriyle uğraşıp didinirken altın kaplama dış bir köşeden göz kırpmaya devam etti. Çekmeceler aman vermiyordu. Masaya son bir tekme attık-

tan sonra sabırsız bakışlarını kurukafaya dikti: *Niçin bir değişiklik olsun diye başka bir şeye sıırtmıyorsun?*

Sıırtma olduğu gibi kaldı. Altın dişli kalıntı kafasını bir kaya parçasıyla paslı, madeni bir kutunun arasına yerleştirmiş yatıyordu. Masadan sonunda vazgeçen çömez rahip fani artıkları yakından inceleyebilmek için molozun içinden kendine bir yol buldu. Besbelli ki bu şahıs yağın taşların çarpması sonucunda oracıkta ölmüş ve moloza yarı yarıya gömülmüştü. Sadece kafatası ile bir bacağıının kemikleri açıktaydı. Kalça kemiğı kırılmış, kafatasının arkası içeri göçmüştü.

Francis Kardeş merhumun ardından bir dua mırıldandı, sonra kafatasını istirahat yerinden özenle kaldırarak kapıya doğru sıırtacak şekilde döndürdü. Sonra bakışlarını paslı kutuya çevirdi.

Kutu, bir el çantası şeklindeydi ve bir çeşit mahfaza olduğu belliydi. Birçok amaca hizmet ediyor olabilirdi ama dökülen taşlar tarafından epey hırpalanmıştı. Kutuyu molozun içinden özenle çıkardı ve ateşin yakınına taşıdı. Kilit kırılmışa benziyordu ama kapak paslanarak yapışmıştı. Kutuyu salladığında içinden takırtılar geliyordu. Kitap ya da belge aranacak yer olmadığı aşikârdı ama açılıp kapanacak biçimde tasarlandığı da aşikârdı ve içinde bir ya da iki bilgi kııntısı saklıyor olabilirdi. Her halükarda, Boedullus Kardeş ile diğerlerinin akıbetlerini anımsayarak, kutuyu açmayı denemeden önce üzerine kutsal su serpti ve paslı menteşelerini taşla döverken bile kadim andaca olabildiğince hürmet göstermeye çalıştı.

Menteşeleri sonunda kırmayı başardı ve kapak düştü. Kutunun içindeki bölmelerin arasından küçük madeni parçalar dökülüp bazıları geri alınamayacak biçimde yerdeki taşların ve yarıkların arasına saçıldılar. Ama kutunun dibinde, bölmelerin en altında, kâğıtlar görüyordu! Kısacık bir şükran duası etti, saçılmış parçacıklardan toplayabildiğı kadarını topladı ve kapağı yerine gevşekçe oturtuktan sonra kutuyu

koltuk altına kıştırarak moloz tepeciğinden merdiven kova-sına ve görülebilen küçücük gökyüzü parçasına doğru tırmanmaya başladı.

Sığınağın karanlığından sonra güneş, kör ediciydi. Güneşin batı yönünde ciddi biçimde alçalmış olduğuna dikkat bile etmeden kutunun içeriğini kumun içinde kaybetme tehlikesi olmadan boşaltıp inceleyebileceği yassı ve geniş bir kaya parçası aramaya koyuldu.

Dakikalar sonra, çatlak bir temel bloğunun üzerine oturdu ve kutunun çekmeceli bölmelerini dolduran maden ve cam parçacıklarını çıkarmaya başladı. Çoğu birer ucunda tel bıyıklar olan boru şeklinde küçük nesnelerdi. Bunları daha önce de görmüştü. Manastırdaki küçük müzede bunlardan çeşitli boy, şekil ve renklerde mevcuttu. Bir keresinde putperest tepe halkından bir şamanın bir törende bu nesnelerden yapılmış bir gerdanlık giydiğine tanık olmuştu. Tepe halkı bunların Tanrı'nın, efsanelere konu olmuş, en bilge tanrıları *Machina analytica*'nın* vücudundan parçalar olduğu fikrindeydi. Bir şaman bunlardan birini yutarak "yanılmazlık" yeteneğini kazanabilir demişlerdi. Onun da bu şekilde, eğer yuttuğu zehirli bir parça değilse, kendi halkı içinde "tartışılmazlık" kazanacağı kesindi. Müzedeki parçacıklar da bir gerdanlık şeklinde değil ama "Radyo Şasisi: Kullanım Yeri Belirsiz" diye etiketlenmiş küçük, madeni bir kutunun dibinde, karmaşık ve oldukça da düzensiz bir labirent halinde bir araya tutturulmuşlardı.

Kapağın iç yüzüne bir not yapıştırılmıştı; zamk toza dönüşmüş, mürekkep solmuş ve kâğıt da pas lekeleriyle öyle kararmıştı ki iyi bir el yazısını bile okumak güçleşmişken buraya kelimeler alelacele çiziktirilmiş gibiydi. Çekmeceli bölmeleri boşaltırken bir yandan da yazıyı fasılalarla inceledi. Bir çeşit İngilizceye benziyordu ama yazının büyük kısmını sökebilmesi için yarım saatin geçmesi gerekti:

Carl...

Yirmi dakika içinde (*okunamaz durumda*) gitmek için uçağa binmek zorundayım. Tanrı aşkına, savaşta olup olmadığımızı anlayıncaya kadar Em'i orada tutmaya bak. Lütfen onu sığınak için hazırlanan diğer listeye sokmaya çalış. Ona uçakta bir yer ayarlayamadım. Onu niçin bu hurda kutusuyla birlikte gönderdiğimi açıklama ama en kötüsü biz (*okunamaz durumda*) anlayıncaya dek onu orada tut.

I.E.L.

P.S. Kilidi mühürledim ve sırf Em içine bakmasın diye kapağa ÇOK GİZLİ etiketi koydum. Elime geçirebildiğim ilk takım kutusu. Benim dolabın altına falan tikiştiriver.

Bunlar, o anda dikkatini herhangi bir şeye odaklayamayacak kadar heyecanlanmış olan Francis Kardeş'e, aceleyle karalanmış saçmalıklar gibi gelmişti. Notu yazan kişinin acele çiziktirmelerine son kez küçümseyerek dudak büktükten sonra en alttaki kâğıtlara ulaşmak için kutunun çekmecelerini çıkarmaya başladı. Çekmeceler kutudan bir merdivenin basamakları şeklinde çıkacak tarzda hareketli bağlantılara sahipti ama milleri paslanarak sabitleşmişti ve Francis onları bölmelerden birinde bulduğu kısa, çelik bir el aletiyle zorlayarak açmak zorunda kaldı.

37

Francis Kardeş son çekmeceyi de çıkardığında kâğıtlara saygıyla dokundu: sadece bir tutam katlanmış belge vardı burada ama yine de bir hazineydi işte; çünkü onlar cahiller güruhu ulur ve bunu bir zafermiş gibi alkışlarken kutsal metinlerin bile kıvrılıp karararak dumana dönüştüğü Saflaşma devri ateşlerinin gazabından kurtulabilmişti. Kâğıtları kutsal bir nesneyi tutarcasına tuttu ve hepsi zamanla gevreyip çatladığından, onları cüppesiyle rüzgârdan korudu. Üzerinde kaba krokilerin olduğu bir sayfa vardı. Ayrıca el yazısıyla tutulmuş notlar, iki adet büyük ve katlanmış kâğıt parçası ve üzerinde *Not Defteri* yazan küçük bir de kitap.

Önce rastgele kaydedilmiş notlara baktı. Kapağa yapıştırılmış etiketteki ile aynı el yazısıydı, aynı berbatlıktaydı. *Bir kilo salam*, diyordu notlardan birinde, *bir kavanoz lahana turşusu*, *altı simit... Emma'ya getirilecek*. Bir başkası uyarıyordu: *Unutma... 1040 numaralı formdan al, gelir vergisi*. Bir başka not ise sadece alt alta yazılmış ve yuvarlak içine alınan toplamı ikinci bir miktar çıkarıldıktan sonra yüzdeye vurulmuş bir rakamlar listesi idi. *Kahretsin!* diye sonlanıyordu. Francis Kardeş rakamları gözden geçirdi; miktarların neyi kastettiklerini bilemese de, berbat el yazısının aritmetiği sağlam birine ait olduğuna kanaat getirdi.

Not Defteri'ni kadim tüm kitaplara olan saygısından ötürü özenle eline aldı. Açmadan önce haç çıkardı ve Metinler Duası'nı mırıldandı. Ama küçük kitap tam bir düş kırıklığı yaratmıştı. Basılı metinler bulmayı umuyordu ama burada elle yazılmış bir isimler, yerler, numaralar ve tarihler listesinden başka bir şey yoktu. Tarihler yirminci yüzyılın ellili yıllarının son ve atmışlı yıllarının ilk yarısına aitti. Bir kez daha teyit edilmişti! Sığınağın içindekiler Aydınlanma Çağı'nın alacakaranlığından kalmaydı. Gerçekten de önemli bir keşifti bu.

Katlanmış kâğıtlardan biri aynı zamanda sımsıkı bir rulo haline de getirilmişti ve açmaya çalıştığında dağılmaya başladı; sadece *AT YARIŞLARI BÜLTENİ* sözcüklerini seçebildi, daha fazlasını değil. Onu daha ileride onarılmak üzere kutuya geri koydu, ikinci katlanmış belgeye geçti; bunun kat yerleri öylesine gevrekleşmişti ki sadece hafifçe aralayarak bakmakla yetindi.

Bir şemaya benziyordu ama koyu renk kâğıt üzerine beyaz çizgilerle çizilmiş bir şema!

Bir şeyler keşfetmiş olmanın heyecanını duydu yine. Açıkça bir ozalitti bu! Manastırda bir tek ozalit bile kalmamıştı, olan birkaç tanesi ise asıllarının mürekkepli suretlerinden

ibaretti. Asılları ışığa maruz kalmaktan solalı çok olmuştu. Francis daha önce özgün bir tanesiyle karşılaşmamıştı ama elde çoğaltılmış suretlerden, sığınanın kuru karanlığında yüzyıllarca bekledikten sonra biraz lekeli ve soluk da olsa hâlâ okunabilen bu belgenin bir ozalit olduğunu anlamasına yetecek kadar görmüştü. Belgenin arka sayfasını çevirdi ve bir an için öfkeye kapıldı. Bu paha biçilmez kâğıdı hangi salak böyle kirletmişti? Birileri arka sayfanın her tarafına dalgınca geometrik şekiller ve çocuksu suratlar karalamıştı. Hangi düşüncesiz vandal...

Bir an durup düşününce öfkesi geçti. Bu fiil gerçekleştiğinde ortalık ozalitlerle dolu olsa gerekti ve suçlu da büyük bir ihtimalle kutunun sahibiydi. Kâğıdı güneş ışığından kendi bedeniyle koruyarak biraz daha açmaya çalıştı. Kâğıdın sağ alt köşesine daktilo harfleriyle çeşitli başlıklar, tarihler, “patent numaraları”, referans numaraları ve isimler içeren bir dikdörtgen basılmıştı. Bakışlarıyla listeyi baştan aşağı taradı ve şu satırı gördü: “ŞEMA TASARIMI: *Leibowitz, I.E.*”

39

Gözlerini sımsıkı yumdu ve başını kemiklerinin takırdağını düşününceye dek iki yana salladı. Sonra tekrar baktı. İşte oradaydı, hem de apaçık bir biçimde:

ŞEMA TASARIMI: *Leibowitz, I. E.*

Kâğıdı yine çevirdi. Geometrik şekillerin ve çocuksu karalamaların arasına, mor mürekkeple, şu form damgalanmıştı:

DOSYA KOPYALAMA	
☐	Denetmen
☐	Fbrk.
☐	Tasarımcı: I. E. Leibowitz
☐	Mühendis
☐	Ordu

İsim diğer notlardaki gibi alelacele karalanmamış, belli ki bir kadının el yazısıyla okunaklı biçimde kaleme alınmıştı. Kutunun kapağındaki ismin baş harflerine tekrar baktı: *I. E. L.* ve bir de tabii ŞEMA TASARIMI yazısına. Aynı baş harfler notların içinde sıklıkla geçiyordu.

Tarikatın kurucusuna, eğer sonunda aziz ilan edilirse, Aziz Isaac mı, yoksa Aziz Edward diye mi hitap edileceği üzerine tamamen farazi tartışmalar yapılmıştı. Hatta Tanrı'nın Lütфу bugüne dek hep soyadıyla anıldığı için kimileri Aziz Leibowitz'i uygun hitap tarzı olarak benimsemişlerdi.

"*Beate Leibowitz, ora pro me!*"* diye fısıldadı Francis Kardeş. Elleri öylesine titriyorlardı ki iyice gevremiş kâğıtları nerdeyse un ufak edeceklerdi.

Aziz'in andaçlarını çıkarmıştı ortaya!

40 Tabii, Yeni Roma henüz Leibowitz'i bir aziz ilan etmemişti ama Francis Kardeş bunun olacağından o denli emindi ki şunları eklemekte de bir sakınca görmedi: "*Sancte Leibowitz, ora pro me!*"**

Francis Kardeş mantığını beyhude harcamadan ivedilikle bir sonuca varmıştı: çağrısına karşılık Tanrı'nın ona bahsettiği bir armağandı bu. Çöle bulmak üzere gönderildiği şeyi bulduğuna inanıyordu. Tarikatın gerçek bir rahibiydi artık.

Çağrının muhteşem ya da mucizevi bir tarzda gelmesinin beklenmemesi yönünde başrahibin yaptığı kesin uyarıyı büsbütün unutan çömez, şükretmek ve sığınağa açılan kayayı ona gösteren yaşlı hacının hayrına tespih çekmek için kuma diz çöktü. *Umarım Ses'ine bir an önce kavuşursun, velet,* demişti yaşlı gezgin. Çömez hacının ses sözcüğünü vurgulayarak söylediğini yeni idrak ediyordu.

* Kutsal Leibowitz, benim için dua et! -yhn

** Aziz Leibowitz, benim için dua et! -yhn

“*Ut solius tuae voluntatis mihi cupidus sim, et vocationis tuae conscius, si digneris me vocare...*”*

Çömez rahibin “sesinin” neden ve sonucun dili yerine koşulların dilini niçin konuştuğuna kafa yormak başrahibe kalıyordu. Leibowitz’in belki de Ateş Tufanı’ndan önce sıkça rastlanılan bir isim olduğunu ve *I. E.* şeklindeki parafın “Isaac Edward” olabileceği gibi sözgelimi “Ichabod Ebenezer” olabileceğini düşünmek de yine *Promotor Fidei*’nin** işiydi. Francis için o bir ve tekti.

Üç adet çan sesi yayıldı çöle uzak manastırdan, sonra dokuz adet daha.

Şaşkınlık içinde bakışlarını kaldıran ve güneşin çoktan batı ufkuna dayalı şişman ve kızıl bir elips haline gelmiş olduğunu gören çömez saygıyla, “*Angelus Domini nuntiavit Mariae,*”*** diye karşılık verdi. Barınağının çevresindeki taş seti henüz tamamlanmamıştı.

Angelus biter bitmez kâğıtları paslı, eski kutuya tekrar yerleştirdi. Gökyüzünden gelen bir çağrının illa ki vahşi hayvanları ehlileştirecek ya da aç kurtları dost kılacak bir ihsanı da içermesi beklenemezdi.

41

Alacakaranlık silinip ilk yıldızlar belirmeye başlayıncaya kadar iğreti barınağını olabildiğince güçlendirmişti, ancak kurt-geçirmez olup olmadığını zaman gösterecekti. Bunun için fazlaca beklemeye de gerek yoktu. Batı yönünden gelen birkaç uluma duymuştu bile. Yaktığı ateşi canlandırdı ama ateşin aydınlık dairesinin ötesinde günlük mor kaktüs meyvelerini toplamasına yetecek kadar ışık kalmamıştı; bu meyveler bir rahibin pazar günleri Kutsal Ekmek dağıtımını

* Sadece benden istediklerini arzular ve duyarım sesini; sesini bana bahşetmen gerekiyorsa... -yhn

** Şeytanın Avukatı. -yhn

*** Rabb’in Meleği bildirdi Meryem’e (Katolik Kilisesi’nde günde üç defa okunan Angelus duasının ilk dizesi. -yhn

bitirdikten sonra getirdiği birkaç avuç dolusu kavrulmuş mısır tanesi dışındaki tek besin kaynağıydı. Büyük Perhiz orucunun yazılı kuralları aslında o kadar da sert değildi. Ama uygulamaya gelince açlıktan ölmekten farkı kalmıyordu.

Ancak, bu gece, açlığın kemirmesi Francis'i onu bir an önce manastıra koşup keşfini haber vermeye zorlayan dürtü kadar rahatsız etmiyordu. Böyle yapmak çağrısını inkâr etmek olurdu; Perhiz boyunca -çağrılı ya da çağrısız- duracaktı burada ve sanki olağanüstü hiçbir şey olmamış gibi sürdürecekti ibadetini.

42

Ateşin yanından karanlıktaki Radyoaktif Serpinti Sığınağı'na doğru hülyalı gözlerle baktı ve çölde bir bazilika'nın yükseldiğini hayal etti. Güzel bir hayaldi ama gelecekteki bir piskoposluk için çölün böyle ücra bir köşesini kim seçerdi ki? Bir bazilika değilse bile belki çevresindeki bahçesi, duvarı ve kuzeyden akın akın gelen peştamallı hacıların doldurduğu türbesiyle daha küçük bir kilise... Aziz Leibowitz Beyaban Kilisesi! "Peder" Francis hacıları yıkıntılarda bir tura çıkarırdı, hatta "İki Numaralı Kapı" üzerinden "Yalıtılmış Bölge"nin ihtişamına ve sonra Ateş Tufanı'nın katakomplarına ki orada... Orada... eh, daha sonra onlar için bir Aşai Rabbani ayini düzenlerdi ekmekle şarabı koyduğu sandığın başında... Ve bu sandık kiliseye adını veren azizden bir anı saklıyor olurdu, belki bir kumaş parçası, belki celladın ilmiğinden birkaç lif, belki paslı kutunun dibinden toplanmış kesik tırnaklar ya da belki bir *AT YARIŞLARI BÜLTENİ*. Ama bu hayal de soldu. Francis Kardeş'in bir rahip olabilme ihtimali çok azdı; misyoner bir tarikat olmadıkları için Leibowitz Kardeşliği'nin sadece manastırla çevredeki üç beş diğer cemaati idare etmeye yetecek kadar rahibe ihtiyaçları vardı. Üstelik, "Aziz" resmi olarak hâlâ sadece Tanrı'nın sevgili bir kuluydu ve sevildiğini kanıtlayacak elle tutulur yeni mucizeler gösterinceye kadar da azizliği resmiyet kazanmayacaktı; bu, her ne kadar Leibowitz Tarikatı

rahiplerinin kurucularını Aşai Rabbani ayininin ve manastırının dışında da hürmetle anmalarına izin verse bile kesinkes bir hüküm sayılmazdı. Francis'in düşsel kilisesi yol kenarındaki bir türbeye ve akın akın gelen hacılar da bir sızıntıya dönüşmüştü. Yeni Roma başka meselelerle meşguldü; söz gelimi Kutsal Bakire'nin Olağanüstü Yetenekleri'nin resmen tanınması için yapılan başvuru vardı ki Dominiken rahipleri Günahsız Doğuş'un* sadece içsel bir fazileti değil, aynı zamanda Kutsal Ana'nın cennetten kovulmadan önce Havva'ya ait olan olağanüstü yeteneklere de sahip bulunduğunu gösterdiğini savunuyorlardı; diğer tarikatlardan kimi ilahiyatçılar ise bunun uhrevi bir yorum olduğunu kabul etseler bile mutlaka böyle olması gerektiğine katılmıyor ve bir "yaratığın" başlangıçta masum ama olağanüstü yetenekler ihsan edilmemiş de olabileceğini öne sürüyorlardı. Yeni Roma bu fikir ayrılığını gidermeye çalışırken, anlaşılan o ki, Leibowitz'in resmiyet kazanması meselesini tozlu raflara kaldırıvermişti.

43

Tanrı'nın sevgili kulu için bir türbe ve akmasa da damlayan hacılarla yetinen Francis Kardeş uyuklamaya başladı. Uyandığında ateşi közlenmişti. Bir terslik var gibiydi. Gerçekten yalnız mıydı? Onu çevreleyen karanlığa gözlerini kırıştırarak baktı.

Kor halindeki odunların ötesinden kara bir kurt da ona göz kırptı.

Çömez rahip kesik bir çığlıkla beraber kendini barınağına attı.

Taşlarla ve çalı çırpıyla ördüğü siperinin içinde yatmış titrerken ağzından kaçırdığı çığlığın sessizlik yasasının sadece istenmeden çiğnenmesi sayılabileceğine karar kıldı. Madeni kutuya sarıldı ve pençeler sığınağının çevresini eşelerken Perhiz günlerinin bir an önce bitmesi için dua etti.

* Katolik Kilisesi'ne göre Meryem Ana'nın tamamen günahsız doğmuş olması inancı. -çn
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

3

“... ve ondan sonra, Peder, ekmekle peyniri az daha alacaktım.”

“Ama almadın mı?”

“Hayır.”

“Bu durumda fiiliyata geçirilmiş bir günah yok demektir.”

44 “Ama o kadar istemiştin ki, onları tadıyordum sanki.”

“Bilerek mi? Bu hayali isteyerek mi kurdun?”

“Hayır.”

“Ondan kurtulmaya çalıştın.”

“Evet.”

“Demek ki açgözlülük düşüncede de mevcut değil. Bunları niçin anlatıyorsun?”

“Çünkü öfkeme teslim oldum ve onu okunmuş suyla ıslattım.”

“Ne yaptın? Ama neden?”

İpek piskoposluk atkısını takmış olan Peder Cheroki, çölün yakıcı güneşinin altında önüne profilden diz çökmüş olan tövbekara dik dik baktı; böyle bir gencin (ki anlayabildiği kadarıyla pek o kadar zeki değildi) ıssız bir çölde yapayalnız ve iğvanın her türlüşünden bu kadar ırak iken, nasıl olup da günaha girebildiğini ya da girmesine ramak kaldığını merak etti. Sadece bir tespih, bir çakmak taşı, bir çakı ve bir de dua

kitabı ile donanmış olan bir genç için orada başını sokacak bir belanın bulunmaması gerekirdi. İşte Peder Cheroki'ye böyle görünüyordu. Ama bu itiraf epey zaman almaya başlamıştı; kısa kesse diye geçirdi aklından. Mafsallarındaki ağrı onu yine rahatsız ediyordu ama günlük dolaşmaları sırasında hep yanında taşıdığı portatif masanın üzerindeki Kutsal Alametler'in varlığı onu ayakta durmaya ya da en azından tövbekarla birlikte diz çökmeye zorluyordu. Ayin sırasında yenecek yufka parçalarını koyduğu küçük altın kutunun yanına bir mum yakmıştı ama güneşin parlak ışığı belki de çoktan sönmüş olan alevin görülmesini engelliyordu.

"Ama bugünlerde daha üst bir makamın onayı olmadan da şeytan çıkarılmasına izin veriliyor. Neyi itiraf ediyorsun; öfkene teslim olduğunu mu?"

"O da var, tabii."

"Öfken kime karşıydı? Yaşlı adama mı, yoksa yiyecekleri kabul etmene ramak kaldığı için kendine mi?"

45

"Ben... Ben emin değilim."

"Eh, kararını ver öyleyse," dedi Peder Cheroki sabırsızca. "Kendini ya suçla, ya suçlama."

"Kendimi suçluyorum."

"Neyle?" diye içini çekti Peder Cheroki.

"Öfkeye kapılıp kutsal bir kişiye kötü davranmakla."

"Kötü davranmak' mı? İşe şeytanın karıştığına dair mantıklı hiçbir nedenin yok muydu? Durup dururken öfkelenip onun üzerine su mu sıktın? Gözüne mürekkep mi attın?"

Rahibin sözlerindeki alayı fark eden çömez kıvranıp tereddüt etti. İtiraf Francis Kardeş için hep çok zor olmuştu. Yaptığı hataları uygun sözcüklerle anlatmayı beceremezdi ve hangi dürtülerle hareket ettiğini anımsamaya çalışırken kafası hepten karıştırdı. Üstelik rahibin "ya yaptın ya yapmadın" şeklindeki yaklaşımı da hiç yardımcı olmuyordu. Yine de, açıkçası, Francis Kardeş ya yapmıştı ya da yapmamıştı.

“Sanırım bir an için dirayetsiz davrandım,” dedi sonunda.

Cheroki konuyu daha fazla irdelemek için ağzını açacak gibi oldu, sonra vazgeçti. “Anlıyorum. Peki, sırada ne var?”

Francis bir an düşündükten sonra, “Pisboğazca düşünceler,” dedi.

Rahip içini çekti. “Bunu hallettiğimizi sanmıştım. Yoksa bu da yeni mi?”

“Dündü. Bir kertenkele vardı, Peder. Mavi ve sarı çizgileri vardı ve öylesine muhteşem butları; başparmağınız kadar kalın ve etliydi ve tadının tavuğu nasıl da andırdığı takıldı aklıma, dışı kıpkırmızı kızarmış ve gevrekleşmiş ve...”

“Pekâlâ,” diye araya girdi rahip. Yaşlı yüzünden bir tikslenme ifadesi geçer gibi oldu. Ne de olsa çocuk güneşin altında çok zaman harcıyordu. “Bu düşüncelerden zevk aldın mı? Günaha karşı direnmedin mi?”

Francis kızardı. “Ben... Ben onu yakalamaya çalıştım. Kaçtı.”

46

“Sadece düşünmekle kalmadın, demek işi fiiliyata da döktün. Sadece o seferlik mi?”

“Eee... evet, o seferlik.”

“Pekâlâ, hem düşüncede ve hem de fiiliyatta, Perhiz sırasında kasten ve bilerek et yemek istemişsin. Lütfen bundan böyle konuşurken daha sarıh olalım. Vicdanını doğru dürüst muayene ettirdiğini sanmıştım. Başka bir şey var mı?”

“Epey.”

Rahip yüzünü buruşturdu. Daha ziyaret etmesi gereken birkaç inzivagâh vardı; uzun ve sıcak bir turdu. Ayrıca dizleri de sızlıyordu. “Mümkün olduğunca çabuk, lütfen,” dedi.

“Bir keresinde, iffetsizlik...”

“Düşüncede mi, sözde mi, fiiliyatta mı?”

“Yani, şu dişi ifrit vardı ve o...”

“İfrit mi? Ha... Geceydi yani. Uyuyor muydun?”

“Evet, ama...”

“Öyleyse niçin itiraf ediyorsun?”

“Çünkü daha sonra...”

“Neden sonra? Uyandıktan mı?”

“Evet. Onu düşünmeye devam ettim. Hepsini hayalimde tekrar canlandırdım.”

“Pekâlâ, şehvi hayaller isteyerek kurulmuş. Pişman mısın? Şimdi, sırada ne var?”

Bütün bunlar adaydan adaya, çömezden çömeze dur durak dinlemeden duyduğu her zamanki yakınmalardı ve Peder Cheroki'ye göre Francis Kardeş itiraflarını en azından bu kadar teşvik ve hatırlatmaya gerek olmadan *bir, iki, üç* diye sayabilirdi. Francis söylemek istediğini kelimelere dökmekte zorlanıyor gibiydi; rahip bekledi.

“Peder, sanırım çağrım bana ulaştı, ama...” Francis çatlamış dudaklarını yaladı ve gözlerini masanın üzerindeki bir böceğe dikti.

“Ah, ulaştı demek.” Cheroki'nin sesinde duygu yoktu.

“Evet, sanırım... Ama, Peder, çağrımı ilk aldığım anda el yazısını biraz küçümsemiştim, bu bir günah sayılır mı?”

47

Cheroki gözlerini kırptırdı. El yazısı mı? Çağrı mı? Nasıl bir soruydu bu? Çömezın yüzündeki ciddi ifadeyi birkaç saniye için dikkatle izledi, sonra kaşlarını çattı.

“Sen ve Alfred Kardeş birbirinize notlar mı gönderiyordunuz?” diye sordu tehditkar bir sesle.

“Ah, hayır, Peder!”

“O zaman kimin el yazısından söz ediyorsun?”

“Mübarek Leibowitz'in.”

Cheroki durup düşündü. Manastırdaki kadim belgelerin arasında bizzat Tarikat'ın kurucusu tarafından kaleme alınmış herhangi bir metin –özgün bir metin– var mıydı, yok muydu? Bir an düşündükten sonra olduğuna karar verdi; evet, birkaç parça kalmış ve özenle kilit altına alınmıştı.

“Manastırda cereyan etmiş bir olaydan mı bahsediyorsun? Yani sen buraya gelmeden önce.”

“Hayır, peder. Tam burada oldu...” Çenesiyle sol tarafı işaret etti. “Üç tepecik sonra, uzun kaktüsün yanında.”

“Çağrınla mı ilgili demiştin?”

“Evet, ama...”

“*Tabii*,” dedi Cheroki sertçe, “şu anda ölü, ne demek, altı yüz yıldır ölü olan Mübarek Leibowitz’dan, ahdini yerine getirmen için yazılı bir davet aldığını söylüyor *olamazsın*. Üstelik el yazısını da, eee, beğenmemişsin. Affedersin ama aldığım izlenim bu.”

“Yani, bunun *gibi* bir şey, Peder.”

Cheroki heyecanla anlaşılmasa bir şeyler söylemeye başlamıştı. Francis Kardeş telaşa kapılarak cüppesinin yeninden çıkardığı bir kâğıt parçasını rahibe uzattı. Kâğıt eskilikten gevremiş ve lekelerle kaplanmıştı. Üzerindeki mürekkep solmuştu.

48 “*Bir kilo salam*,” diye heceledi Peder Cheroki tanımadığı kelimeleri ağzında yuvarlayarak, “*bir kavanoz lahana turşusu, altı simit... Emma’ya getirilecek*.” Bakışlarını birkaç saniye için Francis Kardeş’e dikti. “Bunu yazan kim demiştin?”

Francis ona tekrarladı.

Cheroki konuyu zihninde ölçüp biçti. “Bu haldeyken uygun bir günah çıkarmada bulunamazsın. Ayrıca aklın başında değilken seni bağışlamam da yakışık almaz.” Francis’in yüzünü eksittiğini gören rahip omzuna teskin eder tarzda dokundu. “Endişe etme, evladım, bunları kendini daha iyi hissettiğin bir anda tekrar konuşuruz. İtiraflarını o zaman dinlerim. Şimdiyse...” Kutsal yufkaların olduğu tasa endişeyle baktı. “Eşyalarını toparlayıp derhal manastıra dönmeni istiyorum.”

“Ama, Peder, ben...”

“Sana emrediyorum,” dedi rahip tekdüze bir sesle, “derhal manastıra dön.”

“E... evet, Peder.”

“Şimdi, senin günahlarını çıkaracak değilim ama pişmanlığının kefareti olarak tespihinle yirmi tur tamamlasan uygun olacaktır. Seni kutsamamı ister misin?”

Çömez gözyaşlarını tutmaya çalışarak başını salladı. Rahip onu kutsadı, ayağa kalktı, kutsal yufkaların önünde diz çöktü, altın tası alıp yine boynundaki zincire astı. Mumu cebine indirip masayı katlayarak eyerinin arkasına yerleştirdiğinde Francis’e başıyla ciddi bir selam verdi, sonra kısırağına bindi ve Perhiz inzivagâhlarındaki turunu tamamlamak üzere uzaklaştı. Francis kızgın kumlara oturdu ve ağladı.

Eğer kadim odayı göstermek için rahibi mezara indirebilse ve eğer kutuyla içindekileri ve bir de hacının taşa çizdiği işaretleri ona gösterebilse her şey çok daha kolay olacaktı. Ama rahip şarapla yufkayı taşıyordu ve moloz dolu bir bodruma emekleyerek inmeye ya da eski bir kutunun içindekileri eşeleyip arkeolojik bir tartışmaya girmeye ikna edilmesi mümkün değildi; Francis hiç sormamanın daha uygun olacağını kestirmişti. Taşıdığı altın kabın içinde tek bir yufka parçası dahi olduğu sürece Cheroki’nin ziyareti vakarını koruyacaktı; ancak, tas tamamen boşaldıktan sonra, gayri resmi bir çift söze kulak verebilirdi. Çömez, aklını yitirmiş olduğu sonucuna bu kadar çabuk varmasından ötürü Peder Cheroki’yi suçlamıyordu. Güneşin altında *biraz* sersemlemiş olduğu bir gerçektir ve meramını anlatmayı da doğru dürüst becerememişti. Nice çömezler inzivalarından şaşkın halde dönmüşlerdi.

Emre uymaktan başka yapacak bir şey yoktu.

Barınağına kadar yürüdü ve sırf hâlâ orada olduğundan emin olabilmek için bir göz attı; sonra kutuyu almaya gitti. O eşyalarını toplayıp yola çıkmaya hazır hale gelinceye kadar manastırdan gönderilen ve suyla mısır taşıyan erzak katarının yaklaşmakta olduğunu bildiren toz bulutu güneydoğu yönünde belirmişti. Francis Kardeş onu eve ulaştıracak olan uzun yola düşmeden önce erzakını beklemeye karar verdi.

Üç eşek ve bir keşiş toz bulutunun ucunda aheste adımlarla görüntüye girdiler. Öndeki eşek Fingo Kardeş'in ağırlığının altında güçlkle ilerliyordu. Kukuletaya rağmen Francis aşçı yamağını kamburu çıkmış omuzlarından ve eşeğin iki yanından, sandaletleri neredeyse toprağa sürünecek kadar sarkan kıllı baldırlarından tanıdı. Onları izleyen hayvanların sırtına mısır dolu torbalarla su kırbalı yüklenmişti.

Fingo, patikanın kenarında onu bekleyen Francis'i görmemiş gibi yaparak ellerini ağzının iki yanına koydu ve yıkıntılara doğru, "Geeel domuz-domuz-domuz! Geel domuz!" diye seslendi. "Domuz domuz domuz!.. Ah, buradaymışsın, Francisco! Seni bir an için bir kemik torbası sandım. Eh, seni kurtlar için semirtmemiz gerekiyor. Buyur, yemlen bakalım. Münzevilik zanaatı nasıl gidiyor? Sence bu işten bir kariyer çıkar mı? Bu arada sadece bir kırba su, bir torba mısır. Ayrıca Malicia'nın arka ayaklarına da dikkat et; şu sıralarda kızışmış durumda ve yerinde duramıyor... Alfred'e bir çiftte attı ki, *kü-türt*, tam dizine! Kolla kendini!" Fingo Kardeş kukuletasını açtı ve çömezle Malicia birbirlerinin çevresinde dönerken kıkır kıkır güldü. Fingo'nun yaşayan en çirkin adam olduğundan şüphe yoktu ve güldüğünde sergilediği pembe damaklarıyla her renkten kazma gibi dişleri cazibesine çok az katkıda bulunuyorlardı; şaka yapmaktan hoşlanırdı ve bunlar pek de itici şakalar sayılmazdı; geldiği yer olan Minnesota kırsalında çok rastlanılan kalıtsal bir bozukluğa sahipti; kelliğinin yanı sıra melanin pigmentinin dağılımında da dengesizlik oluşmuştu ve sırık gibi uzun boylu keşişin cildi albino bir fon üzerine ciğer rengi yamalarla ve çikolata bulaşıklarıyla kaplanmıştı. Ancak, dış görünüşünü hiç bitmeyen neşesiyle öylesine telafi ediyordu ki bir süre sonra çirkinliği artık fark edilmiyordu; onunla uzun süre arkadaşlık edenler için ise Fingo'nun cildindeki lekeler bir midillinin benekleri kadar sıradan görünüyordu. Somurtkan bir kişi

olsaydı tiksini görülebilecek özellikleri neesiyle örtülüyor ve neredeyse bir palyaçonun makyajı kadar süsleyici olabiliyordu. Fingo Kardeş'in mutfakta görevlendirilmesi cezai bir tedbirdi ve büyük bir olasılıkla geçiciydi. Onun zanaatı tahta oymacılığıydı ve aslında marangoz atölyesinde çalışırdı. Ama tahtadan oymasına izin verilen bir Mübarek Leibowitz suretiyle aşırı iddialı davranınca başrahip tarafından alakg n l l ğ  öğreninceye kadar mutfağı  nderilmişti. Bu arada Tanrı'nın L tfu'nun yarı bitmiş sureti atölyede bekleyecekti.

Tahılıyla suyunu ha bire sıçrayıp duran dişi eşeğin sırtından indirmeye çalışan  mez rahibin yüz ifadesini inceledikçe Fingo'nun gülümsemesi yavaş yavaş silinmişti. "Hasta bir koyuna benziyorsun, evlat," dedi t vbekara. "Sorun nedir? Peder Cheroki'nin gazabına mı uğradın?"

Francis Kardeş başını iki yana salladı. "Anlayabildiğim kadarıyla, hayır."

" yleyse? Gerçekten de hasta mısın?"

"Benim manastıra dönmemi emretti."

"Ne-e-e?" Fingo kıllı bir baldırı eşeğin üzerinden aşırıp yere atladı. Francis Kardeş'in tepesine bir dev gibi dikildi, tombul elini omzuna koydu ve yüzünü dikkatle inceledi. "Nedir, sarılık mı?"

"Hayır. Ona göre ben biraz..." Francis parmağıyla şakağına vurdu ve omzunu silkti.

Fingo güldü. "Bak bunun doğru olduğunu hepimiz biliyoruz. Seni niçin geri  nderiyor?"

Francis ayağının dibinde duran kutuya bir göz attı. "Mübarek Leibowitz'e ait olan bazı şeyler buldum. Ona söylemeye çalıştım ama bana inanmadı. Aıklamama izin vermedi. O..."

"Ne buldum dedin?" Fingo inanmaz bir tavırla gülümsedi, sonra dizüstü çöktü ve çömezin endişeli bakışları altında kuttuyu açtı. Keşiş hafiften ışlık çalarken ekmecelerdeki bıyıklı

silindirleri bir parmağıyla karıştırdı. “Tepeli putperest tılsımları, değil mi? Bunlar eski, Francisco, bunlar gerçekten *eski*.” Kapaktaki notu gördü. Gözlerini kısarak, “Bu zırva da nedir?” diye sordu mutsuz çömeze.

“Tufan öncesi İngilizce.”

“Koroda söylediklerimizin dışında üzerinde hiç çalışmadım.”

“Bizzat Tanrı’nın Lütфу tarafından yazılmış.”

“*Bu ha!*” Fingo Kardeş bir nota, bir Francis Kardeş’e bakıyordu. Aniden başını iki yana salladı, kutunun kapağını tekrar kapattı ve ayağa kalktı. “Bir an önce manastıra dönüp Eczacı Kardeş’e özel mantarlarından kaynattırsan iyi edersin. Humma bu, kardeşim.”

Francis omuz silkti. “Belki de.”

“Bunları nerede buldun?”

52 Çömez rahip parmağıyla işaret etti. “Şu yönde, birkaç tepe ötede. Bazı kayaları oynatmıştım. Bir göçük oldu ve bir bodrum buldum. Git kendin gör.”

Keşif başını salladı. “Beni bekleyen daha çok işim var.”

Fingo eşeğinin yanına dönerken Francis kutuyu aldı ve manastıra doğru yürümeye başladı ama birkaç adım attıktan sonra durdu ve seslendi.

“Benekli Kardeş, iki dakikan var mı?”

“Belki,” dedi Fingo. “Ne diye?”

“Şuraya kadar gidip delikten içeri bir bakar mısınız?”

“Niçin?”

“Onun gerçekten orada olduğunu Peder Cheroki’ye söylemen için.”

Fingo tek bacağını eşeğin sırtına atmış vaziyette durakladı. “Hah!” Bacağını çekti. “Öyle olsun. Eğer yoksa, *sana* söylerim.”

Francis bir sıırığı andıran Fingo’nun tepeciklerin arasında gözden kaybolmasını izledi; sonra manastıra giden uzun, toz-

lu patika boyunca arada bir biraz kavrulmuş mısır yiyip kırba-sından bir yudum su içerek yürümeye başladı. Sık sık dönüp ardına bakıyordu. Çok gerilerden bir haykırış duyduğunda, Francis Kardeş, keşişin tekrar görünmesini beklemekten vaz-geçmişti. Döndü. Tahta oymacısının tepeciklerden birinin üzerinde durduğunu seçebiliyordu. Fingo ellerini heyecanla sallıyor ve onun haklı olduğunu başıyla onaylıyordu. Francis de elini salladı, sonra bitap bir şekilde yola düştü.

Neredeyse aç geçirilmiş iki haftanın bir bedeli olacaktı. İki ya da üç kilometre gittikten sonra sendelemeye başlamış-tı. Manastıra hâlâ bir kilometreden fazla kalmışken yolun kenarında bayıldı. Turlarını tamamlamış halde dönmekte olan Cherokee onu fark edip acele inerek genç adam tedricen kendine gelinceye dek yüzünü suyla ovduğunda vakit akşa-müzeriydi. Cherokee dönüş yolunda erzak katarına rastlamış ve Fingo'nun Francis Kardeş'i doğrulayan ifadesini dinleye-cek kadar beklemişti. Francis'in gerçekten de kayda değer bir şey keşfettiğine inanmaya hazır olmasa da, rahip daha önce çocuğa karşı sabırsız davrandığı için pişman olmuştu. İçin-dekiler kısmen yola saçılmış halde yerde yatan kutuyu fark eden ve Francis yolun kenarında yarı sersem otururken ka-paktaki yazıya kısaca bir göz atan Cherokee, çocuğun daha ön-ceki gevelemelerinin delilikten ziyade romantik bir hayal gü-cünün ürünü olduğunu kabul etmişti. Ne yeraltındaki odaya girmiş ne de kutunun içeriğini ayrıntılı biçimde incelemişti ama çocuğun varsanıları dile getirmektense gerçek olayları yanlış yorumlamakta olduğu aşikârdı.

53

Kısrağın terkisine tırmanmasına yardım ederken, "İtiraf-larını döner dönmez tamamlayabilirsin," dedi çocuğa. "Aziz-lerden özel iletiler aldığında ısrardan vazgeçersen günahları-nı bağışlayabilirim. Hım?"

Francis Kardeş'in o anda hiçbir şeyde ısrar edecek hali yoktu.

4

54 “Sen doğru olanı yaptın,” diye homurdandı başrahip sonunda. Peder Cheroki koltuğunun ucunda ürkek otururken, ablak köylü suratıyla somurtarak, son beş dakikadır çalışma odasının içinde yavaş adımlarla volta atmaktaydı. Cheroki, amirinin çağırması üzerine odaya girdi gireli iki rahip de tek söz etmemişlerdi; Başrahip Arkos sonunda homurdandığında Cheroki oturduğu yerde hafiften zıplamıştı.

Başrahip odanın ortasında durarak ve artık rahatlamaya başlamış olan astına kısık gözlerle bakarak, “Sen doğru olanı yaptın,” dedi bir kez daha. Neredeyse gece yarısı olmuştu ve Arkos sabah ibadetine başlamadan önce bir ya da iki saat uyumaya hazırlanıyordu. Yunak fiçisine az önce dalıp çıktığı için vücudu hâlâ ıslak ve saçları başı dağınıktı; bu haliyle Cheroki’ye yarı-insan, yarı-ay bir yaratığı anımsatıyordu. Çakal derisinden bir cüppe giymişti ve rütbesini gösteren yegane şey göğsündeki kara posta işlenmiş ve ne zaman masasına doğru dönecek olsa mumların ışığıyla parlayan haç şekliydi. Islak saçları alnına yapışmıştı ve kısa kesilmiş sakalı ve çakal postuyla, o an için, bir rahipten çok bir baskından henüz çıkmış bir savaş derebeyini andırıyordu. Denver baronlarının soyundan gelen Peder Cheroki her zaman makamı kişinin önünde tutmuş ve tepkisini makamın yetkilerine

göre ayarlayarak, çağlardır süren saray adetlerine uygun biçimde, saygıyla konuşmuştu. Böylece Peder Cheroki yüzükle, göğüs haçıyla, makamla ve başrahiple resmi bir yakınlık içinde olmaya özen göstermiş ama Arkos isimli insanı tanıma çabasına hiç girmemişti. Halihazırdaki şartlar altında, banyodan yeni çıkmış Saygıdeğer Peder Başrahip odanın içinde yalınayak dolaşırken, bu tutumu sürdürmek epey güçtü. Besbelli ki banyoda bir nasırını kazımış ve biraz fazlaca derine inmişti; ayak başparmaklarından biri kan içindeydi. Cheroki her ne kadar görmezden gelmeye çalışsa da huzursuzlanmadan edememişti.

Arkos, “Neden söz ettiğimi *biliyorsun*, tabii ki,” diye sabırsızca homurdandı.

Cheroki duraksadı. “Daha sarıh olabilir misiniz, Peder Başrahip? Bu günah çıkarma sırasında duyduğum bir şeyle ilgili olmasın sakın?”

“Ha? Ah, şeytan şaşırttı beni! Onun itiraflarını dinlediğini bir an için unutuverdim. Eh, sana bir daha anlatsın ki sen de rahatlıkla konuşabilesin... Gerçi Tanrı bilir ya, manastırda duymayan kalmadı. Hayır, onu görmeye hemen gitme. Zamanını *ben* sana söylerim. Ayrıca her sorulana da cevap verme. Şunları görmüş müydün?” Başrahip Arkos masanın üzerini işaret etti; Francis Kardeş’in bulduğu kutunun içindekiler incelenmek üzere oraya boşaltılmıştı.

Cheroki başıyla yavaşça onayladı. “Kendini kaybettiğinde kutuyu da yolun kenarına düşürmüş. Toparlamasına yardım ettim ama dikkatlice bakmadım.”

“Eh, kutu hakkındaki iddiasını biliyorsundur.”

Peder Cheroki yana doğru baktı. Soruyu duymamış gibiydi.

“Pekâlâ, pekâlâ,” diye homurdandı başrahip, “ne iddia ettiyse etti. Sen bizzat bak ve ne olduğuna *kendin* karar ver.”

Cheroki masanın başına gidip eğildi ve başrahip volta ata-

rak kısmen onunla, kısmen de kendi kendine konuşmaya devam ederken kâğıtları teker teker ve dikkatlice inceledi.

“Bu mümkün olamaz! Daha fazlasını açığa çıkarmadan onu geri göndermekle doğru olanı yapmışsın. Ama işin en kötü tarafı bu değil. En kötü tarafı şu geveleyip durduğu ihtiyar adam. Bu kadarı da fazla oluyor! Davaya hiçbir şey yağmur gibi yağan olanaksız ‘mucizelerden’ daha fazla zarar veremez. Birkaç gerçek olay var, tabii ki! Mucizevi her şeyin, daha azizlik payesi verilmeden önce, Tanrı’nın Lütü’nün araya girmesiyle gerçekleşmiş olduğunun belirlenmesi gerekir. Ama her şeyin bir sınırı var! Mübarek Chang’a baksana, Tanrı’nın lütüna erişeli iki yüz sene geçti ama hâlâ aziz olmadı. Neden? Çünkü biraz fazlaca işgüzar bir tarikattı. Birinin nezlesi iyileşecek olsa, Tanrı’nın Lütü’ndan biliniyordu. Bodrumlarda hayal görmeler, çan kulelerinde malum olmalar... Bir mucizeler serisi mi, hayalet tefrikası mı belli değil. Belki iki ya da üç olay gerçekten muteber sayılabilir ama sapla saman bir kez karışmışsa... Eee?”

56

Peder Cheroki bakışlarını kaldırdı. Masaya dayadığı yumruklarının kanı çekilmişti ve yüz ifadesi gergindi. Pek dinliyormuş gibi bir havası yoktu. “Özür dilerim, ne demiştiniz, Peder Başrahip?”

“Dedim ki, eee, aynı şey burada da olmuş olabilir,” dedi başrahip ve yavaş voltalar atmaya tekrar başladı. “Geçen yıl Noyon Kardeş ve mucizevi cellat ilmiği vardı. Peh! Daha önceki yıl ise Smirnov Kardeş’in gutu esrarengiz biçimde iyileşiverdi. Nasıl mı? Genç sersemlere bakılırsa Mübarek Leibowitz’e ait olması muhtemel bir antikaya dokunarak! Şimdiyse şu Francis, bir hacıyla karşılaşıyor ve hacının üzerinde ne vardır dersin? Mübarek Leibowitz asılmadan önce başına geçirilen çuvaldan dikilmiş bir peştamal! Ya kemeri? Bir parça ip. Ama hangi ip?” Durakladı, Cheroki’ye baktı. “Boş bakışlarından bunu henüz duymadığımı anlıyorum.

Pekâlâ, hangi ip olduğunu bilmiyorsun. Hayır, hayır, Francis de açıklamadı bunu. Onun söylediği sadece...” Başrahip Arkos normalde kalın sayılabilecek sesini yapmacıklı biçimde tizleştirmeye çalıştı. “Onun söylediği sadece şuydu: ‘Yaşlı bir adamla karşılaştım ve onun manastıra gitmekte olan bir hacı olduğunu sandım, çünkü o tarafa doğru yürüyordu ve beline bir parça iple tutturduğu çuval bezinden bir peştamal dolamıştı. Sonra taşın üzerine bir simge kazıdı ve simge şuna benziyordu.’”

Arkos postunun cebinden bir parşömen parçası çıkardı ve mum ışığında görebilmesi için Cheroki’nin yüzüne doğru tuttu. Hâlâ Francis Kardeş’i başarısızca taklit etmeye çalışarak ekledi: “Ben ne anlama geldiğini çıkaramadım. Ya siz?”

Cheroki cl figürlerine baktı ve başını iki yana salladı.

“Sana sormuyordum,” dedi Arkos her zamanki kalın sesiyle. “Francis’in dediği buydu. Anlamını ben de bilmiyordum.”

“Şimdi biliyor musunuz?”

“Biliyorum. Birilerine baktırdım. Şu bir *lamedh* ve şu da bir *sadhe*. İbranice harfler.”

“*Sadhe lamedh*?”

“Hayır. Sağdan sola. *Lamedh sadhe*. Bir L ve bir de ts sesi. Aralarında sesli bir harf daha olsaydı ‘lutz’, ‘lets’, ‘litz’ gibi bir şey çıkardı. Kim olduğunu tahmin et.”

“Leibo... Ah, olamaz!”

“Ah, olur! Bunu Francis Kardeş düşünmedi. Bir başkası akıl etti. Başa geçirilen çuvalı ve celladın ipini Francis Kardeş düşünmedi; kankalarından biri düşündü. Böylece nereye vardık? Bu gece itibariyle bütün çömez takımı Francis’in çölde bizzat Mübarek’le karşılaştığının, Mübarek’in onu kutunun yanına bizzat götürdüğünün ve ona çağrısını bulacağını müjdelediğinin dedikodusunu yapıyor.”

Cheroki’nin yüzü bir an için allak bullak olmuştu. “Francis Kardeş böyle mi dedi?”

"HAYIR!" diye kükredi Arkos. "Dinlemiyor musun? Francis böyle şeyler söylemedi. Keşke söyleseydi; o zaman edepsiz elimde olurdu. Ama o her şeyi tatlı tatlı, hatta biraz safça anlatıyor ve yorumunu başkalarına bırakıyor. Onunla bizzat görüşmedim. Bu iş için Antikalar Papazı'nı görevlendirdim."

Cheroki, "Sanırım Francis Kardeş'le konuşsam iyi olacak," diye mırıldandı.

"YAP BUNU! İçeri ilk girdiğinde seni canlı mı, cansız mı kızartsam diye düşünüyordum. Onu içeri gönderdiğin için, demek istiyorum. Eğer çölde kalmasını sağlasaydın, bu saçma sapan işler başımıza gelmeyecekti. Ama, öte yandan da, eğer çölde kalsaydı kimbilir daha neleri kazıp çıkaracaktı. Onu içeri göndermekle doğru olanı yaptığını düşünüyorum."

Kararını çok daha farklı bir noktadan yola çıkarak vermiş olan Cherokee sessiz kalmayı uygun buldu.

58

"Onunla görüş," diye homurdandı başrahip. "Sonra da bana gönder."

Işıl ışıl bir pazartesi sabahı Francis Kardeş başrahibin çalışma odasının kapısına ürkekçe vurduğunda saat dokuza yaklaşmıştı. Eski, bildik hücreesindeki sert hasırın üzerinde çekilmiş iyi bir uyku ve bilmedik bir kahvaltıdan alınmış üç beş lokma belki açlıktan bitap düşmüş dokuları için mucizeler yaratmamış ya da güneş çarpmasının izlerini beyninden tastamam silmemişti ama bu göreceli ayrıcalıklar ona çok korkması gerektiğini ayırt ettirecek kadar bir zihin açıklığı da sağlamıştı. Aslında o denli dehşete kapılmıştı ki kapıdaki ilk tıkırtısı duyulamayacak kadar hafif kalmıştı. Francis bile duyamamıştı onu. Birkaç dakika sonra tekrar deneyecek kadar topladı cesaretini.

"*Benedicamus Domino.*"

* Tanrı'ya hamdolsun. (Aynı zamanda Eucharist ayininde geçen bir dua.) -yhn

“*Deo? Gratias?*”^{*} diye sordu Francis.

“Gel, evladım, gel!” diye seslendi dostça bir ses. Bu sesin yüce başrahipten çıktığını kestirmesi için birkaç saniye kafa yorması gerekmişti.

Francis Kardeş kapıyı tekrar çalmak üzere elini kaldırmış halde donakaldığında, “O küçük tokmağı çevireceksin, evladım,” dedi aynı dostça ses.

“E... e... evet.” Sanki lanet olasıca kapı daha Francis tokmağa elini uzatırken açılmıştı; halbuki o kapının sıkışmış olabileceğini ümit etmişti.

Çömez, “Başrahip Efendimiz *b... b... beni mi* istemişti?” diye inledi.

Başrahip Arkos dudaklarını büzdü ve başını ağır ağır salladı. “Hımm, evet, Başrahip Efendi seni istedi. İçeri gir ve kapıyı kapat.”

Francis Kardeş kapıyı kapattı ve odanın ortasında titreyerek durdu. Başrahip eski alet kutusundan aldığı tel bıyıklı nesnelerle oynuyordu.

“Ya da belki Saygıdeğer Peder Başrahip’in sizin tarafınızdan istendiğini söylemek daha yerinde olurdu,” dedi Arkos. “Artık Cenabı Hakkın takdirine mazhar olduğunuz ve namınız yürüdüğüne göre, ha?” Tatlı tatlı gülümsedi.

“Heh heh?” Francis Kardeş sorar tarzda güldü. “Ah, h... h... hayır, Efendimiz.”

“Bir gece içinde şöhrete kavuştuğunu inkâr etmeyecek misin? Ya da Cenabı Hakkın seni şu...” –eliyle masanın üzerindeki andaçları gösterdi– “şu ÇÖP kutusunu –bir önceki sahibinin ona bu adı verdiğinden kuşkusuz yok– bulmakla görevlendirdiğini?”

Çömez umarsızca bir şeyler geveledi ve sonunda yüzünde aptal bir gülümsemeyle donakaldı.

“On yedi yaşında ve besbelli ki bir alıksın, öyle değil mi?”

* Tanrı’ya Şükür mü? –yhn

“Bu kuşkusuz ki doğrudur, Başrahip Efendimiz.”

“Bir çağrı aldığına inandığın için nasıl bir mazeret öne süreceksin?”

“Mazeretim yoktur. Magister meus.”*

“Ah? Demek öyle. Bu durumda kendini Tarikat’a borçlu hissetmiyor olmalısın.”

“Ama, hissediyorum!” diye inledi çömez.

“Ama bir mazeret belirtmiyorsun.”

“Hayır.”

“Seni küçük budala, sana gerekçeni soruyorum. Hiçbir gerekçe öne sürmediğine göre bundan, önceki gün çölde hiç kimseyle karşılaşmadığını, şu... şu ÇÖP kutusunu tesadüfen bulduğunu ve herkesin diline dolananların abuk subuk sayıklamalar olduğunu iddia edeceğin anlamını çıkarıyorum.”

“Ah, hayır, Dom Arkos!”

“Ah, hayır, ne?”

60

“Kendi gözlerimle gördüğüm şeyi inkâr edemem, Saygıdeğer Peder.”

“Demek ki bir meleklerle *gerçekten de* karşılaştın –yoksa bir aziz miydi?– ya da belki aziz olmasına az kalmış biriymi – ve nereye bakman gerekeceğini sana o gösterdi.”

“Onun bir melek olduğunu hiçbir zaman...”

“Gerçek bir çağrı aldığına inanmanın mazereti de *bu mu* oluyor? O, o...’yaratık’ mı desek?.. Senin sesine kavuşmanı diledi ve bir taşın üzerine adının baş harflerini kazıdı ve sana aradığın şeyin bu olduğunu söyledi ve sen de taşın altına baktığında... *BU* oradaydı. Hım?”

“Evet, Dom Arkos.”

“Göstermiş olduğun bu menfur kibirle ilgili görüşün nedir?”

“Benim menfur kibrimin hoş görülecek bir yanı yoktur, Hocamız ve Efendimiz.”

* Üstadım benim. -yhn

“Kendinin affedilemeyecek kadar önemli olduğunu sanmak daha da büyük bir kibri gösterir,” diye kükredi manastırın efendisi.

“Ben gerçekten de bir solucanım, Efendimiz.”

“Pekâlâ, sadece hacıyla ilgili olan kısımları inkâr etsen de yeter. Ne de olsa böyle bir şahsı gören *başka* kimse yok. Anladığım kadarıyla hacı bu tarafa yönlendirilmişti. Hatta burada mola verebileceğini de söylemişti. Manastır hakkında sorular sormuştu. Hım, evet mi? Öyleyse bu şahıs, eğer var idiyse, nereye kayboldu? Buradan böyle biri geçmedi. O esnada gözetleme kulesinde nöbette olan kardeşimiz onu görmedi. Hım? Şimdi onu hayalinde gördüğünü itiraf edecek misin?”

“Eğer şu taşın üzerinde gerçekten de iki adet işaret yoksa... Bu durumda belki de ben...”

Başrahip gözlerini yumdu ve bitkince iç çekti. “İşaretler, silik de olsa, orada,” diye kabul etti. “Onları sen de yapmış olabilirsin.”

61

“Hayır, Efendimiz.”

“Yaşlı yaratığı hayal ettiğini kabul ediyor musun?”

“Hayır, Efendimiz.”

“Pekâlâ, bu durumda şimdi başına ne geleceğini biliyor musun?”

“Evet, Saygıdeğer Babamız.”

“O zaman hazır ol.”

Çömez titreyerek cüppesini beline topladı ve masanın üzerine eğildi. Başrahip çekmecedan, ceviz ağacından kesme, enlice bir cetvel çıkardı, avucunda bir kez denedi, sonra Francis’in kaba etlerine hatırı sayılır bir darbe indirdi.

Hafifçe inleyen çömez, “*Deo gratias!*” dedi itaatkar bir şekilde.

“Fikrini değiştirecek misin, evlat?”

“Saygıdeğer Babamız, inkâr etmem mümkün de...”

ÇAT!

"Deo gratias!"

ÇAT!

"Deo gratias!"

Bu basit ama can yakıcı nakarat, Francis Kardeş'in tam da ondan beklenildiği biçimde yaratana şükranlarını sunmasıyla, on kez yinelendi. Onuncu darbeden sonra başrahip durakladı. Francis Kardeş parmak uçlarının üzerindeydi ve hafifçe sallanıyordu. Sımsıkı yumduğu gözlerinden yaşlar sızıyordu.

"Sevgili Francis Kardeş," dedi Başrahip Arkos, "yaşlı adamı gördüğüne *emin misin?*"

"Kesinlikle," diye ciyakladı Francis kendini yeni darbelere hazırlayarak.

Başrahip Akos genç adama eleştirel bir bakışla baktı, sonra masanın çevresine dolaşıp koltuğuna homurdanarak oturdu. Gözlerini uzun bir süre boyunca üzerinde harfleri olan parşömen parçasına dikti.

"O kimdi acaba?" diye dalgınca mırıldandı.

Francis Kardeş, küçük çapta bir sel baskınına neden olarak, gözlerini açtı.

"Ah, beni ikna ettin, evladım ve bu da *senin* şanssızlığın."

Francis hiçbir şey demedi ama amirini dürüstlüğüne ikna etmek zorunluluğunun sık sık ortaya çıkmaması için dua etti. Başrahibin sinirli bir el hareketi üzerine cüppesini düzeltti.

"Oturabilirsin," dedi başrahip, dostça değilse bile en azından umursamaz bir sesle.

Francis gösterilen sandalyeye doğru gitti ama oturur oturmaz yüzünü buruşturarak tekrar kalktı. "Eğer sizin için bir sakıncası yoksa Saygıdeğer Peder Başrahip..."

"Pekâlâ, *ayakta dur* o zaman. Zaten fazla tutmayacağım. Gidecek ve ibadetini tamamlayacaksın." Çömezın suratına

biraz renk geldiğini görünce durakladı. “Dur bakalım, acele etme!” diye azarladı. “Aynı yere geri dönmüyorsun. Alfred Kardeş’le inziva mevkilerinizi takas edeceksiniz ve sen bir daha o yıkıntıların civarına bile adım atmayacaksın. Üstelik, Tanrı şahidimdir, olan oldu bir kere ama seni bu konuyu günah çıkardığın rahip ve benim dışımızda herhangi bir kimseyle tartışmaktan men ediyorum. Neyi başlattığının farkında mısın?”

Francis Kardeş başını iki yana salladı. “Dün günlerden pazardı, Saygıdeğer Peder, suskunluk zorunluluğumuz yoktu ve dinlenme arasında arkadaşların sorularını yanıtladım. Düşündüm ki...”

“Eh, senin şu arkadaşların çok hoş bir açıklama tezgâhladılar, canım evladım. Dışarıda bizzat Mübarek Leibowitz ile karşılaşmış olduğunu biliyor muydun?”

Francis bir an boş gözlerle baktı, sonra başını yine salladı. “Ah, hayır, Başrahip Efendimiz. Öyle olduğunu hiç sanmıyorum. Kutsal Şehit’imiz o şekilde davranmazdı.”

63

“Ne şekilde davranmazdı?”

“Kimseyi kovalamaz ve ucu çivili bir sopayla kafalarına vurmaya kalkmazdı.”

Başrahip istemsiz bir gülümsemeyi gizlemek için ağzını siliyormuş gibi yaptı. Bir saniye sonra yüzüne düşünceli bir ifade yerleştirmeyi başarmıştı. “Ah, şimdi bu konuda bir şey diyemeyeceğim. Kovaladığı *sendin*, öyle değil mi? Evet, ben de öyle düşünmüştüm. Çömez arkadaşlarına bunu da anlattın mı? Evet mi? Eh, bak en azından *onlar* seninle aynı görüşü paylaşmamış. Şimdi Tanrı’nın Lütü’nün eline sopayı alıp kovalayacağı pek fazla kişi olacağını sanmıyorum, ama...” Çömezin yüz ifadesi karşısında gülmeden edemeyerek sustu. “Tamam, evlat, peki ama sence o kim olabilir?”

“Mabedimizi ziyarete gelmekte olan bir hacıdır diye düşünmüştüm, Saygıdeğer Peder.”

“Henüz bir mabet olmadık ve sen de bu şekilde söz etmemelisin. Eh, o bir hacı değildi ya da en azından buraya gelmedi. Eğer nöbetçi uyukluyor değil idiyse, kapımızdan geçmedi. Nöbette olan çömez, o gün kendini biraz mahmur hissettiğini itiraf etse de, uyuyakalmış olabileceğini inkâr ediyor. Evet, ne diyorsun?”

“Saygıdeğer Peder Başrahip’in affına sığınarak kendimin de birkaç kez nöbet tuttuğumu ifade etmek isterim.”

“Yani?”

“Yani, akbabalardan başka hareket eden hiçbir şeyin olmadığı aydınlık bir günde, birkaç saat geçtiğinde, sadece akbabaları izlemeye başlarsınız.”

“Ah, demek akbabalar, ha? Görevin patikayı izlemek olduğu halde!”

“Gökyüzüne uzun bir süre baktığınızda ise bir boşluğa düşersiniz... Uyumak değil de, sanki biraz dalgınllaşırsınız.”

64

Başrahip, “Demek nöbetlerini böyle geçiriyorsun,” diye homurdandı.

“İlle de değil. Demek istediğim şu ki, hayır, Saygıdeğer Peder, yapmışsam da bilemem. Bir keresinde nöbeti devraldığım kardeşimiz Je... yani... nöbeti devraldığım bir kardeşimiz bu şekildeydi. Nöbet değiştirme vaktinin geldiğinin bile farkında değildi. Kulede öylesine oturuyor ve ağzı açık gökyüzünü seyrediyordu. Şaşkın haldeydi.”

“Evet, ve ilk kez böyle aptallaştığında Utah kırsalından bir kafir çetesi çıkıp gelecek, üç beş bahçıvanı öldürecek, sulama sistemini alt üst edecek, ekinleri talan edip biz daha kendimizi savunmaya bile fırsat bulamadan kuyularımızı taşla dolduracaktır. İyi ama niçin öyle... Ah, unutmuştum... Kaçmadan önce Utah’ta doğmuştun, değil mi? Ama, boş ver, küçük de olsa nöbetler konusunda haklı olma ihtimalin var... Nöbetçinin yaşlı adamı nasıl olup da göremediğinden söz ediyorum. Onun sadece *sıradan* bir ihtiyar olduğundan

emin misin? Başka bir şey olamaz mı? Belki bir melek? Belki Tanrı'nın bir lütfü?"

Derin bir düşünceye dalan çömezın bakışları önce tavana yöneldi, sonra ansızın amirinin yüzüne indi. "Meleklerin ve azizlerin gölgeleri olur mu?"

"Evet... Yani hayır. Demek istediğim... Ben nereden bileyim! Onun gölgesi düşüyordu, değil mi?"

"Şey... O kadar küçük bir gölgeydi ki zorlukla görebiliyordunuz."

"Ne?"

"Çünkü tam öğle vaktiydi."

"Ahmak! *Senin* bana onun *ne* olduğunu söylemeni beklemiyorum. Onun *ne* olduğunu pekâlâ biliyorum, eğer gerçekten görmüşsen." Başrahip Arkos sözlerini vurgulamak için masaya sürekli olarak vuruyordu. "Benim bilmek istediğim sen -*Sen!*- onun sadece yaşlı bir adam olduğundan *en ufak bir kuşkuya* mahal bırakmayacak kadar emin misin?"

65

Sorgulamanın izlediği yol Francis Kardeş'in kafasını karıştırıyordu. Onun fikrinde doğal olanla doğaüstü olan birbirinden kesin bir çizgiyle değil, daha çok bir çeşit alacakaranlık kuşağıyla ayrılırdı. Bazı şeyler *açıkça* doğal, bazı şeyler ise *açıkça* doğaüstüydü ama bu iki uç noktanın arasında karmaşa içinde olan (kendi kafası gibi) bir bölge daha vardı ki buradaki *alışılmamış* şeyler toprak, hava, ateş ve sudan yapılmış olsalar bile insana huzursuzluk verecek biçimde şeyce davranırlardı. Francis Kardeş için görebildiği ama anlayamadığı her şey bu bölgeye aitti. Ayrıca Francis Kardeş başrahibin ondan istediği üzere bir şeyi anladığından hiçbir zaman *en ufak bir kuşkuya* mahal bırakmayacak kadar emin olamazdı. Dolayısıyla, Başrahip Arkos sırf bu soruyu sormuş olmakla bile çömezın hacısını istemeden de olsa o alacakaranlık kuşağına atıyor ve hacıyı sıcağın patikada oluşturduğu bacaksız kıvranan siyah bir nokta olduğu andaki ya da çömezın dünyası sadece ona

ekmekle peynir uzatan bir el haline küçüldüğü sıradaki konumuna itmiş oluyordu. Eğer insanüstü bir yaratık bir insan kisvesine bürünmek istese, Francis Kardeş bundan nasıl şüphelenecek, gerçeği nasıl görebilecekti? Eğer böyle bir yaratık şüpheleri üzerine çekmek istemezse bir gölge düşürmeyi, ayak izleri bırakmayı, ekmekle peynir yemeyi ihmal eder miydi? Baharlı yapraklardan çiğnemez, bir kertenkeleye tükürmez ve kızgın kumlara basmadan önce sandaletlerini giymeyi unutan bir ölümlünün nasıl davranacağını hesap etmez miydi? Francis cehennemden fırlamış ya da cennetten inmiş yaratıkların zekâlarını yahut yaratıcılıklarını kestirmeye veya onların lanetlenmiş ya da kutsanmış biçimde akıllı olduklarını varsaysa bile oyunculuk yeteneklerini değerlendirmeye hazır değildi. Başrahip, sırf bu soruyu sormakla, Francis Kardeş'in vereceği yanıtın doğasını da belirlemiş oluyordu: doğrudan doğruya soruyla ilgili biçimsel yorumlarda bulunmak.

66

"Evet, evlat?"

"Başrahip Efendimiz, zannımca o sakın..."

"Senden zannetmeni istemiyorum; kesin konuşmanı bekliyorum. O et ve kemikten bir kişi miydi, değil miydi?"

Dehşet verici bir soruydu bu. Sorunun başrahip gibi yüce bir şahsın ağzından çıkacak kadar değerli olması, her ne kadar amirinin bunu *belirli* bir yanıtı almak için sormuş olduğu aşikâr da olsa, onu daha da dehşet verici kılıyordu. Başrahip bu yanıtı fena halde istiyordu. Eğer bu kadar çok istiyorsa soru önemli olsa gerekti. Eğer soru bir başrahip için önemliyse, Francis Kardeş için hataya düşmeye cüret bile edemeyeceği kadar önemli olsa gerekti.

"Be... ben onun et ve kemikten olduğu fikrindeyim, Saygıdeğer Peder ama 'sıradan' olduğunu söyleyemeyeceğim. Bazı yönlerden oldukça 'sıradışıydı.'"

"Tıpkı... Dümdüz tükürebilmesi gibi. *Okumayı da biliyordu, galiba.*"

Başrahip gözlerini yumdu ve şakaklarını sabrı tükeniyormuşçasına ovuşturdu. Çocuğa hacısının sadece yaşlı bir serseri olduğunu ve başka türlü sanmamasını emretmek ne kadar da kolay olurdu. Ama çocuğun bir sorunun mümkün olduğunu görmesine izin vermekle böyle bir emri daha edilmeden etkisiz kılmıştı. Eğer düşünce yönetilecekse bu ancak mantığın kabul edeceği bir yönde olabilirdi; aksini zorlamaya kalkarsanız size itaat etmezdi. Tüm bilge yöneticiler gibi Başrahip Arkos da itaatsizliğin mümkün ve zorlamanın imkânsız olduğu emirler vermekten sakınırdı. Etkisiz emirler yağdırmaktansa öte yana bakmak evlaydı. Yaşlı adamı biz-zat görmediği için kendinin de mantıklı yanıt veremeyeceği bir soru sormuş ve böylece yanıtı bir zorunluluk olmaktan çıkarmıştı.

“Çık dışarı,” dedi sonunda, gözlerini açmadan.

5

Manastırdaki hengame karşısında şaşırıp kalan Francis Kardeş, büyük perhiz orucunu derin bir mutsuzluk içinde tamamlamak üzere aynı gün çöle döndü. Bulduğu andaçların bir miktar heyecana neden olmasını beklemişti ama yaşlı gezgine herkesin bu kadar aşırı ilgi duymasını doğrusu hiç ummamıştı. Francis yaşlı adamdan sırf mezarla içindeki andaçları bulmasında tesadüfen ya da Tanrı'nın inayetiyle oynadığı rolden dolayı söz etmişti. Francis'i ilgilendirdiği kadarıyla, hacı, merkezinde bir azizin andacının yer aldığı bir planın küçük bir bileşeniydi. Ama diğer çömez arkadaşları andaçtan çok hacıyla ilgilenmişlerdi ve hatta başrahip bile onu kutu hakkında değil ihtiyar hakkında sorguya çekmek üzere huzuruna çağırmıştı. Ona yüzlerce soru sormuşlar ve o ancak "Fark etmedim," ya da "O sırada bakmıyordum," yahut "Söylemişse bile hatırlamıyorum," diye yanıtlayabilmişti ve hatta bazı sorular acayip bile sayılabilirdi. Böylece Francis kendi kendini sorguladı: *Fark etmeli miydim? Ne yaptığını izlememekle aptalca mı davrandım? Dediklerini yeterince dikkatle dinlemiyor muydum? Afalladığım için önemli bir şeyi mi kaçırdım?*

Kurtlar yeni barınağının çevresinde dolanır ve geceyi ulularıyla doldururken karanlığın içinde kara kara düşündü.

Gündüzleri inzivası gereğince duaya ve ruhsal alıştırmalara ayırmasının uygun olacağı saatlerde de kendini karamsar düşüncelere dalmış halde buluyordu ve bütün bunları ilk pazar devriyesi sırasında Peder Cheroki'ye itiraf etti. “*Başkalarının* romantik hayallerinin seni rahatsız etmesine izin vermemelisin; *senin* derdin sana yeter,” dedi rahip, onu dualarını ve alıştırmalarını ihmal ettiği için haşladıktan sonra. “Onlar böyle soruları *neyin doğru olabileceği* temelinde düşünmüyorlar; onlar sorularını eğer doğruysa *neyin sansasyonel olabileceği* temelinde uyduruyorlar. Bu çok saçma! Sana Saygıdeğer Peder Başrahip'in tüm adaylara bu konuyu derhal bırakmalarını emrettiğini söyleyebilirim.” Cheroki, bir an durduktan sonra sesinde çok hafif bir umutla, “Yaşlı adamın doğaüstü bir havası kesinlikle yoktu; öyle değil mi?” diye eklemişti ne yazık ki.

Francis Kardeş de bunu merak ediyordu. Eğer doğaüstünü işaret eden en ufak bir şey var idiyse bile o bunu fark etmemişti. Ama yanıt veremediği soruların sayısına bakılacak olursa pek açığöz olmadığı da ortadaydı. Soruların bolluğu yeterince gözlemci davranmadığı için kendini suçlamasına yol açmıştı. Yeraltı odasını keşfettiğinde hacıya şükran duy-maya başlamıştı. Ama olayları tamamen kendi çıkarları doğrultusunda yorumladığı da söylenemezdi. Bu, tüm yaşamını manastıra hizmet için ayırmış olmasının, sadece kendi iradesiyle değil, iradesini güçlendiren ama yine de seçme hakkını ona bırakan tanrısal bir lütufla gerçekleştiğini kabul etmek olurdu. Belki de tüm dikkatini sadece kendine verdiği için olayların taşıdığı muazzam anlamı kaçırmıştı.

Bu rezilce kendini beğenmişliğin hakkında ne söyleyeceksin?

Benim rezilce kendini beğenmişliğim kuşbilimi çalışan masal kedisininki gibidir, Tanrım.

Kendi son ve ebedi ahdini teyit etme arzusu da kuşbilim-

ci olan kedinin dürtülerine benzemiyor muydu? Bu sayede *Penthestes atricapillus*'u Batını anlamda yalayıp yutarken baştankaraları ağzına bile sürmeyerek kendi kuşoburluğunu yüceltmış olmuyor muydu? Çünkü nasıl bir kedi doğa tarafından kuşobur ilan edilmişse, Francis de kendi doğası tarafından okullarda öğretililecek her bilgiyi aynı oburlukla tüketmek üzere kurgulanmıştı. O günlerde manastır okullarının dışında hiçbir okul olmadığı için de önce bir adayın, sonra da çömez bir rahibin kisvesine bürünmüştü. Ama ya doğayla beraber Tanrı'nın da onu Tarikat'ın profesyonel bir rahibi olmaya çağırdığından kuşkuya düşmeye ne demeli?

70

Başka ne yapabilirdi ki? Doğduğu yere, Utah'a geri dönmesi söz konusu bile olamazdı. Henüz küçük bir çocukken hizmetçi ve çırak olarak yetiştirilmek üzere bir şamana teslim edilmişti. Şamanın yanından kaçtığı için onu tüyler ürpertici bir kabile 'adaleti' bekliyordu. Kaçmakla bir şamanın malını çalmış oluyordu ve her ne kadar hırsızlık Utah'ta saygın mesleklerden sayılsa da, kurban kabilenin büyücüsü olduğunda bu büyük bir suça dönüşüyordu. Kaldı ki manastırda aldığı eğitimden sonra cahil çobanların göreceli olarak daha ilkel yaşantılarına geri dönmek gibi bir niyeti de yoktu.

Ama başka ne vardı? Kıtaya seyrek biçimde yerleşilmişti. Manastır kütüphanesindeki duvar haritasını ve haritada uygarlığı değilse bile en azından kabile anlayışını aşan ve yasalarla düzenlenmiş bir çeşit toplum yaşamını gösteren taramalı alanların azlığını düşündü. Kitanın geri kalanında, şuraya buraya küçük topluluklar halinde saçılmış ve doğrudan doğruya vahşi sayılmasalar bile avcılık, toplayıcılık ve ilkel tarımla geçinmeye çabalayan ve doğum oranları (ucube doğumları dışında) yok olup gitmelerini ancak engelleyecek düzeyde olan, ova ve orman insanları vardı. Birkaç kıyı şeridi dışında kıtanın belli başlı endüstri dalları avcılık, tarım, kavga dövüş ve büyücülüktü... Bu sonuncusu önünde kariyer

seçenekleri olan her genç için en çok zenginlik ve saygınlık vaat edeniydi.

Francis'in manastırda aldığı eğitimin ona karanlık, cahil ve günübirlik yaşanan bir dünyada hiçbir yararı yoktu. Okuryazarlık neredeyse söz konusu bile değildi ve eğer okur-yazar bir genç aynı zamanda çiftçilikten, dövüşmekten veya avlanmaktan anlamıyorsa ya da kabileler arası hırsızlık yapmak yahut su ve kullanılabilir maden parçaları bulmak gibi özel bir yeteneğe sahip değilse toplumda hiçbir değeri yoktu. Bir çeşit toplumsal yapının var olduğu nadir bölgelerde bile, eğer kilisenin dışında bir yaşam sürmek niyetindeyse, okur-yazarlığının Francis'e yine bir katkısı olmayacaktı. Küçük baronların arada sırada bir ya da iki katip tuttukları doğrudu ama bu yok sayılacak kadar ender görülen bir olaydı ve böyle fırsatları manastır eğitimi almış sıradan kişiler kadar rahipler de kaçırmıyorlardı.

Katiplere olan asıl talebi doğrudan kilisenin kendisi yaratıyordu. Kilisenin incecik hiyerarşik ağı kıtanın bir ucundan diğerine dek yayılmıştı (sıklıkla denizaşırı kıyılara da uzanıyordu ama denizaşırı piskoposlar, Yeni Roma'dan fikir ayrılığından çok geçilmez okyanuslarla ayrılmış oldukları için, Papalık'a sadece teoride bağlı ama fiilen özerk önderlerdi) ve ancak bir iletişim ağıyla bir arada tutulabiliyordu. Kilise, tamamen tesadüfen ve istemsiz olarak, kıta üzerinde haberlerin bir yerden ötekine iletilmesinin yegane aracı haline gelmişti. Kıtanın kuzeydoğusunda başlayan bir veba salgını, Yeni Roma'ya gelip giden Kilise ulaklarının tekrar ve tekrar anlattıkları öykülere koşut olarak, çok geçmeden güneybatıda da duyulmuş oluyordu.

Eğer göçebe kabilelerin sızmaları kuzeybatının uzak sınırlarındaki bir Hristiyan piskoposluğunu tehdit etmeye başlamışsa, tehlikeyi haber veren bir Papalık genelgesinin, çok daha güney ve doğudaki kürsülerde, papanın hayırdualarıyla birlik-

te okunması yakın demekti: "Silah kullanmayı bilen herkes, toplanmakta olan kafirlere karşı Hristiyanları koruyacak bir ordu kurmasına yetecek kadar bir süredir o bölgenin yasal yöneticisi olan sevgili oğlumuz N.'ye biat etmek için, imkânları olduğu sürece, bu yolculuğu yapmakla mükelleftirler; kafirlerin amansız vahşeti herkesin malumudur, onlara Tanrı'nın kelamını iletmeleri, onları sürüye katılacak kuzulara dönüştürmeleri için -ki o sürünün çobanı biziz- oraya gönderdiğimiz rahiplerimize işkence etmiş, onları öldürmüş ve yemişlerdir; biz hiçbir zaman yeise kapılmadık ve karanlığın bu göçebe çocuklarının ışığı görmeleri ve krallığımıza katılmaları için duamızı eksik etmedik (çünkü barışsever yabancıların bu kadar geniş ve boş topraklardan kovulmamaları gereklidir... Hayır, onlar Kilise'ye ve onun Kutsal Kurucusu'na yabancı olsalar bile, eğer her insanın yüreğinde var olan Doğal Yasa'ya uyuyorlarsa, adını bilmeseler dahi İsa'ya bağlı sayılırlar ve onları sevgi ve barışla kucaklamak gerekir); yine de Hristiyan alemi barış için ve kafirlerin doğru yolu bulmaları için dua etse de muvafık ve basiretli olan şey kuzeybatıda kendini savunmaya hazırlanmasıdır, çünkü orada kafir orduları toplanmakta ve kafirlerin vahşeti artmaktadır ve kuzeybatıda eli silah tutan her evladımız toprağını, evini ve kilisesini korumaya hazırlanan kuvvetlerimize katılmakla yükümlüdür ve bizim en özel şefkatimiz, Papamızın hayırduaları onların üzerinedir."

Eğer Tarikat için bir çağrı bulamazsa kuzeybatıya gitme fikri Francis'in de aklından geçmişti. Ancak güçlü ve ok ve kılıçta yeterince usta da olsa, söylentilere bakılırsa boyları iki buçuk metreyi bulan kafirlerin yanında epey kısa boylu ve çelimsiz kalıyordu. Bu söylentinin doğruluğuna tanıklık edemiyor ama aksini düşünmek için bir neden de görmüyordu.

Savaşırken ölmenin dışında, eğer onu Tarikat'a adanmazsa hayatta yapılacak -ya da en azından yapmaya değer- çok az şey düşünebiliyordu.

Çağrısının doğruluğundan şaşmamış ama başrahip tarafından haşlanması ve Doğa onun bir kuşobur olmasını uygun gördüğü halde bir kuşbilimci olan kedinin öyküsü içine bir kurt düşmesine de neden olmuştu. Bu düşünce onu baştan çıkacak kadar mutsuzluğa düşürmüştü ve Peder Cheroki paskalyadan önceki pazar günü, orucun bitmesine altı gün kala, Francis'in (ya da Francis'ten arta kalan ve içinde ruhun bir kiste dönüştüğü buruşmuş ve güneşte kavrulmuş artığın) ağzından, o güne dek duyduğu en veciz itirafı dinlemişti:

"Affet beni, Peder, bir kertenkele yedim."

Yıllarını oruç tutan çömezlerin itiraflarını dinleyerek geçirmiş olan Peder Cheroki için bu olay, tıpkı meşhur mezar kazıcıya olduğu gibi, bir rahatlık kazandırmıştı. Tam bir tarafsızlıkla ve gözünü bile kırpmadan şu yanıtı verdi: "Günlerden neydi ve yemeği kim hazırlamıştı?"

Kutsal Hafta büyük perhizin önceki haftalarından daha az yalnız olabilirdi ama artık çömezlerin umurlarında bile değildi; toplu ayinlerin bir kısmı inziva mekânlarındaki tövbe-karlara da ulaşabilmesi için manastır duvarlarının dışına taşınmıştı; iki kez şarap ve yufka ayini yapılmış ve paskalyadan önceki perşembe günü bizzat başrahip yanında Cheroki ve on üç keşişle birlikte mekanları tek tek ziyaret etmişti. Başrahip Arkos'un giysileri bir cüppeyle örtülüydü ve diğerleri karşılıklı ilahiler okurken aslan neredeyse bir kedi yavrusunun alçakgönüllüğüyle eğilip oruç tutan müritlerinin ayaklarını en az çaba ve en çok gösterişle yıkayıp öpmeye özen göstermişti. "*Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem...*" Paskalyadan önceki cuma günü üzeri örtülü bir haçla geçit töreni düzenlenmiş ve her inziva barınağında durularak keşişler sitem ilahilerini okurken örtü çömezlerin yüceltmeleri için santim santim açılmıştı.

* Size yeni bir buyruk veriyorum: Birbirinizi sevin. (Yuhanna, 13:34) -yhn

“Halkım, size ne yaptım? Ne yaptım da sizi üzdüm? Cevap verin... Sizi erdemle yücelttim ve siz beni çarmıha gerdiniz...”

Sonra... Kutsal Cumartesi.

Keşişler onları teker teker içeri taşıdılar; açlıktan ölmek üzere, sayıklar halde. Francis, orucun ilk gününde olduğundan otuz kilo daha hafif ve çok daha dermansızdı. Kendi hücrelerine bıraktıklarında ayakta durmakta zorlandı, sendeledi ve ranzasına ulaşmadan yere yıkıldı. Kardeşler onu yatağına taşıdılar, temizlediler, tıraş ettiler ve Francis beline çuval bezinden bir peştamal dolamış bir şeyler sayıklar, ona bazen bir melek bazen ise bir aziz diye hitap eder, arada bir Leibowitz’in adını anarak özür dilemeye çalışırken yanıklarına merhem sürdüler.

Bu konu hakkında konuşmaları başrahip tarafından yasaklanmış olan diğer kardeşler sadece birbirlerine anlamlı bakışlar attılar ve başlarını gizemli biçimde salladılar.

Raporlar başrahibe ulaştı.

74

Francis’in yürümeye başladığını duyar duymaz, “Onu buraya getirin,” diye homurdandı bir katibe. Sesinin tonu kati-bin ayaklarını birbirine dolamıştı.

“Bu sözleri söylediğini inkâr mı ediyorsun?” diye gürledi Arkos.

“Onları söylediğimi hatırlamıyorum, Efendimiz,” dedi çömez, gözlerini başrahibin cetveline dikerek. “Sayıklıyordum herhalde.”

“Diyelim ki sayıklıyordun... Aynı şeyleri şimdi de söyler miydin?”

“Hacının bizzat Tanrı’nın Lütfulu olduğunu mu? Ah, hayır, Efendimiz!”

“O halde aksini beyan et.”

“Hacının Tanrı’nın Lütfulu olduğunu sanmıyorum.”

“Niçin kısa kesmiyorsun? Değildi desene!”

“Yani, Mübarek Leibowitz’i bizzat hiç görmemiş olduğumdan dolayı ben...”

“Yeter!” diye emretti başrahip. “Bu kadarı da fazla! Uzun, çok uzun bir süre seni ne görmek ne de duymak istiyorum! *Dışarı!* Ama bir şey daha var: Bu yıl diğerleriyle beraber yemin etmeyi *bekleme*. İzin verilmeyecektir.”

Francis karnına bir kütükle vurulmuşa döndü.

6

Hacı manastırda gizli bir sohbet konusu olmaya devam etmişti; ama andaçların ve serpinti sığınağının varlığı bu yasağın zamanla gevşemesine yol açtı; tartışması hâlâ men edilmiş olan ve bu konu üzerinde mümkün olduğunca az düşünmeyi tercih eden kaşifleri dışında, tabii. Francis yine de, kulağına arada sırada bazı şeylerin çalınmasına engel olamıyordu ve manastırdaki atölyelerden birinde keşişlerin, sadece onun getirdikleri değil ama aynı zamanda başrahip sığınağı mühürlenmeden önce antika masadan çıkarılmış bazı diğer nesneler üzerinde de çalışmakta olduklarını öğrenmişti.

Mühürlendi! Bu haber Francis Kardeş'e bir darbe gibi gelmişti. Sığınak araştırılmaya daha yeni başlanmıştı. Kendi macerası dışında, kutuyu fark etmeden önce açmaya çalışıp da başaramadığı masayı açmaktan öteye, sığınanın sakladıklarını gün ışığına çıkarmak için hiçbir girişimde bulunulmamıştı. *Mühürlendi!* Ne İÇ KAPI'nın ardında ne olduğuna bakılmış ne de YALITILMIŞ BÖLGE ile ne kastedildiği araştırılmıştı. Ne taşlara ne de kemiklere dokunulmuştu. *Mühürlendi!* Araştırmalar, belirli bir neden olmaksızın, aniden tıkanivermişti.

Sonra bir söylentidir çıktı ortaya.

“Emily’nin altın bir dişi vardı. Emily’nin altın bir dişi vardı. Emily’nin altın bir dişi vardı.” Bu aslında epey doğruydı. Böyle tarihsel ıvır zıvırlıklar yaşamaya devam eder ama birilerinin hatırlamış olması gereken önemli nice bilgiler bir manastır tarihçisi kalemi eline alıncaya dek unutulur giderdi: “Gerek elimizdeki belgelerde ve gerekse halen çıkarılmayı bekleyen arkeolojik kaynaklarda, atmışlı yılların ortalarından sonlarına kadar Beyaz Saray’da hangi yöneticinin kalmış olduğundan söz edilmez; ama Peder Barcus, destekleyici delillere dayanarak, onun adının...”

Ama Emily’nin altın bir dişinin olduğu belgelerde kesinkes belirtilmişti.

Başrahip Abbot’un mezarın derhal mühürlenmesini emretmesinde şaşılacak bir şey yoktu. Kadim kafatasını alıp yüzünü duvara doğru çevirdiğini hatırladığında Francis Kardeş’in yüreği aniden Tanrı gazabının korkusuyla dolmuştu. Emily Leibowitz yeryüzünden Ateş Tufanı’nın başlarında kaybolmuştu ama dul eşi onun ölümünü yıllar sonra itiraf edecekti.

77

Derler ki Tanrı, tıpkı Nuh’un zamanında olduğu gibi fazlaca kibirlenen insanlığı imtihan etmek için, devrin bilge kişilerine –ki Kutsanmış Leibowitz de aralarındaydı– daha önce yeryüzünde eşi benzeri görülmemiş ve içlerinde doğrudan doğruya cehennemden çıkma bir ateşi saklayan savaş silahları yapmalarını ve bu silahları prenlere dağıtarak her prense şunları söylemelerini buyurmuştu: “Biz bu silahı sırf düşmanında da aynısından olduğu için yaptık ve sana verdik ki onlar da bunu bilsinler ve saldırmaktan çekinsinler. Efendimiz, siz de bunu hatırlamaya özen gösteriniz, böylece hiç kimse yarattığımız bu korkunç şeyi yeryüzüne salmasın.”

Ama bilge kişilerin uyarılarını kulak arkası eden prenlere şöyle düşündüler: Eğer hızla ve gizlice vurursam onları uy-

kularında yok ederim ve bana karşılık verecek kimse kalmaz; dünya benim olur.

İşte prenslerin ahmaklığı bu derecedeydi ve bunu Ateş Tufanı izledi.

Her şey cehennem ateşinin ilk kez salınmasını izleyen birkaç hafta –bazılarına göre birkaç gün– içinde olup bitmişti. Kentler kırık taşlarla dolu geniş arazilerin çevrelediği cam birikintilerine dönüşmüştü. Milletler yeryüzünden silinip giderken insanlar ve sığırlar, her türlü hayvan, havadaki kuşlar ve uçan diğer yaratıklar, ırmaklarda yüzen ve çayırlarda sürünen ve topraktaki deliklere kaçan her canlı hastalanmış, ölmüştü ve leşleri dört bir yana saçılmıştı; yine de, Serpinti iblislerinin hüküm sürdüğü topraklardaki cesetler uzun bir süre bozulmadan kalabiliyordu. Ormanlara ve tarlalara büyük gazap bulutları çöktü, ağaçlar kurudu, ekinler çürüdü. Bir zamanlar capcanlı olan topraklarda şimdi uçsuz çöller vardı ve insanlık hâlâ yaşamakta olduğu her yerde zehirli havayı soludu ve böylece ölmeseler bile hiç kimse etkilenmekten kurtulamadı; silahların vurmadığı yerlerdeki insanların da çoğu zehirli havadan dolayı öldü.

Dünyanın her yanında insanlar bir yerden diğerine kaçtılar ve diller karmakarışık oldu. Prenslere, prenslerin hizmetindekilere ve silahları tasarlayan müneccimlere karşı duyulan gazap çok büyüktü. Yıllar geçti ve toprak yine de temizlenmedi. İşte böyle belirtilmişti kayıtlarda.

Karışan diller, iç içe geçen milletler ve korku nefreti doğurdu... Ve nefret şöyle dedi: *Bunu yapanları taşa tutalım ve karınlarını deşelim ve yakalım onları. Bu suçu işleyenlerin, uşakları ve bilgeleriyle birlikte, soylarını kurutalım; tüm eserlerini, isimlerini, hatta anılarını yakarak yok edelim. Onları mahvedelim ve çocuklarımıza bunun yepyeni bir dünya olduğunu ve daha önce olup bitenleri bilmemeleri gerektiğini öğretilim. Büyük bir saflaştırma yapalım ve dünya yeniden başlasın.*

Böylece Tufan'dan, Serpinti'den, salgınlardan, çılgınlıktan, diller karmaşasından ve gazaptan sonra Saflaştırma'nın kan denizi geldi; insanlığın kalıntıları birbirlerini parça parça ettiler; yöneticileri, biliminsanlarını, önderleri, teknisyenleri, öğretmenleri ve gözünü kan bürümüş çetelerin şefleri dünyanın bu halinden dolayı kimi suçlu gördülerse onları öldürdüler. Bu çetelerin gözünde ilim ve irfan sahibi olmaktan daha berbat bir şey olamazdı, çünkü onlar önce prenslere hizmet etmiş, sonra ise kalabalıklara "gözü dönmüş saflar" diyerek kan dökmeyi reddetmiş ve çetelere karşı çıkmışlardı.

Kalabalıklar bu isme neşeyle sahip çıktılar ve şöyle haykırdılar: *Saflar! Evet, evet! Ben bir safım. Sen de saf mısın? Bir kasaba inşa edeceğiz ve adını Safköy koyacağız, çünkü o vakte kadar bütün bunlara yol açan çokbilmiş piçlerin topu gebermiş olacak! Saflar! Hadi! Gösterelim onlara! İçimizde saf olmayan biri mi var? Gebertin piçi!*

Saf sürülerinin öfkesinden kurtulabilmek için, hâlâ sağ kalabilmiş olan ilim sahibi kişiler bulabildikleri korunaklara kaçtılar. Kilise onları kabul ettiğinde, onlara rahip cüppeleri giydirdi ve onları ayakta kalan, tekrar yerleşilmeye hazır manastırlarda saklamaya çalıştı, çünkü çeteler dindarları, eğer kesinkes direnip şehit olmayı göze almamışlarsa, daha az hakir görüyordu. Bu tür korunaklar bazen elverişli oluyordu ama genellikle bunun tersi geçerliydi. Manastırlar işgal edilmiş, kayıtlar ve kutsal kitaplar yakılmış, sığınmacılar yakalanıp tez elden asılmış ya da yakılmışlardı. Saflaştırma hareketinde, başlamasının hemen akabinde, ne bir plan kalmıştı ne de bir amaç; ancak toplumsal düzenin son izleri de ortadan kalktığında görülebilecek bir kitlesel cinayetler ve imha çılgınlığına dönüşmüştü. Çılgınlık unutmamanın değil, nefret etmenin öğretildiği çocuklara da bulaşmıştı ve Tufan'dan sonraki dördüncü nesilde bile kitlesel öfke parlamaları tek tük de olsa görülebiliyordu. O günlerde öfkenin hedefi hali-

ne gelmek için artık sadece ilim sahibi olmak değil –çünkü onlar çoktan tükenmişlerdi– okuma yazmayı bilmek bile yetiyordu.

Isaac Edward Leibowitz karısını bir süre boş yere aradıktan sonra Sistersiyanlara sığınmış ve Tufan sonrasının ilk yıllarında orada saklanmıştı. Altı yıl geçtiğinde Emily'yi ya da mezarını bulabilmek umuduyla güneybatıya inmişti. Orada karısının ölmüş olduğuna artık tam anlamıyla kani olmuştu, çünkü o yerlerde ölüm kayıtsız şartsız muzafferdi. Çölde kendi kendine sessizce ant içti. Sonra Sistersiyanların yanına döndü, kisvelerine büründü ve yıllar sonra bir rahip oldu. Çevresine birkaç arkadaş topladı ve gösterişsizce bazı önerilerde bulundu. Birkaç yıl geçtiğinde bu öneriler, iki bin yıl kıpırdamadan durduktan sonra yirmi yıl içinde tekrar ve tekrar yer değiştiren Roma'nın –ki artık bir şehir değildi– kulağına dek sızmışlardı. Önerilerin yapılmasından on iki yıl sonra, Peder Isaac Edward Leibowitz yeni bir cemaat kurma iznini Papa'dan almıştı. Bu yeni cemaate biliminsanlarının hamisi Aziz Thomas'ın hocası Albertus Magnus'un adı verilmişti. Henüz resmen ilan edilmemiş ve açıklık kazanmamış olan amaçları insanlığın tarihini, onu yok etmek isteyen safların torunlarının torunlarının torunları için saklayabilmektir. Cemaatin üyeleri atandıkları görevlerine göre ya “kitap kaçıran” ya da “ezberci” oluyorlardı. Kitap kaçıranlar güneybatı çölüne gizlice soktukları kitapları varillere doldurup gömüyorlardı. Ezberciler ise kendilerini, şanssız bir kaçakçının yakalanarak varillerin yerini işkence altında itiraf etmesi olasılığına karşı, ciltler dolusu tarih kitabını, kutsal belgeleri, yazın ve bilim yapıtlarını ezberlemeye adıyorlardı. Bu arada yeni tarikatın diğer üyeleri gizli kitap depolarına üç günlük mesafede bir su kuyusu keşfetmiş ve bir manastır inşa etmeye başlamışlardı. Böylece insanlık kültürünün küçük de olsa bir kısmını insanlığın kalıntılarından kurtarma projesi uygulamaya konulmuş oluyordu.

Leibowitz, kitap kaçırmada kendi sırasını savmaya çalışırken, bir saf çetesinin eline düşmüştü. Derhal affettiği dönek bir teknisyen onun sadece bir biliminsanı değil, aynı zamanda da bir silah uzmanı olduğunu ihbar etmişti. Kafasına bir çuval geçirilmiş ve bir yandan canlı canlı yakılırken, bir yandan da boynunu kırmayacak biçimde ayarlanmış bir kementle boğularak şehit edilmişti. İdamın nasıl yapılması gerektiğine yönelik çıkan fikir ayrılığında ortak yol da bu şekilde bulunmuştu.

Ezbercilerin sayısı azdı, bellekleri sınırlıydı.

Kitap varillerinin bir kısmı bulunmuş ve kitap kaçakçılarıyla beraber yakılmıştı. Çılgınlık devri boyunca manastır üç kez saldırıya uğramıştı.

Çılgınlık dininceye dek Tarikat'ın elinde insanlığın muazzam bilgi birikiminden geriye üç beş varil dolusu kitapla akıldan yazılmış, acınacak kadar az sayıda el yazması kalmıştı.

Şimdi, altı yüz yıl süren karanlığın ardından, keşişler bu belgeleri hâlâ koruyor, üzerlerinde çalışıyor, tekrar tekrar kopyalıyor ve sabırla bekliyorlardı. Önceleri, Leibowitz'in zamanında, gelecek dördüncü ya da beşinci neslin bu mirasa sahip çıkması umuluyor, hatta bekleniyordu. Ama ilk günlerdeki keşişlerin hesaba katmadıkları bir gerçek daha vardı ki o da şuydu: Eskisi tamamen ortadan kalktığında insanlık hemen iki nesil içinde yeni bir kültür mirası üretebilme yeteneğine sahipti. Bunu yasa yapıcılar ve peygamberlerle, dâhiler ya da delilerle gerçekleştiriyordu; bir Musa ya da bir Hitler, yahut cahil ama otoriter bir büyükbaba aracılığıyla kültürel bir miras akşamdan sabaha kadar oluşturulabiliyordu ve oluşturulmuştu da. Ama yeni "kültür" karanlıktan mirastı ve "vatandaş" ne kadar "köle" demekse, "saf" da o kadar "vatandaş" demekti. Keşişler bekledi. Kurtardıkları bilginin işe yaramaz olması, büyük bir kısmının artık bilgiden bile sayılmaması, bazen keşişlere bile tepelerden gelen cahil bir çocuğa oldu-

ğu kadar anlaşılmaz görünmesi onlar için fark etmiyordu; bu içi boşalmış, konusu çoktan yitip gitmiş bilgiydi. Yine de, bu tür bilginin kendine özgü sembolik bir yapısı vardı ve en azından simgeler arasındaki etkileşim gözlemlenebiliyordu. Bir bilgiler sisteminin nasıl örülmüş olduğunu gözlemlemek o bilgi hakkında asgari bir fikir sahibi olmak demekti, ta ki gelecekteki bir günde ya da yüzyılda bir bütünleştirici gelip her şeyi yerli yerine koyana kadar. Demek ki zamanın önemi yoktu. Belgeler oradaydı ve onlar bu belgeleri korumakla görevlendirilmişlerdi ve dünyayı saran karanlık bin yıl da sürse, on bin yıl da sürse koruyacaklardı; çünkü onlar, çağların en karanlığında doğmuş olsalar da, Mübarek Leibowitz'in kitap kaçıranları ve ezbercileriydi ve ister Saygıdeğer Başrahip isterse bir ahır uşağı olsun, manastırından çıktığında üzerinde bir kitap, bugünlerde ise genellikle bir dua ilmühaberi taşırdı.

82

Yeraltı odası kapatıldıktan sonra oradan çıkarılan belgeler ve andaçlar başrahip tarafından teker teker ve göze çarpmayacak biçimde toparlanmıştı. Muhtemelen Arkos'un çalışma odasında kilit altına alınmış ve incelenmeye kapatılmışlardı. Bilfiil yok oldukları da söylenebilirdi. Başrahibin çalışma odasında ortadan kaybolan şeyler hakkında ulu orta konuşmak hiç de akıllıca bir iş sayılmazdı. Bundan ancak ıssız koridorlarda fısıltıyla öz edilebilirdi. Francis Kardeş fısıltıları nadiren duyardı. Fısıltılar da zamanla kesildiler, ta ki Yeni Roma'dan gelen bir haberci bir akşam manastırın yemekhanesinde başrahibe bir şeyler mırıldanıncaya kadar. Söyledikleri yan masalara parça parça ulaşmıştı. Habercinin ardından başlayan fısıltılar birkaç hafta boyunca devam ettikten sonra tekrar dindiler.

Utahlı Francis Gerard Kardeş ertesi yıl çöle geri döndü ve ıssızlığın ortasında yine oruç tuttu. Sonra manastıra bitkin ve bir deri bir kemik kalmış halde geldi yine ve çok geçme-

den Başrahip Arkos'un huzuruna çağırılarak evliyalarla yeni istişarelerde bulunup bulunmadığı soruldu.

"Ah, hayır, Başrahip Efendimiz. Gündüzleri sadece akbalar vardı."

"Peki, ya geceleri?" diye sordu Arkos kuşkuyla.

"Sadece kurtlar," dedi Francis ve temkinle ekledi: "Galiba."

Arkos ihtiyatla yapılmış bu düzeltmeyi kurcalamamayı tercih ederek kaşlarını çatmakla yetindi. Francis Kardeş başrahibin somurtmasının uzayda sınırlı bir hızla yol alan ve genellikle bir tövbekar ya da çömez tarafından soğurularak o şahsın yaprak gibi solmasına neden olan yoğun enerjinin kaynağı olduğunu daha önce gözlemlemişti. İkinci soruyla muhatap olmadan önce Francis Kardeş bu enerjiden beş saniyelik bir miktar soğurmuştu bile.

"Ya geçen yıla geri dönersek?"

Çömez yutkunmak için durakladı. "Yani... yaşlı... adam mı?"

83

"Yaşlı adam."

"Evet, Dom Arkos."

Arkos, bir soru sormakta olduğunu hiçbir şekilde belli etmeyen tekdüze bir sesle konuştu: "Sadece yaşlı bir adam. Başka bir şey değil. Artık bundan eminiz."

"Ben de böyle *sanıyorum*."

Peder Arkos ceviz ağacından kesme cetveline uzandı bezgince.

ÇAT!

"*Deo gratias!*"

ÇAT!

"*Deo...*"

Francis hücrelerine dönerken başrahip ardından seslendi: "Bu arada, unutmadan..."

“Evet, Muhterem Babamız?”

“Bu yıl da yemin yok,” dedi başrahip dalgınca ve çalışma odasında gözden kayboldu.

7

Francis Kardeş rahip adayı olarak yedi yıl harcadı, çölde yedi kez Büyük Perhiz inzivasına çekildi ve kurt ulumalarını taklit etmekte büyük beceri kazandı. Diğer kardeşlerini eğlendirmek için karanlık çöktükten sonra manastırın duvarlarından uluyarak sürüyü çağırıyordu. Gündüzleri mutfakta hizmet ediyor, taş zemini fırçalıyor ve antik çağlar tarihini çalışmaya devam ediyordu.

85

Derken bir gün Yeni Roma'daki bir ilahiyat okulundan katırıyla beraber bir haberci çıkageldi. Haberci, başrahiple uzun uzadıya bir görüşme yaptıktan sonra, Francis Kardeş'i sordu. Artık olgunlaşmış olan genç adamın hâlâ bir çömez kisvesi içinde yerleri fırçalamakta olduğunu görünce şaşkınlığını gizleyemedi.

"Yıllardır sizin keşfetmiş olduğunuz belgeler üzerinde çalışıyoruz," dedi çömeze. "İçimizden birçoğu onların gerçek olduklarına kanaat getirdi."

Francis başını eğdi. "Bu konuda konuşmama izin yok, Peder," dedi.

"Ah, şu mesele." Haberci gülümsedi ve ona başrahibin el yazısıyla yazılmış ve mührünü taşıyan bir kâğıt verdi: *Ecce Inquisitor Curiae. Ausculta et obsequere. Arkos, AOL, Abbas.**

* İşte Papalık engizisyon mahkemesi üyesi! Kulak ver ve itaat et ona. Arkos, Leibowitz Albertingen Tarikatı Başrahibi. -yhn

Çömezın yüzünün aniden gerildiğini görünce, “Sorun yok,” diye ekledi aceleyle. “Seninle resmi sıfatla konuşmuyorum. Mahkemenin başka bir üyesi ifadeni daha sonra alacaktır. Kâğıtlarının bir süredir Yeni Roma’da olduğunu biliyorsun, değil mi? Bazılarını yanımda getirdim.”

Francis Kardeş başını iki yana salladı. Andaçları bulmasının yüksek mevkilerde nasıl bir tepkiyle karşılandığını belki de en az o biliyordu. Habercinin beyaz bir Dominiken cüppesi giymiş olduğunu gördü ve Kara Keşiş’in sözünü ettiğı şu “mahkemenin” ne tür bir yer olabileceğini tedirginlik içinde merak etti. Pasifik kıyısında Katarcılığa karşı bir engizisyon kurulmuştu kurulmasına ama o mahkemenin Tanrı’nın Lütü’na ait andaçlarla ne diye ilgileneceğini kestiremiyordu. *Ecce Inquisitor Curiae,** diyordu notta. Belki de başrahip sadece “soruşturmacı” demek istemişti. Dominiken rahibi yumuşak huylu bir adama benziyordu ve görünürde taşıdığı bir işkence aleti de yoktu.

86

“Kurucunuza azizlik payesinin verilmesine yönelik dosyanın yakında tekrar açılmasını bekliyoruz,” diye açıkladı haberci. “Sizin Başrahip Arkos işini bilen ve ileri görüşlü bir kişi.” Güldü. “Belgeleri incelenmek üzere başka bir tarikata devretmesi ve yeraltı odasını tamamen araştırılmadan önce mühürletmesi... Eh, anlıyorsundur, değil mi?”

“Hayır, Peder. Bütün bunları üzerinde vakit harcamaya değmeyecek kadar önemsiz bulunduğunu düşünmüştüm.”

Kara Keşiş güldü. “Önemsiz mi? Sanmıyorum. Ama eğer sizin tarikatınız deliller, andaçlar, mucizeler ya da her neyse ortaya koyarsa mahkeme bunların kaynağını araştırmak zorundadır. Kurucusuna azizlik mertebesinin verilmesini her tarikat ister. Demek başrahibin bilgece davranarak sana sığınaktan uzak durmanı emretti. Eminim bu hepinizde hayal kırıklığı yaratmıştır ama sığınanın başka tanıkların

* İşte Papalık engizisyon mahkemesi üyesi! -yhn

varlığında araştırılması kurucunuz açısından daha hayırlı olur.”

“Orayı tekrar açacak mısınız?” diye sordu Francis hevesle.

“Hayır, ben değil. Ama mahkeme hazır olduğunda gözlemciler gönderecektir. Ondan sonra sığınakta bulunacak ve davayı etkileyebilecek olan her şey, karşı tarafın gerçekliğine itiraz etmesi olasılığına karşı, güvencede olacaktır. Tabii, sığınaktan çıkanların davayı *etkileyebileceğinden* şüphelenmenin tek nedeni... Eh, şu senin buldukların işte.”

“Bunun nasıl olduğunu sorabilir miyim, Peder?”

“Eh, takdis edilme sürecinde mahcubiyet veren şeylerden birisi de Kutsal Leibowitz’in bir keşiş ve bir rahip olmadan önceki yaşantısıydı. Karşı tarafın vekili Tufan öncesi dönemin üzerine hep kuşkunun gölgesini düşürmeye gayret etti. Leibowitz’in hiçbir zaman özenli bir araştırma yapmadığını, rahipliğe atandığı sıralarda bile eşinin hâlâ hayatta olabileceğini benimsetmeye çalışıyordu. Bu ilk değildi, tabii ki; istisnalar zaman zaman olmuştu ama konu bu değil. *Advocatus diaboli** sırf sizin kurucunuzun kişiliğine leke çalmak istiyordu. Takdis törenine ailesine karşı olan sorumlulukları kesinkes ortadan kalkmadan girdiğini ima ediyordu. Karşı taraf yenildi ama yine deneyebilirler. Eğer şu senin bulduğun iskelet kalıntısı gerçekten de...” Omuz silkti ve gülümsedi.

87

Francis başını salladı. “Ölüm zamanı tam olarak belirlenmiş olurdu.”

“Az daha her şeyin sonunu getirecek olan savaşın başlarında. Benim fikrimce... Yani, kutudaki şu el yazısı, ya gerçekten Tanrı’nın Lütü’na ait ya da zekice bir taklit.”

Francis kızardı.

Renk değişimini fark eden Dominiken, “Senin herhangi bir kalpazanlığa karışmış olabileceğini ima etmiyorum,” diye ekledi aceleyle.

* Şeytanın avukatı. -yhn

Ancak, çömez rahip, el yazısıyla ilgili kendi fikrini hatırlamıştı sadece.

“Anlat bakalım, nasıl oldu? Orayı nasıl keşfettin, demek istiyorum. Bütün olan biteni bilmem gerek.”

“Eh, önce kurtlar geldi.”

Dominiken not almaya başladı.

Habercinin manastırdan ayrılmasından birkaç gün sonra Başrahip Arkos, Francis Kardeş'i çağırdı. “Çağrının hâlâ bizimle birlikte olduğuna inanıyor musun?” diye sordu yumuşak bir sesle.

“Eğer Başrahip Efendimiz benim menfur kibrimi hoş göreceklerse...”

“Ah, şu menfur kibrini bir an için unutalım. Öyle mi, değil mi?”

“Öyle, amirim.”

Başrahibin yüzü sevinçle parladı. “Peki, evladım, sanırım buna biz de ikna olduk. Eğer kendini ilelebet vakfetmek istiyorsan, kutsal yeminlerini teyit etmenin vaktidir bence.” Bir an için durakladı ve çömez yüz ifadesinde herhangi bir değişiklik olmadığını hayal kırıklığıyla gördü. “Ne oldu? Bunu işittiğine sevinmedin mi? Yoksa... Hey! Sorun nedir?”

Francis'in yüzü dikkatle dinleyen kibar bir maske olmaya devam ederken, maskenin rengi tedricen solmaya başladı. Dizleri aniden bükülüverdi.

Francis bayılmıştı.

İki hafta sonra, çömez Francis, çöl inzivasında geçirdiği vakitle bir dayanıklılık rekoru kırmış halde, rahip adaylarının saflarını terk etti ve sürekli yoksulluk, bekaret, itaatkarlık ve cemaatlerine özgü tuhaf bazı bağlılıklar için yemin ederek manastırdakilerin hayır dualarını ve bir de portatif yatak aldı; kendi ördüğü zincirlerle haça ve Tarikat'ın yasasına bağlanarak Leibowitz'in Albertinyen Tarikatı'nın yeminli bir rahibi oldu. Şu soru ona üç kez sorulmuştu: “Eğer Tanrı sen-

den onun kitapkaçıranı olmanı isterse, kardeşlerine ihanet etmektense ölmeyi göze alır mısın?” Francis de üç kez yanıt vermişti: “Evet, Efendimiz.”

“O zaman ayağa kalkın Kitapkaçıran Kardeşler ve Ezberci Kardeşler ve kardeşlik öpücüğüyle öpülün. *Ecce quam bonum et quam jucundum...*”

Francis Kardeş mutfaktan alındı ve daha az ayak işi sayılacak başka bir göreve verildi. Horner adlı yaşlı bir keşişin yanına kopyacı çırağı oldu. Eğer her şey yolunda gidecek olursa ömrünü kopya odasında geçirebilir ve kalan günlerini cebir metinlerinin el yazısıyla çoğaltılması ve sayfaların zeytin yapraklarıyla ve logaritma cetvellerini çevreleyen neşeli meleklerle süslenmesine vakfedebilirdi.

Horner Kardeş halim selim bir yaşlı adamdı ve Francis Kardeş daha en başından hoşlanmıştı ondan. “Eğer kendimize ait bir projemiz de olursa çoğumuz verilen kopyalama görevini daha iyi yaparız,” demişti Horner. “Kopyacıların çoğu belirli bir andaca ilgi duyar ve vakitlerinin bir kısmını ona ayırırlar. Söz gelimi, şuradaki Sarl Kardeş... işini aksatıyor ve yanlışlar yapıyordu. Biz de günün bir saatini kendi seçeceği bir projeye ayırmasına karar verdik. İşler yanlışlar yapacak kadar usandırıcı olmaya başladığında onu bir kenara bırakabilir ve kendi projesiyle meşgul olabilir. Aynı şeyi yapmaları için herkese izin veriyorum. Eğer verilen görevini gün bitmeden tamamlarsan ve kendine ait bir projen de yoksa kalan vaktini angaryalarımıza ayırman gerekecektir.”

“Angaryalar mı?”

“Evet, ve bahçe işlerini de kastetmiyorum. Ruhban sınıfımızın çeşitli kitaplar için bitip tükenmek bilmeyen bir talepleri vardır... Dua kitapları, İncil, ilmi haller, *Summa*, ansiklopediler ve bunun gibi şeyler. Bunlardan epey satıyoruz.

* Bakın ne kadar güzel, ne kadar hoş... (Mezmurlar 132 (133):1) -yhn

Dolayısıyla eğer özel bir projen yoksa ek iş olarak bunlar verilecektir. Karar vermek için bol bol vaktin var.”

“Sarl Kardeş hangi projeyi seçti?”

Yaşlı ustabaşı durakladı. “İşin doğrusu senin anlayabileceğinden emin değilim. Ben anlamadım. Bazı eski yazılı metinlerdeki kayıp sözcük ya da cümleleri onarmanın bir yolunu bulmuşa benziyor. Yarıyı yanmış bir kitabın sol yanı okunabilirken sağ yanında her cümlelerin son birkaç kelimesi eksik oluyor. Eksik kelimeleri çıkarmak için matematiksel bir yol bulmuş. Kusursuz değil belki ama bir dereceye kadar işe yarıyor. Şu âna dek dört tam sayfayı onarmayı becerdi.”

Francis, seksenlik ve kör bir ihtiyar olan Sarl Kardeş’e göz ucuyla baktı. “Ne zamandan beridir uğraşıyor?”

“Yaklaşık kırk yıldır,” dedi Horner Kardeş. “Tabii haftada sadece beş saat ayırabiliyordu ve yapılması gereken aritmetik de *gerçekten* fazla.”

90

Francis başını düşünceli biçimde salladı. “Eğer on yılda bir sayfa bitirirse, belki birkaç asır içinde...”

Sarl Kardeş işinden başını kaldırmadan, “Daha az,” diye seslendi gıcırtılı bir sesle. “Ne kadar çok tamamlarsan o kadar kolaylaşıyor. Bir sonraki sayfayı bir iki yılda hallederim. Ondan sonra da, Tanrı nasip ederse, belki...” Sesi bir mırıltıya dönüştü. Francis, Sarl Kardeş’in çalışırken kendi kendine mırıldandığını fark etti.

“Keyfine bak,” dedi Horner Kardeş. “Ek işlerde çalıştıracak birisine her zaman ihtiyaç vardır ama kendi projene ne zaman istersen başlayabilirsin.”

Francis Kardeş’in zihninde aniden bir şimşek çaktı. “Vaktimi bulduğum Leibowitz ozalitini kopyalamakta harcayabilir miyim?”

Horner Kardeş bir an için afallamış gibiydi. “Eee... Bilmiyorum, evlat. Bizim Başrahip Efendi, yani... Bu konuda biraz

duyarlı. Ayrıca o şey andaçlara dahil olmayabilir de. Halen geçici dosyada tutuluyor.”

“Ama onların *solduğunu* siz de biliyorsunuz, Kardeş. Hem gün ışığında da çok fazla tutuldu. Dominikenler onu Yeni Roma’da o kadar çok...”

“Eh... Sanırım *kısa* bir proje olacaktır. Eğer Peder Arkos itiraz etmezse...” Başını kuşkuyla salladı.

“Belki onu bir dizinin parçası olarak sunabilirim,” dedi Francis aceleyle. “Elimizdeki üç beş kopya ozalitin tamamı eskilikten iyice gevremiş halde. Eğer içlerinden bazılarının kopyalarını çıkaracak olursam...”

Horner müstehzi biçimde gülümsedi. “Sen Leibowitz ozalitini bir dizinin içine sokarak gözden kaçırmayı öneriyorsun.”

Francis’i ateş basmıştı.

“Demek şöylece bir göz gezdirecek olursa Peder Arkos farkına varmaz belki.”

Francis ne yapacağını bilemiyordu.

“Pekâlâ,” dedi Horner gözleri ışıldayarak. “Boş vaktinde kötü durumdaki kopyaları yenileyebilirsin. Eğer başka şeyler de araya karışacak olursa, ben görmedim, duymadım.”

Francis Kardeş, Leibowitz ozalitine dokunmaya cesaret etmeden önce, boş vaktinin birkaç ayını andaç dosyalarından aldığı bazı eski baskıların tıpkıçizimlerini yaparak geçirdi. Eğer eski çizimler korunacak kadar değerli idiyse her yüz ya da iki yüz yılda bir kopyalanmaları gerekiyordu. Sadece özgün çizimler solmakla kalmıyor ama kopyalar da, kullanılan mürekkebin sabit olmamasından dolayı, bir süre sonra anlaşılması güç bir hale geliyorlardı. Eski insanların tam tersini yapacakları yerde niçin koyu renk bir fon üzerine beyaz çizgiler ve harflerle yazmış oldukları hakkında en ufak bir fikri yoktu. Bir deseni odun kömürüyle ve fonu tersine çevi-

rerek tekrar çizdiğinde ortaya çıkan kaba kopya aslından çok daha gerçekçi görünüyordu ama eski insanlar Francis'ten ölçülemeyecek kadar daha zekiydiler ve eğer boş kâğıt olması gereken yerleri mürekkeple boyamak ve kıymık kadar alanları beyaz bir çizgi oluşturacak biçimde boş bırakmak zahmetine girmişlerse bir bildikleri var demekti. Francis belgeleri kopyalarken asıllarına olabildiğince sadık kalıyordu; minicik beyaz harflerin çevresini mavi mürekkeple doldurmak zahmetli ve müsrifçe bir iş olup Horner Kardeş'in homurdanmasına yol açsa bile.

Önce mimari bir baskıyı, sonra da geometrisi belli ama amacı belirsiz bir makine parçasının çizimini kopyaladı. Dörde bölünmüş çember şeklindeki soyut bir evren biçimini başlığıyla birlikte tekrar çizdi: "STATOR WNDG MOD 73-A 3-PH 6-P 1800-RPM 5-HP CL-A SİNCAP KAFESİ." Bunun kesinlikle ne anlaşılması ne de sincabın kaçmasını engellemesi mümkündü. Eskiler sıklıkla anlaşılması güç insanlardı; belki sincabı görebilmek için özel bir aynalar dizisinden yararlanılıyordu. Yine de hepsini binbir zahmetle tekrar çizdi.

Kopya odasından sıklıkla geçen başrahip onu başka bir ozalit üzerinde çalışırken üç kez gördükten sonra (Arkos iki kez durmuş ve Francis'in yaptıklarına kısaca göz atmıştı) cesaretini ancak topladı ve boş vaktini bu şekilde değerlendirmeye başlamasının üzerinden bir yıl geçtiğinde Leibowitz ozaliti için dosyalara gitti.

Özgün belge şimdiden bir dizi onarımdan geçirilmiş haldeydi. Üzerinde Tanrı'nın Lütfü'nün imzasını taşımasının dışında, kopyasını çıkardığı diğer belgelerden pek bir farkı yoktu.

Bir başka soyutlama daha olan Leibowitz baskısı ne akla hitap ediyordu ne de başka bir şeye. Tüm belgeyi gözü kapalı görebilinceye dek inceledi ama daha önce bildiğinden fazlasını öğrenemedi. Birbirlerine çizgilerle bağlanmış bir dizi

yamayı andıran zimbırtılardan, kargacık burgacık karalamalardan, yongalardan ve ıvır zıvırdan oluşmuşa benziyordu. Çizgiler ya dikeydi, ya yatay ve birbirlerini ya bir simge ya da bir noktayla kesiyorlardı. Zimbırtıların çevresini dolaşmak için dik açılar oluşturuyor ve ancak bir kargacık burgacık karalamaya, bir yongaya ya da bir ıvır zıvıra denk geldiklerinde bitiyorlardı. O denli anlamsızdı ki uzun süre bakıldığında aptallaştırıyordu. Yine de hiçbir ayrıntıyı atlamadan çalışmaya koyuldu; kendinin Kutsal Şehit'in kanı olduğunu sandığı ama Jeris Kardeş'in çürümüş bir elma eşeğine ait olduğunu ileri sürdüğü kahverengi bir lekeyi bile kopyaladı.

Çırakların kopyalama odasına Francis Kardeş'le aynı zamanda başlamış olan Jeris Kardeş onunla dalga geçmekten hoşlanıyorsa benziyordu. "Tanrı aşkına söyler misin," dedi Francis'in omzunun üzerinden gözlerini kısıp bakarak, "Altı-B Ünitesi İçin Transistorlu Kontrol Şebekesi de ne demektir, ey bilgili kardeşim?"

93

"Besbelli ki bu belgenin başlığı," diye yanıt verdi Francis biraz bozularak.

"Besbelli. Ama anlamı nedir?"

"Gözünün önündeki şemanın *adıdır*, saf kardeşim. Sence 'Jeris'in anlamı nedir?"

"Eminim çok azdır," dedi Jeris Kardeş yapmacıklı bir alçakgönüllülükle. "Kalın kafalılığımı mazur gör, lütfen. Adı, o adı taşıyan yaratıkla tanımladın ve adın anlamı da hiç kuşkusuz ki budur. Ama bu şema-yaratık bir şeyi simgeliyor, öyle değil mi? Şema neyi temsil ediyor?"

"Altı-B ünitesi için transistorlu kontrol şebekesini, tabii ki."

Jeris güldü. "Çok açık! İzaha gerek yok! Eğer yaratık bu ad ise, bu ad da yaratık olmalı. 'Eşit eşitin yerine konabilir' ya da 'Eşitliğin sırası tersinirdir' ama bir sonraki aksiyoma geçebilir miyiz? Eğer 'Aynı niceliğe eş nicelikler birbirinin ye-

rine geçebilir' sözü doğruysa, bu durumda *hem* adın, *hem de* şemanın temsil ettiği bir 'aynı nicelik' olması gerekmez mi? Yoksa bu kapalı bir sistem midir?"

Francis'in yüzü kızarmaya başlamıştı. Can sıkıntısını bastırmak için bir an durakladıktan sonra, "Öyle sanıyorum ki," dedi, "bu şema somut bir nesneden çok soyut bir kavramı temsil ediyor. Belki de eskiler saf bir düşünceyi ifade edecek sistematik bir yönüme sahipti. Tanıdık bir nesnenin resmi olmadığı apaçık ortada."

"Evet, evet, *tanınmadık* olduğu apaçık ortada!" dedi Jeris Kardeş gülerek.

"Öte yandan, belki gerçekten de bir nesneyi temsil ediyordur ama çok biçimsel bir şekilde. Belki özel bir eğitimle..."

"Özel bir görme duyusu gibi mi?"

"Benim fikrimce, Tanrı'nın Lütü'nün bir düşüncesinin soyut bir anlatımı olmalı."

"Bravo! Acaba ne düşünüyordun dersin?"

94

"Ne olacak? 'Devre Düzenlemesi' tabii ki," dedi Francis sağ alt köşedeki kelimelerden esinlenerek.

"Hımm, bu sanat hangi bilim dalıyla ilgilidir dersin, Kardeş? Sınıfı, türü, vasfı, farkı nedir? Yoksa sadece bir 'kaza' mı?"

Jeris'in alaycılığı giderek yapmacıklı bir hal alıyordu ve Francis düşünüp alttan almaya karar verdi. "Pekâlâ, şu rakam sütununa ve başlığına bir bak: 'Elektronik Parça Listesi'. Bir zamanlar, sanat ya da bilim, Elektronik diye bir şey vardı ve bu sanata da bilime de ait olabilirdi."

"Aha! 'Sınıf' ve 'tür' böylece halledilmiş oluyor. Şimdi izininizle 'fark'a geelim. Elektroniğin konusu neydi?"

Leibowitz ozalitini biraz daha anlaşılır kılmak için bir ipucu bulmak amacıyla eldeki andaçları baştan sona araştıran ama pek bir şey elde edemeyen Francis, "Bu da belirtilmiş tabii ki," dedi. "Elektroniğin konusu elektrondur."

"Gerçekten de iyi belirtilmiş. Çok etkilendim. Bu konu-

larda o kadar az şey biliyorum ki! Söyler misin, Tanrı aşkına, 'elektron' neyin nesidir?"

"Eh, elimizdeki bir belge onu 'Negatif Yokluk Kayması' şeklinde tanımlıyor."

"Ne! Yokluğu nasıl kaydırırsın? Bu onu bir çeşit varlık yapmaz mı?"

"Belki de negatif olan yokluktur."

"Ah! O zaman elimizde bir çeşit 'Kaymamış Yokluk' mevcut demektir. Yokluğun nasıl kaydırılmayacağını keşfedebildin mi?"

Francis, "Henüz değil," diye itiraf etti.

"Aynı şekilde devam et, Kardeş! Şu eskiler de ne zekiymiş... Yokluğun kaymasını bile engelliyorlar. Devam edersen öğrenebilirsin. O zaman 'elektron' avucumuzda demektir. Onunla ne yapacağız? Mihrabın üzerine mi koyacağız?"

Francis, "Pekâlâ," diye içini çekti. "Bilmiyorum. Ama nasıl imal edildiğini ya da ne işe yaradığını bilmesem bile elektronun bir zamanlar var olduğuna dair bir inanç var içimde."

95

"Ne kadar dokunaklı!" dedi töre bilmez adam ve işine döndü.

Jeris Kardeş'in münferit alayları Francis'i üzüyordu ama projesine olan bağlılığını hiç sarsmıyordu.

Her işaretin, her lekenin, her bulaşığın birebir kopyasını yapmanın mümkün olmadığı anlaşılmıştı ama yaptığı surete iki adımdan bakılması gözleri yanıltmaya yetiyordu ve bu sayede özgün baskı kilit altında tutulurken suret sergilenebilecekti. Sureti tamamlayan Francis Kardeş kendini düş kırıklığına uğramış buldu. Çizgileri fazlaca sertti. İlk bakışta hiç de kutsal bir emanetmiş gibi görünmüyordu. Üslup veciz ve iddiasızdı; bu Tanrı'nın Lütü'na uyardı belki ama yine de...

Emanetin sadece bir kopyasının çıkarılması yeterli değildi. Azizler kendilerini değil, Tanrı'yı yücelten *alçakgönüllü* insanlardı ve onların içlerindeki güzelliği dışarı yansıtmak işi

başkalarına düşüyordu. Çıkarılan kopya çıplak haliyle yeterli olamıyordu: Soğuk bir banallığı vardı ve Tanrı'nın Lütfulunun ermişlik özelliklerini yansıtmaktan çok uzaktı.

Francis bitip tükenmek bilmeyen işleriyle uğraşırken bir yandan da *glorificemus** diye düşündü. O sırada daha sonra ciltlemek üzere ilahilerin kopyalarını çıkarmakla meşguldü. Metnin neresinde olduğunu ve neden bahsettiğini kontrol etmek için durakladı çünkü saatler süren çalışması sırasında okumaktan artık büsbütün vazgeçmişti ve sırası gelen harfi tekrarlamakla yetiniyordu. Davud'un bağışlanmak için yakarışının dördüncü nedamet ilahisini kopyalamakta olduğunu fark etti. "*Miserere mei, Deus...*" Çünkü fesatlık ettiğimi biliyorum ve günahım hep önümde gidiyor." Bu alçakgönüllü bir duaydı ama gözlerinin önünde duran sayfa hiç de metne uygun bir alçakgönüllükte yazılmamıştı. *Miserere* sözcüğündeki *M* altınla yaldızlanmıştı. Arabesk tarzda iç içe geçmiş altın sarısı ve menekşe rengi incecik çizgiler sayfa kenarlarını dolduruyor ve her kıtanın başında görkemli bir desen oluşturuyorlardı. Diğer sanatkarlar onun basitçe mürekkeplenmiş satırlarının çevresini bir renk cümbüşüne çevirir ve baş harfleri desenlerle süslerlerdi. Tezhip etmeyi o da öğrenmeye başlamıştı ama kendini henüz altın yaldız kullanacak kadar hazır hissetmiyordu.

Glorificemus. Ozaliti düşünüyordu yine.

Francis Kardeş, fikrinden hiç kimseye söz etmeden, plan kurmaya başladı. Mümkün olan en iyi kuzu postunu buldu ve birkaç hafta boyunca boş vakitlerinde onu temizledi, gerdi, taşıladı ve mükemmel bir yüzey elde ettiğinde kar beyazı ağartarak bir köşeye özenle sakladı. Aylar boyunca boş vakitlerinin her dakikasını andaçların arasında Leibowitz bas-kısının anlamıyla ilgili ipuçları aramakla geçirdi. Ne çizim-

* (Tanrı'yı) övelim. -yhn

** Bana merhamet et Tanrım... -yhn

deki kargacık burgacık karalamaları andıran ne de anlamını yorumlamasına destek olacak bir şeyler bulabildi ama uzun bir süre sonra, yarısı eksik bir kitapta, ozalit yapımını konu alan ve kısmen yırtılmış bir sayfaya denk geldi. Bir ansiklopedi parçasına benziyordu. Konuya kısaca değinilmişti ve makalenin bir kısmı kayıptı ama olduğu kadarıyla birkaç kez okuduğunda onun ve daha önceki birçok kopyacının boşa zaman ve mürekkep harcadıklarından kuşkulananmaya başladı. Koyu zemin üzerine beyaz çizgiler pek de arzu edilen bir etki yaratmadığı halde belirli bir ucuz çoğaltım yönteminin sonucunda ortaya çıkmışa benziyordu.

Ozalitin yapıldığı özgün çizim beyaz üzerine siyahtı. Kafasını duvarlara vurmak şeklindeki ani bir dürtüyle mücadele etmek zorunda kaldı. O kadar mürekkep ve zahmet sırf bir hatayı çoğaltmak için! Eh, belki de bundan Horner Kardeş'e hiç söz etmemeliydi. Horner Kardeş'in kalp sağlığı göz önüne alındığında, bu konuda suskun kalmakla, hayırlı bir iş yapmış olacaktı.

97

Ozalitlerin renk düzeninin bu kadim çizimlerde kazara ortaya çıkmış olduğunu bilmek planına güç kazandırmıştı. Leibowitz baskısının şanlı bir kopyası kazara oluşmuş özellikleri tekrarlanmadan da yapılabilirdi. Renklerin düzeni alt üst edildiğinde çizimi hiç kimse ilk bakışta tanıyamayacaktı. Diğer belirli özelliklerinin de değiştirilebilecekleri apaçık belliydi. Anlamadığı hiçbir şeyi değiştirmeye cüret edemiyordu ama cetveller ve kalın harflerle yazılmış bilgiler şemanın çevresine simetrik olarak tabii ki dağıtılabilirdi. Şemanın anlamı belirsiz olduğundan şeklinde en ufak bir değişiklik yapması mümkün değildi; ama renk düzeninin bir önemi olmadığına göre göze daha hoş görünmesinde bir kusur yoktu. Kargacık burgacık karalamalarla yongaları altın yaldızla boyamayı düşündü ama ıvır zıvırlar yaldızlanamayacak kadar çetrefilliydi. Karalamalar siyah olmak *zorundaydı* ama

bu da satırların karalamaları belli etmek için siyah dışı bir renkte olmasını gerektiriyordu. Asimetrik düzenlemenin olduğu gibi kalması gerekiyorsa da ona dallarıyla (kuşkusuz ki karalamalardan sakınarak) simetrik bir hava veren ya da en azından asimetrikliğini doğal hale getiren sarmaşıklı bir kameriye şeklinde çizmesinde ne sakınca olabilirdi? Horner Kardeş bir *M* harfini süslediğinde ve onu bir yılan ya da belki yapraklarla ve yemişlerle dolu bir dal haline getirdiğinde yine de bir *M* olarak okunabiliyordu. Francis Kardeş aynı kuralın şemada geçerli olmayacağını varsaymak için bir neden göremiyordu.

Şekil, genel olarak, kıvrılmış kenarlarıyla, özgün baskıdaki çizimi çerçeveleyen sade dikdörtgen olmaktan çıkmış ve bir kalkana benzemişti. Düzinelerce taslak çalışması yaptı. Sayfanın en üstünde Teslis simgeleştirilecek, en alta ise Albertinyen Tarikatı'nın arması Tanrı'nın Lütü'nün bir suretinin hemen üzerine işlenecekti.

98

Ama Francis'in bildiği kadarıyla Tanrı'nın Lütü'nün gerçeğe uygun bir sureti mevcut değildi. Bazı süslü püslü portreleri vardı olmasına ama bunların hiçbiri Saflaştırma döneminden kalmamıştı. Leibowitz'in geleneksel olarak uzun boylu ve biraz kamburca olduğu kabul görse de henüz ortak bir tasvirde birleşilmemişti. Ama yeraltı odası tekrar açıldığında belki...

Francis Kardeş'in taslak çalışmaları bir öğle üzeri ardında dikilen ve gölgesini çizim masasının üzerine düşüren bir varlığın farkına aniden varmasıyla kesintiye uğradı. Bu... bu... *Hayır! Lütfen! Beate Leibowitz, audi me!* Acı bana, Tanrım! Kim olursa olsun, yeter ki...

"Eveet, bakalım burada ne varmış," diye homurdandı başrahip taslaklarına bir göz atarak.

"Bir çizim, Başrahip Efendimiz."

“Görebiliyorum. Ama nedir bu?”

“Leibowitz ozaliti.”

“Şu senin bulduğun mu? Nasıl yani? Ona pek benzemiyor. Niçin değiştiriyorsun?”

“Bu bir...”

“Daha yüksek sesle konuş!”

“... YALDIZLI KOPYA OLACAK!” diye istemsizce bağırdı Francis Kardeş.

“Yaa.”

Başrahip Arkos omuz silkti ve rastgele uzaklaştı.

Horner Kardeş, birkaç saniye sonra çırak masasının yanından tesadüfen geçtiğinde, Francis’in baygın yatmakta olduğunu gördü.

8

100

Belgelerle haşır neşir olmasına Başrahip Arkos'un artık karşı çıkmıyor olması, Francis Kardeş'i şaşkınlığa düşürmüştü. Dominikenler bu konuyu araştırmayı kabul etti edeli başrahip çok rahatlamıştı. Arkos, Tanrı'nın Lütfulunun azizlik mertebesine yükseltilmesi tartışması Yeni Roma'da epey yol aldığından beridir, Utah dolaylarından gelen ve halen yazımhanede görevli bulunan Francis Gerard adlı bir çömez in oruç inzivası sırasında özel bir şeylerin yaşandığını büsbütün unutmuş görünüyordu. Hacinin kimliği üzerine çömezler arasında dolaşan havsalaya sığmaz söylentiler çoktan kesilmişlerdi. Francis Kardeş'in zamanındaki çömezlerle bugünküler farklı kişilerdi. Yeni gelen gençler bu olayı hiç duymamışlardı bile.

Olay, Francis Kardeş'e, kurtlar arasında geçirilen tam yedi adet Büyük Perhiz inzivasına mal olmuştu. Bu meselenin artık güvenli bir hale geldiğine bir türlü inanamıyordu. Konudan ne zaman söz edecek olsa kurtlarla geçirdiği o geceyi ve Arkos'u görüyordu düşünde: Arkos kurtları etle besliyordu ve bu Francis'in etiydi!

Ancak, genç rahip, onunla sürekli olarak dalga geçen Jeris Kardeş dışında hiç kimse tarafından taciz edilmeden projesine devam edebileceğini anlamıştı. Hazırladığı kuzu postunu gerçekten de yaldızlayıp süslemeye başladı. Arabesk süsle-

melerin karmaşıklığı ve altın yaldızlamanın dayanılmaz hassaslığı, boş vakitlerinin kıtlığından dolayı, bunu yıllar boyu sürececek bir uğraş haline getiriyordu; ama hiçbir şeyin kıpırdamadığı karanlık bir denizi andıran o yüzyıllarda bir insan ömrü, onu yaşayan kişi için bile, küçücük bir girdaptan ibaretti. Günler de, mevsimler de bezginlik verecek kadar birbirinin aynıydı. Sonra ağrılar ve sızılar çekilecekti ve ardından can çekişirken son kez takdis edilme ve nihayet karanlık son... Ya da başlangıç. Çünkü o zaman bu azabı çekmiş ve iyi ya da kötü buna katlanmış olan zavallı ruh kendini ışıkla sarmalanmış bir halde, Adil Olan'ın sonsuz bir şefkat taşıyan gözlerinin yakıcı bakışları altında bulacaktı. O zaman Kral "Gel," diyecek ya da Kral "Git," diyecekti ve yılların azabı sadece o anlık olacaktı. Francis'inki gibi bir çağda bundan farklı bir şeye inanmak çok zordu.

Sarl Kardeş matematiksel restorasyonunun beşinci sayfasını tamamladı, masanın üzerine yığıldı ve birkaç saat sonra da öldü. Olsun. Tuttuğu notlar sapasağlam duruyordu. Bir ya da iki yüzyıl sonra birileri gelecek, o notları ilginç bulacak ve belki de onun başladığı işi tamamlayacaktı. Bu arada Sarl'ın ruhunun selameti için dualar gökyüzüne yükseliyordu.

Sonra Fingo Kardeş ve tahta oymacılığı vardı. Bir ya da iki yıl önce marangoz atölyesine geri dönmüştü ve şehidin yarı yarıya bitirilmiş bir suretini arada bir yontup zımparalamasına izin veriliyordu. Tıpkı Francis gibi Fingo'nun da kendi seçtiği meşgalesine ayıracak bir saati belki olabiliyordu; eğer birkaç ay ara ile bakılmazsa oyma işinin ilerleyip ilerlemediğini ayırt etmek mümkün değildi. Francis gelişimi fark edemeyecek kadar sık görüyordu onu. Fingo'nun hayat dolu kaygısızlığıyla büyülenmiş gibiydi. Onun bu rahat tavırları çirkinliğini telafi edebilmek için benimsediğinin farkında da olsa, fırsatını buldukça onun çalışmasını izleyerek tembel birkaç dakika geçirmekten hoşlanıyordu.

Marangozluk atölyesi çam, sedir, ladin yongası ve insan teri kokuyordu. Manastırda elde edilmesi güç nesnelerden biri de tahtaydı. Kuyunun hemen yanındaki incir ağaçlarıyla bir çift kavak dışında yöre tamamen ağaçsızdı. Kereste elde edilebilecek en yakın fundalık atla üç günlük mesafedeydi ve oduncular tahta pimler, tekerlek parmakları ve bazen de bir iskemle ayağı yapmak için birkaç eşek yükü dal getirinceye kadar bir hafta geçmesi gerekirdi. Çürüyen bir kirişi değiştirmek için bazen bir ya da iki ağaç kütüğü getirirlerdi sürükleyerek. Ama ağacın bu kadar az olduğu bir yerde marangozlar aynı zamanda oymacılıkla da uğraşıyorlardı.

102

Kimi zaman, Fingo'yu iş başında izlerken, Francis atölyenin bir köşesindeki sıraya oturur, tahtanın üzerinde yeni yeni belirmeye başlayan resmin neye benzeyeceğini kestirmeye çalışarak taslağını çizdi. Şehidin yüz hatları oradaydı ama hâlâ kıymıklarla ve keski izleriyle maskelenmişti. Francis Kardeş şehidin yüzünü taslaklarıyla önceden kestirmeye çalışıyordu. Fingo taslaklara bir göz attı ve güldü. Ama Francis oymadaki yüzün belli belirsizce tanıdık bir gülümsemeye sahip olduğunu zamanla fark etti. Bunu taslaklara yansıttığında aşinalık hissi daha güçlenmişti. Yine de, yüzü bir yere yerleştiremiyordu ve kimin böyle acı acı güldüğünü anımsamıyordu.

“Gerçekten de fena değiller,” dedi Fingo taslaklarına bakarak. “Hem de hiç.”

Kopyalamacı omuz silkti. “Onu daha önce de görmüş olduğum hissini üzerimden bir türlü atamıyorum.”

“Bu civarda görmedin, kardeşim. En azından benim dönemimde değil.”

Francis, Noel'den bir ay önce hasta düştü ve atölyeye tekrar gelişi birkaç ayı buldu.

“Suret neredeyse bitmek üzere, Francisco,” dedi tahta oymacı. “Bakalım beğenecek misin?”

Neşeli ama hüznü ve kırıksık gözlere, dudak kenarlarındaki acı gülümsemeye bakan Francis, “Onu tanıyorum!” dedi nefesi kesilircesine. Nasıl oluyorsa çok tanıdık geliyordu.

Fingo, “Tanıyorsun demek! Kimmiş peki?” diye merak etti.

“O... Yani, emin değilim. Tanıdığımı *sanıyorum*. Ama...”

Fingo güldü. “Sadece kendi taslaklarını tanıyorsun,” diye açıklamaya çalıştı.

Francis o kadar emin değildi. Yine de, suretin kim olduğunu çıkaramıyordu bir türlü.

Acıyla gülümseyerek *Hımm!* diyordu sanki.

Ancak başrahip bu gülümsemeyi rahatsız edici bulmuştu. İşin tamamlanmasına ses çıkarmasa da, eğer Tanrı’nın Lütü’na azizlik payesi verilecek olursa kiliseye konmak üzere hazırlanan suretin bu amaç için kullanılmasına kesinlikle izin vermeyeceğini belirtti. Yıllar sonra, suret bütünüyle tamamlandığında, Arkos onu misafirhanenin koridoruna astırmış ama Yeni Roma’dan gelen bir ziyaretçinin şaşkınlıktan donakalması üzerine kendi çalışma odasına taşıtmıştı.

103

Francis Kardeş kuzu postunu yavaş yavaş ve meşakkatle göz kamaştırıcı bir güzelliğe kavuşturuyordu. Çalışmasının haberi yazımhanenin dışına dek taşmıştı ve keşişler masasının etrafında sık sık toplanıp beğenilerini mırıldanıyorlardı. “Esin almış,” diye fısıldadı birisi. “Yeterince delil var. Çölde karşılaştığı kişi Tanrı’nın Lütü olabilir...”

Nükteci zekâsı Francis Kardeş’in yıllardır verdiği sabırlı yanıtlarla körelmeye yüz tutan Jeris Kardeş, “Vaktini niçin yararlı bir iş için harcamadığını anlamıyorum,” diye homurdandı. Kendi boş vakitlerinde kilisenin lambalarına ince

muşambadan gölgelikler hazırlayıp süslemişti ve böylece başrahibin gözüne girerek genel projeler sorumlusu olarak atanmıştı. Hesap defterlerinin de kısa sürede teyit etmeye başladıkları üzere, Jeris Kardeş hakkıyla terfi etmişti.

Eski kopyalamacı ustabaşı Horner Kardeş hasta düştü. Birkaç haftaya kalmadan çok sevilen keşişin ölüm döşeğinde olduğu açıklık kazanmıştı. Noel'den bir ay önce ilahilerin okunduğu bir Cenaze Ayini düzenlendi. Yaşlı ermişin ölümlü bedeni geldiği toprağa geri verildi. Cemaat kederini dualarla gösterirken, Arkos, Jeris Kardeş'i yazımhane sorumlusu olarak sessizce atadı.

Jeris Kardeş, atanmasının ertesi günü, Francis Kardeş'i çocukça işleri artık bir kenara bırakıp adam gibi işlerle meşgul olması konusunda uyardı. Rahip söz dinleyerek kıymetli projesini parşömene sardı, ağır iki tahta parçasının arasında korunaklı biçimde rafa koydu ve boş vakitlerinde muşamba gece lambaları yapmaya başladı. En ufak bir itirazda bulunmadı ama kendini sevgili Jeris Kardeş'in ruhunun da tıpkı Horner Kardeş'in ruhu gibi bir gün bu yalan dünyadan elbette ki gideceğini düşünerek teskin etti... Ustabaşının koşturmasına, sinirlenmesine ve küplere binmesine bakılırsa bu fazla da gecikmeyecekti. Sonra da, eğer Tanrı kismet ederse, Francis'in canından çok sevdiği belgesini tamamlamasına izin verilecekti.

Ancak, Jeris Kardeş'in ruhunun yaratanına kavuşmasına gerek kalmadan, takdiri ilahi erkenden kendini gösterdi. Ustabaşı olarak atanmasını izleyen yaz aylarında, bir papalık katibiyle maiyeti, Yeni Roma'dan bir eşek kervanıyla çıkageldiler. Katip kendini Beatus Leibowitz'in azizliğe yükseltilmesi için gerekli mevzuatı hazırlamakla görevli Monsenyör Malfreddo Aguerre olarak tanıttı. Yanında birkaç da Dominiken vardı. Sığınağın tekrar açılmasını ve "Yalıtılmış

Bölge”nin araştırılmasını müşahede etmek üzere gelmişti. Ayrıca, yolculardan işitildiği kadarıyla Tanrı’nın Lütü’nün –başrahibin çok bozulmasına karşın–Utahlı Francis Gerard adlı kişiye görünmüş olması dahil manastırın vakayla ilgili ortaya koyabileceği tüm delilleri de araştıracaktı.

Azizlerinin savunmasını yapacak bu kişi keşişler tarafından sıcak biçimde karşılanmış, başpiskoposlar için ayrılan misafirhaneye yerleştirilmiş, istediği her şeyi derhal temin etmeleri için emrine altı tane çömez verilmişti; ama, ev sahiplerinin üzümlere görecekleri üzere, Monsenyör Aguerre çok az isteği olan bir adamdı. En iyi şaraplar onun için açılmış, fakat o kibarca bir yudum aldıktan sonra süt içmeyi tercih etmişti. Avcı Kardeş konuklarının masasını besili bıldırcınlar ve guguk kuşlarıyla süslemişti; ama Monsenyör Aguerre kuşların neyle beslendiklerini sorduktan sonra (“Mısırla mı besliyorsunuz, Kardeşim?” – “Hayır, Monsenyör, yılanla besliyoruz.”) rahiplerin yemekhanesinde yahni yemeyi tercih etmişti. Eğer yahninin içinde tek tük rastlanan etlerin kaynağını sormuş olsaydı körpe bıldırcınları tercih edeceği kuşkusuzdu. Malfredo Aguerre manastırdaki yaşantının olduğu gibi devam etmesinde ısrarlıydı. Ama, yine de, her gece kemancılar ve soytarılar tarafından eğlendirildiği için, hayatın en azından bu manastırda epey şenlikli geçtiğine inanmaya başlamıştı.

105

Aguerre’nın ziyaretinin üçüncü gününde, başrahip, Francis Kardeş’i çağırttı. Keşişle amiri arasındaki ilişki, çok yakın olmasa da, başrahip çömezin yemin etmesine izin verdiğinden beri resmi bir dostluk tarzındaydı ve Francis çalışma odasının kapısını çalarken eli titremiyordu bile. “Beni mi istemiştiniz, Saygıdeğer Peder?”

“Evet, istedim,” dedi Arkos ve sakın bir sesle sordu: “Söyle bana, ölüm hakkında hiç düşünür müsün?”

“Sıklıkla, Başrahip Efendim.”

“Seni mutsuz bir ölümden koruması için Saint Joseph’e yalvarır mısın?”

“Eee... Hemen her gün, Saygıdeğer Peder.”

“Bu durumda sanırım aniden düşüp kalmak istemezsin. Birilerinin bağırsaklarından keman yapmalarını... Domuzlara yedirilmeyi... Kemiklerinin takdis edilmemiş topraklara gömülmesini. Ha?”

“Ha... hayır, amirim.”

“Ben de öyle düşünmüştüm, dolayısıyla Monsenyör Aguerra’ya söyleyeceklerine dikkat et.”

“Be... ben mi?”

“Sen.” Arkos çenesini kaşdı ve bedbaht düşüncelere dalmış göründü. “Aıkça görebiliyorum. Leibowitz davası rafa kaldırılmış. Zavallı kardeşimizin kafasına bir tuğla düşmüş. Oracıkta yatıyor, günahlarının bağışlanması için inliyor. Hem de tam ortamızda. Biz de durmuş, ona acıyarak bakıyoruz –ruhban sınıfı da aramızda– ve son kez takdis edilmeden kuyruğu titretmesini izliyoruz. Doğru cehennem. Kutsanmadan. Günah çıkaramadan. Hem de burnumuzun dibinde. Ne yazık, değil mi?”

Francis, “Efendimiz!” diye feryat etti.

“Ah, beni suçlama. Ben kardeşlerinin seni tekmeleyerek öldürmelerini engellemeye çalışıyor olacağım.”

“Ne zaman?”

“Hiçbir zaman, umarım. Çünkü sen dikkatli olacaksın, öyle değil mi? Monsenyöre ne diyeceğin hakkında. Aksi takdirde seni ölümüne tekmelemelerine izin verebilirim.”

“Evet, ama...”

“Monsenyör seni derhal görmek istiyor. Lütfen hayal gücünü dizginle ve ağzından çıkanı kulağın duysun. Lütfen düşünmemeye çalış.”

“Eh, sanırım bunu yapabilirim.”

“Git, evladım, git.”

Aguerra'nın kapısını ilk çalışında Francis dehşete kapıldı ama bu dehşetin yersiz olduğunu da çabucak gördü. Papalık katibi küçük keşişin hayatına samimi bir ilgi duyan kibar ve hatır kırmaz bir kıdemli rahipti.

Aguerra birkaç dakikalık hal hatır sormanın ardından epey kaypak olan asıl konuya girdi: "Şimdi, sizin kutsanmış kurucunuz olan kişiyle karşılaşmana gelecek olursak..."

"Ah, ben Kutsanmış Leibowitz'le karşılaşmış olduğumu hiçbir zaman iddia etmedim ki..."

"Tabii ki etmedin, evladım. Tabii ki etmedin. Şimdi burada vakanın bir dökümü var –kuşkusuz sadece kulaktan dolma bilgilerle oluşturulmuş– ve ben senin bunu okumanı veya kabul etmeni ya da düzeltmeni istiyorum." Çantasından rulo haline getirilmiş bir parşömen çıkarmak için durakladı; onu Francis Kardeş'e verdi. "Bu yolcuların anlattıklarına dayanıyor," diye ekledi. "Neyin olup bittiğini ilk ağızdan ancak sen söyleyebilirsin, dolayısıyla bunu büyük bir özenle düzeltmeni bekliyorum."

"Baş üstüne, Monsenyör. Ama olup biten aslında çok basitti..."

"Oku, oku! Sonra konuşuruz, ha?"

Parşömen rulosunun kalınlığı vakanın kulaktan dolma dökümünün pek o kadar "basit" olmadığını gösteriyordu. Francis Kardeş gittikçe artan bir tasayla okudu. Tasa çok geçmeden dehşetin sınırlarına dayanmıştı.

"Solgun görünüyorsun, evladım," dedi papalık katibi. "Canını sıkan bir şey mi var?"

"Monsenyör, *bu...* kesinlikle *böyle* olmamıştı!"

"Öyle mi? Ama dolaylı da olsa, bunu yazan sen sayılırsın. Başka nasıl olabilir ki? Yegane tanık sen değil miydin?"

Francis Kardeş gözlerini yumdu ve alnını ovuşturdu. Çö-

mez arkadaşlarına olan biteni en yalın haliyle anlatmıştı. Çömez arkadaşları aralarında fısıldaşmaya başlamıştı. Çömezler öyküyü gelen geçen yolculara da anlatmıştı. Yolcular bunu başka yolculara tekrarlamıştı. Sonuçta ise... *Bu!*

Başrahip Arkos'un tartışmayı yasaklamasına şaşmamalıydı. Keşke hacının adını ağzına hiç almamış olsaydı!

"Bana sadece bir çift laf etti. Onu sadece bir kere gördüm. Beni bir sopayla kovaladı, bana manastırın yolunu sordu ve mezarı bulduğum yerdeki taşların üzerine bazı işaretler koydu. Onu bir daha hiç görmedim."

"Halesi yok muydu?"

"Hayır, Monsenyör."

"Ya melekler korosu?"

"*Hayır!*"

"Ya ayağını bastığı yerde biten güller?"

"Hayır, hayır! Yok öyle şey," dedi keşiş nefesi daralarak.

"Taşın üzerine yazdığı kendi ismi değil miydi?"

"Tanrı şahidimdir, Monsenyör, sadece o iki işareti yaptı. Ne anlama geldiklerini bilmiyordum."

Francis Kardeş olanları kısaca anlattı. Aguerra hüzünlü görünüyordu. Düşünceli bir sessizliğin ardından iri parşömen rulosunu aldı, son bir veda okşamasıyla beraber çöp sepetine attı. "İşte yedi numaralı mucize de gitti," diye mırıldandı.

Francis acele özür diledi.

Papalık katibi umursamadı bile. "Boş ver. Gerçekten de yeterli delil mevcut. Kendiliğinden şifa bulmuş vakalarımız var... Tanrı'nın Lütü'nün hayır duasıyla hastalıktan ânında kurtulma vakaları. Aslında iyice belgelenmiş, basit vakalar. Azizlik mertebesine erişmenin yollarındandır. Tabii bu vakanın şiirselliğine sahip değiller ama asılsız çıktığına memnun olduğumu bile söyleyebilirim... Senin selametin için. Biliyorsun, mahkeme seni çarmıha gerebilirdi."

“Benim ağzımdan hiç böyle bir...”

“Anlıyorum, anlıyorum! Her şey o yeraltı odasının yüzünden başladı. Ha bu arada, odayı bugün tekrar açtık.”

Francis’in yüzü ışıldadı. “O... orada Aziz Leibowitz’le ilgili bir şey buldunuz mu?”

“Kutsanmış Leibowitz, lütfen!” diye düzeltti monsenyör. “Hayır, henüz değil. İç odayı açtık. Mührü sökene kadar anamız ağladı. İçeride on beş iskelet vardı, ayrıca harikula-de andaçlar. Belli ki senin kalıntısını bulduğun kadın –bu arada, o bir kadındı– dış odaya kabul edilmiş ama iç oda zaten tamamen doluymuş. Eğer yıkılan bir duvar göçüğe yol açmasaymış dış odada da bir dereceye kadar korunabilirmiş. İçerideki zavallılar kaya parçalarının girişi tıkaması üzerine hapsolmuşlar. Kapının niçin içeri doğru açılacak biçimde yapılmadığını Tanrı bilir.”

“Dış odadaki şu kadın, Emily Leibowitz miydi?”

Aguerra gülümsedi. “Bunu kanıtlayabilir miyiz? Henüz bilmiyorum. Evet, o olduğuna inanıyorum ama korkarım ki umudum mantığıma baskın çıkıyor. Daha neler çıkarabileceğimizi göreceğiz. Diğer taraf da bir tanık bulunduruyor. Hemen hüküm veremem.”

109

Francis’in hacıyla olan karşılaşması hakkında anlattıklarını karşısında düş kırıklığına uğramasına rağmen, Aguerre, dostça tavrını sürdürmeye devam etti. Yeni Roma’ya dönmeden önce kazı alanında on gün geçirdi ve çalışmaları denetlemeleri için iki yardımcısını manastırda bıraktı. Ayrılacağı gün Francis’i yazımhanede ziyaret etti.

“Duyduğuma göre bulduğun andaçların anısını yaşatacak bir belge üzerinde çalışıyormuşsun,” dedi. “Bana yapılan tariflere dayanarak onu görmeyi çok istediğimi söyleyebilirim.”

Keşiş aslında pek o kadar önemli bir şey olmadığı şeklinde mırın kırın etti ama derhal getirmek için öyle bir hevesle koştu ki kuzu derisini paketinden çıkarırken elleri titriyordu.

Bu arada Jeris Kardeş'in onu endişeli bir somurtkanlıkla izlediğini neşeyle fark etmişti.

Monsenyör eseri uzunca bir süre seyretti. "*Çok güzel!*" diye patladı sonunda. "Ne muhteşem renkler! Mükemmel olmuş, mükemmel! Bitir bunu, kardeşim, bitir bunu!"

Francis Kardeş soran bir bakışla baktı Jeris Kardeş'e.

Kopyalama odasının baş sorumlusu derhal sırtını döndü. Ensesi kızarmıştı. Ertesi gün Francis divitlerini, boyalarını, altın plakasını çıkardı ve şemayı süslemeye kaldığı yerden devam etti.

9

Monsenyör Aguerra'nın ayrılışından birkaç ay sonra Yeni Roma'dan ikinci bir eşek kervanı –eşkiyaya, akıl hastası mutantlara ve rivayet edilen ejderhalara karşı silahlı muhafızlarla beraber– manastıra geldi. Bu defa heyetin başında minik boynuzları ve sivri köpek dişleri olan bir monsenyör vardı. Gelir gelmez de Kutsanmış Leibowitz'e azizlik payesinin verilmesine karşı olduğunu, manastırdan sızan ve ne yazık ki ta Yeni Roma'nın kapılarına dek dayanan bazı inanılmaz ve histerik söylentileri soruşturmaya, belki de sorumlusunu saptamaya geldiğini belirtti. Daha önce gelen başka bir ziyaretçinin yapmış olabileceği üzere en ufak bir romantik saçmalığa izin vermeyeceğini de özellikle vurguladı.

111

Başrahip onu nazikçe karşıladı ve konuk odasına yakın bir zamanda çiçek hastalığı bulaşmış olduğu için, güneye bakan bir odada demir bir karyola sundu. Monsenyörün bakımı kendi maiyeti tarafından yapılıyordu ve yemekhanede diğer rahiplerle birlikte şifalı otlar ve lapa yiyordu; avcılarının dediklerine göre o mevsim bildircin ve guguk kuşlarının sayısında açıklanamayan bir azalma olmuştu.

Başrahip Francis'i hayal gücünü fazla zorlamaması için uyarmaya bu defa gerek duymamıştı. Sıkıyorsa zorlasındı. Her şeyi alt üst etmeden ve yaralara tuz basmadan, *advoca-*

tus diaboli'nin gerçeğe derhal itimat edeceğine hiç ihtimal vermiyordu.

Monsenyör Flaught, Francis Kardeş'i yalnız yakaladığında ve Francis'in habis olarak nitelediği bakışlarını üzerine diktiğinde, "Anladığım kadarıyla baygınlık nöbetleri geçirmeye meyyalmişsiniz," dedi. "Söyleyin bana, ailenizde sara var mıydı? Ya da delilik? Sinir sistemi mutasyonları belki?"

"Hiçbiri, ekselansları."

"Ben 'ekselans' değilim," diye tersledi rahip. "Şimdi, senden gerçeği alacağız." *Ufak bir cerrahi müdahale yeterli olacaktır sadece, der gibiydi, küçük bir amputasyon.*

"Belgelerin yapay yollardan eskitilebileceğinden haberi-niz var mı?" diye sordu.

Francis Kardeş'in haberi yoktu.

"Bulduğunuz kâğıtlarda Emily isminin zikredilmediğini biliyor musunuz?"

"Ah ama o..." Ani bir tereddüde kapılarak sustu.

"İsim sadece Em olarak geçiyordu, doğru mu? Bu Emily'nin kısaltılmış hali olabilir de, olmayabilir de."

"Sa... sanırım doğru söylüyorsunuz, Monsenyör."

"Ama Emma için de olabilir. Üstelik Emma adı kutuda geçekten de geçiyordu!"

Francis suskundu.

"Eee?"

"Sorunuz neydi, Monsenyör?"

"Boşver soruyu! Sadece delillerin Em'in Emma için olduğunu gösterdiğini ve Emma'nın da Emily için bir küçültme olmadığını sana söylemek istedim. Buna ne diyorsun?"

"Bu konu hakkında daha önce bir fikir edinmemiştim, Monsenyör, ama..."

"Ama ne?"

"Karı ve kocalar birbirlerini ne şekilde çağıracakları konusunda biraz dikkatsiz davranmazlar mı?"

ARSIZLIK ETME!

“Hayır, Monsenyör.”

“Şimdi, gerçeği söyle! Yeraltı odasını nasıl oldu da keşfet-
tin ve bir hayalet gördüğünle ilgili şu zırvalar da neyin nesi-
dir?”

Francis Kardeş açıklamaya çalıştı. *Advocatus diaboli* ho-
murdanarak ve alaycı sorular sorarak sürekli araya giriyordu
ve Francis bitirdiğinde öyküsüne öylesine saldırdı ki sonun-
da bizzat Francis dâhi yaşlı adamı gerçekten gördü mü, yoksa
her şeyi hayalinde mi canlandırdı bilemez oldu.

Çapraz soruşturma tekniği amansızdı ama Francis bu de-
neyimi başrahibe hesap vermekten daha az korkutucu bul-
muştu. Şeytanın avukatı bu defa onu parça parça etmekten
daha kötüsünü yapamazdı ve her şeyin yakında biteceğini
bilmek ona acılara dayanma gücü veriyordu. Ama karşısın-
daki başrahip olduğunda Francis bir hatanın tekrar tekrar
cezalandırılabilceğini biliyordu, çünkü başrahip onun ömür
boyu amiri ve ruhunun ebedi tahkikat katibiydi.

113

Ayrıca Monsenyör Flaught ilk saldırısına Francis Kardeş’in
gösterdiği tepkiyi gözlemledikten sonra rahibin öyküsünü
topyekun bir savaşa değmeyecek kadar basit bulmaya baş-
lamıştı.

“Evet, kardeşim, eğer öykünün böyle olduğunda ısrarcıy-
san, seninle uğraşacağımızı sanmıyorum. Doğru bile olsa –ki
bence değil– ahmakça sayılacak kadar basit. Bunun farkında
mısın?”

Başkalarının hacıya yükledikleri önemi yıllardır söküp
atmaya çalışan Francis Kardeş, “Ben de hep böyle düşünmüş-
tüm,” diye içini çekti.

“Eh, artık bunu söylemenin vaktidir!” diye tersledi Fla-
ught.

“Onun sadece sıradan bir ihtiyar olduğunu düşündüğü-
mü daima ifade etmişimdir.”

Monsenyör Flaught elleriyle gözlerini kapadı ve derin derin iç çekti. Kararsız tanıklarla edindiği geçmiş deneyimlerini anımsayarak susmayı tercih etti.

Advocatus diaboli, manastırdan ayrılmadan önce, kendisinden önceki soruşturma katibinin de yaptığı üzere yazımhaneye uğradı ve Leibowitz ozalitinin (ya da Flaught'un sözleriyle "şu korkunç ucube"nin) süslü suretini görmek istedi. Rahibin elleri bu kez hevesle değil dehşetle titriyorlardı, çünkü bir kez daha projeden el çektilirilmesi tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Monsenyör Flaught kuzu postunu sessizce süzdü. Üç kez yutkundu. Sonunda zorla salladı başını.

"Çok canlı bir hayal gücün var," diye itiraf etti, "ama *bunu* zaten biliyoruz, öyle değil mi?" Durakladı. "Bunun üzerinde ne zamandır çalışıyorsun?"

"Altı yıldır, Monsenyör... Aralıklı olarak."

"Evet, eh, en az bir altı yılın daha var gibi görünüyor."

114

Monsenyör Flaught'un boynuzları derhal ikişer santim kısaldı ve vampir dişleri kayboldu. Aynı akşam Yeni Roma'ya dönmek üzere manastırı terk etti.

Yıllar gençlerin yüzlerinde çizgiler ve şakaklarında kırlar bırakarak akıp geçti. Manastırdaki meşakkat fasılasız devam ediyordu; gökyüzü her gün ilahilerle inliyor, kopyalanmış ve tekrar kopyalanmış metinler yavaş da olsa dünyaya dağıtılıyor, dini mahkemelerle isteyen üç beş laik kuruma yazıcılar ve sekreterler gönderiliyordu. Jeris Kardeş bir matbaa kurmak hevesine kapılmış ama Arkos bu planı duyar duymaz iptal etmişti. Ne yeterince kâğıt ne de mürekkep vardı ve cehaletinden memnun bir dünyadan da ucuz kitap talebi gelmiyordu. Yazımhane hokka ve kaz tüyüyle devam etti yoluna.

Beş Kutsal Budala yortusu sırasında Vatikan'dan bir haberci tarikata müjdelere getirdi. Monsenyör Flaught tüm iti-

razlarını geri çekmişti ve Tanrı'nın Lütü Leibowitz'in bir ikonasının karşısında tövbe etmekle meşguldü. Monsenyör Aguerra'nın savları doğrulanmıştı; azizlik mertebesine yükseltilme işlemlerinin başlaması için bir papalık fermanı verilmişti. İlan gelecek Af Yılı içinde resmiyet kazanacaktı ve bunun devletin inançlar ve ahlak üzerindeki yetkilerini kısıtlayacak olan yeni tutumunu belirleyecek Kilise Danışma Kurulu'nun toplantısıyla çakışmasına özellikle özen gösterilmişti; bu tarih boyunca defalarca çözülmüş olan bir sorundu ama her yeni yüzyılda, özellikle de insanlığın rüzgâr, yıldızlar ve yağmur üzerine "bildiklerinin" sınırlı olduğu dönemlerde, yeni bir biçimde tekrar ortaya çıkıyordu. Kurul sırasında Albertiyen Tarikatı'nın kurucusu da Azizler Takvimi'ndeki yerini alacaktı.

Haberin tebliğiyle birlikte manastırda kutlamalar yapıldı. Yaşı hayli ilerleyen ve artık bunama belirtileri göstermeye başlamış olan Don Arkos, Francis Kardeş'i odasına çağırttı ve tıknefes sesiyle şöyle dedi:

115

"Kutsal Efendimiz kutsama töreni için bizi Yeni Roma'ya çağırıyor. Gitmek için hazırlan."

"Ben mi, Efendimiz?"

"Sadece sen. Eczacı Kardeş beni uzun yola çıkmaktan men ediyor ve Peder Prior'un beni hasta halde bırakıp gitmesi de yakışık almaz."

"Şimdi yine bayılmaya kalkma sakın," diye huysuzlandı Don Arkos. "Mahkemenin Emily Leibowitz'in ölüm tarihini nihai olarak kanıtlandığı biçimde kabul etmesinden dolayı büyük bir ihtimalle hak ettiğinden daha fazla itibar görüyorsunuz. Ama Kutsal Efendimiz seni yine de çağırıyor işte. Sana Tanrı'ya şükretmeni ve tevekkül göstermeni tavsiye ederim."

Francis Kardeş her an yıkılacak gibiydi. "Kutsal Efendimiz mi?.."

"Evet. Şimdi, Leibowitz ozalitinin asıl suretini Vatikan'a

gönderiyoruz. Yaptığın süslü kopyayı da Kutsal Babamız'a kişisel bir armağan olarak götürmeye ne dersin?"

"Hıı?" dedi Francis.

Başrahip onu ayılttı, takdis etti, iyi bir saf olduğunu söyledi ve çıkınını hazırlamaya gönderdi.

10

Yeni Roma'ya varmak en az üç ay, belki daha da fazla sürecekti ve bu tamamen haydutlar katırını elinden kaçınılmaz biçimde almadan önce Francis'in ne kadar mesafe kat etmiş olacağına bağlıydı. Tek başına ve silahsız olarak seyahat edecek, andaç ve süslü kopyasının yanında sadece çıkınıyla dilenme tasını taşıyor olacaktı. Ozalitle kopyasının cahil haydutların işine yaramaması için dua ediyordu; gerçekten de yol boyu haydutlarının bir kısmı sadece kendilerine gerekli olanı alıp kurbanlarının hayatıyla kişisel eşyalarını bağışlayan merhametli hırsızlardı. Diğer bir kısmı ise bu kadar duyarlı değildi.

117

Francis Kardeş, bir önlem olarak, sağ gözünü siyah bir yama ile kapatmıştı. Köylüler batıl inançları olan bir güruhtu ve nazar değmesinden ödleri kopardı. Bu şekilde silahlanmış ve teçhizatlanmış olarak *Sacerdos Magnus*'un,* kutsallar kutsalı XXI'inci Leo *Pappas*'ın çağrısına cevap vermek üzere yollara düştü.

Manastırdan ayrıldıktan yaklaşık iki ay sonra, batıdaki bir dağ zirvesinin birkaç kilometre ardındaki Ucubeler Vadisi diye bilinen ve genetik bozuklukları olanların oluşturduğu cüzamlılar benzeri bir koloninin yaşadığı yerin dışında hiçbir

* Piskopos. -yhn

insan yerleşkesine rastlanılmayan sık ormanlık bir dağ patikasında, rahip ve soyguncusu buluştular. Kutsal Kilise'nin sağlık ekiplerince gözetilen böyle koloniler mevcuttu ama Ucubeler Vadisi bunlardan biri değildi. Orman kavimlerinin elinde öldürülmekten kurtulan mutantlar birkaç yüzyıl önce orada toplanmışlardı. Sayıları dünyadan kaçarak onlara sığınan sakat ve sürüngen yaratıklarca beslenmişti ama aralarında üreyebilen ve doğuranlar da yok değildi. Bu tür çocuklar sıklıkla ana babalarının ucubeliklerini devralmış oluyorlardı. Ama bozuk genler kimi zaman çekinik kalıyor ve mutantların birleşmesinden en azından dış görünüşü normal çocuklar da doğabiliyordu. Ancak yüzeysel olarak normal görünen bu çocuklardaki gizli bir kalp ya da zihin bozukluğu onların görünümünde değilse bile özde insan olabilmelerini engelliyordu. Kilise içinde bile bu tür yaratıkların doğuştan *Dei imago** yoksunu olduklarını, ruhlarının sadece hayvan ruhu sayılabileceğini, doğa yasaları gereği insan değil ama hayvan olarak yok edilebileceklerini, Tanrı'nın insanlığın kendini mahvetmesine yol açan günahları nedeniyle onları cezalandırdığını iddia etmeye kalkışanlar oluyordu. Cehenneme olan inançları bir an için bile sarsılmamış olan az sayıdaki dinbilimci Tanrı'nın dünyevi cezanın her türlüşünden uzak olduğunu ve kadından doğan ama kutsal görünüme sahip olmayan yaratıkları yargılamaya kalkışmanın Tanrı'nın yetkilerine ortak olmak anlamına geleceğini öne sürüyorlardı. Bir köpekten ya da bir domuzdan veya bir keçiden bile daha yeteneksiz bir geri zekâlının bile, eğer bir kadından doğmuşsa, ruhu ölümsüzdür diye gürledi ulema ve tekrar tekrar gürledi. Yeni Roma'nın bebek katlini engellemeyi hedefleyen böyle birkaç bildirisinden sonra, bahtsız ucubelere kimilerince "Papa'nın yeğenleri" ya da "Papa'nın çocukları" denilmeye başlanmıştı.

"İnsan anne ve babadan canlı doğan her çocuk, hem

* Tanrı'nın sureti. -yhn

Doğa, hem de İlahi Sevgi Yasaları uyarınca, yaşamının ıstı-
bını çekmelidir,” demişti bir önceki Leo. “Görünü-
şü ve tavır-
ları nasıl olursa olsun, onu bağrımıza basalım ve besleyelim,
çünkü insanlık varlığını sürdürebilmek için yeni doğanlarına
bakmak zorundadır; bu, ilahi bir emre bile gerek olmaksızın,
doğal haklarımızın en önde gelenidir ve bakım yetkisinin
prenslerce devralınması dışında ne toplum ne de devlet tara-
findan değiştirilebilir. Yeryüzündeki hayvanlar bile bundan
farklı davranmazlar.”

Francis Kardeş’in yolunu kesen soyguncunun gözle görülür
bir sakatlığı yoktu ama patikaya yukarıdan bakan yamaçtaki
bir çalılığın içinden kukuletalı iki gölge doğrulup çekilmiş
oklarını rahibe doğru çevirerek bağıra çağıra alay etmeye
başladıklarında çetenin Ucubeler Vadisi’nden geldiği belli ol-
muştu. Francis, bu mesafeden baktığında, yayı geren ellerden
birinin altı parmağı olduğu şeklindeki ilk izleniminden emin
olamıyordu ama pelerinli gölgelerden birinin çift kukuleta
taşıdığı kesindi; yine de, Francis, ne yüzlerini seçebiliyordu
okçuların ne de ikinci kukuletanın içinde ikinci bir kafanın
daha olup olmadığını.

119

Soyguncu patikada, tam karşısında duruyordu. Kısa boylu
bir adamdı ama ışıldayan kel kafası ve granit bir kaya parçası-
nı andıran çenesiyle bir boğa kadar güçlü görünüyordu. Pa-
tikanın ortasında bacaklarını açmış, kalın kollarını göğsün-
de kavuşturmuş halde duruyor ve eşeğinin üzerindeki ufak
tefek adamın yaklaşmasını bekliyordu. Francis Kardeş’in se-
çebildiği kadarıyla soyguncu sadece adaleler ve kemerinden
çıkarmaya bile zahmet etmediği bir bıçakla silahlanmıştı.
Francis’e yaklaşmasını işaret etti. Rahip elli metre kala du-
runca Papa’nın çocuklarından birisi bir ok attı; ok eşeğin
hemen arkasında toprağa saplanınca hayvanın ileri doğru
sıçramasına neden oldu.

Soyguncu, "İn aşağı," diye emretti.

Eşek durdu. Francis Kardeş kukuletasını çıkardı ve tek gözünün üzerindeki yamayı titreyen bir parmakla işaret etti. Yamayı gözünden yavaş yavaş kaldırmaya başladı.

Soyguncu başını geriye attı ve Francis'e bizzat şeytanın gırtlğından geliyormuş gibi duran kahkahalarla gülmeye başladı; rahip derhal şeytan kovmaya yarar birkaç dua mırıldandıysa da soyguncu pek de etkilenmiş görünmüyordu.

"Siz kara torbalı palavracılar bunu tüketeli yıllar oldu," dedi. "Şimdi in aşağı!"

Francis Kardeş gülümsedi, omuz silkti ve daha fazla itiraz etmeden eşeğinden indi. Soyguncu eşeğin sağrısını yokladı, dişlerini ve toynaklarını muayene etti.

"Yemek? Yemek?" diye bağırdı yamaçtaki yaratıklardan biri.

"Bu sefer değil," diye tersledi soyguncu. "Fazla cılız."

Francis Kardeş eşeğin konu edildiğinden tam olarak emin değildi.

"Size iyi günler dilerim, beyefendi," dedi tatlı tatlı. "Eşeğimi alabilirsiniz. Yürümek sıhhatime iyi gelecektir sanırım." Yine gülümsedi ve gitmeye hazırlanır gibi oldu.

İki ayağının arasına bir ok saplandı.

"Kesin şunu!" diye uludu soyguncu. Sonra Francis'e döndü: "Şimdi soyunmaya başla. Şu çıkınında neler olduğunu da bir görelim."

Francis Kardeş sadaka tasına dokunarak çaresizce bir hareket yaptı ama bu sadece yeni bir kahkaha tufanının doğmasına neden oldu.

Tıknaz soyguncu, "Sadaka taşı numarasına da daha önce tanık olmuştum," dedi. "Tasla dolaşan son adamın çizmesinden yarım kese altın çıkmıştı. Şimdi soyun artık."

Çizmeleri olmayan Francis Kardeş sandaletli ayaklarını bir umutla sergiledi ama soyguncu sabırsızlandığını göste-

ren bir hareket yaptı. Rahip çıkını çözdü, içindekileri yere yaydı ve soyunmaya başladı. Soyguncu giysileri araştırdı, bir şey bulamadı ve cüppesini rahibe geri attı. Francis şükranlarını mırıldandı; patikada çıplak terk edileceğinden korkmuştu.

“Şimdi şu diğer pakette ne olduğunu görelim.”

Rahip, “Sadece bazı belgeler, beyefendi,” diye itiraz edecek oldu. “Sahibinden başka hiç kimsenin işine yaramaz.”

“Aç şunu.”

Francis Kardeş paketi sessizce açtı ve ozalitin aslıyla kopyasını çıkardı. Kopyanın altın yaldızları ve renkli bezemeleri yaprakların arasından süzülen güneş ışığında bir an için parıldamıştı. Soyguncu ağzı açık bakakaldı. Hafif bir ıslık çaldı.

“Bu ne güzellik! Şimdi benim kadın bunu kulübemizin duvarına asmak istemez mi!”

Francis kendini hiç iyi hissetmiyordu.

“Altın!” diye seslendi soyguncu yamaçtaki iş arkadaşlarına.

121

“Yemek? Yemek?” diye geldi gurultulu cevap.

Soyguncu, “Endişelenmeyin, yiyeceğiz!” dedikten sonra Francis’e sohbet edercesine açıklamaya girişti: “Orada birkaç gün oturunca hemen acıkıyorlar. İşler kesat bugünlerde. Pek gelen giden yok.”

Francis başıyla onayladı. Soyguncu süslü kopyayı hayranlıkla izlemeye koyulmuştu.

Tanrım, bu adamı beni sınamak için gönderdiysen eğer, o zaman yiğitçe ölmemi sağla ki onu ancak cansız bedenime basarak alabilsin. Kutsal Leibowitz, olanları gör ve benim için dua et...

“Nedir bu?” diye sordu soyguncu. “Bir tılsım mı?” İki belgeyi de bir süre inceledi. “Ah! Biri öbürünün hayaleti. Bu nasıl bir büyüdür?” Francis Kardeş’e kuşkulu gözlerle baktı. “Adına ne diyorsunuz?”

“Eee... Altı B Ünitesi İçin Transistorlu Kontrol Sistemi,” diye kekeledi rahip.

Belgeleri ters tutmakta olan soyguncu yine de bir şemanın diğerinin süslendirilmiş bir kopyası olduğunu görebiliyordu; bu onun merakını en az altın yaldız kadar uyandırmıştı. Şemalardaki benzerlikleri, pis ve küt işaret parmağıyla kuzu derisinin üzerinde hafif bir leke bırakarak, takip etti. Francis ağlamamak için kendini zor tutuyordu.

“*Lütfen!*” diye inledi rahip. “Altın yaldız o kadar incedir ki sözünü etmeye bile değmez. Elinizde tartınız. Kâğıttan daha ağır değildir. Sizin işinize yaramaz. Lütfen, beyefendi, onların yerine giysilerimi alınız. Neyi isterseniz alınız ama onları bırakınız. Sizin için bir anlamları yok.”

Soyguncunun kasvetli bakışları düşünceliydi. Rahibin telaşını izledi ve çenesini ovuşturdu. “Eşğini, giysilerini ve her şeyini sana bırakacağım... Bunların dışında,” diye teklif etti. “Sadece tılsımları alacağım.”

122

“Tanrı aşkına, beyefendi, o zaman beni de öldürünüz!” diye feryat etti Francis Kardeş.

Soyguncu bıyık altından güldü. “Göreceğiz. Bana neye yaradıklarını söyle.”

“Hiçbir şeye. Birisi çoktan ölmüş bir adamın hatırasıdır. Kadim bir kişiydi. Diğeri ise bir kopya sadece.”

“Senin ne işine yarıyorlar?”

Francis gözlerini yumdu ve bunu açıklamanın bir yolunu bulmaya çalıştı. “Orman kavimlerini biliyor musunuz? Atalarına nasıl saygı duyduklarını?”

Soyguncunun gölgeli bakışları bir an için öfkeyle parladı. “Biz atalarımızdan *tiksiniriz!*” diye bağırdı. “Bizi doğuranlara lanet olsun!”

“*Olsun, olsun!*” diye taklit etti yamaçtaki okçulardan birisi.

“Bizim kim olduğumuzu biliyor musun? Nereden geldiğimizi?”

Francis başıyla onayladı. “Hakaret etmek istemedim. Bu andacın sahibi olan kadim kişi... O benim atam değildir. O bizim eski hocamızdır. Anısına saygı duyarız. Bu onun yadigarıdır, başka bir şey değil.”

“Ya bu kopya?”

“Onu bizzat ben yaptım. Lütfen, beyefendi, bu benim on beş yılımı aldı. Sizin için bir anlamı yok. Lütfen... Bir adamın ömründen on beş yılı boşu boşuna almazsınız, değil mi?”

“On beş yıl ha!” Soyguncu başını arkaya attı ve kahkahalara boğuldu. “*Bunun için on beş yıl mı harcadın?*”

“Ah, ama...” Francis aniden sustu. Gözlerini soyguncunun güdük parmağına dikti. Parmak özgün ozalite vuruyordu.

“*Bu sana on beş yıla mal oldu demek! Üstelik aslından da çirkin.*” Bir yandan dizlerini dövüyor, bir yandan da katıla katıla gülerken ozaliti işaret ediyordu. “Hah! On beş yıl! Demek orada bu işlerle uğraşıyorsunuz! *Neden?* Şu hayalet kopya neye yarar? On beş yıl uğraş! Ho ho! Kadın işi bu!”

123

Francis Kardeş onu hayretler içinde seyretti. Soyguncunun ozalitin aslını kopyasıyla karıştırmış olması onu cevap veremeyecek kadar şaşırtmıştı.

Soyguncu hâlâ gülmeye devam ederken iki belgeyi birden eline aldı ve ortadan yırtmaya hazırlandı.

“*İsa, Meryem ve Yusuf!*” diye bağırdı rahip ve olduğu yerde dizüstü çöktü. “Beyefendi, Tanrı aşkına!”

Soyguncu belgeleri yere attı. “Onlar için güreş tutacağız,” dedi bir kazanma şansı tanıyormuşçasına. “Kâğıtlara karşı bıçağımı koyuyorum.”

Francis bir karşılaşmanın Tanrı’ya, en azından göze batmayacak şekilde, duruma müdahalede bulunma fırsatını vereceğini hesaplayarak dürtüsel biçimde, “Tamam,” dedi. *Tanrım, Yakup’a kayanın üzerinde meleği yenmesi için güç veren sendin...*

Karşılıklı geçtiler. Francis Kardeş haç çıkardı. Soyguncu

bıçağını çekti ve kâğıtların yanına attı. Birbirlerinin çevresinde döndüler.

Üç saniye sonra rahip küçük bir adale dağının altında inleyerek sırtüstü yatıyordu. Sivri bir taş parçası belkemiğini oyuyor gibiydi.

"Heh, heh," dedi soyguncu ve kâğıtlarla bıçağını almak üzere ayağa kalktı.

Ellerini dua edercesine kavuşturan Francis adamın peşinden emekleyerek geldi ve ciğeri yettiğinde bağırarak yalvardı: "Lütfen bir tanesini alınız, ikisini birden değil! Lütfen!"

"Artık geri almak için fiyat ödemen gerekiyor," diye kıkırdadı soyguncu. "Onları dürüstçe kazandım sayılır."

"Hiçbir şeyim yok, ben yoksulum!"

"Pekâlâ, kâğıtları bu kadar istiyorsan altın getireceksin. İki kese altın, fidyen budur. Ne zaman istersen getir buraya. Mallarını kulübemde saklayacağım. Eğer onları geri almak istiyorsan, altın getirirsin."

124

"Dinleyiniz, onlar benim için değil, başkaları için önemli. Onları Papa'ya götürüyordum. Belki önemli olan kâğıt için size para verirler. Ama diğerini sırf onlara gösterebilmem için bana iade ediniz. Onun hiçbir önemi yok."

Soyguncu omzunun üzerinden güldü. "Eminim onun için çizme bile öperdin."

Francis Kardeş adama yetiştirdi ve çizmelerini hararetle öptü.

Bu soyguncu gibi bir adam için bile fazlaydı. Rahibi ayağıyla öteye itti, iki kâğıdı ayırdı ve içlerinden birini lanetler okuyarak Francis'in suratına fırlattı. Eşeğe bindi ve pusu yerine doğru yokuş yukarı sürmeye başladı. Francis Kardeş paha biçilmez belgeyi kaptı ve soyguncu eşeği pelerinli okçulara doğru sürerken onu teşekkürlere boğup defalarca takdis ederek yanında yürüdü.

"On beş yıl!" diye homurdandı soyguncu ve Francis'e bir

tekme daha savurdu. “Kaybol!” Süslü kopyayı güneş ışığında salladı. “Unutma; fidyen iki kese altındır. Papa’na söyle bunu dürüstçe kazandım.”

Francis tepeyi tırmanmaktan vazgeçti. Giden haydudu ardından son bir kez daha haç çıkararak kutsadı ve böylesine cahilce hatalar yapacak soyguncular yarattığı için Tanrı’ya şükretti. Yokuş aşağı inerken ozalitin aslını sevgiyle okşuyordu. Patikanın yukarısında soyguncu süslü kopyayı mutant dostlarına gururla gösteriyordu.

“Yemek! Yemek!” dedi içlerinden biri eşeğe eliyle vurarak.

“Binmek! Binmek!” diye düzeltti soyguncu. “Sonra yemek.”

Ama Francis Kardeş onları gerilerde bıraktığında üzerine büyük bir hüznün çöktü. Haydudun alaycı sesi hâlâ kulaklarında idi. *On beş yıl! Demek orada bu işlerle uğraşıyorsunuz! On beş yıl! Kadın işi bu! Ho ho ho ho...*

125

Haydut bir hata yapmıştı. Ama on beş yıl da, kopya için harcanan bütün o sevgiyle eziyeti de beraberinde götürerek, bir şekilde geçip gitmişti.

Her şeyden elini eteğini çekmiş olduğu için Francis’in dünyanın hallerinden, acımasız adetleriyle kabalıklarından haberi yoktu. Soyguncunun alayları onu yürekten yaralamıştı. Jeris Kardeş’in geçmiş yıllardaki şakalarını hatırladı. Haklı olan oydu belki de.

Yavaş adımlarla yol alırken başını kukuletasının içinde öne eğmişti.

En azından, özgün olan belge oradaydı. En azından.

11

126

Vakit gelmişti. Francis Kardeş tören başlamadan önce görkemli bazilikada diz çökerken basit keşiş cüppesinin içinde hiç o anda olduğu kadar önemsiz hissetmemişti kendini. Tören hazırlıklarının debdebesi, uçuşan renkler ve sesler henüz ortada bir şey yokken bile yaklaşan toplu ibadetin coşkusunu yansıtıyordu. Başrahipler, monsenyörler, kardinaler ve çeşitli görevliler zarif ve kadim giysileri içinde gidip geliyorlardı ve bir an bile duraklamayan, sendelemeyen ya da fikrini değiştirip diğer tarafa yönelmeyen bu hareketleri tıpkı bir saatin işleyişi gibiydi. Bir *sampetrius** girdi bazilikaya; öylesine gösterişli giyinip kuşanmıştı ki Francis bu katedral görevlisini bir an için bir piskopos sandı. *Sampetrius* bir ayak taburesi taşıyordu. Onu öylesine sıradanlaşmış bir alayışle taşıyordu ki Francis zaten diz çökmüş halde olmasa taburenin önünde dize gelebilirdi. *Sampetrius* üzerine ekmekle şarabın konulduğu büyük masanın önünde tek dizi üzerine çöktü, sonra Papalık makamına geçerek yeni tabureyi tek ayağı sallanıyor gibi duran eskisiyle değiştirdi. Francis en basit hareketlerde bile var olan zarafete şaşmıştı. Hiç kimse acele etmiyordu. Hiç kimse abartmıyor ya da beceriksizce davranmıyordu. Bu kadim mekânın saygınlığına ve dayanılmaz güzelliğine, tıp-

* Adı Saint Peter'dan (Aziz Peter) gelen katedral görevlisi. -yhn

kı kıpırtısız heykellerle resimlerin katkıda bulunmaları gibi, katkıda bulunmayacak hiçbir hareket olmuyordu. Sanki alınan nefesler bile salonun uzak köşelerinden yansıyor gibiydi.

*Terribilis est locus iste: hic domus Dei est, et porta caeli;** müthişti gerçekten Tanrı'nın Evi, Cennetin Kapısı!

Bazı heykellerin canlı olduklarını gözlemledi bir süre sonra. Birkaç metre solunda duvarın önünde bir zırh duruyordu. Örme zırhla kaplı eliyle ışıldayan bir savaş baltasının sapını tutmuştu. Francis Kardeş orada diz çöktü çökeli miğferinin sorgucundaki tüyler bile kıpırdamamıştı. Duvarlar boyunca eşit aralıklarla benzer on iki adet zırh dizilmişti. Ancak bir at sineği solundaki "heykelin" göz siperinden içeri girmeye kalkışınca kadar bu savaşçı kabuğun içinde bir canlının olabileceğinden şüphelenmemişti. Hiçbir kıpırtı yakalayamasa da at sineği üzerinde dolaşırken zırhtan birkaç gıcırta gelmişti. Demek ki bunlar savaşlarda yiğitlikleriyle ün salmış papalık muhafızlarıydı: Tanrı'nın Birinci Vekili'nin özel ordusu.

127

Bir muhafız yüzbaşı adamlarını teftişe çıkmıştı. Heykel ilk kez hareket etti. Selam vermek için miğferinin siperliğini kaldırdı. Yüzbaşı anlayış göstererek durdu ve yoluna devam etmeden önce miğferin içindeki ifadesiz yüzün alnına konan at sineğini mendiliyle kovaladı. Heykel siperliğini indirdi ve yine taş kesildi.

Bazilikanın vakur havası hacıların içeriye üşüşmeleriyle geçici olarak bozulmuştu. Kalabalıklar iyi organize edilmiş ve etkin kılavuzlara teslim edilmişlerdi ama yine de mekana yabancıydılar. Sese ve harekete zarafet katan *sampetii* ve Yeni Roma ulemasının aksine, hacıların çoğu mümkün olduğunca az hareket edip az ses çıkarmak için parmak uçlarında yürüyorlardı. Hacıların arasında şurada burada bir öksürük bastırılmaya çalışılıyor ya da birileri tökezler gibi oluyordu.

Muhafızlar takviye edildiğinde bazilikaya aniden bir sa-

* (Tekvin, 28:17) -yhn

vaş havası çöktü. Örme zırhlarıyla bir dizi yeni heykel uygun adım içeri girdiler, tek dizlerinin üzerine çöktüler ve nöbet yerlerine dağılmadan önce büyük masayı mızraklarını eğerek selamladılar. İçlerinden iki tanesi papalık makamının her iki yanında yer aldı. Bir üçüncüsü ise makamın sağ tarafında dizüstü çöktü ve Peter'in kılıcını iki eli üzerinde tutarak hareketsiz kaldı. Büyük şamdanlardaki mumların alevleri dışında hareket eden hiçbir şey kalmamıştı yine.

Tam o sırada borazanlar gök gibi gürlediler salonda.

Gürültünün *Ta-ra Ta-ra-ra* şeklindeki zonklaması insanların yüzlerinde hissedilinceye ve kulak zarlarını acıtıncaya dek yoğunlaştı. Borazanların amacı müzik yapmak değil haber vermektir. İlk notalar ıskalanın ortasından başladılar ve keşişin kafa derisi gidişip bazilikada gürültüden başka hiçbir şey kalmamış gibi gelinceye kadar tonlarını, yoğunluklarını ve aciliyetlerini yavaş yavaş artırdılar.

Sonra ölüm sessizliği... ve bir tenorun feryadı:

128

İLK ŞARKICI: "*Appropinquat agnis pastor et ovibus pascendis.*"*

İKİNCİ ŞARKICI: "*Genua nunc flectantur omnia.*"**

İLK ŞARKICI: "*Jussit olim Jesus Petrum pascere gregem Domini.*"***

İKİNCİ ŞARKICI: "*Ecce Petrus Pontifex Maximus.*"****

İLK ŞARKICI: "*Gaudeat igitur populus Christi et gratias agat Domino.*"*****

İKİNCİ ŞARKICI: "*Nam docebimur a Spritu sancto.*"*****

* Çoban koyunlarla kuzuları beslemek üzere geliyor. -yhn

** Bükülsün şimdi tüm dizler. -yhn

*** İsa bir seferinde Peter'a Tanrı'nın sürüsünü beslemeyi teklif etti. -yhn

**** Gözet bizi Peter; Pantifex Magnus. (Aziz Peter ilk papadır. Pantifex Magnus ile buna gönderme yapılır.) -yhn

***** Mesih'in halkı bayram etsin ve şükürlerini sunsun Tanrı'ya. -yhn

***** Ne de olsa Kutsal Ruh ile eğitileceğiz. -yhn

KORO: "Alleluia, alleluia..."*

Altın sarısı, siyah, mor ve kırmızı renklerdeki geçit alayı onu makamına doğru yavaş yavaş taşıırken, kalabalık, oturduğu iskemlesinden onları takdis eden beyazlar içindeki zayıf, yaşlı adamın geçişine göre bir dalga halinde ayağa kalkıp tekrar diz çöküyordu. Uzak bir çöldeki uzak bir manastırdan gelen keşişin boğazı düğümlenmişti. Olan biten her şeyi görebilmek mümkün değildi; ses ve hareket seli o denli baskındı ki insanın duyularını köreltiliyor ve zihnini yaklaştırmakta olan törene doğru apar topar götürüyordu.

Kısa bir törendi bu. Eğer biraz daha sürecek olsaydı yoğunluğuna katlanılması mümkün değildi. Bir monsenyör-Francis Kardeş bunun bizzat Aziz'in savunucusu Malfreddo Aguerra olduğunu gördü- makama yaklaştı ve diz çöktü. Kısa bir sessizliğin ardından bir şarkıyla yakarmaya başladı:

"Sancte pater, ab Sapientia summa petimus ut ille Beatus Leibowitz cujus miracula mirati sunt multi..."

129

Leo'dan tebaasını Beatus Leibowitz'in gerçekten de bir aziz olduğu, inananların saygısını olduğu kadar Kilise'nin hürmetini de hak ettiği şeklindeki uhrevi inanç hakkında aydınlatması bekleniyordu.

*"Gratissima Nobis causa, fili,"***** diye şakıdı yaşlı adam cevap olarak; kendisi de kutsal şehidi azizlerin arasında görmeyi yürekten istiyor ama Aguerra'nın isteğine ancak ilahi bir rehberlikle, *sub ducatu sancti Spiritus,***** razı olabileceğini belirtiyordu. Herkesten bu rehberliğin gerçekleşmesi için dua etmelerini istiyordu.

Bazilikanın içi bir kez daha Azizler Yakarışı'nı okuyan ko-

* Şükürler olsun, şükürler olsun... -yhn

** Leibowitz'i pek çoklarını hayrete düşüren mucizelerle kutsayan en yüce İrfan'a sesleniyoruz Papa... -yhn

*** Amaç bize en büyük memnuniyeti veriyor, oğul. -yhn

**** Kutsal Ruh'un rehberliğinde. -yhn

ronun sesiyle doldu: "Cennetteki Babamız, Tanrımız, bize merhamet et. Oğul, Yeryüzü'nün Sahibi, Tanrı'mız, bize merhamet et. Kutsal Hayalet, Tanrı'mız, bize merhamet et. Ey Kutsal Teslis, Biricik Tanrı'mız, *miserere nobis!*" Kutsal Meryem, bizim için dua et. *Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis. Sancta Virgo virginum, ora pro nobis...*"** Yakarışın güm-bürtüsü böylece devam etti. Francis bakışlarını Kutsanmış Leibowitz'in daha yeni açılmış bir resmine kaldırdı. Fresk destansı boyutlardaydı. Beatus'u kara kalabalığın önündeki mahkemesinde betimliyordu ama yüzündeki gülümseme Fingo'nun eserindeki gibi alaycı değildi. Yine de heybetli, diye düşündü Francis, bazilikanın geri kalanına da çok uygun.

"*Omnes sancti Martyres, orate pro nobis...*"***

130

Toplu okunan dua bittiğinde Monsenyör Malfreddo Aguerra Papa'ya çağrısını yineledi ve Isaac Edward Leibowitz isminin Azizler Takvimi'ndeki yerini resmi olarak almasını diledi. Papa, *Veni, Creator Spiritus***** ilahisini okudu ve büyük ruhun rehberliğine bir kez daha başvuruldu.

Malfreddo Aguerra bir kez daha yineledi çağrısını.

"*Surgat ergo Petrus ipse...*"*****

Sonunda olmuştu. Yirmi birinci Leo kilisenin, Kutsal Ruh'un rehberliği altında verilen kararını okuyarak Leibowitz adlı kadim ve biraz da müphem kişinin Cennet'teki gerçek azizlerden olduğunu ilan etti. Oruç günlerinden biri onun onuru için ayin günü olarak saptandı.

"Kutsal Leibowitz, gözet bizi..." diye fısıldadı Francis Kardeş diğerleriyle birlikte.

* Bize merhamet et! -yhn

** Bakirelerin Kutsal Bakiresi, bizim için dua edin. -yhn

*** Siz Kutsal Şehitler, bizim için dua edin. -yhn

**** Gel, Yaratan'ın Ruhunu. -yhn

***** Peter husule gelsin... -yhn

Kısa bir duanın ardından koro *Te Deum** ilahisine geçti. Yeni azizin onuruna düzenlenen bir ayinle birlikte tören bitmişti artık.

Küçük hacı kafilesi, dış sarayda görevli kızıl üniformalı iki adet *sedarii* eşliğinde bitmek tükenmek bilmeyen koridorlardan ve bekleme odalarından geçti. Arada bir süslü bir masanın başına oturmuş yeni bir görevli tanıtma belgelerini inceliyor ve kaz tüyü kalemıyla imzaladıktan sonra rütbesi her defasında daha uzun ve daha güç telaffuz edilir hale gelen bir sonraki görevliye bir *sedarius* aracılığıyla gönderiyordu. Francis Kardeş titriyordu. Yanındaki hacıların arasında iki adet başrahip, kakım kürklü ve altın takılı bir adam, orman kavimlerinden din değiştirmiş ama hâlâ totemlerinin panter postuyla panter beresini giyen bir şef, bir bileğinin üzerinde belli ki Kutsal Peder'e armağan etmek üzere getirdiği gözleri maskelenmiş bir doğan taşıyan deri giysili bir budala, Francis'in tavırlarından anladığı kadarıyla hepsi de panter postlu şefin eşleri ya da cariyeleri olan bir grup kadın vardı; ya da belki kabile töresince değil de kilise yasalarınca boşa çıkmış eski cariyelerdi bunlar.

131

*Scala caelistis*** tırmanıldıktan sonra hacılar kasvetli giysileri içindeki *cameralis gestor**** tarafından karşılandılar ve muazzam kardinaller meclisinin bekleme odasına alındılar.

Yüksek rütbeli dalkavuk, "Kutsal Babamız onları burada kabul edecekler," diye fısıldadı tanıtım belgelerini taşımakta olan *sedarius*'a. Francis'in fikrinde hiç de beğenmeyen bir bakışla baktı hacılara. *Sedarius*'a yine bir şeyler fısıldadı. Yüzü kıpkırmızı kesilen adam da kabile şefine bir şeyler mırıldandı. Kabile şefi kaşlarını çattı ve dişlerini göstermekte

* Sana Tanrım anlamına gelen bir ilahidir. -yhn

** Kutsal basamaklar. -yhn

*** Baş kâhya. -yhn

olan beresini başından çıkarıp omzundan sallandırdı. Kimin nerede durması gerektiği hakkında kısa bir müzakere oldu. Dalkavukların önde gideni ziyarete gelmiş olan dama taşlarını sadece *sedarii*'nin anlayabildiği gizli bir protokole göre yerleştirdi.

Papa'nın gelmesi uzun sürmedi. Beyaz bir cüppe giymiş olan ufak tefek adam, çevresinde maiyetiyle birlikte, bekleme odasına canlı adımlarla girdi. Francis Kardeş aniden başının dönmekte olduğunu hissetti. Don Arkos'un, eğer kabul sırasında bayılmaya kalkarsa derisini canlı canlı yüzmekle tehdit ettiğini anımsayarak, kendini toparlamaya çalıştı.

Hacılar hep birlikte diz çöktüler. Beyazlar içindeki yaşlı adam nazikçe kalkmalarını işaret etti. Francis Kardeş sonunda bakışlarını odaklayacak kadar toplamıştı kendini. Bazilikadayken Papa bir renk denizinde ışıltılı, beyaz bir benekti sadece. Ama burada, kabul salonunda, Francis Kardeş yakından bakıldığında Papa'nın hiç de efsaneleşmiş göçebeler gibi iki buçuk metre olmadığını tedricen anladı. Ne şaşırtıcıdır ki Prenslerin ve Kralların Babası, Dünyanın Köprü Kurucusu ve İsa'nın Yeryüzündeki Vekili bu narin, yaşlı adam Dom Arkos kadar bile korkunç görünmüyordu.

Papa hacı safları boyunca yavaşça ilerledi, her biriyle selamlaştı, başrahiplerden birini kucakladı, herkesle ya kendi lehçesinde ya da bir çevirmen aracılığıyla konuştu, doğanı taşıması için verdiği monsenyörün yüzünün aldığı ifadeye güldü ve orman kabilesinin şefini tuhaf bir el hareketi yapıp orman lehçesinden birkaç sözcük mırıldanarak karşıladığında panter postlu adamcağız mutluluktan sırtmaya başladı. Papa, adamın sırtından sallanan panter beresini fark etti ve onu kabile şefinin başına yerleştirmek için durakladı. Şefin göğsü gururla kabarmıştı; özellikle dalkavuk başıyla göz göze gelebilmek için çevreye bakındı ama o görevli ahşap oymaların arasında kaybolmuştu sanki.

Papa Francis Kardeş'e yaklaşmıştı.

Ecce Petrus Pontifex... İşte rahiplerin en yücesi, Leo XXI: “Tanrı onu ve sadece onu Prens olarak seçti tüm ülkelerin ve krallıkların üzerine, insanlığın imanını yitirmemesi için yıkıp, yok edip, tekrar ekmek, dikmek, inşa etmek üzere...” Ama keşiş Leo’nun yüzüne baktığında onun, “Tanrı’nın kölelerinin kölesi” diye çağırılmasına yakışan şefkatli bir alçak gönüllülük görüyordu.

Francis Balıkçı’nın yüzüğünü öpebilmek için acele diz çöktü. Ayağa kalkarken Aziz’in andacını sanki utanılacak bir şeymiş gibi ardına saklamakta olduğunu fark etti. Papa bakışlarıyla onu nazikçe zorluyor gibiydi. Leo makamına yaraşır bir yumuşaklıkla konuşuyordu; yapmacık bulduğu bu tavırdan hoşlanmıyor ama panterli şeften daha az vahşi ziyaretçilerle konuşurken adet yerini bulsun diye böyle yapıyor gibiydi.

“Talihsizliğini işittiğimizde yüreğimiz kederle doldu, sevgili oğlum. Yolculuğunun öyküsü kulağımıza dek geldi. Buraya bizim isteğimiz üzerine geldiniz ama yolda soyguncuların baskınına uğradınız, öyle değil mi?”

“Evet, Kutsal Babamız. Ama bunun gerçekten de önemi yok. Demek istediğim... *önemliydi*, ancak...”

Beyaz ve yaşlı adam kibarca gülümsedi. “Bize bir armağan getirdiğini biliyoruz ve yolda onun senden çalındığını. Bunu kendine dert etme. Senin buradaki varlığın bize en büyük armağandır. Emily Leibowitz’in kalıntılarının kaşifiyle bizzat tanışma umudunu çok uzun bir süredir muhafaza ediyorduk. Manastırdaki çalışmalarınızı da biliyoruz. Aziz Leibowitz Kardeşliği için her zaman en canı gönülden duyguları beslemiştir. Sizin çalışmalarınız olmasaydı, dünyanın hafıza kaybı tam olurdu. Kilise, *Mysticum Christi Corpus*,* bir beden olduğuna göre, sizin tarikatınız da bu bedenin hafıza

* İsa’nın Ruhsal Bedeni. Kilise için kullanılır. -yhn

organıdır. Kutsal piriniz ve kurucunuza çok şey borçluyuz. Yolculuğun hakkında daha çok şey dinleyebilir miyiz, sevgili oğlum?”

Francis Kardeş ozaliti çıkardı. “Soyguncu bunu bana bırakma inceliğini gösterdi, Kutsal Babamız. O bunun size armağan olarak getirmekte olduğum süslemenin bir kopyası olduğunu sanmıştı.”

“Hatasını düzeltmediniz mi?”

Francis Kardeş kıpkırmızı kesildi. “Utanarak itiraf etmeliyim ki, Kutsal Babamız...”

“Öyleyse bu, mezarda bulduğunuz özgün andaç oluyor.”

“Evet...”

Papa’nın gülümsemesi hafiften müstehzileşmişti. “Bu durumda haydut sizin çalışmanızı asıl hazine sanmış oluyor. Ah, bir haydut bile sanatı görünce tanıyabiliyor demek ki. Monsenyör Aguerre yaptığınız anıt eserin güzelliğinden söz etmişti. Çalınmış olması ne yazık.”

134

“O bir şey değildi, Kutsal Babamız. Sadece heba olan on beş yılıma yanıyorum.”

“Heba mı? Nasıl ‘heba’? Eğer yapıtınızın güzelliği haydudu kandırmamış olsaydı, *bunu* çalabilirdi, öyle değil mi?”

Francis Kardeş bu ihtimali kabul etti.

Yirmi Birinci Leo kadim ozaliti pörsümüş ellerine aldı ve özenle açtı. Deseni bir süre sessizce seyrettikten sonra, “Söyle bize,” dedi, “Leibowitz’in kullandığı simgeleri anlayabiliyor musun? Burada temsil edilen, eee, şeyin ne anlama geldiğini?”

“Hayır, Kutsal Babamız, cehaletim tamdır.”

Papa fısıldamak için ona doğru eğildi: “Bizimki de, oğlum, bizimki de.” Güldü, sanki bir mihrap taşını öpüyormuşçasına dudaklarını ozalite dokundurdu, sonra onu tekrar rulo haline getirdi ve yanındaki bir görevliye verdi. “Geçirdiğin on beş yıl için sana yürekten teşekkür ediyoruz, sevgili oğlum,” dedi

Francis Kardeş'e. "O yıllar belgenin korunması için harcandı. Heba olduklarını düşünme hiçbir zaman. O yılları Tanrı'ya ada. Belgenin anlamı bir gün belki anlaşılır ve çok önemli olduğu görülür." Yaşlı adam gözlerini kırptı. Yoksa bu bir işaret miydi? "Bunun için sana teşekkür borçluyuz."

Göz kırpma keşişin salonu daha net görmesini sağlamış gibiydi. İlk defa olarak Papa'nın cüppesinde bir güve deliği gördü. Cüppe eskilikten iyice incelmış haldeydi. Bekleme salonundaki halı yer yer oyulmuştu. Ama gurur yoksulluğu örtüyordu. Francis Kardeş yoksulluğun izlerini ancak göz kırptıktan sonra fark edebilmişti. Dikkati geçici olarak başka yöne kaymıştı.

"Senin aracılığınla cemiyetinizin her üyesine ve başrahibinize en sıcak selamlarımızı iletmek isteriz," diyordu Leo. "Seni olduğu gibi onları da kutsamak dileğimizdir. Bu kutlamayı müjdeleyen bir mektup vereceğiz." Durakladı, sonra yine göz kırptı. "Bu arada, mektup teminat altına alınmış olacak. Ona bir *Noli molestare** ilâştireceğiz ve böylece mektubu taşıyanın yolunu kesen kişi aforoz edilmiş olacak."

135

Francis Kardeş haydutlara karşı böylesine bir sigortanın bahşedilmesinden duyduğu memnuniyeti mırıldandı; soyguncuların uyarıyı okumayı beceremeyeceklerinin ya da cezayı anlayamayacaklarının sözünü bile etmedi. "Onu iletmek için elimden gelenin en iyisini yapacağım, Kutsal Babamız."

Leo fısıldamak için bir kez daha eğildi: "Sana ise duygularımızı ifade eden özel bir anı vereceğiz. Gitmeden önce Monsenyör Aguerra'yı gör. Onu sana kendi ellerimizle vermek isterdik ama zamanı uygun değil. Monsenyör bizim adımıza takdim edecektir. Onunla dilediğini yapabilirsin."

"Size gerçekten çok teşekkür ederim, Kutsal Babamız."

"Şimdi artık hoşça kal, sevgili oğlum."

* Kimse rahatsız etmesin. -yhn

Papa sıradaki her hacıyla ayrı ayrı konuşarak yoluna devam etti ve bitirdiğinde sıra vakur kutsama törenine geldi. Kabul sona ermişti.

Hacılar dış kapıdan çıkarken, Monsenyör Aguerra, Francis Kardeş'in koluna dokundu. Keşişi samimiyetle kucakladı. Aziz'in davasının sorgu katibi o denli yaşlanmıştı ki Francis onu bu kadar yakından bile güçlkle tanıyabildi. Ama Francis'in de şakakları ağarmaya başlamış ve kopyalama masasına bakarken kısmaktan gözlerinin çevresi kırışıklıklarla dolmuştu. *Scala caelestis*'ten inerlerken monsenyör ona bir paket ve bir de mektup verdi.

Francis mektubun adresine bir göz attı ve başını salladı. Diplomatik bir mühür taşıyan paketin üzerinde ise kendi adı yazılıydı. "Benim için mi, Monsenyör?"

136

"Evet, Kutsal Babamız'dan kişisel bir hatıra. Burada açmasan iyi olur. Şimdi... Yeni Roma'dan ayrılmanızdan önce senin için yapabileceğim bir şey var mı? Kaçırdığın herhangi bir şeyi sana göstermekten mutluluk duyarım."

Francis Kardeş şöyle bir düşündü. Zaten yorucu bir tur yapmışlardı. "Sadece bazilikayı bir kez daha görmek isterdim, Monsenyör," dedi sonunda.

"Ama, tabii ki. *Hepsi* bu kadar mı?"

Francis Kardeş yine durakladı. Diğer hacılardan geride kalmışlardı. "Günah çıkarmak isterdim," dedi usulca.

Aguerra, "Bundan daha kolay bir şey olamaz," dedi ve gülererek ekledi: "Doğru yerde olduğunu biliyorsundur. Burada içine dert olan her şeyden bağışlanabilirsin. Papa'nın müdahalesini gerektirecek kadar vahim bir durum mu?"

Francis kızardı ve başını iki yana salladı.

"Ya Başyargıç'a ne dersin? Eğer tövbe edersen sadece günahlarını bağışlamakla kalmayacak kafana da sopayla vuracaktır."

“Demek istediğim... Kastettiğim sizdiniz,” diye kekeleydi keşiş.

“*Ben mi?* Niçin ben? Ben sıradan bir kişiyim. Büyük başlarla dolu bir şehirdesin ve sen Malfreddo Aguerre’ya günah çıkarmak istiyorsun.”

“Çünkü... çünkü siz bizim velinimetimizi savundunuz,” diye açıkladı keşiş.

“Ah, anlıyorum. Senin itirafını tabii ki dinleyeceğim. Ama seni velinimetinizin adına bağışlayamam, biliyorsun. Teslisle idare etmen gerekecek. Senin için uygun mudur?”

Francis’in itiraf edecek çok az şeyi vardı ama yüreğine nice bir huzursuzluk çökmüştü; Dom Arkos’un da kışkırtmasıyla yeraltı odasını keşfetmesinin Aziz’in savunulmasına köstek olduğu şeklinde bir evhama kapılmıştı. Leibowitz’i savunan adam onu dinledi, öğüt verdi, bağışladı ve kadim kiliseyi gezdirdi. Azizlik payesinin veriliş töreni ve izleyen ayin süresince Francis Kardeş sadece binanın heybetinin farkına varabilmişti. Şimdi ise yaşlı monsenyör ona ufalanmakta olan duvarları, onarım bekleyen yerleri ve bazı fresklerin içine düştüğü utanç verici hali gösteriyordu. Yine gururun maskeleyiği bir yoksulluk çıkmıştı karşısına. Bu çağda Kilise zengin değildi artık.

137

Sonunda Francis paketi açmakta serbestti. Paketin içinde iki adet kese vardı. Keselerin içindeyse altın. Malfreddo Aguerre’ya bir göz attı. Monsenyör gülümsedi.

“Soyguncunun kopyayı senden bir güreş müsabakası sonunda kazandığını söylemiştin, değil mi?” diye sordu Aguerre.

“Evet, Monsenyör.”

“Pekâlâ, bunun için zorlanmış olsan da, onunla güreşme kararını kendin verdin, değil mi? Meydan okumasını gördün.”

Keşiş başıyla onayladı.

“Onu geri satın alabilsen bile bu hatanı affettirdiğin anlamına gelmez.” Keşişin omzuna vurdu ve onu takdis etti. Sonra ayrılma zamanıydı.

Bilgi meşalesinin ufak tefek taşıyıcısı manastır yoluna yayan düştü. Yolda geçirilecek günler ve haftalar vardı ama soyguncunun inine yaklaşırken yüreği neşeyle çarpıyordu. Onunla dilediğini yapabilirsin, demişti Leo altınlar için. Sadece bu kadar da değildi, keselere ek olarak soyguncunun aşağılayıcı sorusuna verilecek bir yanıtı da vardı artık. Bekleme salonunda uyandırılmayı bekleyen kitapları geçirdi akından

Gel gör ki soyguncu Francis’in umduğu gibi pusu yerinde değildi. Orada taze ayak izleri vardı ama izler patikayı çapraz geçiyordu ve soyguncu görünürlerde değildi. Güneş ağaçlardan süzülüyor ve toprağa yapraklı gölgeler düşürüyordu. Patikanın kenarına oturdu ve bekledi.

138

Uzak bir sel yatağının göreceli karanlığında öğle vakti bir baykuş öttü. Ağaç tepelerinin ötesindeki bir parça mavilikte akbabalar dönüyordu. O gün ormanda ayrı bir dinginlik vardı sanki. Yakın bir çalılıktaki serçelerin kanat çırpışlarını uykulu gözlerle dinlerken soyguncunun o gün ya da yarın gelip gelmeyeceğinin pek de umurunda olmadığını idrak etti. Yolu o kadar uzundu ki beklerken bir gün dinlenmiş olmak hiç de fena kaçmazdı. Oturup akbabaları izlemeye koyuldu. Arada bir patikadan aşağı, uzaklardaki evine doğru bakıyordu. Soyguncu pusu kurmak için mükemmel bir yer seçmişti kendine. Bu noktadan bir kişi ağaçların arasına saklanarak patikanın iki yönünde de iki kilometreye kadar görebilirdi.

Uzakta, patikanın üzerinde bir kıpırtı oldu.

Francis Kardeş elini gözlerine siper etti ve uzaktaki bu hareketlenmeyi inceledi. Yolun aşağısında, güneybatı yö-

nündeki birkaç dönümlük bir alan bir orman yangınıyla temizlenmişti. Güneş ışığına açık bu bölgede patika sıcaklığın altında ayna gibi titreşerek parlıyordu. Gözünü kamaştıran yansımalarından dolayı net olarak seçemiyordu ama parıltının ortasında hareket eden bir şey vardı. Küçük, kıvranan bir virgüldü bu. Zaman zaman bir de başa sahipmiş gibi görünüyordu. Zaman zaman ise sıcaklığın altında büsbütün belirsizleşiyordu ama Francis onun yaklaşmakta olduğunu kestirebiliyordu yine de. Bir defasında, bir bulutun kenarı güneşi geçici olarak perdelediğinde, sıcaklığın titreşen parlaklığı da birkaç saniyeliğine kesilmişti. Yorgun ve miyop gözleri virgülün aslında bir insan olduğunu seçebildiler ama tanınmayacak kadar uzaktaydı henüz. Francis ürperdi. Virgülün çok tanıdık bir havası vardı.

Ama, hayır, aynı kişi olamazdı.

Rahip istavroz çıkardı ve gözlerini uzak parıltının içindeki nesneden ayırmadan tespîh çekmeye başladı.

139

Keşîş orada oturmuş, soyguncunun gelmesini beklerken, yamacın yukarısında bir tartışmadır yapılmıştı. Tartışmada tek heceli sözcükler kullanılmış ve bu yaklaşık bir saat sürmüştü. Tartışma artık sona ermişti. İki-Kukuleta, Tek-Kukuleta'ya boyun eğmişti. Papa'nın çocukları saklandıkları çalının ardından sessizce çıktılar ve yamaçtan aşağı süzuldüler.

Bir çakıl parçası takırdayarak yuvarlanmadan önce Francis'e on metre kadar yaklaşmışlardı. Keşîş başını kaldırıp çevresine bakındığında tespîhinde Dördüncü Şanlı Gizem'in Üçüncü Selam Duası'nı mırıldanıyordu.

Ok onu iki kaşının arasından vurdu.

"Yemek! Yemek! Yemek!" diye çığırıştılar Papa'nın çocukları.

Güneybatı yönünde uzanan patikada, yaşlı gezgin, bir kütüğün üzerine oturdu ve gözlerini güneşin aydınlığında dinlen-

dirmek için kapattı. Partallaşmış hasır bir şapkaıyla yelpazele-
nerek serinlemeye çalıştı ve baharatlı tütününden bir lokma
koparıp çiğnemeye başladı. Çok uzun bir süredir yollardaydı.
Arayışının sonu gelmeyecek gibiydi ama aradığını bir sonra-
ki tepenin ardında ya da yolun bir sonraki dönemecini dön-
düğünde bulması ihtimali de her zaman mevcuttu. Kendini
yelpazelemeyi kestiğinde şapkasını tekrar başına geçirdi ve
bir fırçayı andıran sakalını kaşırken bir yandan da gözlerini
kırıştıtararak çevreyi kolaçan etti. Hemen ilerisindeki tepede
yangından kurtulmuş bir orman parçası vardı. Orman gölge
ve serinlik vadediyordu ama yaşlı gezgin yine de orada, gü-
neşin altında oturdu ve tuhaf akbabaları izledi. Akbabalar
toplanmış ve ormanlık bölgenin üzerine epey alçalmışlardı.
Kuşlardan biri ağaçların arasına inmek cesaretini gösterdi
ama aceleyle tekrar çıktı ve bir sıcak hava sütunu bulup sü-
zölmeye başlayınca dek kanat çırparak yükseldi. Kara leş
yiyiciler güruhu kanat çırpma için her zamankinden daha
fazla enerji ayırmışa benziyorlardı. Onlar genellikle süzölür
ve enerji tasarrufu yaparlardı. Şimdiyse tepenin üzerindeki
havayı, sanki bir an önce konmak istiyormuşçasına, kanatla-
rıyla dövüyorlardı.

Akbabalar bu şekilde ilgili ama çekingen davrandıkları
sürece gezgin olduğu gibi kalmaya özen gösterdi. Bu tepeler-
de dağ aslanları vardı. Tepenin ardında ise dağ aslanlarından
bile daha beter yaratıklar yaşıyor ve zaman zaman çok uzak-
lara dek çıkıyorlardı.

Gezgin bekledi. Sonunda akbabalar ağaçların arasına
indiler. Gezgin beş dakika daha bekledi. Sonunda kalktı ve
ağırlığını kah sağlam bacağına, kah esasına vererek ormanlık
bölgeye doğru ağır aksak yürümeye başladı.

Bir süre sonra ormanlık alana girdi. Akbabalar bir insan
kalıntısı üzerinde iş başındaydı. Gezgin kuşları sopasıyla
kovdu ve kalıntıyı inceledi. Cesedin önemlice bir kısmı ka-

yıptı. Alından kafatasına giren bir okun ucu enseden dışarı çıkmıştı. Yaşlı adam çevresindeki çalıları asabi gözlerle araştırdı. Görünürde kimse yoktu ama patikanın çevresi bol miktarda ayak izleriyle doluydu. Güvenle kalınacak bir yer değildi burası.

Güvenli ya da değil, yapılması gereken bir iş vardı. Yaşlı gezgin elleriyle ve asasıyla kazabileceği kadar yumuşak bir toprak parçası buldu. O kazarken öfkeli akbabalar ağaç tepelerinin üzerinde alçaktan dönüyorlardı. Bazen yere doğru dalışa geçiyor ama hemen yine kanat çırparak havalanıyorlardı. Onlar ağaçlık tepenin üzerinde kanatlarını böyle öfkeyle çırparken önce bir saat geçti, sonra iki.

Kuşlardan biri sonunda kondu. Bir ucu bir kaya parçasıyla işaretli yeni kazılmış bir toprak yığınının çevresinde çalımla gezindi. Düş kırıklığına uğramış bir halde tekrar uçtu. Çevreyi açlıkla gözleyerek hava akıntılarıyla birlikte yükselen kara leş yiyiciler güruhu bölgeyi terk etti.

141

Ucubeler Vadisi'nin öte yanında ölü bir domuz vardı. Akbabalar onu neşeyle gördüler ve bir ziyafet çekmek için alçaldılar. Daha sonra, uzak bir dağ geçidinde, bir dağ aslanı avından kalanı bıraktı ve yalanarak uzaklaştı. Akbabalar yemekten artakalanı temizlerken müteşekkir görünüyorlardı.

Akbabalar mevsiminde yumurtladılar ve yeni doğanlarına şefkatle besin taşıdılar: Ölü bir yılan ve vahşi bir köpeğin parçaları.

Genç nesil güçlü yetişti, kara kanatlarıyla yükseklerle ve uzaklara dek ulaştı, verimli yeryüzünün bol bol sunacağı leşleri bekledi. Akşam yemeği bazen sadece bir kurbağa yavrusu oldu. Bir keresinde ise Yeni Roma'dan gelen bir haberci.

Uçuşları onları orta batının düzlüklerine dek taşıdı. Güneye inmekte olan göçebe kabilelerin arkalarında bıraktıkları yiyeceklerin zenginliği onları sevince boğdu.

Akbabalar mevsiminde yumurtladılar ve yeni doğanlarına

şefkatle besin taşıdılar. Toprak onları yüzyıllardır cömertçe beslemişti. Daha yüzyıllar boyunca da besleyecekti...

Kızıl ırmak yöresinde avanta boldu bir süre; ama sonra kan banyosunun içinden bir şehir devleti doğdu. Akbabalar, kaçınılmaz yıkılışlarını uygun bulsalar da, şehir devletlerinden pek hazzetmezdi. Texarcana'dan çıktılar ve batıdaki düzlüklere dağıldılar. Yaşayan her canlının yaptığı üzere yeryüzünü kendi cinsleriyle defalarca doldurdular.

Sonunda Hazreti İsa Efendimizin 3174'üncü yılı geldi.
Savaş söylentileri vardı.

Kısım İki
FIAT LUX*

* Işık Olsun, (Tekvin, 1:3) -yhn

12

Hannegan'ın üçüncü karısı en sevdiği adamının görevli gittiği Çılgın Ayı klanının çadırlarından postu deldirmeden döndüğünü bir hizmetçiye söylediğinde Marcus Apollo buna kulak misafirliği etmiş ve savaşın elinin kulağında olduğuna iyiden iyiye kanaat getirmişti. Adamın göçebe obasından sağ dönmüş olması gerçeği bir savaşın ısıtmakta olduğunu gösteriyordu. Sanıldığına göre, elçinin görevi uygar devletlerin tartışmalı arazileri ele alan Kutsal Kırbaç Anlaşması'na katıldıklarını ve bundan böyle yağmaya kalkışacak olan göçebe topluluklarıyla haydut çetelerinden en sert biçimde hesap soracaklarını çayır kabilelerine iletmekti. Ama o güne dek Çılgın Ayı'ya böyle bir haber götürüp de sağ dönebilen olmamıştı. Dolayısıyla, Apollo, ültimatomen iletilmediğini ve Hannegan'ın elçisinin çayırlara daha gizli bir niyetle gönderildiğini düşündü. Bu niyetin ne olduğu da aşikârdı.

145

Apollo konukların oluşturduğu küçük kalabalığın içinden kendine kibarca yol açarak ilerledi ve keskin bakışlarıyla aradığı Claret Kardeş'le göz göze gelmeye çalıştı. Apollo uzun boyu ve belinde rütbesini belli eden küçük bir renk parıltısı dışında simsiyah olan cüppesiyle ziyafet salonundakilerin renk cümbüşü içinde derhal fark ediliyordu. Çok geçmeden katibin bakışlarını yakaladı ve kısa sürede yemek

artıkları, yağlı bardaklar ve yanık birkaç güvercin parçasına indirgenmiş ziyafet masasının yanına gelmesini işaret etti. Apollo punç kasesinin dibinde kalanları kepçeyle karıştırdı, baharatların arasında yüzmekte olan ölü bir hamam böceği gördü ve ilk bardağı yaklaşan Claret Kardeş'e düşünceli bir ifadeyle takdim etti.

Hamam böceğini fark etmeyen Claret, "Teşekkür ederim, Monsenyör," dedi. "Beni mi görmek istemiştiniz?"

"Davet biter bitmez. Odamda. Sarkal sağ döndü."

"Ah."

"Hiç bu kadar netameli bir 'ah' duymamıştım. Bundan hangi ilginç çıkarımların yapılabileceğini sanırım anlıyorsunuzdur."

"Kuşkusuz ki, Monsenyör. Anlaşma'nın Hannegan açısından en ufak bir değerinin olmadığını ve onu sırf şeye karşı..."

"Şışşt! Sonra." Apollo gözleriyle yaklaşanlar olduğunu işaret etti ve katip kadehini punç kasesinden doldurmak için sırtını döndü. Dikkati aniden kasede yoğunlaştı ve kapıdan girip onlara doğru yaklaşmakta olan parlak ipek giysili ve narin yapılı kişiye bakmadı. Apollo resmi bir gülümsemeyle birlikte adama eğilerek selam verdi. Kısaca ve dikkat çekecek kadar soğuk biçimde el sıkıştılar.

"Evet, Dekan Taddeo," dedi rahip, "varlığınız beni şaşırtıyor. Böyle eğlenceli toplantılardan uzak durduğunuzu sanıyordum. Bu ziyafetin böylesine seçkin bir bilimsanını çebedecek ne özelliği olabilir ki?" Kaşlarını sahte bir şaşkınlık ifadesiyle kaldırdı.

"Ama, özellik sizsiniz," dedi yeni gelen, Apollo'nun alaycılığını taklit ederek, "hem de burada bulunmamın biricik nedeni."

"Ben mi?" Şaşırmış göründü ama aslında bu iddia büyük bir olasılıkla doğrudu. Üvey bir kız kardeşin evlilik resepsiyonu Dekan Taddeo'yu resmi kıyafetlerle tezyin olup akade-

minin kemerli koridorlarını terk etmeye sevk edecek türden bir şey değildi.

“Aslında gün boyunca sizi aradım. Burada olduğunuzu söylediler. Yoksa...” Balo salonuna küçümseyerek göz gezdirdi ve burnundan sertçe soludu.

Claret Kardeş’in dikkatini punç kasesine her ne bağlıyor idiyse bu nefes sesiyle birlikte etkisini yitirmiş gibiydi. Döndü ve yeni gelen doğru eğildi. “Punç ister miydiniz, Dekan Taddeo?” diye sordu dolu bir bardak uzatarak.

Akademisyen başıyla onaylayarak aldı bardağı ve kafasına dikti. “Sizinle daha önce tartıştığımız Leibowitz belgeleri hakkında konuşmak istiyordum,” dedi Marcus Apollo’ya. “Manastırdaki Kornhoer adlı bir şahıstan bir mektup aldım. Ellerinde Avro-Amerikan uygarlığının son yıllarından kalma yazılı belgeler olduğu konusunda beni temin ediyor.”

Akademisyene birkaç ay önce aynı konuda bizzat teminat vermiş olması gerçeği Apollo’nun canını sıkmışsa bile bunu yüz ifadesine kesinlikle yansıtmamıştı. “Evet,” dedi. “Gerçek oldukları bana da iletilmişti.”

“Eğer öyleyse bugüne dek hiç kimsenin duymamış olması bana epey esrarengiz göründü... Ama bunu geçelim. Kornhoer ellerinde olduğunu iddia ettiği bir belge ve metinler listesi gönderdi. Eğer gerçekten var iseler onları mutlaka görmeliyim.”

“Ah?”

“Evet. Eğer bu bir aldatmacaysa, ortaya çıkarılması gerekir. Eğer değilse, o zaman paha biçilmez veriler elde edebiliriz.”

Monsenyör kaşlarını çattı. “Bir aldatmacanın olmadığı konusunda sizi temin edebilirim,” dedi sert bir sesle.

“Mektup manastırı ziyaret etmem ve belgeleri araştırmam için bir de davet içeriyordu. Belli ki kim olduğumu işitmişler.”

Fırsatı kaçırmayan Apollo, “Şart değil,” dedi. “Kitapları önce ellerini yıkayıp cilde zarar vermedikten sonra okumak isteyen herkese açıyorlar.”

Akademisyen yiyecekmiş gibi baktı Apollo’ya. Adını hiç duymamış okuryazar kişilerin olabileceğinin iması bile keyfini kaçırmaya yetiyordu.

“Ama mektup gelmiş işte,” diye dostça devam etti Apollo. “Sizin için bir sorun yok. Davetlerini kabul ediniz, manastıra gidiniz, belgeler üzerinde çalışınız. Sizi gereğince ağırlayacaklarından eminim.”

Akademisyen bu öneri karşısında sinirli sinirli pufladı. “Yola çıkmak için tam da Çılgın Ayı’nın kabilesinin...” Taddeo aniden sustu.

Apollo, “Ne diyordunuz?” diye üsteledi. İfadesinde özel bir açıkgozlülük yoktu ama Dekan Taddeo’ya beklentiyle bakarken şakağında bir damar atmaya başlamıştı.

148

“Sadece bunun uzun ve tehlikeli bir yolculuk olduğunu ve altı ay boyunca akademiden ayrı kalamayacağımı söylüyorum. Belgeleri üzerlerinde çalışılabilmesi için buraya getirmek üzere vilayet muhafızlarından tam teçhizatlı bir müfrezenin gönderilme olasılığını tartışmak istedim.”

Apollo’nun nefesi tıkanır gibi oldu. Akademisyenin kaba etlerine bir tekme atmak için çocuksu bir dürtü duydu. “Korkarım ki, bu olanaksız,” dedi kibarca. “Ama her halükarda, konu zaten benim alanımın dışındadır ve ne yazık ki size yardımcı olamayacağım.”

“Niçin olmasın?” diye sordu Dekan Taddeo. “Siz Hanne-gan Sarayı’na Vatikan’ın atadığı papalık elçisi değil misiniz?”

“Aynen öyleyim. Manastır tarikatlarını değil Yeni Roma’yı temsil ediyorum. Bir manastırın yönetimi başrahibinin elindedir.”

“Ama Yeni Roma’nın yapacağı hafif bir baskıyla...”

Tekme atma dürtüsü ansızın kuvvetlenmişti. “Bunu daha

sonra tartışsak iyi olur," dedi kabaca. "Dilerseniz eğer bu akşam, çalışma odamda." Yarı döndü ve *Eee?* dercesine baktı.

"Orada olacağım," dedi akademisyen sertçe ve uzaklaştı.

Claret, bir saat sonra elçilik dairesinde yalnız kaldıklarında, "Niçin hemen orada yüzüne karşı kısaca *hayır* demediniz?" diye ateş püskürürcesine sordu. "Bu devirde paha biçilmez andaçları haydut kaynayan topraklardan nakletmek mi? Bu düşünülemez, Monsenyör."

"Kuşkusuz."

"O zaman niçin..."

"İki nedeni var. Birincisi, Dekan Taddeo, Hannegan'ın akrabasıdır ve etkilidir de. Beğensek de beğenmesek de Sezar'a ve sülalesine saygıda kusur etmemeliyiz. İkincisi, Çılgın Ayı kabilesiyle ilgili bir şey söylemeye başlamıştı ama yarıda kes-ti. Sanırım neler olacağını biliyor. Casusluk yapacak halim yok ama eğer kendi isteğiyle bilgi verecek olursa, bunu senin Yeni Roma'ya bizzat götüreceğin rapora eklememiz için bir engel göremiyorum."

149

"*Ben mi?*" Katip afallamış görünüyordu. "Yeni Roma'ya?.. Ama ne..."

"O kadar yüksek sesle değil," dedi elçi, kapıya bir göz atarak. "Durum hakkındaki yorumlarımı Kutsal Peder'e iletmem gerekiyor, hem de bir an önce. Ama bu yazıya dökülemeyecek kadar önemli bir şeydir. Hannegan'ın adamları böyle bir yazıyı ele geçirecek olsalar, sen ve ben büyük bir ihtimalle Kızıl Irmak'ta yüzüstü yüzerken bulunuruz. Eğer Hannegan'ın düşmanlarının eline geçerse, bizi halkın önünde casus diye asması için bahane bulmuş olur. Şehit olmaya bir itirazım yok ama daha yapacak işlerimiz var."

Vahşi bir araziye geçmek olasılığından hiç de hazzetmeyen Claret Kardeş, "Demek ki ben de raporu Vatikan'a sözel olarak ileteceğim," diye mırıldandı.

"Böyle olmak zorunda. Dekan Taddeo bir ihtimalle, bel-

ki *bir ihtimalle*, sana Aziz Leibowitz Manastırı'na ya da Yeni Roma'ya yahut ikisine birden gitmek üzere aniden yola çıkma bahanesini verebilir. Saray'da kuşklar uyanmasını diye. Ayarlamaya çalışacağım."

"Peki ya ileteceğim raporun içeriği ne olacak, Monsenyör?"

"Hannegan'ın bütün kıtayı tek bir saltanat altında bir araya getirme ihtirası bizim sandığımız kadar çılgın bir düşünmeyebilir. Kutsal Kırbaç Anlaşması büyük bir olasılıkla Hannegan'ın bir hilesinden ibaret ve onu hem Denver İmparatorluğu'nu ve hem de Laredo Milleti'ni çayır göçerleriyle çatıştırmak için kullanıyor. Eğer Laredo kuvvetleri Çılgın Ayı ile aralıksız bir savaşa tutuşurlarsa, Laredo'ya güneyden saldırması için Chihuahua Devleti'ni fazlaca kışkırtmaya gerek kalmayacak. Ne de olsa düşmanlıkları çok eskilere dayanır. Tabii o zaman Hannegan, Rio Laredo üzerine muzaffer bir şekilde yürüyebilir. Laredo'yu bir kez avcuna aldıktan sonra, güneyden sırtına bir bıçak saplanması korkusu olmaksızın, hem Denver'in, hem de Mississippi Cumhuriyeti'nin hesabını görmeye bakabilir."

150

"Hannegan'ın bunu becerebileceğine inanıyor musunuz, Monsenyör?"

Marcos Apollo yanıt verecek gibi oldu ama ağzını tekrar kapadı. Pencereye gitti ve güneşin aydınlattığı kente baktı; apayrı bir çağın kalıntılarından rastgele inşa edilmiş devasa bir kentti bu. Düzenli caddeleri olmayan bir kent. Kadim bir harabenin üzerinde yavaş yavaş büyümüştü, tıpkı bir gün başka bir kentin onun harabeleri üzerinde büyüyeceği gibi.

"Bilmiyorum," dedi yumuşak bir sesle. "Bu devirde, parça parça edilmiş bu kıtayı birleştirmek istediği için kimseyi suçlayamayız. Başvurduğu yöntemler ne olursa olsun... Ama, hayır, öyle demek istemedim." Derin bir iç çekti. "Her halükarda, bizim alanımız siyasetin çok dışında. Yeni Roma'yı neyin gelmekte olduğuna dair uyarmak zorundayız, çünkü

ne olursa olsun Kilise bundan etkilenenecektir. Önceden uyarılırsa kendini hırgürün dışında tutabilir.”

“Buna gerçekten inanıyor musunuz?”

“Tabii ki hayır!” dedi rahip yavaşça.

Dekan Taddeo Pfardentrott, Marcus Apollo’nun çalışma odasına akşamın mümkün olan en erken saatinde gitti; tavrında resepsiyondan bu yana belirgin bir değişiklik gözleniyordu. Yüzüne samimi sayılabilecek bir gülümseme oturtmayı becermişti ve coşkulu bir hevesle konuşuyordu. Bu adamın fena halde istediği bir şey var, diye geçirdi aklından Marcus, onu elde edebilmek uğruna kibar davranmayı bile göze alabiliyor. Belki de Leibowitzyen rahiplerin sunduğu kadim belgeler Thon’u itiraf edeceğinden çok daha fazla etkilemişti. Papalık elçisi kendini karşılıklı laf dolaştırmaya hazırlamıştı ama akademisyenin saklayamadığı heyecanı onu kolay bir hedef haline getiriyordu ve Apollo biraz gevşemekte sakınca görmedi.

151

“Bu öğleden sonra akademinin yönetim kurulunda bir toplantı oldu,” dedi Taddeo oturur oturmaz. “Kornhoer Kardeş’in mektubunu ve belgeler listesini konuştuk.” Konuya nasıl gireceğine karar veremiyormuş gibi durakladı. Sol tarafındaki yüksek kemerli pencereden giren akşam güneşi yüzüne madeni bir parlaklık veriyordu ve iri gözleriyle rahibi sanki ölçüp biçiyordu.

“Zannederim kuşkuyla yaklaştılar.”

İri gözler bir an için yere baktı, sonra yine rahibe döndü. “Kibarca mı söyleyeyim?”

“Bildiğiniz gibi,” diye güldü Apollo.

“Kuşkucu bir tavır yok değildi. Belki ‘inanmazlık’ desek daha doğru olur. Benim hislerim ise, eğer bu kâğıtlar gerçekten varsa, birkaç yüzyıl öncesinden kalma sahteler oldukları yönündedir. Manastırın bugünkü rahiplerinin bir kalpazan-

lık tezgâhlamayı planladıklarını sanmıyorum. Belgelerin geçerli olduklarına inanmaları gayet doğaldır.”

“Onları bağışlamakla büyük bir incelik gösteriyorsunuz,” dedi Apollo ekşi bir ifadeyle.

“Kibar davranmayı önermiştim. Öyle mi yapalım?”

“Hayır. Devam ediniz.”

Dekan koltuğundan kalktı ve gidip pencerenin kenarına oturdu. Batıda solmakta olan sarı bulut kümelerine baktı ve konuşurken pervaza hafif hafif vurdu. “Belgeler... Onlar hakkında neye inanırsak inanalım, sırf var olmaları bile o denli *coşku verici* bir gerçek ki onları *derhal* incelememiz gerekiyor.”

Eğlenmeye başlayan Apollo, “İyi ya,” dedi. “Sizi davet ettiler. Ama söyleyiniz bana: Belgelerde sizi bu denli coşturacak ne buluyorsunuz?”

Akademisyen ona hızlı bir bakış attı. “Çalışmalarımı yeterince biliyor musunuz?”

152

Monsenyör tereddüt etti. Bilgisi yok değildi ama bunu itiraf etmekle Dekan Taddeo’nun adının, kendisi henüz otuzlu yaşlarında olsa bile, binlerce yıllık düşünürlerle birlikte anıldığının farkında olduğunu da kabul etmiş olacaktı. Rahip bu genç biliminsanının her yüzyılda ancak bir ya da iki kez görülebilen ve tüm bir düşünce dalını bir darbeye değiştiren dâhi insanlardan olabileceğini kabullenmeye hiç de hevesli değildi. Özür dilercesine öksürdü.

“Pek fazla okumadığımı itiraf etmeliyim.”

“Aldırmayınız.” Pfardentrott özür dilenmesine eliyle engel oldu. “Çoğunlukla soyut çalışmalardır ve meslekten olmayanlara sıkıcı gelebilir. Elektriğin özü ile ilgili kuramlar. Gezegenlerin devinimi. Kütlesel çekimler. Bu tür şeyler. Şimdi Kornhoer’in listesinde Laplace, Maxwell ve Einstein gibi isimler var... *Bunlar* senin için bir şey ifade ediyor mu?”

“Pek fazla değil. Tarih onlardan doğa düşünürleri olarak söz ediyor, öyle değil mi? Son uygarlığın çöküş öncesinden

kalmış olmalılar. Sanırım putperest evliyanamelerinden birinde de adları geçiyor.”

Akademisyen başıyla onayladı. “Onlar ya da yaptıkları hakkında herkesin bildiği de bu kadar işte. Bizim güven olmaz tarihçilerimize bakılırsa fizikçilermiş. Avro-Amerikan uygarlığının hızlı yükselişini onlar sağlamış diyorlar. Tarihçiler önemsiz şeylerden başkasını listelemez. Ben onları neredeyse unutmuştum bile. Ama Kornhoer’in sahip olduklarını öne sürdüğü belgelerin tarifi onların bir çeşit fizik bilimiyle ilgili yazılardan alınmış olabileceklerini akla getiriyor. Bu basbayağı imkânsız işte!”

“Ama bundan kesinlikle emin olmalısınız.”

“Evet, emin olmak zorundayız. Bu bir kez gündeme geldikten sonra keşke hiç gelmeseydi diyorum.”

“Niçin?”

Dekan Taddeo gözlerini kısmış, sokaktaki bir şeye bakıyordu. Eliyle rahibe yaklaşmasını işaret etti. “Bir saniye için gelir misiniz? Size niçinini göstereceğim.”

153

Apollo masanın arkasından kalktı ve sarayı, kışlayı ve akademi binasını çevreleyerek bu valilik sığınağını karınca gibi kaynaşan ayak takımından ayıran duvarın ötesindeki çamurlu ve delik deşik sokağa baktı. Akademisyen akşam alacasında eşeğini eve götürmekte olan bir köylüyü gösteriyordu. Adamın ayakları çuval beziyle sarılmıştı ve çamurla öylesine sıvanmışlardı ki adam adım atmakta güçlük çekiyordu. Ama yine de ağır bir adımı bir diğeriyle takip ediyor ve ikisinin arasında yarım saniye durup soluklanıyordu. Çamuru kazıyamayacak kadar bitkin görünüyordu.

“Eşeğe binmiyor,” diye belirtti Dekan Taddeo, “çünkü bu sabah eşek mısır yüklüydü. Heybelerin şimdi boş olduklarını düşünemiyor. Sabah nasılsa akşam da aynı şekilde olmak ona uyuyor.”

“Onu tanıyor musunuz?”

“Benim penceremin altından da geçer. Her sabah ve her akşam. Onu hiç fark etmediniz mi?”

“Onun gibi bin tane var.”

“Bakınız. Bu kaba saba yaratığın uçan makineler icat etmiş, aya gitmiş, doğa güçlerini dizginlemiş, konuşan ve bir şekilde düşünebilen makineler yapmış insanlığın soyundan geldiğine inanabiliyor musunuz? Bir vakitler böyle insanların yaşadığına inanabiliyor musunuz?”

Apollo suskundu.

“Şuna bir bakınız!” diye ısrar etti akademisyen. “Ama artık hava çok karardı. Sifilizin ensesine nasıl yayıldığını göremezsiniz, tıpkı eriyip gitmiş burnu gibi. Parezi. Ama kuşkusuz ki işin başında da bir morundu. Cahil, batıl inançlı, katil. Çocuklarına hastalık bulaştırır. Üç beş kuruşa onları öldürebilir de. İşe yarayacak kadar büyüdüklerinde onları zaten satacaktır. Şuna bir bakınız ve söyleyiniz lütfen, bu bir zamanların güçlü uygarlığının soyundan mıdır? Ne görüyorsunuz?”

154

“İsa’nın suretini,” dedi monsenyör, kendi ani öfkesine şaşarak. “Ne görmemi bekliyordunuz?”

Akademisyen sabırsızca bir soluk verdi. “Çelişkiyi. Herhangi bir pencereden baktığınızda göreceğiniz ve tarihçilerin bizi hep aynı kaldıklarına inandırmaya çalıştığı insanlar. Büyük ve bilge bir uygarlık kendini böylesine nasıl mahvetmiş olabilir?”

“Belki,” dedi Apollo, “sadece maddi büyüklük ve maddi bilgelikten dolayı.” Bir yağ kandilini yakmaya gitti, çünkü akşam alacası hızla geceye dönüşüyordu. Kıvılcım tutuşana kadar çakmak taşını çeliğe sürttü, sonra kavı hafifçe üfledi.

“Belki,” dedi Taddeo, “ama sanmam.”

“Bu durumda tarihin tamamını bir efsane olarak reddediyorsunuz.” Kavdan bir alev yükseldi.

“Ret demeyelim. Ama sorgulanması gerekir. Sizin tarihini kim yazdı?”

“Tarikat manastırları, tabii ki. En karanlık çağlar boyunca bunu yazabilecek başka kimse yoktu.” Ateşi lambanın fitiline taşıdı.

“İşte! Peki anti-papalar döneminde kaç ayrılıkçı mezhep tarihi kendilerine göre uyarlayıp eskilerin işiymiş gibi sundular? Bilemezsiniz, *gerçekten* bilemezsiniz. Bu kıtada bizim halen sahip olduğumuzdan kat kat ileri bir uygarlık vardı; bu kadarı yadsınamaz. Yıkıntılara ve paslı metallere baktığınızda bunu anlarsınız. Kabarık bir kum şeridinin altını kazarsanız onların yollarını bulursunuz. Ama sizin tarihçilerinizin bir zamanlar var olduğunu iddia ettikleri makineler nerede? Kendi kendine hareket eden arabalar, uçan makineler nerede?”

“Sökülüp saban ve çapa yapıldılar.”

“Var *idiyseler* tabii.”

“Eğer bundan kuşkunuz varsa, Leibowitz belgelerini araştırmaya niçin zahmet ediyorsunuz?”

“Çünkü kuşku inkâr demek değildir. Kuşku güçlü bir araçtır ve tarihe uygulanması gerekir.”

155

Papalık elçisi gülümsedi. “Peki bu konuda *benim* ne yapmamı istiyorsunuz, çok bilen Dekan?”

Akademisyen ciddiyetle eğildi ona doğru. “Bu manastırın başrahibine bir mektup yazınız. Belgelerin büyük bir özenle korunacaklarına ve biz gerçekliklerini ve içeriklerini araştırdıktan sonra geri verileceklerine dair güvence veriniz.”

“Ona kimin güvencesini vereyim; sizinkini mi, benimkini mi?”

“Hannegan’ın, sizin ve benim.”

“Ona sadece sizin ve Hannegan’ın güvencelerinizi verebilirim. Benim askerlerim yok.”

Akademisyen kızardı.

“Söyleyiniz bana,” dedi elçi aceleyle, “manastıra gitmek-tense belgeleri buraya istemenizin, haydutlar dışında, başka bir nedeni var mıdır?”

“Başrahibe gösterebileceğiniz en iyi mazeret eğer belgeler gerçekse ve eğer biz onları manastırda incelemek zorunda kalırsak, yapılacak bir doğrulamanın manastır dışındaki diğer akademisyenler açısından bir anlamı olmayacağıdır.”

“Meslektaşlarınızın sizin rahipler tarafından kandırıldığınızı düşüneceklerini mi söylemek istiyorsunuz?”

“Hmm, böyle de denebilir. Ama aynı derecede önemlisi, eğer belgeler buraya getirilirse, akademide bir fikir oluşturabilecek herkes tarafından incelenebilecek olmalarıdır. Diğer prensliklerden ziyarete gelen dekanlar da onlara bir göz atabilir. Ama akademinin tamamını güneybatı çölüne altı aylığına taşıyamayız.”

“Maksadınızı anlıyorum.”

“Ricamızı manastıra iletecek misiniz?”

“Evet.”

Dekan Taddeo şaşırmış gibiydi.

156

“Ama bu benim değil, sizin ricanız olacak. Ayrıca, dürüst olmam gerekirse, başrahip Dom Paulo’nun evet diyeceğini de hiç sanmıyorum.”

Yine de, dekan tatmin olmuşa benziyordu. O gidince papalık elçisi katibini çağırdı.

“Yarın Yeni Roma’ya doğru yola çıkıyorsun,” dedi adama.

“Leibowitz Manastırı üzerinden mi?”

“Oraya dönüşte uğrayacaksın. Yeni Roma’ya götürülecek raporun aciliyeti var.”

“Evet, Monsenyör.”

“Manastıra vardığınızda Dom Paulo’ya Belkıs’ın Süleyman’ı beklediğini söyleyin. Hediyelerle birlikte gelmesini. Sonra kulaklarınızı tıkamanız gerekecek. Bağırıp çağırması bittiğinde acele geri dönün ki Dekan Taddeo’ya başrahibin hayır dediğini iletayım.”

13

Çölde zaman yavaş geçer ve geçişini belli edecek çok az şey vardır. Dom Paulo çayırların ötesinden gelen ricayı reddedeli iki mevsim geçmişti ama mesele henüz birkaç hafta önce kesin olarak çözüme ulaşmıştı. Ya da gerçekten çözülmüş müydü acaba? Texarkana'nın varılan sonuçtan hiç de memnun olmadığı ortadaydı.

157

Başrahip, çenesini olaylar denizinden gelecek olası dalgalara karşı kıllı bir mendirek gibi öne çıkararak, gündoğumunda manastır duvarları boyunca dolaştı durdu. Seyrelen saçları çöl rüzgârında ak flamalar gibi dalgalanıyor ve rüzgâr beyaz cüppesini vücuduna sımsıkı sarıyordu, öyle ki uzaktan bakıldığında tuhaf biçimde toparlak bir göbeğe sahip sıska bir Ezeikel'a benziyordu. Yıpranmış ellerini cüppesinin yellerine soktu ve kaşlarını çatarak çöle, uzaktaki Sanly Bowitts köyüne doğru baktı. Kızıl gün ışığında uzayan gölgesi avluda gidip geliyor ve avluyu geçerken ona tesadüf eden keşişler bakışlarını kaldırıp yaşlı adama merakla bakıyorlardı. Amirlerinin son sıralarda oldukça karamsar ve endişeli bir hali vardı. Söylentilere bakılırsa Aziz Leibowitz Kardeşliği'ne yeni bir başrahibin yönetici olarak atanmasının eli kulağındaydı. Söylentilere bakılırsa yaşlı adam hiç ama hiç iyi değildi. Söylentilere bakılırsa başrahip bu söylentileri bir duyacak olsa

gevezelerin duvardan atlayıp kaçmaları gerekecekti. Başrahip duymuştu duymasına ama bir kereliğine de olsa duymamış gibi davranmak onu mutlu etmişti.

Söylentilerin doğru olduğunu pekâlâ biliyordu.

Aniden, "Bir daha oku onu bana," dedi yanı başında hareketsiz beklemekte olan keşiş.

Keşişin kukuletası başrahibe doğru döndü hafifçe. "Hangisini, Domne?" diye sordu.

"Hangisi olduğunu biliyorsun."

"Evet, Efendimiz." Keşiş cüppesinin yenini kurcaladı. İçinde az yarım küfe dolusu belge ve mektup var gibiydi ama doğru olanı hemen buldu. Parşömen tomarının üzerine şu etiket yapıştırılmıştı:

SUB IMMUNITATE APOSTOLICA HOC SUPPOSITUM
EST.

158

QUISQUIS NUNTIIUM MOLESTARE AUDEAT,
IPSO FACTO EXCOMMUNICETUR.*

DET: R'dissimo Domno Paulo de ecos, AOL, Abbati
(Leibowitz Kardeşliği Manastırı,
Sanly Bowitts Köyü yakınında,
Güneybatı Çölü, Denver İmparatorluğu)
CUI SALUTEM DICIT: *Marcus Apollo*
Papatiae Apocrisarius Texarkanae

"Pekâlâ, o işte. Oku madem," dedi başrahip sabırsızlıkla.

"*Accedite ad eum...*"** Keşiş istavroz çıkardı ve okumadan ya da yazmadan önce, tıpkı her yemekten önce edilen dua gibi şaşmaz Belgeler Duası'nı mırıldandı. Çünkü karanlık bir binyıl süresince okuryazarlığı ve ilmi korumak Leibowitz

* PAPA'NIN DOKUNULMAZLIĞI İLE VERİLMİŞTİR, KURYEYE HER KİM ZARAR VERMEYE KALKARSA AFARAZ EDİLECEKTİR. -yhn

** Ona gel... (ve aydınlan) (Mezmurlar 33(34):6) -yhn

Kardeşliği'nin görevi olmuştu ve böyle küçük ritüeller görevin aksatılmamasına yardım ediyordu.

Belgeler duasını bitirdiğinde parşömeni akşam güneşine doğru, şeffaflaşacak biçimde kaldırdı. “*Iterum oportet apponere tibi crucem ferendam, amice...*”¹

Gözleri, sözcükleri bir gereksiz süslemeler ormanının içinden seçerken sesi tekdüze ve cansızdı. Başrahip balkon korkuluğuna yaslandığı yerde bir yandan keşişi dinliyor, bir yandan da Son Sığınak tepesinin üzerinde dönmekte olan akbabaları izliyordu.

“Önünüze taşınacak bir haç koymak bir kez daha gerekli oldu, miyop kitap kurtlarının çobanı eski dostum,” diye vızıldamaya devam etti katibin sesi, “ama belki de haçın ezası zaferin müjdecisi olacaktır. Görülen o ki Belkıs sonunda Süleyman’a geliyor, onu şarlatanlıkla suçlamak için olsa da.

“Bu mektubun amacı, Bilgeler Bilgesi, Hocalar Hocası, malum bir Prens’in sarı saçlı piçi ve “uyanık bir nesle” Tanrı’nın Armağanı Dekan Taddeo Pfardentrott’un, andaçlarınızın bu dürüst topraklara gelmesinden ümidi kesince, sizi ziyaret etmeye sonunda karar vermiş olduğunu haber vermektir. Eğer yoldaki haydut çetelerini atlatabilirse Berat Yortusu sırasında oraya varacaktır. Size endişelerini küçük bir silahlı süvari birliği eşliğinde getirmektedir. Süvariler biz² zat Hannegan II’nin lütfuyla sağlanmıştır ki şişman majesteleri şu anda tepemde dikilmekte, yazmamı emrettiği ve sizin layığınca ağırlamanızı umduğu kuzeni dekanı pohpohlamamı beklediği satırlarıma bakıp somurtmakta ve homurdanmaktadır. Ama majestelerinin sekreteri gut hastalığı nedeniyle yatağa düştüğünden burada yeterince dobra olacağım:

“Öyleyse birincisi, seni şu Taddeo nam kişi hakkında uyarayım. Onu alışılmış cömertlikle ağırla ama sakın gü-

¹ Önünüze taşınacak bir haç koymak bir kez daha gerekli oldu, dostum. -yhn

veneyim deme. Fevkalade zeki ama laik bir akademisyendir ve devletin siyasi kölesidir. Burada devlet demek Hannegan demektir. Dahası, bu dekan sanırım bir ulema düşmanıdır da... Ya da belki sadece manastırlara karşı olabilir. Yüz kı-zartıcı doğumunun ardından bir Benediktiyen manastırına uçurulmuş ve... Ama, hayır, bunu kuryenin kendisine sor...”

Keşiş okumasına ara verdi. Başrahip hâlâ Son Sığınak’ın üzerinde dönmekte olan akbabaları seyrediyordu.

“Onun çocukluğunu duymuş muydun, Kardeş?” diye sor-du Dom Paulo.

Keşiş başıyla onayladı.

“Devam et.”

Okuma devam etti ama başrahip dinlemeyi bıraktı. Mektubu neredeyse ezberden biliyordu ama hâlâ sanki Marcus Apollo’nun satır aralarında söylemeye çalıştığı bir şey varmış ve o, Dom Paulo, henüz anlamayı başaramamış gibi hisse-di-yordu. Marcus onu uyarmaya ama neye karşı? Mektubun tarzında hafif bir münasebetsizlik var gibiydi; netameli gö-rünen uyuşmazlıklarla doluydu ama eğer onları doğru bi-çimde toplamayı bilebilse tek bir karanlık uyuşmaya vara-caktı sanki. Laik akademisyenin manastıra sokulmasında ne tür bir tehlike olabilirdi ki?

Mektubu getiren kuryenin dediğine göre, Dekan Tad-deo, babasının karısının mahcubiyetinin engellenmesi için götürüldüğü Benediktiyen manastırında eğitim görmüştü. Dekanın babası Hannegan’ın amcasıydı ama annesi basit bir hizmetçiydi. Dükün yasal karısı olan düşes, sıradan bir hiz-metçi kız her zaman aradığı oğlu ona verinceye dek dükün hovardalıklarına hiç ses çıkarmamıştı; bundan sonradır ki haksızlık var diye bağırmaya başlamıştı. O kocasına sadece kız çocukları verebilmişti ve ayak takımından biri tarafından geçilmek öfkesine neden oluyordu. Çocuğu uzaklaştırdı, hiz-

metçiyi kırbaçlatıp kovdurdu ve dükün dizginlerini ele aldı. Onurunu kurtarmak için eşine bir oğul vermeye azmetmişti ama üç kız daha verdi. Dük on beş yıl bekledi sabırla; düşes bir düşük sırasında (yine bir kızdı) ölünce derhal Benediktien manastırına gidip oğlunu geri aldı ve mirasçısı yaptı.

Ama genç Taddeo Hannegan Pfardentrott hayat karşısında çoktan kırılmıştı. Çocukluktan ergenliğe birinci kuzeninin taht için hazırlandığı kenti ve sarayı seyrederek geçmişti; eğer ailesi onu tamamen gözden çıkarmış olsaydı belki de dışlanmayı bu kadar dert etmeden olgunlaşacaktı. Ama babası ve onu karnında taşıyan hizmetçi kız taştan değil de insan etinden doğduğunu unutmamasını sağlayacak sıklıkla da olsa onu ziyarete geliyorlar ve böylece hak ettiği sevgiden mahrum bırakılmış olduğunu belli belirsiz fark etmesine neden oluyorlardı. Üstelik Prens Hannegan da eğitim görmek için bir yıllığına aynı manastıra gelmiş, piç kuzenine efendilik taslamış ve zekâ dışında her alanda onu geçmişti. Genç Taddeo kuzeninden sessiz bir hiddetle nefret etmiş ve en azından bilgi alanında onu olabildiğince gerilerde bırakmaya çalışmıştı. Ama yarış, sonunda boşa çıkmıştı; prens ertesi yıl manastır okulunu geldiği gibi kara cahil bırakmış ve eğitimi için daha fazla bir gayret gösterilmemişti. Bu arada sürgündeki kuzeni yarışa tek başına devam etmiş ve üstün başarılar kazanmıştı; ama bu kof bir zaferdi, çünkü Hannegan'ın umurunda bile değildi. Dekan Taddeo sonunda bütün Texarkana Sarayı'ndan tiksindirilmişti ama gençliğinin verdiği tutarsızlıkla aynı saraya babasının yasal oğlu olarak dönmeyi kabul etmiş, onu sürgüne gönderen ölü düşesle sürgün günlerinde onunla ilgilenen keşişler haricindeki herkesi görünürde affetmişti.

Belki inzivaya çekildiğimiz manastırımızın bir rezillikler yuvası olduğu fikrindedir, diye düşündü başrahip. Acı anıları olacaktı, yarı-anıları, belki birkaç tane de uydurulmuş anısı.

Keşiş, "... Yeni Aydınlanma çerçevesinde ihtilaf tohumla-

rı,” diye okumaya devam etti. “Dolayısıyla dikkat et ve belirtileri gözden kaçırma.

“Öte yandan, sadece haşmetmeap değil ama adalet ve merhamet de onu sana iyi niyetli bir adam ya da en azından bu eğitilmiş ve yontulmuş putperestlerin çoğu gibi (ne de olsa hepsinin varacağı nokta putperestliktir) edepli bir çocuk olarak takdim etmemi emrediyor. Kararlı davranırsan o da haddini bilecektir ama dikkatli ol, dostum. Zihni dolu bir tüfek gibidir ve ne tarafa patlayacağı belli değildir. Ama onunla bir süreliğine baş etmenin senin gibi zeki ve konuksever birisi için büyük bir külfet oluşturacağını sanmıyorum.

“*Quidam mihi calix nuper expletur, Paule. Precamini ergo Deum facere me fortiozem. Metuo ut hicpereat. Spero te et fratres saepius oraturos esse pro tremescente Marco Apolline. Valete in hristo, amici.**

“*Texarkanae datum est Octava Ss Petri et Pauli, Anno Domini termillesimo...****

162

“Şu mührü bir daha görelim hele,” dedi başrahip.

Keşif parşömen rulosunu ona uzattı. Dom Paulo parşömenin dibine yetersiz mürekkeplenmiş tahta bir mühürle basılı belirsiz yazıyı daha iyi görebilmek için ruloyu yüzüne iyice yaklaştırdı:

TEXARKANA’NIN HAKİMİ, İMANIN KORUYUCUSU,
OVALARIN BAŞ ÇOBANI VE TANRI’NIN YERYÜZÜ VALİSİ

HANNEGAN II TARAFINDAN ONAYLANMIŞTIR.

İMZA: X

* Doğrusu kadeh benim için dolduruldu, Paul. Bu yüzden hepiniz Tanrı’ya beni güçlü kılması için yakarın. Zail olmaktan korkuyorum. Kardeşlerimle birlikte korku dolu Marcus Apollo için dua edeceğinizi umuyorum. İsa’yla kalın, arkadaşlar. -yhn

** Texarkana’da, 3000 yılında, Aziz Peter ve Aziz Paul yortusunda verilmiştir. -yhn

Başrahip, "Acaba Haşmetmeap mektubu daha sonra kendine okuttu mu?" diye endişelendi.

"Öyle olsaydı, Efendimiz, mektup bize gönderilir miydi?"

"Sanmam. Ama Hannegan'ın burnunun dibinde sırf onun cahilliğiyle eğlenmek için bu tür hoppalıklar yapmak Marcus Apollo'nun tarzına hiç uymuyor... Meğer ki güvenli bir şekilde söyleyemediklerini satır aralarına sığdırmaya çalışıyor olsun. Şu son kısım... Bir türlü bitmeyeceğinden korktuğu belirli bir kadeh meselesi. Bir şeye canının sıkıldığı belli ama neye? Marcus'un tarzı değil bu, kesinlikle değil."

Mektubun gelmesinin üzerinden birkaç hafta geçmişti; bu haftalar boyunca Dom Paulo'nun gözünü uyku tutmamış, eski mide rahatsızlığı nüksetmiş, farklı yapıldığında geleceği değiştirecek bir şeyleri arıyormuşçasına geçmişte olanları kara kara düşünmüştü. Hangi gelecek? diye sordu kendi kendine. Bir sorun çıkacağını beklemek için makul bir neden yoktu. Keşişlerle köylüler arasındaki uyuşmazlık hemen hemen çözülmüştü. Kuzeydeki ve doğudaki göçebelerden karışıklık sinyalleri gelmiyordu. Denver İmparatorluğu manastır cemaatleri üzerine yeni vergiler koymaya kalkışmıyordu. Çevrede asker görünmüyordu. Vaha hâlâ su sağlıyordu. Ne hayvanlar ne de insanlar arasında bir salgın hastalık belirtisi vardı. Sulama yapılabilen tarlalardan bu yıl bol mısır alınacaktı. Tüm dünyada ilerlemenin belirtileri görülüyordu ve Sanly Bowitts köyünde okuma yazma oranı yüzde sekiz gibi inanılmaz bir düzeye ulaşmıştı... Köylüler, öyle hissetmeseler bile, bunun için Leibowitz Tarikatı keşişlerine borçluydular.

Yine de evhama kapılmadan edemiyordu. İsim koyamadığı bir tehdit güneşin doğmasını pusuda bekliyordu. Bu his onu, tıpkı çöl güneşinin altında insanın suratına üşüşen aç

böceklerin can sıkıcı vızıltısı gibi, içten içe kemiriyordu. Her an aman bilmez ve akılsızca bir şeylerin olacağına dair bir sezgisi vardı ve bu sezgi rüzgârın sıcakta sürüklediği çalılara bile saldırmaya hazır öfkeli bir çingiraklı yılan gibi çöreklenmişti yüreğine.

Başrahip bunun yüzleşmeye çalıştığı bir iblis olduğuna karar verdi ama iblis hep kaçıyor. Başrahibin iblisi, iblis ölçülerince, ufak tefek sayılırdı; boyu sadece diz yüksekliğindeydi ama en az on ton çekiyordu ve beş yüz öküzün gücüne sahipti. Dom Paulo'nun hayal ettiği kadarıyla kötülükle değil, sanki kuduz bir köpeğinki gibi delicesine bir dürtüyle hareket ediyordu. Kendini lanetlendirdiği için eti, kemiği, çiviği ısınyordu ve bu lanet yine lanet olası bir iştah yaratıyordu onda. Sırf iyiyi reddettiği için kötü olmuştu ve bu reddediş varlığının bir parçası ya da varlığının ortasındaki bir delik haline gelmişti. Bir yerlerde, diye düşündü Dom Paulo, bir insan denizinin içinde bata çıka ilerliyor ve ardında yaralılarından oluşmuş bir iz bırakıyor.

164

Amma da saçmaladın, ihtiyar! diye azarladı kendi kendini. Yaşamaktan bezmişsen eğer, değişmek bir iblis oluyor, öyle değil mi? Çünkü en ufak bir değişiklik bile hayat bezgininin ölümü andıran huzurunu bozabilir. Ah, tamam, iblis oradadır ama ona lanetlik hakkından fazlasını vermeyelim. Yaşamaktan bezmiş o kişi sen misin, yaşlı fosil?

Ama kuruntu hâlâ oradaydı.

“Akbabalar yaşlı Eleazar’ı yemişler midir dersin?” diye sordu hafif bir ses dirseğinin dibinde.

Dom Paulo alacakaranlıkta irkilerek döndü. Ses, halefi Peder Gault’a aitti. Peder, bir güle dokunuyor ve yaşlı adamın yalnızlığını bozduğu için mahcup olmuşa benziyordu.

“Eleazar mı? Benjamin’i mi kastediyorsun? Ama niçin? Hakkında bir şey mi duydun yoksa?”

“Eee, hayır, Peder Başrahip.” Huzursuzca güldü. “Tepeye

doğru bakıyor gibiydiniz ve Yaşlı Yahudi'yi merak ettiğinizi sandım.” Batı yönünde kasvetli gökyüzüne doğru yükselen örs şeklindeki dağa bir göz attı. “Bir duman izi görüyorum, demek ki hâlâ yaşıyor olmalı.”

“*Tahmin* yürütmek zorunda değiliz,” dedi Dom Paulo aniden. “Gidip onu ziyaret edeceğim.”

Gault, “Bu gece gidecekmiş gibi konuşuyorsunuz,” diye güldü.

“Bir ya da iki gün içinde.”

“Siz en iyisi dikkatli olunuz. Dağa tırmanmaya kalkanlara taş attığını söylüyorlar.”

Başrahip, “Onu görmeyeli beş yıl oldu,” diye itiraf etti. “Bundan dolayı da utanç duyuyorum. O yapayalnız. Gideceğim.”

“Eğer yapayalnızsa, niçin bir münzevi gibi yaşamaya devam ediyor?”

“Genç bir dünyadaki yalnızlıktan kaçmak için.”

Genç rahip güldü. “Bu belki *onun* mantığına uyar, Domne ama ben pek kavrayamadım.”

“Kavrayacaksın, benim yaşıma geldiğinde ya da onun.”

“O kadar uzun yaşayacağımı sanmıyorum. Birkaç bin yıldan bahsediyor.”

Başrahip anılara dalmışçasına gülümsedi. “Biliyor musun, ona karşı çıkamıyorum. Elli küsur yıl önce, henüz bir çömezken tanışmıştım onunla ve o gün de tıpkı bugünkü gibi görüldüğüne yemin edebilirim. Rahatça yüzün üzerinde olmalı.”

“Üç bin iki yüz dokuzmuş, dediğine göre. Üstelik sanırım buna inanıyor da. İlginç bir delilik.”

“Onun deli olduğundan pek de emin değilim, Peder. Sadece çapraşık bir zihne sahip. Beni ne hakkında görmek istemiştin?”

“Üç küçük mesele var. Birincisi, Dekan Taddeo gelmeden

önce Şair konuğumuzu kral dairesinden nasıl çıkaracağız? Dekan'ın gelmesine birkaç gün kaldı ve Şair de kök salmış durumda."

"Şairi ben hallederim. Başka?"

"Akşam duası. Kilisede olacak mısınız?"

"Ancak son ayinde. Akşam duasıyla sen ilgilen."

"Bodrumda fikir ayrılığı! Kornhoer Kardeş'in deneyiyle ilgili olarak."

"Kim ve nasıl?"

"Eh, incir çekirdeğini doldurmayacak belki ama Armbruster Kardeş *vespero mundi expectando** tavrına sahipken Kornhoer Kardeş için ise milenyumun şafağı önde geliyor. Kornhoer bir gereç koymak için bir şeyin yerini değiştiriyor. Armbruster *Cehennem azabı!* diye bağırıyor, Kornhoer Kardeş *İlerleme!* diye bağırıyor ve gırtlak gırtlığa geliyorlar. Sonra sorunu çözmem için öfkeyle bana geliyorlar. Onları sınırlarına hakim olamadıkları için azarlıyorum. Mahcup olup on dakika kadar birbirlerine yaltaklanıyorlar. Altı saat sonra ise Armbruster Kardeş'in kütüphanede *Cehennem azabı!* diye bağırmasından yer sarsılmaya başlıyor. Didişmeleriyle baş edebiliyorum ama temelde bir sorun var gibi."

"Yakışksız bir tutum içinde oldukları besbelli. Bu konuda ne yapmamı istiyorsun? İkisini de masadan atayım mı?"

"Şimdilik değil ama uyarmanızda yarar var."

"Pekâlâ. Takip edeceğim. Hepsi bu kadar mı?"

"Hepsi bu kadar, Domne." Gitmeye hazırlandı, sonra durdu. "Ah, bu arada... Kornhoer Kardeş'in tertibatı çalışacak mıdır dersiniz?"

^ Başrahip, "Umarım öyle olmaz!" diye homurdandı.

Peder Gault şaşırılmış göründü. "Ama, öyleyse ona niçin izin..."

"Çünkü işin başında merakımı uyandırmıştı. Ama şu âna

dek o kadar çok velveleye neden oldu ki izin verdiğime pişman oldum.”

“O zaman onu niçin durdurmuyorsunuz?”

“Çünkü benim yardımım olmaksızın kendini gülünç duruma düşüreceğini umuyorum. Eğer o şey başarısız olacaksa, bu tam da Dekan Taddeo’nun gelişine denk düşecek. Bu da Kornhoer Kardeş için çok uygun bir riyazet olacak; manastıra bodrum katta elektrik özü üreten bir makine kurmak için geldiğine inanmaya başlamadan önce asıl misyonunun ne olduğu ona hatırlatılacak.”

“Ama, Peder Başrahip, eğer başarılı olursa büyük bir eser verdiğini kabullenmek zorunda kalacaksınız.”

“Ben hiçbir şeyi kabullenmek zorunda değilim,” dedi Dom Paulo sertçe.

Gault gittiğinde, başrahip, kendi kendine yaptığı bir müzakerenin ardından, cehennem azabına karşı ilerleme sorunundan önce, Şair Efendi sorununa eğilmeye karar verdi. Şair sorununu çözmenin en kolay yolu Şair’in kral dairesinden ve de tercihen manastırdan, hatta manastırın yakın çevresinden, bir daha görülemeyecek, duyulamayacak, düşünülmemeyecek biçimde çekip gitmesiydi.

Ama hiç kimse Şair Efendi’den bu kadar kolay kurtulmasını bekleyemezdi!

Başrahip duvarın yanından ayrıldı ve avluyu geçerek konukevine doğru yürümeye başladı. Binalar yıldızların altında gölgeli birer monolite dönüşmüş ve sadece birkaç pencere mum ışığıyla aydınlatılmıştı; başrahip yolunu tahminen bulabiliyordu. Kral dairesinin pencereleri karanlıktı ama Şair’in tuhaf bir saat uygulaması vardı ve içeride olması mümkündü.

Binaya girdiğinde doğru kapıyı el yordamıyla aradı, buldu ve birkaç kez vurdu. Hemen bir yanıt verilmedi ama dairenin içinden gelmiş ya da gelmemiş olabilecek hafif bir meleme olmuştu sanki. Kapıya tekrar vurdu, sonra biraz zorladı. Kapı açıldı.

Bir mangaldan yayılan kızılık karanlığı yumuşatmıştı; oda bayat yiyecek kokuyordu.

“Şair?”

Yine o hafif meleme sesi ama bu kez daha yakında. Mangalın yanına gitti, bir parça kor eşeledi ve bir çıra tutuşturdu. Çevresine bakındı ve odanın dağınıklığı karşısında dehşete düştü. Kimse yoktu. Çırayla bir yağ kandili yaktı ve dairenin kalan kısmını keşfe çıktı. Dekan Taddeo gelmeden önce bütün dairenin iyice fırçalanıp tütsülenmesi, hatta belki de birkaç ifritin kovulması gerekecekti. Fırçalama görevini Şair Efendi'ye vermek isterdi ama bunun küçük bir olasılık olduğunun da farkındaydı.

Dom Paulo ikinci odada aniden izleniyor olduğu hissine kapıldı, durakladı ve usulca çevreyi kolaçan etti.

Raftaki su dolu cam bir vazonun içinden tek bir göz ona bakıyordu. Başrahip onu tanışık bir tarzda selamladı ve yoluna devam etti.

168

Üçüncü odada keçiyle karşılaştı. İlk karşılaşmalarıydı bu.

Keçi yüksek bir dolabın tepesine çıkmış, turp yaprakları çiğnemekle meşguldü. Küçük bir tür dağ keçisini andırıyordu ama kandil ışığında masmavi parlayan kel bir kafaya sahipti. Doğuştan bir ucube olduğu besbelliydi.

Dom Paulo, gözlerini keçiden, elini göğsündeki haçtan ayırmadan, “Şair?” dedi bir kez daha, usulca.

“Buradayım,” diye geldi uykulu yanıt dördüncü odadan.

Dom Paulo içi rahatlayarak derin bir nefes verdi. Keçi yeşillikleri gevmeğe devam ediyordu. Düşünmek bile korkunç olmuştu, gerçekten de.

Şair, bir şarap şişesi hemen elinin altında olmak üzere, yatağa rastgele uzanmıştı. Görebilen tek gözünü ışığa karşı kırıştırdı. Diğer gözünün üzerindeki siyah yamayı düzeltirken, “Uyuyordum,” diye yakındı.

“Uyan o zaman. Burayı derhal terk ediyorsun. Bu gece.

İvrir zıvırını koridora yığ ki içerisi biraz havalansın. Eğer mecbursan alt katta, ahır oğlanlarının hücrelerinde uyu. Sabahleyin geri gel ve burayı tertemiz fırçala.”

Şair bir an için örselenmiş bir zambağa benzedi, sonra battaniyelerin altındaki bir şeye uzandı. Dışarı bir yumruk çıkardı ve ona düşünceli bir edayla baktı. “Bu daireyi en son kim kullanmıştı?” diye sordu.

“Monsenyör Longi. Niçin?”

“Tahtakurularını kimin getirdiğini merak etmiştim.” Yumruğunu açtı, avcundan parmaklarının ucuyla bir şey aldı, iki tırnağının arasında kırdı ve öteye fiskeledi. “Dekan Taddeo’ya kalabilirler. Ben onları istemiyorum. Geldim geleli canlı canlı yediler beni. Aslında gitmeyi planlıyordum ama madem ki bana eski hücremi öneriyorsunuz, bu durumda...”

“Benim demek istediğim...”

“... bu durumda konukseverliğinizi bir süre daha memnuniyetle kabul edeceğim. Kitabımı tamamlayıncaya kadar, tabii ki.”

169

“Ne kitabı? Ama boş ver. Pılını pırtını çıkar buradan.”

“Şimdi mi?”

“Şimdi.”

“İyi ya. Bu tahtakurularına bir gece daha tahammül edebileceğimi sanmıyordum.” Şair karyoladan aşağı yuvarlandı, sonra şişeden bir yudum daha çekmek için durakladı.

Başrahip, “Şarabı bana ver,” diye emretti.

“Tabii ki. Biraz alın. İyi bir yıl.”

“Teşekkür ederim, hele ki sen onu bizim mahzenimizden çaldığına göre. O dinsel törenlerimizde kullanacağımız şaraplarımızdandı. Bu aklına hiç gelmiş miydi?”

“Henüz takdis edilmemişti.”

“Bunu düşünebilmiş olman beni şaşırtıyor.” Dom Paulo şişeyi geri aldı.

“Zaten onu çalmamıştım. Ben...”

“Bırak şimdi şarabı. Keçiye nereden yürüttün?”

Şair, “Yürütmedim,” diye itiraz etti.

“Yani kendiliğinden mi oluşuverdi?”

“O bir armağandı, Muhterem Babamız.”

“Kimden acaba?”

“Aziz bir dosttan, Yüce Efendimiz.”

“Kimin aziz dostuymuş bu?”

“Benim, Saygıdeğer Peder.”

“İşte bir paradoks. Şimdi onu nereden...”

“Benjamin, Efendimiz.”

Dom Paulo’nun yüzünden bir şaşkınlık ifadesi geçti.

“Onu yaşlı Benjamin’den mi çaldın?”

Bu kelime şairin yüzünü buruşturmasına yol açmıştı.

“Lütfen... Çalmadım.”

“Nasıl oldu peki?”

“Onuruna bir sone bestelediğimde Benjamin onu bir armağan olarak kabul etmem için ısrar etti.”

“Gerçeği söyle bana!”

Şair Efendi süklüm püklüm yutkundu. “Çakı saplama müsabakasında kazandım onu.”

“Demek öyle.”

“Gerçek budur! Yaşlı bunak neyim var neyim yoksa aldı, sonra da borç vermeyi reddetti. Keçiye karşı cam gözümü koymak zorunda kaldım. Ama her şeyi geri kazandım.”

“Keçiye manastırdan dışarı çıkar.”

“Ama o harikulade bir keçi cinsidir. Sütünün uhrevi bir kokusu vardır. Aslında Yaşlı Yahudi’nin bunca yıldır yaşamasının sebebi de odur.”

“Kaç yıldır?”

“Beş bin dört yüz sekiz.”

“Ben onun sadece üç bin iki yüz...” Dom Paulo kibirli bir ifadeyle kesti. “Son ayın sırasında ne yapıyordun?”

“Yaşlı Benjamin’le çakı yarışı yapıyordum.”

“Demek istediğim...” Başrahip kendine hakim oldu. “Neyse, boşverelim. Sen bir an önce çık yeter. Ayrıca yarın keçiyi Benjamin’e geri ver.”

“Ama onu hakkıyla kazandım.”

“Bunu tartışmayacağız. O zaman keçiyi ahıra teslim et. Ben geri göndertirim.”

“Niçin?”

“Bir keçiye ihtiyacımız yok. Senin de.”

“Ha, ha,” dedi Şair kurnazca.

“Bu da ne demek şimdi?”

“Dekan Taddeo geliyor. O iş bitmeden bir keçiye ihtiyaç duyulacaktır. Hiç kuşkunuz olmasın.” Kendi kendine çokbilmişçe güldü.

Başrahip öfkeyle sırtını döndü. “Bir an önce çıkmaya bak,” dedikten sonra diğer anlaşmazlığı çözmek üzere, andaçların depolandığı bodruma gitti.

14

172

Kubbeli bodrum katı, kuzeyden göçebe sızmalarının başladığı yüzyıllarda, Bayring aşireti önlerine çıkan bütün köyleri yağmalayıp yakarak ovaların büyük bir kısmını talan ettiği sırada kazılmıştı. Manastırın geçmişe ait küçük bilgi mirası olan andaçlar, bu paha biçilmez belgeleri hem göçebelerden, hem de ayrılıkçı mezheplerin göçebelerle savaşmak için kuruldukları halde gelişigüzel yağmaya ve hizip kışkırtıcılığına başlayan haçlılarından koruyabilmek amacıyla yeraltı odalarına örülen duvarların ardına saklanmıştı. Manastır-daki kitapların ne göçebelerin ne de San Pancratz Savaşçı Tarikatı'nın gözünde bir değeri vardı ama göçebeler onları sırf yok etmenin tadına varmak için mahveder ve savaşçı rahipler ise onları Anti-Papaları Vissarion'un teolojisi uyarınca "sapkın" buldukları için yakarlardı.

Karanlık çağ artık geçiyor gibiydi. Manastırlarda bin iki yüz yıl boyunca küçük bir bilgi ateşi hep canlı tutulmuştu; şimdi sıra aynı ateşin zihinlerde yakılmasına gelmişti. Uzun bir süre önce, son akıl çağı sırasında, kimi gururlu düşünürler sağlıklı bilginin yok edilemez olduğunu ileri sürmüşlerdi; fikirler sonsuz ve gerçek ölümsüzdü. Ama bu sadece en derin anlamda geçerli, diye düşündü başrahip, görünüşte ise hiç de doğru değil. Evet, dünyanın nesnel bir özü vardı: Tanrı'nın

ahlak üstü kelamı ve düzeni; ama bu İnsan'a değil Tanrı'ya ait bir özdü, ta ki belirli bir insan toplumunun zihninde, dilinde ve kültüründe öze insanca değerler katabilecek hiç de mükemmel olmayan bir enkarnasyon, karanlık bir yansıma bulununcaya dek. Çünkü İnsan bir ruha olduğu kadar bir kültüre de sahipti ama onun kültürü ölümsüz değildi ve bir ırkla ya da bir çağla birlikte ölebiliyordu ve o zaman özün insandaki yansımaları ve gerçeğin insan tarafından tasviri de geriliyor, gerçek ve öz sadece Doğa'nın nesnel düzeniyle Tanrı'nın tarifi olanaksız kelamında baki kalıyordu. Gerçek çarmıha gerilebilirdi ama çok geçmeden bir yeniden dirilmenin olması da mümkündü.

Andaçlar kadim sözcüklerle, kadim formüllerle, çok uzun bir süre önce, bambaşka bir toplum yok olup giderken ölmüş zihinlerden kalan yansımalarla doluydu. Çok azı hâlâ anlaşılabilirdi. Bir dua ilmühaberi göçebe bir kavmin şamanı için ne kadar anlamlıysa, belirli belgeler de ancak o kadar anlamlıydı. Bazıları ise derin bir özü işaret eden biçimsel bir güzellik taşıyordu, tıpkı bir tespihin bir göçebeye gerdanlık görünmesi gibi. Leibowitz Tarikatı'nın ilk kardeşleri çarmıha gerilmiş bir toplumun yüzünü tıpkı İsa'nınki gibi bir kumaş parçasıyla örtmek istemişlerdi; kumaşa eski bir görkemin izi çıkmıştı ama bu iz silikti, eksikti, anlaşılması çok zordu. Keşişler izi korumuşlardı ve şimdi eğer dünya isterse incelenmek ve yorumlanmak üzere bekliyordu. Andaçlar kadim bilimi ve yüksek bir uygarlık düzeyini kendi başlarına canlandıramaz, çünkü kültürü insanlar yaratır, küflü ciltler değil; ama kitaplar yardımcı olacaktır, diye umuyordu Dom Paulo. Kitaplar yönlendirecek ve yeniden evrilmekte olan bilimin ipuçlarını verecektir. Bu geçmişte de böyle olmuştu, tıpkı Saygıdeğer Boedullus'un *De Vestigiis Antecessarum Civitatum** adlı yapıtında belirttiği gibi.

* Eski Kentlerin Kalıntılarına Dair. -yhn

Bu kez, diye düşündü Dom Paulo, bütün dünya uyuklarken ateşi *kimin* canlı tuttuğunu onlara unutturmayacağız. Dönüp bakmak için durakladı; bir an için Şair'in keçisinin korkuyla melediğini duyar gibi olmuştu.

Yeraltı merdiveninden kargaşanın kaynağına doğru inerken bodrumdan gelen yaygara başka bir şey duymasını engelledi. Birileri taşa çelik çiviler çakıyordu. Ter kokusu eski kitapların kokusuna karışmıştı. Kütüphane hiç de akademik görünmeyen hummalı bir faaliyetle dolmuştu. Çömezler ellerinde aletlerle koştu. Çömezler gruplar halinde toplanıp zemin planlarını gözden geçirdi. Çömezler masaları bir yana çekti ve oraya eğreti bir makine yerleştirdi. Kandil ışığında kargaşa. Kütüphane sorumlusu ve Andaçlar Dekanı Armbruster Kardeş, kollarını göğsünde sımsıkı kavuşturmuş halde ve yüzünde ciddi bir ifadeyle, olan biteni kitap raflarının arasındaki bir odacıktan seyrediyordu. Dom Paulo gözlerini onun suçlayıcı bakışlarından kaçırdı.

174

Kornhoer Kardeş silinmek bilmeyen hevesli bir sırıtmayla yaklaştı. "Eee, Peder Başrahip, birazdan bugüne dek hiç kimsenin görmediği bir ışığa sahip olacağız."

"Sanki biraz gösterişe kaçılmış gibi, Kardeş," diye yanıtladı Paulo.

"Gösteriş mi, Domne? Öğrendiklerimizi yararlı hale getirmeye gösteriş mi diyorsunuz?"

"Ziyaretimize gelen belirli bir akademisyeni etkilemek için acele edilmesini kastetmiştim. Ama boşverin bunları. Hele şu mühendisin sihrini bir görelim."

Eğreti duran makineye doğru yürüdüler. Makine başrahibe işe yarar bir nesneymiş izlenimi vermiyordu, mahkumlara işkence edilmesinde kullanılanlar dışında tabii. Mil görevi gören bir dingil, bel yüksekliğindeki bir turnikeye kemerler ve palangalarla asılmıştı. Dingilin üzerine birkaç santimetre ara ile dört adet araba tekerleği yerleştirilmişti. Tekerleklerin

kalın demirine yivler açılmıştı ve her yiv Sanly Bowitts köyündeki nalbandın bozuk paralardan çektiği kuş yuvası misali bakır telleri tutuyordu. Dom Paulo demir tekerleklerin havada serbest dönmelerinin beklendiğini fark etti, çünkü hiçbir yüzeyle temas etmiyorlardı. Yine de, hemen yanlarına ama dokunmayacak biçimde, fren balatasına benzer demir bloklar konulmuştu. Bu bloklar da bakır tellerle sayılamayacak kadar çok sarılmıştı... “Bobin” diyordu Kornhoer onlara. Dom Paulo başını ciddiyetle salladı.

Kornhoer, gururla, “Yüz yıl önce matbaayı getirdiğimizden beri manastırdaki en büyük fiziksel ilerleme olacak,” demek cesaretini gösterdi.

Dom Paulo, “Çalışacak mı acaba?” diye merak etti.

“Bir ay kadar daha üzerinde uğraşmamız gerekecek, Efendimiz.”

Bundan çok daha fazlasını riske sokuyorsun, diye düşündü rahip ama hiçbir şey demedi. Tuhaf tertibata gözlerini kısarak baktı ve, “Işık neresinden çıkacak?” diye sordu.

175

Keşiş güldü. “Ah, bunun için özel bir lambamız var. Sizin burada gördüğünüz sadece bir “dinamo”. Lambayı yakacak olan elektrik özünü üretir.”

Dom Paulo dinamonun işgal ettiği yerin büyüklüğünü esefle düşündü. “Şu öz,” diye mırıldandı, “iç yağından elde edilemez miydi acaba?”

“Hayır, hayır... Yani elektrik özü deyince... Açıklamamı ister misiniz?”

“Açıklama iyisi mi. Doğal bilimlere hiç istidadım yok. O işi genç dimağlara bırakıyorum.” Aceleyle geçmeye çalışan iki marangozun taşıdığı kerestenin beynini patlatmaması için kendini geriye attı. “Söylesene bana,” dedi, “eğer Leibowitzyen dönemden kalma yazıları çalışarak bu nesneyi inşa etmeyi öğrenebiliyorsan, bizden öncekiler bu işe niçin kalkışmadılar dersin?”

Keşif bir an için sessiz kaldı. “Bunu açıklaması kolay değil,” dedi sonunda. “Aslında, bugüne dek gelebilen belgelerde, bir dinamonun imaliyle ilgili doğrudan bir bilgi mevcut değil. Daha çok, bu bilginin ayrı ayrı birçok yazıda gizlenmiş olduğunu söyleyebiliriz. Kısmen gizlenmiş, tabii. Tümdengelimle çıkarılması gerekiyor. Ama onu elde etmek için belirli bazı kuramlara da sahip olmak zorundasınız; bizden öncekilerin sahip olmadığı kuramsal bilgilere...”

“Yani biz sahip miyiz?”

“Eee, evet... Şimdi aramızda Dekan Taddeo gibi...” –bu ismi telaffuz ederken duraklamış ve sesine derin bir saygı gelmişti– “... kişiler olduğuna göre...”

Başrahip, “Cümleleri bitirmiş miydin?” diye sordu ekşi ekşi.

“Yani, yakın zamana dek, çok az düşünür fizikteki yeni kuramlar için kafa yormuştu. Aslında, bize çalışmamız için gereken aksiyomları veren de,” Dom Paulo saygın ses tonunu fark etti yine, “Dekan Taddeo’nun çalışmaları oldu. Örneğin Elektriksel Özün Akışkanlığı üzerine yazdığı makale ve Sakınım Kuramı...”

“Bu durumda emeğinin uygulamaya geçirilmesinden mutluluk duymalı. Ama şu lambanın nerede olduğunu sorabilir miyim? Umarım dinamodan daha büyük değildir.”

“İşte bu,” dedi keşif masanın üzerinden küçük bir cismi alarak. Lamba bir çift siyah çubuğu tutmaya yarayan bir kelepçeyle aradaki boşluğu ayarlayan bir kelebek vidadan ibarete benziyordu. “Bunlar karbonlar,” diye açıkladı Kornhoer. “Eskiler ona ‘ark lambası’ diyorlardı herhalde. Bir tip daha var ama onu imal edecek donanıma sahip değiliz.”

“Şaşılacak şey. Işık nereden geliyor?”

“Buradan.” Keşif karbon çubukların arasındaki boşluğu işaret etti. “Çok minik bir alev olmalı,” dedi başrahip.

“Ah ama çok parlak! Sanırım, yüz mumdan daha parlak.”

“Hayır!”

“Bunu etkileyici mi buluyorsunuz?”

“Abes buluyorum.” Başrahip, Kornhoer Kardeş’in kırıldığını fark edince aceleyle ekledi: “Nasıl olup da balmumu ve iç yağıyla bunca vakit harcadığımızı yani.”

Keşiş mahcup bir biçimde itiraf etti: “Eskilerin onları kandil yerine mihraplarında kullanıp kullanmadıklarını hep merak etmişimdir.”

“Hayır,” dedi başrahip. “Kesinlikle *hayır*. Sana bu kadarını söyleyebilirim. Lütfen bu fikri derhal unut ve bir daha da aklına bile getirme.”

“Evet, Peder Başrahip.”

“Şimdi... Bu nesneyi nereye takacaksın?”

“Eh...” Kornhoer Kardeş sustu ve kasvetli bodruma karar vermeye çalışarak bakındı. “Hiç düşünmemiştim. Sanırım Dekan Taddeo’nun çalışacağı...” (Niçin onu her ağzına alışında duraklıyor, diye öfkeyle düşündü Dom Paulo.) “... şu masanın yakınına olmalı.”

177

Başrahip, “Bunu bir de Armbruster Kardeş’e danışsak iyi olur,” diye karar verdi ve keşişin ani sıkıntısını fark edince ekledi: “Bir sorun mu var? Yoksa Armbruster’la sen...”

Kornhoer özür diler tarzda yüzünü buruşturdu. “Gerçekten de, Peder Başrahip, onun karşısında bir kez bile öfkeli davranmadım. Ah, münakaşa ettik etmesine, ama...” Omuz silkti. “Hiçbir şeyin yerinin değiştirilmemesini istiyor. Habire büyüden ve bunun gibi şeylerden bahsediyor. Onunla mantık sınırları içinde anlaşabilmek kolay değil. Loş ışıktaki okumaktan gözleri yarı körleşmiş ama hâlâ şeytan işi yaptığımızdan dem vuruyor. Ne diyeceğimi bilemiyorum.”

Salonu geçip Armbruster Kardeş’in olan biteni somurtarak seyretmekte olduğu bölmeye doğru yürürlerken Dom Paulo kaşlarını hafifçe çatmıştı.

Onların yaklaştığını gören kütüphaneci, “Eh, sonunda

muradınıza erdiniz,” dedi Kornhoer’a. “Mekanik bir kütüphane sorumlusunu ne zaman yerleştireceksiniz, Kardeş?”

Mucit, “Bir zamanlar bu tür şeylerin olduğuna dair işaretlere sahibiz, Kardeş,” diye homurdandı. “*Machina Analytica*’daki tariflerden de görebileceğiniz üzere...”

Başrahip, “Yeter, yeter,” diye araya girdi. Sonra kütüphaneciye döndü: “Dekan Taddeo’nun çalışabileceği bir yere ihtiyacı olacak. Ne önerirsiniz?”

Armbruster başparmağıyla Doğal Bilimler bölmesini gösterdi. “Herkes gibi o da oradaki rahlede çalışsın.”

Kornhoer, alelacele, “Ona burada, salonun açıklığında bir çalışma masası düzenlemeye ne dersiniz, Peder Başrahip?” diye bir karşı teklifte bulundu.

“Çalışma masasının yanı sıra bir abaküse, bir duvar panosuna ve bir de çizim tahtasına ihtiyacı olacak. Paravanlarla geçici bir oda oluşturabiliriz.”

178 “Bizim Leibowitziyen kaynakçalarımızla en eski kayıtlarımızı da isteyebileceğini düşünmüştüm,” dedi kütüphaneci kuşkuyla.

“İsteyecek.”

“Bu durumda, eğer salonun orta yerine yerleştirirseniz, ortalıkta sürekli olarak gidip gelmesi gerekecektir. Ender bulunan ciltler zincirlenmiş durumda ve zincirleri de o kadar uzun değil.”

“Bu hiç sorun değil,” dedi mucit. “Zincirleri çıkarın. Zaten aptalca görünüyorlar. Ayrılıkçı mezhepler ya tamamen silindiler ya da yerel kaldılar. Pancratzian Savaşçı Tarikatı’nı yüz senedir ne gören var ne de duyan.”

Armbruster öfkeden kıpkırmızı kesildi. “Yok artık, o kadar da değil,” diye kesip attı. “Zincirler kalıyor.”

“İyi ama neden?”

“Şimdi derdimiz kitap yakanlar değil. Derdimiz köylüler. Zincirler kalıyor.”

Kornhoer başrahibe döndü ve kollarını iki yana açtı. “Görüyor musunuz, Efendimiz?”

“Haklı,” dedi Dom Paulo. “Köy şu sıralarda fazlaca çalkantılı. Unutmayın, köy encümeni okulumuzu kamulaştırdı. Şimdi bir de köy kütüphaneleri var ve bizden raflarını doldurmamızı isteyebilirler. Tercihen az bulunan kitaplarla, tabii. Sırf bununla da kalmıyor, geçen yıl hırsızlarla başımız derde girdi. Armbruster Kardeş haklı. Zincirler yerli yerinde kalacak.”

Kornhoer, “Pekâlâ,” diye içini çekti. “Demek ki yan bölmede çalışacak.”

“Şimdi... Şu senin eşi görülmemiş lambanı nereye asıyoruz?”

Keşişler bölmeye doğru baktılar. Cepheleri salonun merkezine bakan ve büyüklükleri ilgili konuya göre ayarlanmış benzer on dört odacıktan biriydi. Her bölmenin kendi kemerli girişi vardı ve her kemerin kilit taşına çakılmış demir bir kancadan aşağı ağır bir haç sarkıyordu.

179

“Eh, eğer bölmede çalışacaksa,” dedi Kornhoer, “haçı indirip geçici olarak içeri asmamız gerekecek. Başka yolu...”

“Kafir!” diye tısladı kütüphaneci dişlerinin arasından. “Putperest! Melun!” Armbruster titreyen ellerini göğsüne kaldırdı. “Tanrı yardımcım olsun, onu şu ellerimle parçalayacağım! Nerede duracak bu adam? Götürün şunu, götürün!” Elleri titremeye devam ederken onlara sırtını döndü.

Mucidin teklifi karşısında Dom Paulo yüzünü sadece hafifçe buruşturmuştu ama şimdi Armbruster Kardeş’in sırtına kaşlarını çatarak baktı. Armbruster’ın doğasına hiç yakışmayacak biçimde sahte bir tevazu göstermesini zaten beklemiyordu ama yaşlı keşişin huysuzluğu daha da berbat bir hale gelmişti.

“Armbruster Kardeş, lütfen yüzünüzü bize dönünüz.”

Kütüphaneci döndü.

“Şimdi ellerinizi indiriniz ve konuşurken daha...”

“Ama Peder Başrahip, ne dediğini...”

“Armbruster Kardeş, lütfen ayaklı merdiveni alınız ve şu haçı indiriniz.”

Kütüphanecinin yüzünün kanı çekilmişti. Dili tutulmuş halde Dom Paulo’ya bakakaldı.

“Burası bir kilise *değil*,” dedi başrahip. “Sembollerin yerleştirilmesi tercihe bağlıdır. Şu an için, haçı bir zahmet indireceksiniz. Görüldüğü kadarıyla lambaya uygun yegane yer bu. Daha sonra yine değiştiririz. Şimdi bütün bunların kütüphanenizin düzenini bozduğunu görebiliyorum, belki sindirim sisteminizi de ama bunun ilerlemeye hizmet edeceğini umuyoruz. Eğer değilse, o zaman...”

“İlerleme uğruna Tanrımıza çekil kenara diyorsunuz!”

“Armbruster Kardeş!”

“Oldu olacak şu cadı ışığını niçin Tanrımızın boynuna asmıyoruz?”

180

Başrahibin yüzü ifadesizleşti. “Sizi itaat etmeye *zorlamıyorum*, Kardeş. Gece ayininden sonra beni çalışma odamda görünüz.”

Kütüphanecinin süngüsü düşmüştü. “Gidip merdiveni alayım, Peder Başrahip,” diye fısıldadıktan sonra sarsak adımlarla uzaklaştı.

Dom Paulo giriş kapısının üzerindeki büyük haça gerili İsa’ya baktı. Senin açısından bir sorun var mı, diye geçirdi içinden.

Göğsüne bir şey düğümlenmişti. Bu düğümün bedelini daha sonra alacağını biliyordu. Sıkıntısını kimse fark etmeden önce bodrumdan çıktı. Bu günlerde bu kadar basit bir tatsızlığın bile onu ne kadar etkilediğinin görülmesi hiç de uygun kaçmazdı.

Makinenin kurulması ertesi gün tamamlanmıştı ama Dom Paulo ilk deneme boyunca çalışma odasından dışarı çıkmadı.

Armbruster Kardeş'i iki kez özel olarak, bir kez de ilahilerin okunmasından sonra açıkça uyarmak zorunda kalmıştı. Yine de kendini Kornhoer'e oranla kütüphanecinin tavrına daha yakın hissediyordu. Koltuğuna yığılmış vaziyette oturdu ve ilk denemenin başarılı olup olmadığını pek de umursamadan bodrumdan gelecek haberleri beklemeye başladı. Bir elini cüppesinin göğsüne sokmuştu. Midesini sanki korkmuş bir çocuğu teskin etmeye çalışıyormuşçasına okşuyordu.

Yine bir sancı girmişti içine. Ne zaman tatsız bir durumla karşılaşma olasılığı doğsa bir sancı gelir ve bazen tatsızlık boy ölçüşebileceği tarzda açığa çıktığında yine kendiliğinden giderdi. Ama gitmemişti bu kez.

Uyarılıyordu aslında; bunun bilincindeydi. Uyarı ister bir melekten, ister bir iblisten, isterse kendi vicdanından geliyor olsun, ona kendine ve henüz yüzleşmediği bir gerçekliğe karşı hazır olmasını söylüyordu.

Sessizce geçirdi ve Aziz Leibowitz'in çalışma odasının bir köşesindeki türbemsı girintide duran heykeline yine sessizce *Pardon* derken, Şimdi ne olacak? diye geçirdi aklından.

Aziz Leibowitz'in burnuna bir sinek tırmanıyordu. Azizin gözleri sanki şaşılasmış, sineğe bakıyor ve başrahipten onu kovalamasını ısrarla istiyor gibiydi. Başrahip yirmi altıncı yüzyıla ait bu ahşap oymadan hoşlanır olmuştu; oymanın yüzünde böylesine kutsal bir suret için olağandışı sayılabilecek tuhaf bir gülümseme vardı. Gülümseyen dudakların bir ucu aşağı bükülmüştü; gözlerinin çevresi gülümseme kırışıklıklarıyla dolu olsa da kaşlar belli belirsiz çatılmışçasına inikti. Bir omzuna atmış olduğu cellat kemendi yüzünden azizin ifadesi sıklıkla kafa karıştırıyordu. Bu belki de tahtadaki düzensizliklerden kaynaklanıyordu; oymacı böyle bir tahtada mümkün olmayan incelikleri yakalayayım derken ifadede çarpıklıklara yol açmıştı. Dom Paulo oyma işlemine geçilmeden önce ve ağaç henüz canlıyken biçim verilmeye

başlanıp başlanmadığını bilmiyordu. O dönemin usta ve sabırlı oymacıları bazen bir meşe ya da sedir ağacı fidanıyla çalışmaya başlar ve yıllar boyunca titizlikle budayarak, bükerek ve dalları uygun tarzda bağlayarak ağacın oyma işlemi için kesilmeden önce, kaldırılmış ya da kavuşturulmuş kollarıyla, istenilen figüre kabaca benzemesini sağlarlardı. Sonuçta elde edilen yontu, ağacın doğal dokusuna uygun biçimde çalışılacağından, çatlamaya ya da kırılmaya karşı olağanüstü dayanıklı olurdu.

Dom Paulo tahta Leibowitz'in selefi olan başrahiplere de birkaç yüzyıl boyunca dayanabilmiş olmasına sıklıkla hayret ederdi... Ederdi çünkü azizin gerçekten de çok tuhaf bir gülümsemesi vardı. O küçük sırıtiş bir gün senin sonun olacak, diye uyardı sureti. Tamam, azizler cennette gülüşüyorlardı mutlaka; ilmühaberlerde bizzat Tanrı'nın kıkır kıkır güleceğinden söz ediliyordu ama Başrahip Malmeddy –Tanrı taksiratını affetsin– bunu hiç de münasip bulmamış olmalıydı. Asık suratlı eşek. Merak ediyorum, ona nasıl tahammül edebildin? Bazıları için yeterince sofu bir görünüşün yok. Şu gülümseme... Böyle gülümseyen başka kimi tanıyorum? Sevmiyor da değilim, *ama...* Bir gün bu koltukta başka bir suratsız daha oturacak. *Cave canem.** Seni alçı bir Leibowitz ile değiştirecek. Azap içindeki biriyle. Sineklerle şaşı gözle bakmayan biriyle. O zaman aşağıdaki depoda tahta kurtlarına teslim edileceksin. Kilise'nin yavaş eleyen sanat anlayışına dayanabilmek için fazilet sahibi cahilleri memnun edecek bir dış görünüşe sahip olman gerek ve arif olanları memnun edebilecek bir de derinliğe. Eleme nin arada bir hızlandığı da olmuyor değil; bazen yeni bir başrahip odaları gözden geçiriyor ve, "Bu çöpler buradan gitmeli," diye mırıldanıyor. Elek genellikle göze hoş gelen ıvır zıvırla dolu oluyor. Eski ıvır zıvır elendiğinde yenileri

* Dikkat köpek var. -yhn

ekleniyor. Ama bir de *elenmeyenler* var ki altın değerinde ve kalıcı oluyorlar. Eğer bir kilise beş yüzyıl boyunca rahiplerin zevksizliğine dayanmak zorunda kalmışsa, arada sırada görülen güzel şeyler de değersizlerin arasından sıyrılarak birikmiş ve orasını huşu uyandıracak görkemde bir yer haline getirmiştir.

Başrahip akbaba tüylerinden yapılmış bir yelpazeyle ferahlamaya çalıştı ama esinti serinlik vermiyordu. Kavrulmuş çölden kopup gelen fırın gibi bir hava pencereden içeri doluyor ve midesinde kıpırdayıp duran iblisin yarattığı rahatsızlığa katkıda bulunuyordu. Güneşin delirttiği çingiraklı yılanlarla dağların üzerinde somurtan fırtınalardan, kuduz köpeklerle taşmak üzere olan öfkelerden haber veren bir sıcağı bu. Sancısını daha da beter bir hale getiriyordu.

“Lütfen?” diye mırıldandı azize, daha serin bir havayı, daha kıvrak zekâları ve daha açık seçik bir önseziyi kastederek. Belki bunu yapan yediğim şu peynirdi, diye geçirdi aklından. Hem yapış yapış olmuştu bu mevsimde, hem de yeşil. Kendime dikkat etmem gerek ve de hazmı daha kolay bir diyet bulmam.

183

Ama hayır, işte yine başladı. Kabul et, Paulo: Bunu yapan midenin yedikleri değil, beyninin yedikleri. Oradaki bir şey bir türlü hazmedilmiyor.

“Ama ne?”

Tahta azizin ona verilecek hazır bir yanıtı yoktu. Bazen beyni kesik kesik çalışıyordu. Sancısı tuttuğunda ve tüm dünyanın ağırlığı omuzlarına çöktüğünde böyle olması daha iyiydi. Dünyanın ağırlığı ne kadardı? O tartar ama tartılmazdı. Terazisi hileli olurdu bazen. Bir kefeye yaşamı ve emeği koyardı, diğerine ise altını ve gümüşü. Bunlar *hiçbir zaman* denkleştirilemezdi. Ama o durmaksızın ve acımasızca devam ederdi tartmaya. Bir kefeye yığınla yaşam koyardı, diğerine ise arada bir azıcık altın. Gözleri bağlı bir kral gelirdi atıyla

çölden ve bir dizi hileli teraziyle zar getirirdi. Bayraklarında ise şöyle yazardı: *Vexilla regis...**

"Hayır!" dedi başrahip boğuk bir sesle, bu hayali silerek.

Ama tabii ki! diye ısrar etti sanki azizin tahta gülümsemesi.

Dom Paulo hafifçe ürpererek bakışlarını azizden kaçırdı. Bazen suretin ona gülmekte olduğunu hissedirdi. Cennette bize gülüyorlar mı? diye merak etti. Yorklu Azize Maisie -onu unutma, ihtiyar- gülmekten katılarak ölmüştü. Ama o farklıydı. Kendi haline gülerek ölmüştü. Hayır, o kadar da farklı sayılmazdı aslında. *Aman!* Yine o sessiz buruntu. Salıya Azize Maisie yortusu vardı. Ayin sırasında koro her *Alleluia*'da hürmetle gülecekti. "*Alleluia ha ha! Alleluia ho ho!*"

"*Sancta Maisie, interride pro me.*"**

184

Kral hileli teraziyi almış eline bodruma, kitap tartmaya geliyordu. Ne kadar "hileli", Paulo? Ayrıca biriktirdiğin belgelerin hilesiz olduğu fikrini de nereden çıkardın? Hünnerli ve saygıdeğer Boedullus bile onların en az yarısının çakma olduklarını söylememiş miydi? Ölü bir uygarlıktan kalma paha biçilmez eserler var olmasına vardı ama bunların ne kadarı, kırk nesil boyunca, karanlık yüzyılların üzerlerine büyükleri tarafından anlaşılmaz bir görev yüklenen kara cahil çocuklarınca, diğer yetişkinlere iletmek üzere ezberlenip zeytin dalları ve perilerle süslenerek içinden çıkılmaz bir hale sokulmuştu?

Onun çok tehlikeli toprakları aşarak Texarkana'dan buraya gelmesine neden oldum. Şimdiyse elimizdekilerin aslında beş para etmediklerinin ortaya çıkmasından korkuyorum, hepsi bu.

Ama hayır, hepsi bu değildi. Gülümseyen azize bir göz

* Kralın Sancağı. -yhn

** Azize Maisie benim için gül. -yhn

attı yine. Yine: *Vexilla regis inferni prodeunt...** Cehennem Kralı'nın bayrakları en öndeydi, kadim bir komediden sapık bir satır fısıldadılar. Satır geldi ve istenmeyen bir melodi gibi musallat oldu beynine.

Yumruk daha da sıkıldı. Yelpazeyi bıraktı ve kenetlenmiş dişlerinin arasından solumaya çalıştı. Azize tekrar bakmaktan sakındı. İnsafsız iblis bedeninin tam orta yerine kızgın bir darbe vurdu. Masanın üzerine eğildi. Bu sefer içinde kızgın bir tel kopmuştu sanki. Nefesi masanın üzerini ince bir tül gibi kaplayan çöl tozunu kısmen temizlemişti. Tozun boğucu bir kokusu vardı. Oda pembe bir renk almıştı, siyah güveler uçuşuyordu. Geçirmemeliyim, belki kopan bir şey olur diye korkuyorum... ama Kutsal Azizler ve Evliyalar, buna zorunluyum. Şu sancı... *Ergo sum*.** İsa Efendimiz, beni işit.

Geçirdi, ağzına tuzlu bir tat geldi, başı masanın üzerine düştü.

Efendimiz kadeh hemen şu dakikada mı kalkmalı yoksa biraz bekleyebilir miyim? Ama çarmıh beklemez. İbrahim'den önceden beridir ki beklemez. Pfardentrott'tan önceden beridir. Ona çakılır ve asılı kalırsın ve eğer düşecek olursan seni küreklerle ölümüne döverler, iyisi mi ihtiyar şu işi onurunla yap. Eğer onurunla geçirmeyi becerebilirsen, eğer halıyı berbat ettiğin için yeterince üzülürsen, seni Cennet'e alırlar... Özür dilemek zorunda hissediyordu kendini.

Uzunca bir süre bekledi. Güvelerden bazıları öldüler ve oda kızıl aydınlığını yitirerek pusa, kasvete büründü.

Eh, Paulo, iç kanamanı hemen mi geçireceksin, yoksa biraz oyalanacak mısın?

Pusun içini araştırdı ve azizin suretini buldu yine. O kadar hafif bir gülümsemeydi ki... Biraz hüznün vardı içinde, biraz anlayış ve belki bir şey daha. Celladına mı gülüyor? Ha-

* Cehennem Kralı'nın sancakları ortaya çıkıyor. -yhn

** Öyleyse varım. -yhn

yır, celladı için gülüyor. *Stultus Maximus*'a,* bizzat Şeytan'ın kendisine gülüyor. İlk kez bu kadar açık ve seçik olarak görüyordu. Son kadehte bir zafer kahkahası duyulabilirdi. *Haec commixtio...***

Uykusu gelmişti aniden; azizin sureti pusta kayboldu ama başrahip dermansızca gülümsemeye devam etti.

Yardımcısı Peder Gault onu akşam ayininden hemen önce, masasının üzerine yıkılmış halde buldu. Dişlerinin arasından kan görünüyordu. Genç rahip derhal nabzını yokladı. Dom Paulo o anda kendine geldi. Koltuğunda doğruldu ve sanki bir düşteymişçesine konuşmaya başladı: "Bak sana ne diyorum, bu tam bir maskaralık! Kesinlikle aptalca! Bundan daha saçma bir şey olamaz!"

"Saçma olan nedir, Domne?"

Başrahip başını salladı, gözlerini kırptırdı. "Ne?"

"Gidip hemen Andrew Kardeş'i çağırayım."

"Ha? İşte saçma olan budur! Gel buraya. Ne istemiştin?"

"Hiçbir şey, Peder Başrahip. Andrew Kardeş'i bulur bulmaz geri..."

"Ah, geç şimdi doktoru! Buraya gezmeye gelmedin. Kapım kapalıydı. Yine kapat, otur ve ne istediğini söyle."

"Deneme başarılı oldu. Kornhoer Kardeş'in lambasını kastediyorum."

"Pekâlâ, şunu bir duyalım bakalım. Otur, konuşmaya başla ve bana *heeeepsini* anlat." Cüppesini düzeltti ve bir bez parçasıyla ağzını sildi. Başı hâlâ dönüyordu ama midesindeki yumruk çözülmüştü. Yardımcısının denemeye ilgili anlattıkları umurunda bile değildi ama olabildiğince ilgili görünmeye çalıştı. Düşünebilecek kadar toparlanıncaya dek onu burada tutmam gerek. Doktora gitmesine izin veremem,

* En büyük ahmak. -yhn

** Bu karışım. -yhn

henüz değil! Haber derhal yayılacaktır: *İhtiyarın işi bitti!* İşimin bitmesi için zamanın uygun olup olmadığına ben karar veririm.

15

Hongan Os özünde adil ve merhametli bir adamdı. Savaşçılarından bir grubun Lareda tutsaklarıyla eğlenmekte olduklarını gördüğünde seyretmek üzere durmuştu; ama Laredalılardan üçünü atların arasına bileklerinden bağlayıp atları deli gibi koşacak şekilde kırbaçladıklarında Hongan Os müdahale etmeye karar verdi. Savaşçıların tam o noktada derhal kırbaç cezasına çarptırılmalarını emretti, çünkü Hongan Os –Çılgın Ayı– merhametli bir şefti. Atlara kötü davranılmasına göz yumamazdı.

“Tutsakları öldürmek kadınların işidir,” diye homurdandı kırbaçlanan suçlulara. “Karı damgası yemek istemiyorsanız kendinize çeki düzen verin ve yeni aya kadar da kampı terk edin, çünkü on iki gün sürgün cezasına çarptırıldınız.” Adamların itiraz iniltilerine karşı ekledi: “Ya atlar içlerinden birini kampa sürükleyseydi? Otyiyen şefçikler bizim konuklarımızdır ve kan görmekten nasıl korktukları hepimizin malumudur. Özellikle de kendi türlerinin kanından. Dikkat edin biraz.”

“Ama *bunlar* güneyden gelme otyiyenler,” diye karşı çıktı savaşçılardan birisi, parçalanmış tutsakları işaret ederek. “Bizim konuklarımız ise doğulu otyiyenler. Biz gerçek insanlarla doğulular güneye karşı savaşmak üzere anlaşmadık mı?”

Çılgın Ayı, “Eğer bundan bir daha bahsedersen dilin kesilecek ve köpeklerle yedirilecektir!” diye uyardı. “Bu tür şeyleri duyduğunu bile unut.”

“Otyiyenler bizim aramızda günlerce kalacaklar mı, ey Güçlünün Oğlu?”

“Ekerbiçerlerin ne planladıklarını kim bilebilir?” diye bozuk çaldı Çılgın Ayı. “Onların fikirleri bizimkilere uymaz. İçlerinden bir kısmının buradan ayrılıp Çorak Topraklar’a, otyiyen rahiplerin, kara cüppelilerin yanına gideceğini söylüyorlar. Diğerleri ise burada kalıp konuşacaklarmış... Ama sen duyasın diye değil. Şimdi git ve on iki gün boyunca utan.”

Bakışlarının ağırlığı altında ezilmeden sıvışabilmeleri için onlara sırtını döndü. Son sıralarda disiplin gevşemeye başlamıştı. Aşiretlerde huzursuzluk vardı. Texarkana’dan gelen bir elçiyle el sıkıştıkları ve bir şamanın ikisinden de saç telleri ve tırnaklar kesip karşılıklı edilebilecek ihanetlere karşı bir iyi niyet bebeği yaptığı ova insanları arasında duyulmuştu. Bir anlaşmanın yapıldığı biliniyordu ve insanlarla otyiyenler arasında anlaşma olması aşiretler açısından bir utanç kaynağıydı. Çılgın Ayı genç savaşçıların küçümseyici bakışlarının farkındaydı ama doğru zaman gelinceye dek onlara açıklayacak bir şey yoktu.

189

Çılgın Ayı’nın kendisi ise her türlü makul fikre açıktı, bir köpekten gelse bile. Otyiyenler nadir olarak hayırlı bir şey düşünürlerdi ama gizliliğin değerini bilen ve ulu orta böbürlenmekten kaçınan doğulu otyiyen kralının iletilerinden etkilenmeden edememişti. Laredalılar aşiretlerin Hannegan tarafından silahlandırıldığını öğrenirlerse planın başarısızlığa uğraması kesindi. Çılgın Ayı bu konu üzerinde kara kara düşünmüştü; aslında hiç hoşlanmıyordu... Ne yapmak niyetinde olduğunu düşmana açıkça söylemek çok daha tatmin edici ve yiğitçeydi; ama, yine de, üzerinde ne kadar kafa yorarsa hikmetini de o kadar çok görüyordu. Otyiyenlerin

kralı ya hödüğün tekiydi ya da neredeyse bir insan kadar akla sahipti: Çılgın Ayı bunlardan hangisinin doğru olduğuna henüz karar vermemişti ama düşüncesinin bile bilgece olduğu kanaatine varmıştı. Asıl olan gizlilikti, o an için kadınca görünse bile. Eğer Çılgın Ayı'nın halkı onlara gelen silahların sınır yağmalarından elde edilen ganimetler değil de Hannegan'ın armağanı olduğunu bilseler Laredo'nun da bu gizli planı tutsaklardan öğrenme olasılığı ortaya çıkacaktı. Dolayısıyla aşiretlerin doğulu çiftçilerle barış görüşmeleri yapılması konusunda homurdanmalarına izin vermek gerekiyordu.

Ama görüşmelerin konusu barış değildi. Görüşmeler iyi gidiyordu ve ortada ganimet kokusu vardı.

Birkaç hafta önce bizzat Çılgın Ayı bir grup savaşçıyla birlikte doğuya bir akın yapmış ve yüz baş at, dört düzine uzun namlulu tüfek, birkaç varil kara barut, bol mermi ve bir esirle dönmüştü. Ama bu cephanenin oraya Hannegan tarafından yerleştirildiğini ve esirin de ilerideki olası bir savaşta Çılgın Ayı'yı Lareda taktikleri hakkında uyaracak olan Texarkanalı bir süvari subayı olduğunu akına katılan savaşçılar bile bilmiyordu. Bütün otyiyenler utanmak bilmeyen zihinlere sahiptiler ama süvari subayı güneyli otyiyenlerin zihinlerini deşebilirdi. Hongan Os'unkine ulaşması ise mümkün değildi.

Çılgın Ayı iyi bir pazarlıkçı olarak kendisiyle ne kadar gurur duysa yeriydi. Texarkana ile savaşmamak ve doğu sınırından sığır çalmamak dışında hiçbir taahhütte bulunmamıştı ama tabii sadece Hannegan onu silah ve cephaneyle donattığı sürece. Laredo'ya karşı savaşmak için yapılan bu anlaşma dile getirilmese de sadece ateş vadeliyordu ama Çılgın Ayı'nın doğal eğilimleriyle de birebir örtüşüyordu ve resmi bir pakt yapmaya hiç gerek yoktu. Düşmanlarından biriyle ittifak yaparak hasımlarını sırayla halletme imkânına kavu-

şuyordu ve önceki yüzyılda çiftçilerin ele geçirdiği otlakları zamanla geri alabilirdi.

Aşiretlerin reisi kampa vardığında hava kararmış ve ovaların üzerine soğuk çökmüştü. Meraklı çocuk gözleri çevredeki gölgelerden ve çadırların altından onları gözetlerken, doğudan gelen konuklar aşiretten üç yaşlıyla beraber battaniyelerine sarınarak ateşin çevresine toplanmışlardı. Topu topu on iki yabancı vardı ama birlikte seyahat ettikleri halde birbirlerini pek de umursamayan iki kesin gruba ayrılmışlardı. Gruplardan birinin şefi kesinlikle zırdeliydi. Çılgın Ayı'nın deliliğe bir itirazı olmasa da (gerçekten de şamanlarına göre doğaüstü güçlerin en değerli olanıydı) çiftçilerin de deliliği bir önderde aranılan vasıflardan saydıklarını bilmiyordu. Ama bu adam vaktinin yarısını kurumuş bir dere yatağını eşelemekle, diğer yarısını ise küçük bir deftere esrarengiz bir şeyler karalamakla geçiriyordu. Besbelli ki bir büyücüydü ve büyük bir ihtimalle güvenilirmezdi.

191

Çılgın Ayı ateşin çevresindeki gruba katılmadan önce sadece resmi kurt postunu giyecek ve şamana totem simgesini alnına boyatacak kadar durdu.

Aşiretlerin reisi ateşin aydınlığına çıktığında yaşlı bir savaşçı, "Korkun!" diye bağırdı merasimle. "Korkun, çünkü Güçlü Olan çocuklarının arasında yürüyor. Eğin başınızı, ey aşiretler, çünkü onun adı Çılgın Ayı'dır... Hakkıyla alınmış bir isim bu, çünkü gençliğinde, kuzey topraklarında, gazaba gelen bir ayıyı silahı olmadan yenen ve çıplak elleriyle boğan oydu..."

Hongan Os bu methiyelere kulak asmadı ve ateş şurasına hizmet eden bir kocakarının sunduğu kan dolu tası kabul etti. Yeni boğazlanmış bir öküzün kanıydı ve hâlâ ılıktı. Bu kısa içki âlemini belirgin bir memnuniyetsizlikle izleyen doğuluları başıyla selamlamadan önce tası kafasına dikti.

"Ooooh!" dedi aşiretlerin şefi.

“Ooooh!” diye karşılık verdi üç yaşlı savaşçı, onlara katılmaya cüret edebilen bir otyiyenle birlikte. Diğerleri otyiyene bir an için tiksintiyle baktı.

Zirdeli olan arkadaşının hatasını kapatmaya çalıştı. “Söylesenize bana,” dedi kabile şefi oturduğunda. “Nasıl oluyor da sizin insanların hiç su içmiyor? Tanrılarınız mı karşı çıkıyor buna?”

“Tanrıların ne içtiğini kim bilebilir?” diye homurdandı Çılgın Ayı. “Derler ki su sığırlar ve çiftçiler, süt çocuklar ve kan da erkekler içinmiş. Başka türlü olabilir mi?”

Zirdeli olanın onuru kırılmamıştı. Kabile şefini kasvetli gözlerle bir an için inceledikten sonra arkadaşlarından birine döndü. “Şu ‘su sığırlar içindir’ lafı bunu açıklıyor,” dedi. “Buradaki hiç bitmeyen kuraklık. Çobanlık yapanlar azıcık suyu bile hayvanları için ayırır. Bunu dinsel bir yasakla da desteklediler mi diye merak ediyorum.”

192

Arkadaşı yüzünü buruşturdu ve Texarkana dilinde konuştu. “Su! Tanrı aşkına, *biz* niçin su içemiyoruz, Dekan Taddeo? Uyum sağlamanın da bir sınırı olmalı.” Kupkuru tükürdü. “Kanmış! Peh! İnsanın boğazına yapışıyor. Niçin bir yudum...”

“Buradan gittikten sonra!”

“Ama, Dekan...”

“Hayır,” diye kesip attı akademisyen; sonra aşiret üyelerinin onlara dik dik baktıklarını fark edince, Çılgın Ayı’ya yine ova diliyle hitap etti. “Arkadaşım halkınızın ne kadar sağlıklı ve yiğit görüldüğünden söz ediyordu,” dedi. “Bunun nedeni beslenme tarzınızda olmalı.”

Şef, “Ha!” diye bağırdıktan sonra yaşlı kadına neredeyse neşeyle seslendi. “Şu yabancıya bir kadeh kırmızı verin.”

Dekan Taddeo’nun arkadaşı irkildi ama hiçbir yorumda bulunmadı.

“Sizden bir ricam olacak, ey Şef,” dedi akademisyen. “Ya-

rın batıya olan yolculuğumuza devam edeceğiz. Eğer savaşçı-
larınız kafilemize eşlik ederlerse, bundan onur duyarız.”

“Neden?”

Dekan Taddeo durakladı. “Yani... rehberlik etmeleri...”
Durdu ve ansızın gülümsedi. “Hayır, size karşı açık olacağım.
Halkınızın içinden bazıları bizim buradaki varlığımızı tasvip
etmiyor. Bize karşı göstermiş olduğunuz konukseverlik her
ne kadar...”

Hongan Os kafasını arkaya attı ve bir kahkaha patlattı.
“Küçük aşiretlerden korkuyorlar,” dedi yaşlılara. “Benim ça-
dılararımdan çıkar çıkmaz pusuya düşürülmekten çekiniyor-
lar. Ot yiyor ve dövüşmekten tırsıyorlar.”

Akademisyenin yüzü hafifçe kızardı.

“Korkun olmasın, yabancı!” dedi aşiret şefi gülerek. “Size
gerçek erkekler eşlik edecek.”

Dekan Taddeo sahte bir minnettarlıkla başını eğdi.

“Söylesenize,” dedi Çılgın Ayı, “batıdaki Çorak
Topraklar’da aradığınız nedir? Tarla açmak için uygun yerler
mi? Bulamayacağınızı size söyleyebilirim. Birkaç kuyunun
çevresi dışında sığıra yedirilecek kadar bile ot bitmez.”

Konukları, “Yeni araziler aramıyoruz,” diye yanıtladı. “Biz
hepimiz çiftçi değiliz. Bizim aradığımız...” Durakladı. Aziz
Leibowitz Manastırı’na yapılan yolculuğun amacını göçe-
belerin dilinde açıklamak mümkün değildi. “... kadim büyü
usulleridir.”

Yaşlılardan biri, bir şaman, kulak kabartır gibi oldu. “Batı-
da kadim bir büyü mü? Orada bildiğim bir büyücü yok. Kara
cüppelileri kastetmiyorsanız, tabii.”

“Onları kastediyorum.”

“Peh! Onların bakmaya değer hangi büyüleri var ki? El-
çilerini yakalamak o kadar kolay ki işten bile değil... Gerçi
işkenceye iyi dayandıklarını da itiraf etmeliyim. Onlardan ne
büyüsü öğrenebilirsiniz?”

“Eh, kendi adıma size katılıyorum,” dedi Thon Taddeo. “Ama söylendiğine göre ikametgahlarından birinde çok güçlü bazı yazılara, eee, *sihirlere* sahiplermiş. Eğer bu doğruysa, demek ki kara cüppeliler onları kullanmayı besbelli ki bilmiyorlar ama biz kendimiz için daha farklı olacağını umut ediyoruz.”

“Kara cüppeliler sırlarını öğrenmenize izin verecekler mi?”

Dekan Taddeo gülümsedi. “Sanırım. Onları daha fazla saklayamazlar. Eğer mecbur kalırsak onları alabiliriz.”

Çılgın Ayı, “Bunlar cesur laflar,” diye dudak büktü. “Demek ki çiftçiler kendilerine benzeyenlere karşı daha cesur olabiliyor; *gerçek* insanlar arasında kuzuya dönseler bile.”

Göçebeden yeterince hakaret dinlediğine karar veren akademisyen erkenden çadırına çekildi.

194 Askerler başlaması kesin olan savaşı Hongan Os’la görüşmek üzere ateşin çevresinde kaldılar; ama savaş ne de olsa, Dekan Taddeo’nun derdi değildi. Cahil yeğeninin siyasal tutkuları onun karanlık bir dünyada bilimin ışığını tekrar yakma hevesinden çok uzaktı; o hükümdarın desteğinin, daha önce de birkaç kez olduğu gibi, işe yarayacağı durumlar dışında tabii.

16

Yaşlı münzevi tepenin yamacında durdu ve çölden doğru yaklaşmakta olan toz zerresine baktı. Ağzını bir şeyler çiğniyormuşçasına oynattı, mırıldandı ve rüzgârda sessizce güldü. Kurumuş cildi güneşin altında eski meşin rengini almış ve bir fırçayı andıran sakalı çene civarında sapsarı kesilmişti. Hasır bir şapka ile elde dokuma çuval bezi gibi bir peştamalı vardı; sandaletleri ve keçi derisinden su kırbası dışında üzerindeki yegane giysi de buydu.

195

Toz zerresini Sanly Bowitts köyüne girip mesanın önünden geçen patikaya çıkana dek izledi.

“Ah!” diye homurdandı gözleri yanmaya başlayınca. “*Onun* imparatorluğu büyüyecek ve *onun* barışı hiç bitmeyecek: Krallığının başında o oturacak.”

Aniden asasını kullanarak, taştan taşa sekerek ve çoğunlukla da kayarak sel çukurundan aşağı üç bacaklı bir kedi gibi indi. Hızlı inişinin kaldırdığı toz bulutu yükseldi ve rüzgârda dağıldı.

Mesanın eteğine vardığında tatlı bakla ağaçlarının altında gözden kayboldu ve oturup beklemeye başladı. Kısa bir süre sonra atlının rahat bir tırısla gelmekte olan nal seslerini duydu ve çalıların arasından gözetlemek için patikanın kıyısına doğru sinsice yaklaştı. Bodur at ince toz bir kefene bürün-

müş halde dönemeçte belirdi. Yaşlı münzevi patikaya koşup kollarını kaldırdı.

“*Olla allay!*” diye bağırdı ve atlı durduğunda fırlayıp dizginleri yakaladı. Eyerin üzerindeki adama kaşlarını çatarak endişeyle baktı.

Gözleri bir an için parıldadı. “Çünkü bize bir Çocuk doğdu ve bize bir Oğul verildi...” Ama sonra endişeli kaş çatış yerini hüzne bıraktı. “Bu O değil!” diye huzursuzca homurdandı gökyüzüne doğru.

Atlı pelerininin kukuletasını açmıştı ve katıla katıla gülüyordu. Yaşlı münzevi gözlerini kırıştırtarak bir an için öfkeyle baktı ona. Sonra tanıdı.

“Ah,” diye homurdandı. “Sen! Çoktan ölmüşsündür diyordum. Ne arıyorsun bu taraflarda?”

196 “Hazıryiyenini sana geri getirdim, Benjamin,” dedi Dom Paulo. Bir yuları çekiştirdi ve çivit başlı bir keçi bodur atın peşi sıra koşturdu. Münzeviyi görünce yulara asılıp meleme-ye başladı. “Seni de bir ziyaret edeyim dedim.”

“Hayvan Şair’e ait,” diye homurdandı ihtiyar. “Onu bir şans oyununda *hakkiyla* kazandı; utanmazca *hile yapmış* olsa da... Keçiyi ona götür ve izinle sana dünyevi sahtekarlıklara bulaşmaman konusunda bir nasihat vereyim. İyi günler.” Sel çukuruna doğru döndü.

“Bekle, Benjamin. Ya keçini alırsın ya da onu bir köylüye veririm. Manastırın içinde dolanmasına ve kilisede melemesine daha fazla izin veremem.”

Yaşlı münzevi, “O bir keçi değil,” diye tersledi. “O senin peygamberinin gördüğü hayvan ve o üzerine bir kadının binmesi için yaratılmış. Sana tavsiyem onu lanetleyip çöle salmandır. Yine de, toynağının yarık olduğunu ve geviş getirdiğini de fark etmiş olmalısın.” Yine uzaklaşmaya başladı.

Başrahibin yüzündeki gülümseme silindi. “Benjamin,

gerçekten de eski bir dosta merhaba demeden şu tepeye çıkacak mısınız?”

“Merhaba,” diye bağırdı Yaşlı Yahudi ve hiddetle tırmanmaya devam etti. Birkaç adım attıktan sonra durdu ve dönüp omzunun üzerinden baktı. “O kadar gücenmiş görünmene gerek yok,” dedi. “Zahmet edip buraya son kez geldiğinden beri beş yıl geçti, ‘eski dost’. Peh!”

Başrahip, “Demek buymuş!” diye mırıldandı. Atından indi ve Yaşlı Yahudi’nin peşinden koştu. “Benjamin, Benjamin, serbest olsaydım gelirdim.”

Münzevi durdu. “Pekâlâ, Paulo, şimdi burada olduğuna göre...”

Aniden gülmeye başladılar ve birbirlerine sarıldılar.

“Çok iyi, seni huysuz ihtiyar,” dedi münzevi.

“Ben mi huysuzum?”

“Eh, *ben de* asabileşmeye başladım. Şu son yüzyıl benim için epey can sıkıcıydı.”

“Duydum ki Büyük Perhiz için çöle gelen çömezlere taş atıyormuşsun. Bu doğru olabilir mi?” Münzeviye yapmacık bir sitemle baktı.

“Sadece küçük çakıllar.”

“Seni bayat kurabiye!”

“Hadi ama, Paulo. İçlerinden biri beni Leibowitz adlı eski bir akrabamla karıştırdı. Ona bir mesaj iletmek üzere gönderildiğimi sandı... Ya da en azından diğer haylazlar öyle sandılar. Bunun tekrarlanmasını istemediğim için arada bir onlara taş fırlattığım oluyor. Hah! O akrabamla bir daha karıştırılmayacağım, çünkü artık benim akrabam olmaktan vazgeçti.”

Rahip şaşırılmış görünüyordu. “Seni kiminle karıştırmıştı dedin? Aziz Leibowitz mi? Boşversene, Benjamin. Biraz fazla ileri gidiyorsun.”

Benjamin muzip bir edayla tekrarladı: “Beni Leibowitz

adlı eski bir akrabamla karıştırdılar, ben de onlara taş atıyorum.”

Dom Paulo gerçekten de şaşkına dönmüştü. “Aziz Leibowitz öleli neredeyse bin iki yüz yıl oluyor. Nasıl olur da...” Sustu ve gözlerini kısarak yaşlı münzeviye baktı. “Bak şimdi, Benjamin, yine laf cambazlığı yapmaya başlamayalım. Sen bin iki yüz yıl yaşama...”

“Saçmalık!” diye araya girdi Yaşlı Yahudi. “Bin iki yüz yıl önce olduğunu iddia etmedim. Sadece altı yüz yıl önceydi. Sizin Aziz’iniz öldükten çok sonra; işte bunun için bu kadar saçma. Tabii, çömezleriniz o günlerde daha sofuydu ve daha kolay aldanabiliyorlardı. Sanırım adı Francis’ti. Zavallı çocuk. Onu ben gömdüm. Mezarının yerini Yeni Roma’dakilere söyledim. Cenazesini bu sayede geri alabildin.”

198 Tatlı bakla ağaçlarının arasından su kuyusuna doğru atın ve keçinin önü sıra yürürlerken başrahip yaşlı adama şaşkınlıkla baktı. *Francis?* diye merak etti. Francis. Bu Utahlı Saygıdeğer Francis Gerard olabilir miydi? Anlatılanlara göre bir zamanlar bir hacı ona köydeki eski sığınığın yerini göstermişti... ama bu köy kurulmadan çok daha önce olmuştu. Evet, yaklaşık altı yüzyıl önceydi ve şimdi bu ihtiyar o hacıyla aynı kişi olduklarını mı iddia ediyordu? Benjamin’in manastırın tarihiyle ilgili böylesine öyküler uydurabilecek kadar bilgiyi nereden kaptığını bazen merak ederdi. Şair’dendi, belki de.

“Bu kariyerimin başlangıcındaydı, tabii ki,” diye devam etti Yaşlı Yahudi, “ve belki böyle bir hata hoş görülebilir.”

“Kariyerinin başlangıcı derken?”

“Amaçsızca gezerken.”

“Böylesine akla mantığa aykırı bir şeye inanmamı nasıl beklersin?”

“Hıh! Şair inanıyor.”

“Şaşmamalı! Şair, Saygıdeğer Francis’in bir azizle karşı-

laştığına mümkünü yok inanmazdı. Çünkü *bu* gerçekten de bir hurafe olurdu. Şair onun *seninle* karşılaştığına inanmayı tercih edecektir... Altı yüzyıl önce olsa bile. Çok açık, değil mi?"

Benjamin yüzünü ekşiterek güldü. Paulo onun ağaç kabuğundan delik deşik bir helkeyi kuyuya daldırışını, suyu kırbasına boşaltışını ve helkeyi bir kez daha daldırışını izledi. Su bulanıktı ve Yaşlı Yahudi'nin anıları gibi ne olduğu belirsiz kıpırtılarla doluydu. Yoksa *bulanıklaşan* kendi belleği miydi? Hepimizle oyun mu oynuyor? diye merak etti rahip. Methuselahtan bile yaşlı olduğuna dair sanrısının dışında, ihtiyar Benjamin Eleazar, kendi çarpık tarzında, aklı başında sayılırdı.

"İçer misin?" diye ikram etti münzevi, helkeyi uzatarak.

Başrahip içinden gelen bir ürpertiye bastırdı ama gücendirmemek için helkeyi kabul etti; bulanık sıvıyı bir yudumda bitirdi.

199

"Pek titiz sayılmazsın, değil mi?" dedi Benjamin, onu eleştirici bir bakışla izleyerek. "Ben ağzıma bile sürmem." Eliyle kırabaya vurdu. "Hayvanlar için."

Başrahip öğürmemeye çalıştı.

"Değişmişsin," dedi Benjamin onu hâlâ izleyerek. "Peynir gibi bembeyazsın ve yıpranmışsın."

"Hastaydım."

"Hasta da *görünüyorsun*. Kulübeme gel, eğer tırmanmayı gözün kesiyorsa."

"Beni dert etme. Önceki gün biraz rahatsızlandım ve doktorumuz bana dinlenmemi önerdi. Peh! Eğer önemli bir konuk bekliyor olmasaydık kulak asmazdım. Ama konuğumuz yolda, ben de dinleniyorum. Oldukça can sıkıcı."

Sel yatağından yukarı tırmanırlarken Benjamin ona dönüp sırtarak bir göz attı. Kırçıl kafasını salladı. "Çölde on beş kilometre at sürmeye dinlenmek mi diyorsun?"

“Benim için dinlenmektir. Kaldı ki seni görmeyi de istiyordum, Benjamin.

Yaşlı Yahudi, “Köylüler buna ne diyecek?” diye sordu alaycı bir sesle. “Barıştığımızı sanacaklar ve bu ikimizin de şöhretini lekeleyecek.”

“Şöhretlerimiz zaten pazarda beş para etmedi ki hiçbir zaman, öyle değil mi?”

“Doğru,” diye kabul etti Benjamin ama sonra esrarlı bir havayla ekledi: “Şimdilik.”

“Hâlâ bekliyor musun, Yaşlı Yahudi?”

“Tabii ki!” diye kesip attı münzevi.

Başrahip tırmanışı yorucu bulmaya başlamıştı. İki kez dinlenme molası verdiler. Ovanın tepesindeki düzlüğe ulaştıklarında başrahibin gözleri kararmaya başlamıştı ve sık sık münzeviye dayanarak destek bulmaya çalışıyordu. Göğsünde künt bir ateş yanıyor ve onu daha fazla yorulmaması için uyarıyordu ama daha önce hissettiği sancılardan eser yoktu.

200

Yabancıнын yaklaştığını gören bir mavi başlı mutant keçi sürüsü tatlı bakla ağaçlarının arasında dağıldı. Belirli bir su kaynağı olmasa da ovanın tepesi çevredeki araziye oranla tuhaf bir biçimde daha yeşil görünüyordu.

“Bu taraftan, Paulo. Malikaneme gidelim.”

Yaşlı Yahudi'nin kulübesi taşlarının arasında rüzgârın rahatlıkla uğuldayabileceği büyüklükte yarıkları olan duvarlarıyla penceresiz tek göz odadan ibaretti. Çoğu eğri büğrü direklerin tuttuğu çalı çırpı ve keçi postları çatıyı oluştuyordu. Kapının yanındaki kısa bir sütunun üzerine yerleştirilmiş yassı bir taşa İbranice bir yazı yazılmıştı:

פח מחקג'ו אוכל'ם

Taşın büyüklüğü ve açıkça bir şeyler duyurmak için konulmuş olması Başrahip Paulo'nun sırtıp sormasına yol açtı: “Orada ne yazıyor, Benjamin? Alışverişe katkısı oluyor mu?”

“Hah... Ne yazacak ki? Çadır Tamir Edilir diyor.”

Rahip inanmadığını belli eder tarzda homurdandı.

“Pekâlâ, bana inanma. Ama eğer bu yüzde ne yazdığına inanmazsan, taşın *diğer* yüzündekine hiç inanmazsın.”

“Duvara bakan yüzde mi?”

“Herhalde yani.”

Sütun kapı girişinin hemen yakınına yerleştirilmişti ve yassı taşla kulübenin duvarı arasında sadece birkaç santimetrelilik mesafe vardı. Paulo eğildi ve dar aralıktan bakmaya çalıştı. Okuyabilmesi biraz zaman almıştı ama gerçekten de taşın arka yüzüne, küçük harflerle bir şeyler yazılmıştı:

שמצ 'שדאל' ד' אל'קינו ד' אחד

“Taşı hiç çevirdiğin oluyor mu?”

“Çevirmek mi? Beni *deli mi* sandın? *Bu* zamanda mı?”

“Arkasında ne yazıyor?”

“Hımm!” dedi münzevi, yanıt vermeyi reddederek. “Hadi ama, tersten okuyamıyor musun?”

“Yoluma bir duvar çıkıyor da.”

“Hep bir duvar vardır zaten, değil mi?”

Rahip içini çekti. “Öyle olsun, Benjamin, evinin girişine ve kapısına ne yazman gerektiğinin emredildiğini biliyorum. Ama onu ancak *sen* ters çevirirdin.”

“İçeri çevirirdim,” diye düzeltti münzevi. “İsrail’de onarılacak çadırlar olduğu sürece... Ama hadi sen dinleninceye kadar dalga geçmeyi bırakalım. Sana biraz süt getireyim ve sen de canını sıkın şu ziyaretçiden bahset biraz.”

“Eğer arzu edersen çantamda biraz şarap var,” dedi başrahip kendini postlardan oluşmuş bir tepeliğin üzerine bırakırken. “Ama Dekan Taddeo hakkında konuşmamayı tercih ederim.”

“Ah? Şu demek.”

“Dekan Taddeo’yu duymuş muydun? Söylesene bana, nasıl oluyor da bu tepeden hiçbir yere kıpırdamadan her şeyi ve herkesi bilebiliyorsun?”

“İnsan görür, duyar,” dedi münzevi esrarengiz bir tavırla.

“De bakalım, onun hakkındaki görüşün nedir?”

“Onu görmüş değilim. Ama sanırım bir çeşit sancı olmalı. Bir doğum sancısı belki ama yine de sancı işte.”

“Doğum sancısı mı? Bazılarının dediği gibi yeni bir Rönesans yaşayacağımıza gerçekten de inanıyor musun?”

“Hımm...”

“Sinsice sırtmayı kes, seni Yaşlı Yahudi ve bana fikrini söyle. Bir tane olmalı. Sende eksik olmaz zaten. Senin güvenini kazanmak niçin bu kadar güç? Biz dost değil miyiz?”

“Yerine göre, yerine göre. Ama sen ve ben... Ayrıldığımız birçok nokta var.”

“Fikir ayrılıklarımızın Dekan Taddeo ve ikimizin de görmek istediğimiz Rönesans’la ne ilgisi var? Dekan Taddeo laik bir akademisyendir ve bizim ayrılıklarımıza epey uzaktır.”

Benjamin omuz silkti. “Ayrılıklar, laik akademisyen,” diye tekrarlardı kelimeleri elma çekirdeklerini tükürür gibi. “Belirli zamanlarda belirli insanlar *bana da* ‘laik akademisyen’ dediler ve bu yüzden kazığa oturtuldum, recmedildim ve yakıldım.”

“Ama sen hiçbir zaman...” Başrahip kaşlarını çatarak sustu. Yine o çılgınlık. Benjamin onu kuşkulu gözlerle süzüyordu ve gülümsemesi soğuklaşmıştı. *Şimdi*, diye düşündü başrahip, *ben onlardan* biriymişim gibi bakıyor bana. Onu bu inzivaya itenler her kim idiyse... Bizzat kazığa oturtulduğunu, recmedildiğini ve yakıldığını mı söylüyorsun? Yoksa *ben* derken kastettiğin *biz* miydi?

“Benjamin... Ben Paulo’yum. Torquemada öldü. Ben yetmiş küsur yıl önce doğdum ve artık günlerim sayılı. Seni çok sevdim, ihtiyar ve bana baktığında sadece Pecoslu Paulo’yu görmeni istiyorum, başka birini değil.”

Benjamin bir an tereddüt etti. Gözleri yaşarmaya başlamıştı. “Ben bazen... unutuyorum...”

“Bazen Benjamin’in de sadece Benjamin olduğunu unuttuyor ve bütün İsrail sanıyorsun.”

Münzevi gözleri alevlenerek, “Hiçbir zaman!” diye kesip attı. “Üç bin iki yüz yıldır ben...” Sustu ve ağzını sımsıkı kapadı.

Başrahip neredeyse huşuya kapılmışçasına, “Niçin?” diye fısıldadı. “Niçin bir halkın ve geçmişinin yükünü tek başına omuzluyorsun?”

Münzevinin gözlerinden bir an için bir uyarı gelip geçti ama yutkundu ve başını ellerine dayadı. “Bulanık suda balık avlıyorsun.”

“Affet beni.”

“Omuzlarımdaki yük... Onu bana başkaları yükledi.” Bakışlarını yavaş yavaş kaldırdı. “Almayı reddetmeli miydim?”

Başrahip derin bir nefes aldı. Bir süre kulübenin içinde sadece rüzgârın sesi duyuldu. Bütün bu çılgınlığın ilahi bir yönü var sanki! diye düşündü Dom Paulo. O günlerde Yahudi cemaati epey dağınık durumdaydı. Benjamin belki de çocuklarından daha uzun yaşamış ya da bir şekilde toplum dışına itilmişti. Böylesine bir İsrailli kendi halkından hiç kimseyle karşılaşmadan yıllarca başıboş dolaşabilirdi. Belki de yalnızlığında kendinin sonuncu ve tek olduğuna inanmıştı. Sonuncu olduğu için de Benjamin olmaktan çıkmış İsrail’e dönüşmüştü. Beş bin yıllık tarih çökmüştü yüreğine, tıpkı bir yaşam öyküsü gibi. *Ben* derken *biz*’i kastediyordu.

Ama ben de bir bütünün parçasıyım, diye düşündü Dom Paulo, bir cemaat üyesi ve bir süreklilik. Benim bütünlüğüm de dünya tarafından hor görüldü. Ama benlikle ulus arasındaki fark benim için çok açık. Senin için ise, yaşlı dostum, bu bir şekilde bulanıklaşmış. Başkalarının yüklediği bir yük ha? Sen de onu kabullendin. Peki, ağırlığı ne kadar? Benim için ne kadar çeker dersin? Onu omuzladı ve şöyle bir kaldırmayı denedi: Ben Hristiyan bir keşiş ve bir rahibim, dolayısıyla

İsa'dan beri soluk alıp dolaşan her keşiş ve her rahibin ettiklerinden de, kendi yaptıklarını kadar, Tanrı önünde sorumluyum.

Titredi ve başını iki yana sallamaya başladı.

Hayır, hayır. Belini kıracaktı şu yük. İsa dışında hiç kimsenin tek başına taşıyabileceği gibi değildi. İnancından ötürü lanetlenmiş olmak başlı başına bir yükü zaten. Lanetlere dayanabilmek mümkündü ama lanetlerin ardındaki mantıksızlığı, kişinin sırf kendi edimleri için değil ama ırkının veya inancının her üyesinin edimleri için de kabul etmek... Bu da mümkün müydü? Benjamin bunu mu yapmaya çalışıyordu?

Hayır, hayır.

204

Yine de Dom Paulo'nun inancı yükün ta Adem'in zamanından beri orada olduğunu söylüyordu... İnsanla, "*İnsan!*" diye alay eden bir iblis yüklemişti onu. "*İnsan!*"... Herkesi ta başlangıçtan bu yana olup bitmiş her şeyin hesabını vermeye çağıran, daha rahim açılmadan önce her neslin omuzlarına yıkılan, suçluluğun ve ilk günahın yükü. Bırak aptal bunu reddetsin. Aynı aptal mirasın *diğer* kısmını, onu doğuştan cesur ve soylu kılan şan, erdem, zafer ve onuru, insan türünün bir üyesi olarak doğmaktan öte bu mirası hak edecek hiçbir şey yapmadığı itirazında bulunmadan, büyük bir zevkle kabul ediyordu. Bu itiraz miras aldığı ve onu "doğuştan suçlu ve kovulmuş" kılan yükeydi ve bu hükme karşı kulaklarını tıkamayı seçmişti. Gerçekten de zorlu bir yükü bu. Kendi inancı da bu yükün mihrabın üzerindeki haçtan ona bakan kişi tarafından, her ne kadar izi kalmış da olsa, kaldırıldığını söylüyordu. İzin ağırlığının, asıl lanetin tüm ağırlığı yanında sözü bile edilmezdi. Bunu yaşlı adama söylemeye dili varmamıştı bir türlü, çünkü inandığını o zaten biliyordu. Son Yaşlı Yahudi bir dağ başında yapayalnız oturmuş İsrail'e tövbe ediyor ve bir Mesih'in gelmesini bekliyor, bekliyor, bekliyordu...

“Tanrı senden razı olsun, cesur budala. Hatta bilge budala.”

Münzevi, “Hmmm! Bilge budala!” diye taklit etti. “Ama paradokslar ve gizemler yaratmakta ustaydın hep, öyle değil mi, Paulo? Eğer bir şey kendisiyle çelişmiyorsa, o zaman senin umurunda bile değildir. Teklikte Teslis’i bulursun, ölümden yaşamı, budalalıkta bilgeliği. Aksi halde sağduyuya fazlaca uygun olurdu.”

“Sorumluluk duyabilmek bilgeliktir, Benjamin. Bunu tek başına omuzlayabileceğini sanmak ise budalalık.”

“Delilik değil mi?”

“Belki biraz. Ama cesur bir delilik.”

“O zaman sana küçük bir sır vereyim. Onu taşıyamayacağımı biliyordum, ta O beni çağırdığından beri. Ama acaba aynı şeyden mi söz ediyoruz?”

Rahip omuz silkti. “Buna seçilmiş olmanın yükü de diyebilirsin. Ben ona İlk Günah’ın yükü derdim. Her halükarda, biz farklı farklı açıklıyor ve sözcüklerle tanımlanmayacak olanı tanımlamaya çalışıyor olsak da sorumluluk aynıdır ve bunun yüreğin mezar sessizliğinde duyumsanması gerekir.”

Benjamin güldü. “Eh, bunu sonunda itiraf ettiğini duyduğuma sevindim, tek söylediğin aslında hiçbir şey söylemediğin olsa da.”

“Kes kıkırdamayı, seni günahkar.”

“Ama şu senin Teslis’ini savunmak için sözcükleri hep kurnazca kullanmışsındır zaten, her ne kadar O tek iken böyle bir savunmaya hiç ihtiyaç duymamış olsa bile. Ha?”

Rahip kıpkırmızı kesildi ama ağzını açmadı.

“İşte!” diye bağırdı Benjamin olduğu yerde zıp zıp zıplayarak. “Bir kereliğine de olsa senin tartışmak istemeni sağladım! Ha! Ama kafana takma. Ben de az konuşurum ve O’nunla aynı şeyi kastettiğimizden de hiç emin olamam. Sa-

nırım seni suçlamak haksızlık olur; ne de olsa Üç, Tek'ten daha kafa karıştırıcıdır.”

“İmansız yaşlı kaktüs! Tek istediğim Dekan Taddeo ve nelerin dönmekte olduğu hakkındaki fikrini öğrenmekti.”

“Terki dünya etmiş bir ihtiyarın ne düşündüğü seni niçin ilgilendiriyor?”

“Çünkü, Benjamin Eleazar bar Joshua, Gelmeyecek Olan'ı bunca yıl boyunca beklemek sana bilgeliği öğretmemiş olsa da en azından kurnazlaştırmıştır.”

Yaşlı Yahudi gözlerini yumdu, yüzünü tavana doğru çevirdi ve hınzırca sırttı. “Beni aşağıla,” diye alay etti, “hakaret et, alay et, taciz et... ama biliyor musun ne diyeceğim?”

“Hımm, diyeceksin.”

“Hayır! O'nun çoktan geldiğini söyleyeceğim. O'nu bir keresinde bir anlığına gördüm.”

“Ne? Sen kimden bahsediyorsun? Dekan Taddeo'yu mu?”

206 “Hayır! Dahası, eğer seni gerçekten neyin rahatsız ettiğini söylemezsen, kehanette bulunmayı da reddediyorum.”

“Eh, her şey Kornhoer Kardeş'in lambasıyla başladı.”

“Lamba mı? Ah, evet, Şair bundan söz etmişti. O bunun bir işe yaramayacağı kehanetinde bulunmuştu.”

“Şair, genellikle olduğu üzere, yanıliyordu. Tabii, bana dediklerine göre. Denemeyi bizzat seyretmedim.”

“İşe yaradı demek. Harika. Peki, bunun üzerine ne oldu?”

“Ben merak etmeye başladım. Olağanüstü bir şeylerin eşiğinde miyiz? Kıyıya ne kadar yaklaştık? Bodrumda elektrik özleri. Son iki yüzyıl içinde her şeyin nasıl değiştiğinin farkında mısınız?”

Çok geçmeden, rahip kendi korkuları üzerine uzun uzadıya konuşmaya başlamıştı ve çadır tamircisi münzevi onu, güneş alçalıp kulübe duvarındaki yarıklardan içeri tozlu, parlak ışık sütunları düşürünceye dek sabırla dinledi.

“Son uygarlığın ölümünden beri andaçlar bizim başlıca uğraşımız oldu, Benjamin. Ama şimdi? Kendimi bir ayakkabıcılar mahallesinde ayakkabıcı dükkanı açmaya hazırlanıyormuş gibi hissediyorum.”

Münzevi gülümsedi. “Eğer özel ve daha dayanıklı bir ayakkabı satacaksan niçin olmasın?”

“Korkarım laik akademisyenler tam da bunu yapmaya hazırlanıyorlar.”

“O halde iflas bayrağını çekmeden bu işi bırakmaya bak.”

Rahip, “Bu da bir olasılık,” diye itiraf etti. “Yine de düşünmesi bile tatsız. Bin iki yüz yıl boyunca çok karanlık bir okyanusta küçücük bir adaydık. Andaçlara sahip çıkmanın nankör ama yine de kutsal bir görev olduğuna inanıyorduk. Bu bizim için sadece bir *dünya* işiydi ama tarihte hep kitapların koruyucuları ve ezberleyicileri olarak bilinmiştik ve şimdi bu görevin sona ermek üzere olduğunu düşünmek bile çok güç... Ama yakında gereksiz olacak. Buna bir türlü inanamıyorum.”

207

“Sen de bodrumunda tuhaf tertibatlar kurarak diğer ‘ayakkabıcıları’ alt etmeye çabalıyorsun.”

“Öyle görüldüğünü itiraf etmeliyim...”

“Liderliği laiklere kaptırmamak için bir sonraki adımın ne olacak? Uçan bir makine mi? Yoksa *Machina Analytica*’yı diriltmek mi? Ya da onların boylarını aşar ve metafiziğe dönersin belki.”

“Beni utandırıyorsun, Yaşlı Yahudi. Bizim öncelikle İsa’nın keşişleri olduğumuzu ve bu tip işlerin başkalarına düştüğünü pekâlâ biliyorsun.”

“Ben seni utandırmıyordum. İsa’nın keşişlerinin uçan bir makine yapmalarında bir yanlışlık görmüyorum, her ne kadar bir dua makinesi yapmaları daha yakışık alsın da.”

“Sefil! Sana güvenmekle inancıma ihanet ediyorum!”

Benjamin sırtıttı. “Senin duygularını paylaşmıyorum. De-

poladığın kitaplar zamanın gadrine uğramış olabilirler ama onları bu dünyanın evlatları yazmıştı ve yine bu dünyanın evlatları onları sizin elinizden alacak. Zaten işin başında onları gasp etmek hakkını kendinizde görmemeliydiniz.”

“Ah, bakıyorum da kehanetlerde bulunmaya başladın!”

“Hiç de değil. ‘Birazdan güneş batacak’... Şimdi bu bir kehanet mi? Hayır, sadece olayların devamlılığına olan inancın dışı vurulmasından ibaret. Aynı devamlılık dünyanın evlatlarında da mevcut. Ben de diyorum ki onlar sunabileceğiniz her şeyi özümseyecek, işinizi elinizden alacak ve sizi işe yaramaz bir hurda gibi bir yana atacaklar. Sonunda ise hiç yokmuşsunuz gibi davranacaklar. Bu da sizin kendi suçunuz. Verdiğim kitapla yetinmeyi bilmeliydiniz. Şimdi ektiğinizi biçmek zorundasınız.”

Münzevi patavatsızca konuşmuştu ama söyledikleri Dom Paulo’nun korkularıyla fena halde çakışıyordu. Rahibin yüzüne hüznün çöktü.

208

“Bana kulak asma,” dedi yaşlı münzevi. “Şu senin tertibatını görmeden ya da ufaktan ilgimi çekmeye başlayan Dekan Taddeo’ya bir bakmadan önce kahinlik yapmaya kalkışmayacağım. Eğer benden öğüt bekliyorsan önce yeniçağın kurşununun bir dökeyim hele.”

“Eh, lambayı göremeyeceksin, çünkü manastıra hiç gelmiyorsun.”

“Beni kaçırın o berbat yemeklerinizdir.”

“Dekan Taddeo’yu da göremeyeceksin, çünkü diğer yönden geliyor. Kurşun dökmek için yeniçağın doğmasını beklersen, doğumunun haberini vermekte geç kalırsın.”

“Palavra. Rahmi kurcalamak bebeğe zarar verir. Bekleyeceğim... Sonra da onun doğduğu ve de hiç de beklediğim gibi olmadığı kehanetinde bulunacağım.”

“Aman ne iç açıcı bir manzara! Peki, sen neyi bekliyorsun?”

“Bir zamanlar bana seslenen birini.”

“Seslenen derken?”

“Ol!”

“Ne saçmalık!”

“Hımm! Doğrusunu söylemek gerekirse, O’nun geleceğinden ben de pek ümitli değilim ama bana bekle dediler ve ben de...” –omuz silkti– “... bekliyorum.” Bir an sonra ısılt ısılt gözleri birer çizgi halinde kısılmışlardı ve ani bir hevesle öne doğru eğildi. “Paulo, şu Taddeo’yu tepenin eteklerinden geçir.”

Başrahip dehşetten irkiliyormuş gibi yaptı. “Seni hacı düşmanı! Seni çömez tacizcisi! Sana Şair Efendi’yi göndereceğim; umarım başına ekşir ve bir daha da gitmez! Dekanı senin ininin yakınından geçirmek mi? Bu ne edepsizlik!”

Benjamin yine omuz silkti. “Pekâlâ. Sorduğumu unut. Ama umalım bu dekan bu kez diğerlerinden değil bizden yana olur.”

209

“Diğerleri mi, Benjamin?”

“Manasses, Cyrus, Nebuchadnezzar, Firavun, Sezar, İkinci Hannegan... Devam etmeme gerek var mı? Samuel bizi onlara karşı uyardı, sonra da bize bir tane verdi. Yakınlarında danışabilecekleri üç beş tane bilge kişi prangaya vurulduğunda her zamankinden daha da tehlikeli olurlar. Sana verebileceğim bütün öğüt bu kadar.”

“Eh, Benjamin, bana beş yıl yetecek kadar...”

“Hakaret et, alay et, taciz et...”

“Kes şunu. Gidiyorum, ihtiyar. Geç oldu.”

“Yani? Dönüş yolculuğu için ilahi midemiz ne durumda?”

“Midem mi?” Dom Paulo durup şöyle bir yokladı, kendini son birkaç haftadır hiç olmadığı kadar rahat buldu. “Berbat, tabii ki,” diye sızlandı. “Seni dinledikten sonra nasıl olabilirdi ki?”

“Doğru söze ne denir... *El Shaddai* merhametlidir ama adildir de.”

“Tanrı yardımcın olsun, ihtiyar. Kornhoer Kardeş uçan makineyi keşfettiğinde çömezlere taşıatacağım seni.”

Sevgiyle sarıldılar birbirlerine. Yaşlı Yahudi tepenin kenarına dek ona eşlik etti. Başrahip patikadan aşağı iner ve manastıra doğru uzaklaşırken Benjamin peştamalının kaba çuval beziyle tezat oluşturan bir dua şalına bürünmüş halde bekledi. Dom Paulo güneş batarken onun sıska gölgesinin eğilerek çöle karşı bir dua mırıldandığını hâlâ görebiliyordu.

Başrahip, karşılık olarak, “*Memento, Domine, omnium famulorum tuorum,*” dedi alçak sesle ve, “Umarım sonunda Şair’i çakı oyununda üter. Amin,” diye eklemeyi de ihmal etmedi.

17

“Şunu kesinlikle söyleyebilirim: Bir savaş *olacak*,” dedi Yeni Roma’dan gelen haberci. “Laredo kuvvetlerinin tamamı ovalara girmiş durumda. Çılgın Ayı kampı kaldırdı. Ovaların her yanında atlılar göçebe usulü çarpışıyor. Ama Chihuahua Devleti güneyden Laredo’yu tehdit ediyor. Dolayısıyla Hannegan da sınırı ‘korumaya’ yardımcı olmaları için Texarkana kuvvetlerini Rio Grande’ye göndermeye hazırlanıyor. Laredoluların tam desteğiyle, tabii.”

211

“Kral Goraldi sarsak budalanın tekidir!” dedi Dom Paulo. “Hannegan’ın hainliğine karşı uyarılmamış mıydı?”

Haberci gülümsedi. “Vatikan dışişleri servisi duyduğu devlet sırlarına saygılı davranmaya özen gösterir. Casuslukla suçlanmamak için her zaman dikkatli...”

Başrahip, “*Uyarılmamış mıydı?*” diye sordu yine.

“Tabii ki. Goraldi papalık heyetinin ona yalan söylediklerini öne sürdü; Kilise’yi, dünyevi gücünü artırabilmek için, Kutsal Kamçı’nın üyeleri arasına nifak sokmaya çalışmakla suçladı. Aptal adam, Hannegan’a bile heyetin uyarılarından söz etti.”

Dom Paulo yüzünü ekşitti ve bir ıslık çaldı. “Peki Hannegan ne yaptı?”

Haberci duraksadı. “Size söylememde bir sakınca yoktur

sanırım: Monsenyör Apollo tutuklandı. Hannegan onun diplomatik dosyalarına el koydurttu. Yeni Roma'da Texarkana topraklarının tamamının yasak altına alınmasından söz ediliyor. Tabii, Hannegan aforozun *ipso facto** gerçekleşmesini çoktan sağladı ama bu Texarkanalıları pek de rahatsız etmişe benzemiyor. Sizin de mutlaka bildiğiniz gibi, nüfusun yüzde sekseni zaten mezhepçi ve yönetici sınıfın Katolikliği hep ince bir cila olarak kalmıştır.”

Başrahip, “Demek böyle, Marcus,” diye hüznle mırıldandı. “Peki ya Dekan Taddeo?”

“Ovaları postu deldirmeden geçmeyi nasıl umabiliyor bilmiyorum. Bu yolculuğa çıkmakta hevessiz davranmasının nedeni açıkça ortada. Ama halen ne durumda olduğuna dair bir bilgim yok, Peder Başrahip.”

Dom Paulo ıstırap çekercesine çattı kaşlarını. “Eğer akademisine malzeme göndermeyi reddetmemiz onun öldürülmesine yol açacaksa...”

212

“Bununla vicdanınızı rahatsız etmeyiniz, Peder Başrahip. Hannegan adamlarını kollar. Nasıl olacağını bilmiyorum ama Thon'un buraya salimen varacağından eminim.”

“Duyduğum kadarıyla, dünya onu kaybetme lüksüne sahip değil. Eh... Ama söylesene bana, Hannegan'ın planlarını iletmen için seni niçin gönderdiler? Biz Denver İmparatorluğu'nun sınırları içindeyiz ve olup bitenlerden etkileneceğimizi sanmıyorum.”

“Ah ama ben işin sadece başlangıcını anlattım. Hannegan sonunda bütün kıtayı birleştirmeyi planlıyor. Laredo bir kez dizginlendikten sonra Hannegan çevresindeki ablukayı kırmış olacak. O zaman sıra Denver'a gelecek.”

“Ama bu ikmal hatlarının göçebe topraklarından geçmesini gerektirmeyecek mi? İmkânsıza benziyor.”

“Çok zor ve bir sonraki adımı netleştiren de bu. Ovalar

* Fiilen. -yhn

bir çeşit doğal engel oluşturuyor. Eğer orası tamamen ıssızlaştırılırsa, Hannegan batı sınırını olduğu haliyle güvencede addedecektir. Ama göçebeler ovalara bitişik olan tüm devletlerin sınır boyunca kalıcı askeri birlikler bulundurmalarına neden oldular. Ovalara boyun eğdirmenin yegane yolu doğudaki ve batıdaki iki verimli kuşağı denetim altında tutmaktan geçiyor.”

“Ama öyle bile olsa,” diye merak etti başrahip, “göçebeler...”

“Hannegan’ın onlarla ilgili planları tam anlamıyla şeytansı. Çılgın Ayı’nın savaşçıları Laredo’nun süvarilerini rahatlıkla alt edebilir ama alt edemeyecekleri bir şey var ki o da sığır vebasıdır. Ova kabileleri henüz işin farkında değiller ama Laredo göçebeleri sınır yağmacılığı yaptıkları için cezalandırmaya karar verdiğinde Laredolular birkaç yüz baş hastalıklı sığırı göçebelere ait sürülerin arasına saldırdılar. Bu Hannegan’ın fikriydi. Sonuçta kıtlık olacak ve kabileleri birbirine düşürmek kolaylaşacak. Tabii ki biz bütün ayrıntıları bilmiyoruz ama amaç göçebe topraklarına Texarkana tarafından silahlandırılmış, Hannegan’a bağlı ve batıdaki dağlara doğru saldırmaya hazır kukla bir şef yerleştirmektir. Eğer bu gerçekleşecek olursa ilk dalgaların çarpacağı yer de burasıdır.”

213

“Ama *neden*? Hannegan barbarlardan güvenilir askerlerin çıkmasını illa ki beklemiyordur ya da harabeye çevirdikleri bir imparatorluğa sahip olabilmelerini.”

“Hayır, efendimiz. Ama göçebe kabilelerde kargaşaya sürüklenmiş olacak. Denver darmadağın edilecek. Hannegan’a da parçaları toplamak kalacak.”

“Ne yapmaya toplayacak onları? Hiç de zengin bir imparatorluk olmayacaktır.”

“Zengin değil belki ama güvenli. O zaman belki doğuya ya da kuzeydoğuya vurmak için daha iyi bir konumda olacaktır.

Tabii, iş bu noktaya varmadan planları iflas da edebilir. Ama iflas etse de etmese de bu bölge yakın zamanda istilaya uğramak tehdidi altında. Önümüzdeki üç beş ay içinde manastırı güvenli hale getirebilmek için gerekli önlemler alınmaya başlanmalı. Andaçları saklayabilmek sorununu sizinle tartışmak için talimat aldım.”

Dom Paulo kara bulutların toplanmakta olduklarını hissetti. Bin iki yüz yıldan sonra ufak da olsa bir umut yeşermişti dünyada. Sonra kara cahil bir prens barbar ordusuyla birlikte çiğnemişti onu ve...

Yumruğunu masanın üzerine indirdi. “Bin yıl boyunca onları duvarlarımızın dışında tuttuk,” diye homurdandı, “bin yıl daha da tutabiliriz. Bu manastır Bayring akınları sırasında tam üç kez kuşatıldı ve bir kez de Vissarionist ayrılıkçılığında. Kitaplarımız güvenlik altında olacaklar. Çok uzun bir süreden beri oldukları gibi.”

214

“Ama bugünlerde fazladan bir tehlike daha var, Efendimiz.”

“Nedir o?”

“Bol barut ve gülle.”

Meryem Ana’nın göğşe kabulünü kutlayan yortu gelip geçmişti ama Texarkana’dan yola çıkan gruptan hâlâ haber yoktu. Manastırın rahipleri hacılar ve seyyahlar için özel adak ayinleri düzenlemeye başlamışlardı. Dom Paulo hafif bir kahvaltı yapmayı bile bırakmıştı ve akademisyeni ovaların tehlikesine rağmen davet ettiği için kefareti ödemekte olduğu fısıldanıyordu.

Gözetleme kulelerinde sürekli adam bulunduruluyordu. Bizzat başrahibin kendisi doğu yönünü gözlemek için sık sık tırmanıyordu duvara.

Saint Bernard yortusunda akşam duası okunmadan hemen önce çömezlerden biri uzaktan uzağa ince bir toz bulu-

tu görür gibi olmuştu ama karanlık hızla çöküyordu ve başka hiç kimse bunu seçmeye muvaffak olamamıştı. Çok geçmeden günün son ayini yapılarak *Salve Regina* söylenmiş ama manastır kapısında görünen olmamıştı.

“Belki de öncü gruptu,” diye fikir yürüttü Başrahip Yardımcısı Gault.

“Belki de Gözcü Kardeş’in hayal gücüydü,” diye karşı çıktı Dom Paulo.

“Ama eğer yolun on beş kilometre kadar aşağısında kamp kurmuşlarsa...”

“Kamp ateşlerini kuleden görürdük. Pırıl pırıl bir gece.”

“Yine de, Domne, ay doğduktan sonra bir atlı gönderebiliriz...”

“Ah, hayır. Kaza kurşununa kurban gitmenin en iyi yolu. Eğer gerçekten onlarsa, parmaklarını yolculuk boyunca tetikten kaldırmamışlardır, hele ki geceleri. Şafağa kadar bekleyebilir.”

215

Beklenen atlı grubu doğu yönünde belirdiğinde sabahın geç saatleriydi. Dom Paulo duvarın üzerinde gözlerini kırıştırıp kıсарak sıcak ve kurak araziye doğru baktı ve miyop gözlerini uzaklara odaklamaya çalıştı. At nallarının çıkardığı toz kuzey yönünde dağılıyordu. Grup bir durum müzakeresi yapmak üzere mola vermişti.

“Yirmi ya da otuz kişi kadar görebiliyorum galiba,” diye yakındı başrahip gözlerini can sıkıntısıyla ovuşturarak. “Gerçekten o kadar var mı?”

“Aşağı yukarı,” dedi Gault.

“Bu kadar adamı nasıl ağırlayacağız?”

“Kurt postu giymiş olanlarla ilgilenmemiz gerekeceğini sanmıyorum, Başrahip Efendimiz,” dedi daha genç olan rahip sertçe.

“Kurt postu mu?”

“Göçebeler, Efendimiz.”

“Duvarlara adamlar yerleştirin! Kapıları kapayın! Kalkanı indirin! Alarm...”

“Durunuz, onların *hepsi de* göçebe değil, Domne.”

“Ah?” Dom Paulo tekrar bakmak için döndü.

Müzakere sona eriyordu. İnsanlar el salladılar; grup ikiye ayrıldı. Daha kalabalık olanlar doğu yönünde dörtlüye uzaklaştılar. Kalan atlılar onların gidişlerini kısaca izledikten sonra dizginlere asılıp manastıra doğru tırıs kalktılar

Başrahip, iyice yaklaştıklarında, “Altı ya da yedi kişiler; bazıları üniformalı,” diye mırıldandı.

“Eminim dekan ve ekibidir.”

“Ama göçebelerle beraber mi? İyi ki dün gece bir atlı göndermene izin vermemişim. Göçebelerle ne işleri olabilir?”

Peder Gault, kasvetli bir sesle, “Göründüğü kadarıyla onları kılavuz olarak kullanıyorlardı,” dedi.

“Kurtla kuzu bir arada olur mu?”

216

Atlı grubu kapıya yaklaştı. Dom Paulo kupkuru yutkunmaya çalıştı. “Eh, bari gidip şunlara hoşgeldiniz diyelim, Peder,” diye içini çekti.

İki rahip duvardan aşağı ininceye kadar yolcular avlunun hemen dışında atlarının dizginlerini çekmişlerdi bile. İçlerinden biri atını öne sürdü, indi ve belgelerini sundu.

“Abbas, Pecos’tan Dom Paulo mu?”

Başrahip başıyla onayladı. “*Tibi adsum.** Size Aziz Leibowitz adına hoşgeldiniz diyorum, Dekan Taddeo. Onun manastırı ve gelmenizi bekleyen kırk nesil adına hoşgeldiniz. Kendinizi evinizde hissediniz. Sizin hizmetinizdeyiz.” Bunlar yürekten söylenmiş sözlerdi; sözcükler nice yıllardır bu an için saklanmıştı. Karşılık olarak kısa birkaç hecenin mırıldandığını duyan Dom Paulo bakışlarını yavaşça kaldırdı.

Bir an için bakışları akademisyeninkilere kilitlendi. İçindeki sıcaklığın hızla soğuduğunu hissetti. Soğuk ve kasvetle

* Buradayım. -yhn

sorgulayan o buz gibi gözler... Kuşkucu, aç ve gururlu. Onu cansız bir nesneye bakarcasına inceliyorlardı.

Paulo bu ânın bin iki yüz yıllık bir uçurumun üzerine köprü olabilmesi için dua etmişti. Şehit edilmiş bir bilimsanının onun aracılığıyla yeni çağla el sıkışabilmesi için de. Gerçekten de bir uçurum vardı ortada; bu kadarı aşikârdı. Başrahip aniden kendinin hiç de bugüne ait olmadığını hissetti; zaman ırmağının kıyısındaki bir kumluğa terk edilmişti ve gerçekte ne bir köprü vardı ne de bunun gibi bir şey.

“Geliniz,” dedi nazikçe. “Visclair Kardeş atlarınızla ilgilenir.”

Konuklarını odalarına yerleştirdiğinde ve kendi çalışma odasının mahremiyetine çekildiğinde, tahta azizin yüzündeki gülümseme ona Benjamin Eleazar’ın sözlerini anımsattı: “Bu çağın çocukları da kararlıdırlar.”

18

Okuyucu Kardeş, yemekhane kürsüsünden, “Şimdi, Eyüb’ün zamanında da olduğu üzere,” diye okumaya başladı:

“Tanrı’nın oğulları efendilerinin karşısında durduklarında Şeytan da aralarındaydı.

218

“Ve Tanrı ona dedi ki: ‘Sen niçin geldin, Şeytan?’

“Ve Şeytan yanıt verdi: ‘Yeryüzünde gezindim ve içinden geçtim.’

“Ve Tanrı ona dedi ki: ‘Benim şerden nefret eden, barışsever prensime, saf ve dürüst *Kul*’uma saygı duydun mu?’

“O zaman Şeytan dedi ki: ‘*Kul* Tanrı’dan boşuna mı korkuyor? Sen onun elini zenginlikle takdis edip onu milletlerin içinde güçlü kılmadın mı? Ama elini sıkı tut ve verdiklerini azalt ve bırak düşmanları güçlensin; bak o zaman yüzüne karşı küfür etmeyecek mi?’

“Ve Tanrı dedi ki Şeytan’a: ‘Git ve onun sahip olduklarını gör ve elinde olanı azalt. Git ve yap bunu.

“Ve Şeytan Tanrı’nın huzurundan ayrıldı ve yeryüzüne geri döndü.

“Şimdi Prens *Kul*, Kutsal Eyüb gibi değildi, çünkü ülkesi dara düştüğünde ve halkı yoksullaştığında ve düşmanları güçlendiğinde yüreğine korku düştü ve Tanrı’ya olan güveni-

ni yitirdi ve şöyle düşündü kendi kendine: Düşmanım eline kılıcını almadan bile beni yenecek kadar güçlenmeden önce vurmalıyım.

“Böylece, o gün geldiğinde,” diye devam etti Okuyucu Kardeş:

“Yeryüzünün Prensleri yüreklerini Tanrı’nın Yasası’na kapattılar ve kibirlerinin haddi yoktu. Ve içlerinden her biri diğer bir prensle tabii olmaksızın her şeyin mahvolması evladır diye düşünüyordu. Çünkü yeryüzünün güçlülere en büyük olabilmek için aralarında yarışıyorlardı; hileyle, ihanetle ve sinsilikle yönetiyor ve savaş dendiğinde korkup titriyorlardı; çünkü Tanrı zamanın bilge kişilerini dünyayı yok edecek bilgilerle duçar etmişti ve Başmelek’in Şeytan’ı alaşağı eden kılıcını ellerine vermişti ki insanların ve prenslerin içine Tanrı korkusu girsin ve en yücenin karşısında kibirli olmasınlar diye. Ama onların kibri kırılmadı.

219

“Ve Şeytan belirli bir prensle konuştu ve ona şöyle dedi: ‘Kılıcı kullanmaktan korkma, çünkü bilge kişiler dünyanın yok olacağını söyleyerek seni kandırdılar. Zayıfların nasihatlerine kulak asma, çünkü onlar senden çok korkuyor ve senin elini tutarak düşmanlarına hizmet ediyorlar. Vur ve bil ki her şeyin kralı sen olacaksın.’

“Ve prens Şeytan’ın sözlerine gerçekten inandı ve o ülkenin bilge kişilerinin tamamını çağırdı ve kendi krallığının üzerine gazap çöktürmeden düşmanlarını nasıl mahvedebileceğini sordu onlara. Ama bilge kişilerin çoğu dediler ki: ‘Efendimiz, bu mümkün değildir, çünkü sana verilen kılıcın aynısından onlarda da var ve onun ateşi Cehennem ateşidir ve öfkesi yaratıldığı güneş gibidir.’

“O zaman bana Cehennem ateşinden yedi kat daha sıcak bir tane yapacaksınız,’ diye buyurdu prens ve kibri firavununkinden bile fazlaydı.

“Ve onlar dediler ki: ‘Hayır, Efendimiz, bunu bizden istemeyin; çünkü eğer bu ateşi sizin için yakarsak dumanı bile nice insanı öldürmeye yetecektir.’

“Şimdi verdikleri yanıt prensi öfkelen-dirmişti ve ona iha-net ettiklerinden kuşkulandı ve onları kışkırtmak ve onlara meydan okumak için aralarına casuslar gönderdi; bunun üzerine bilge kişiler korkuya kapıldılar. Bazıları onun gazabından kurtulmak için verdikleri yanıtı değiştirdi. Üç kez sordu onlara ve onlar da üç kez dediler ki: ‘Hayır, Efendimiz, eğer bunu yaparsanız kendi halkınız da yok olacaktır.’ Ancak müneccimlerden biri Yahuda gibiydi ve onun tanıklığı hile doluydu ve kardeşlerine ihanet ederek halkına yalan söyledi ve Serpinti iblisinden korkmamaları gerektiğini telkin etti. Prens bu sahte bilgeye kulak verdi ve müneccimlerin birçoğunu halkın önünde casuslarına suçlattı. Müneccimlerin daha az bilge olanları korktukları için ağız değiştirdiler ve prensin istediği şekilde konuşup dediler ki: ‘Silahlar şu ve şu sınırlar dahilinde kullanılabilir, aksi takdirde herkes mutlaka yok olacaktır.’

220

“Ve prens düşmanlarının kentlerini yeni ateşiyle vurdu ve üç gün üç gece boyunca mancınıkları ve metal kuşlarıyla üzerlerine öfke yağdırdı. Her kentin üzerinde bir güneş belirdi ve bu gökyüzündeki güneşten daha parlaktı ve o kent meşaledeki balmumu gibi eriyip mahvoldu ve insanlar sokaklarda kalakaldılar ve derileri kavruldu ve kızgın kömürle-re atılan kurtçuklar gibiydiler. Ve güneşin öfkesi dindiğinde kent alevler içinde kalmıştı ve gökyüzünden büyük bir gürültü geldi onu bir koçbaşı gibi ezmek için. Toprağın üzerine zehirli bir duman çöktü ve bütün arazi karanlıkta ışıldadı ve dumanın lanetiyle deriler kabuk bağladı ve saçlar döküldü ve kan damarlarda pıhtıya dönüştü.

“Ve yeryüzünden gökyüzüne pis bir koku yükseldi. Yeryüzü Sodom ve Gomora gibiydi ve bu o prensin ülkesinde de böyleydi, çünkü düşmanları intikamlarını esirgememiş ve

onlar da kentleri yok edecek ateşlerini göndermişlerdi. Katliamdan yükselen koku o kadar berbattı ki Tanrı da rahatsız oldu ve o prensle, *Kul*'la konuşarak şöyle dedi: "BENİM İÇİN NASIL BİR ADAK YAKIYORSUN? KIYIM YERİNDEN YÜKSELEN BU KOKU NEDİR? KOYUNLARLA KEÇİLERİ Mİ KATLETTİN YOKSA TANRI'YA BİR BUZAĞI MI ADADIN?"

"Ama prens ona yanıt vermedi ve Tanrı şöyle dedi: 'SEN BENİM OĞULLARIMI KATLETTİN.'

"Ve Tanrı onu Yahuda gibi hain olanla birlikte öldürdü ve Yeryüzü'nde büyük bir salgın oldu ve halk çılgına döndü ve sağ kalabilen güçlülerle birlikte bilgeleri de recmetti.

"Ama yine o günlerde Leibowitz adında bir adam vardı ve o gençliğinde, tıpkı kutsal Augustine gibi, dünyanın ilmini Tanrı'nın hikmetinden daha çok sevmişti. Ama şimdi ilmin, iyi de olsa, dünyayı kurtaramadığını görünce nedamet duyup Tanrı'ya yöneldi ve dedi ki..."

221

Başrahip masaya sertçe vurdu ve keşiş derhal sustu.

"Elinizdeki tek beyan bu mu?" diye sordu Dekan Taddeo ince bir gülümsemeyle.

"Ah, birkaç farklı beyan mevcut. Sadece ayrıntılarda farklılıklar var. İlk saldırıyı hangi milletin yaptığına dair rivayetler muhtelif... Aslında artık pek bir önemi de kalmadı. Okuyucu Kardeş'in okumakta olduğu metin Aziz Leibowitz'in ölümünden yirmi ila otuz yıl kadar sonra, yazmak tekrar güvenli bir hale geldiğinde kaleme alınmıştı; ilk beyanlardan biriydi belki de. Yazarı yıkım günlerini bizzat yaşamamış olan genç bir keşişti; olanları Aziz Leibowitz'in müritlerinden, ilk ezberciler ve kitap kaçırınlardan öğrenmiş ve kutsal metinlerin taklit edilmelerine merak sarmıştı. Ateş Tufanı'nın tek ve tamamen doğru bir beyanının bulunduğunu sanmıyorum. Tufan bir kez başladıktan sonra bir tek kişinin her şeyi izlemeyeceği kadar büyük bir hal almıştı."

“Kul adlı şu prens ve şu Yahuda... Hangi ülkedeydi bunlar?”

Başrahip Paulo başını iki yana salladı. “O belgenin yazarının bile kimliği kesin değil. O zamanın daha küçük hükümdarlarının ellerinin altında bile böyle silahların olduğunu bölük pörçük belgeleri birleştirerek öğrendik. Tarif ettiği durum birden fazla ülke için geçerliydi. Büyük bir olasılıkla çok sayıda Kul ve Yahuda vardı.”

“Benzer efsaneleri ben de duydum, tabii. Epey korkunç bir şeylerin olup bittiği belli,” dedi dekan; sonra aniden ekledi: “Ama incelemeye ne zaman başlayabilirim, hani adına ne diyordunuz?..”

“Andaçları mı?”

“Tabii ki.” İçini çekti ve azizin bir köşede durmakta olan suretine dalgınca gülümsedi. “Yarın desem acele etmiş mi olurum?”

222

“Eğer dilerseniz derhal başlayabilirsiniz,” dedi başrahip. “Dilediğiniz gibi hareket etmekte özgürsünüz.”

Mahzenler mum ışığıyla loş bir şekilde aydınlatılmıştı ve sadece koyu renk cüppeli birkaç akademisyen keşiş odaların arasında gidip geliyordu. Taş merdivenlerin dibindeki hücrelerinde, Armbruster Kardeş, lambanın ışığında eğilmiş kayıtlarını kasvetli bir dikkatle inceliyordu. Bir lamba da cüppeli bir gölgenin kadim belgeleri taradığı Moral Teoloji odacığında yanıyordu. Sabah ayininden hemen sonraydı; cemaat manastırdaki görevlerine dönmüş, mutfığa, sınıfa, bahçeye, ahıra dağılarak kütüphaneyi öğleden sonraki *lectio divina**'ya kadar hemen hemen bomboş bırakmıştı. Ancak bu sabah mahzenler epey kalabalık sayılırdı.

Yeni makinenin arkasındaki gölgelikte üç keşiş durmuş tembellik ediyorlardı. Elleri cüppelerinin yenlerine soku-

* Kutsal çalışma. -yhn

luydu ve merdivenin dibinde duran dördüncü bir keşişi izliyorlardı. Dördüncü keşiş de merdivenin üst kısmındaki sahanlıkta durmuş giriş kapısını gözleyen beşinci bir keşişe bakıyordu sabırla.

Kornhoer Kardeş yeni aygıtının üzerine titiz bir baba gibi eğilmişti ama çekiştirecek daha fazla tel ve bozup tekrar yapacak daha fazla ayar bulamayınca okumak ve beklemek üzere Doğal İlahiyat odasına çekildi. Personeline bir son dakika talimatı vermek caiz olabilirdi ama o sessizliği devam ettirmeyi tercih etti ve eğer beklerken yaklaşan ânın kişisel bir doruk noktası olacağı fikri aklından geçmişse bile manastır mucidinin yüz ifadesi bunu kesinlikle göstermedi. Başrahip makinenin uygulamalı bir gösterisini bizzat seyretmeye zahmet etmediği için Kornhoer Kardeş kimseden alkış beklediğini belli etmiyordu ve içinden gelen Dom Paulo'ya sitemkar bir bakış atma dürtüsünü bile bastırmıştı.

223

Merdivenlerden gelen hafif bir ıslık sesi, her ne kadar daha önce birkaç boş alarm verilmiş de olsa, bodrumu tekrar harekete geçirdi. Besbelli ki meşhur konuklarına bodrumda onun tarafından denetlenmeyi bekleyen harikulade bir keşif olduğundan hiç kimse bahsetmemişti. Besbelli ki, eğer bahsedilmişse bile, önemi pek bir küçümsenmişti. Peder Başrahip'in onları biraz dinlendirmeye niyetli olduğu ortadaydı. Beklerken birbirlerine attıkları sessiz bakışlarla dile getirmeye çalıştıkları bunlardı işte.

Bu kez uyarı ışığı boşa çıkmamıştı. Merdiven sahanlığında beklemekte olan keşiş ciddi bir tavırla döndü ve aşağıdaki keşişe başını eğerek işaret etti.

"In principio Deus," dedi alçak sesle.

Beşinci keşiş döndü ve merdivenin dibindeki dördüncü

* Başlangıçta Tanrı... (Tekvin, 1:1) -yhn

keşişe doğru eğildi. "*Caelum et terram creavit,*"* diye mırıldandı.

Dördüncü keşiş makinenin arkasında tembellik eden üçlüye doğru döndü. "*Vacuum autem erat mundus,*"** diye ilan etti.

"*Cum tenebris in superficie profundorum,*"*** dedi üçlü hep bir ağızdan.

Okumakta olduğu kitabı bir zincir şakırtısıyla beraber rafa koyan Kornhoer Kardeş, "*Ortus est Dei Spiritus supra aquas,*"**** diye seslendi.

Bütün grup, "*Gratias Creatori Spiritui,*"***** diye karşılık verdi.

"*Dixitque Deus: FIAT LUX,*"***** dedi mucit emredici bir sesle.

224 Merdiven nöbetçileri yerlerini almak üzere indiler. Ayak değirmeninin başına dört keşiş geçti. Beşinci keşiş dinamounun tepesindeydi. Altıncı keşiş portatif merdivenin en üst basamağına tırmandı ve başını kemerin üst kısmına çarparak oturdu. Gözlerini korumak için yüzüne isten kararmış yağlı bir parşömen geçirdi, sonra, Kornhoer Kardeş aşağıda onu endişeyle izlerken, lambanın eklentilerini ve vidasını el yordamıyla yokladı.

"*Et lux ergo facta est,*"***** dedi vıdayı sonunda bulduğunda.

Mucit, "*Lucem esse bonam Deus vidit,*"***** diye seslendi beşinci keşişe.

* Gökleri ve yeri yarattı. (Tekvin, 1:1) -yhn

** Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu. (Tekvin, 1:2) -yhn

*** Engin karanlıklar ile kaplıydı. (Tekvin, 1:2) -yhn

**** Tanrı'nın Ruh'u suların üzerinde dalgalanıyordu. (Tekvin, 1:2) -yhn

***** Yarattıcı Ruh'a şükürler olsun. -yhn

***** Tanrı, 'Işık olsun' diye buyurdu. (Tekvin 1:3) -yhn

***** Ve ışık oldu. (Tekvin 1:3) -yhn

***** Tanrı, ışığın iyi olduğunu gördü. (Tekvin 1:4) -yhn

Beşinci keşiş toplaç bağlantılarına son bir kez bakmak için elindeki mumla dinamonun üzerine eğildi. “*Et secrevit lucem a tenebris,*”^{*} dedi dersi devam ettirerek.

Ayak değirmeni ekibi, “*Lucem appelavit diem,*”^{**} dedi koro halinde, “*et tenebras noctes.*”^{***} Bunun ardından turnikenin kalaslarını omuzladılar.

Dingiller gıcırdayıp inledi. At arabası tekerleğinden marmul dinamo dönmeye başladı, hareket kasnağının başındaki keşişler zorlayıp ofladıkça iniltisi tiz bir vınlamaya dönüştü. Dinamo bekçisi tekerleklerin parmakları hızla bulanırken endişeyle izledi. “*Vespere occasso,*”^{****} diye girdi söze, sonra duraklayıp iki parmağını yaladı ve bağlantılara dokundu. Bir kıvılcım çıtırdadı.

“*Lucifer!*” diye feryat etti geri sıçrayarak, sonra sızlanırcasına bitirdi cümlesini: “*ortus est et primo die.*”^{*****}

Dom Paulo, Dekan Taddeo ve katibi merdivenden aşağı inerken Kornhoer Kardeş, “DEVRE!” diye bağırdı.

225

Portatif merdivenin en üst basamağındaki keşiş şalteri indirdi. Keskin bir ssst! sesi duyuldu ve mahzen bin iki yüz yıldır görülmemiş parlaklıkta, göz kamaştırıcı bir ışıqla doldu.

Merdivendekiler oldukları yerde kaldılar. Taddeo kendi dilinde bir küfür mırıldandı. Bir adım geri çekildi. Ne makinenin deneme çalışmalarını görmüş ne de abartıyla anlatılanlara kulak asmış olan başrahip bembeyaz kesildi ve konuşmasını cümlenin orta yerinde kesti. Katip bir an için donakaldıktan sonra, “Yangın var!” diye bağırarak panik içinde kaçmaya başladı.

Başrahip istavroz çıkardı. “Bilmiyordum!” diye fısıldadı.

Parıltının yarattığı ilk sarsıntıyı atlatan akademisyen

* Ve onu karanlıktan ayırdı. (Tekvin 1:4) -yhn

** Işığa, ‘Gündüz’ (Tekvin 1:5) -yhn

*** Karanlığa ‘Gece’ adını verdi. -yhn

**** Akşam oldu. -yhn

***** Sabah oldu ve ilk gün oluştu. (Yaratılış 1:2-5) -yhn

bakışlarıyla bodrumu gözden geçirdi, hareket kasnağını ve kasnağın başında ter döken keşişleri gördü. Bakışları yalıtılmış teller boyunca gezindi, portatif merdivenin tepesindeki keşişi kaydetti, merdivenin dibindeki meyus bakışlı keşişi ve araba tekerleğinden dinamoyu ölçüp biçti.

“İnanılmaz!” dedi alçak sesle.

Merdivenin dibindeki keşiş şükran ve alçak gönüllülükle başını eğdi. Mavi-beyaz parıltı odaya keskin gölgeler düşürmüş ve mumların alevleri bu ışık selinde belirsiz kalmışlardı.

“Bin meşale kadar parlak,” diye mırıldandı akademisyen. “Bu kadim bir... ama hayır! Düşünülmesi bile imkânsız!”

Basamaklardan aşağı büyülenmişçesine indi. Kornhoer Kardeş’in yanından geçerken bir an için durdu ve merakla ona baktı, sonra bodrumun zeminine ayak bastı. Hiçbir şeye dokunmadan, hiçbir soru sormadan, her şeye dikkatle bakarak makinenin çevresinde dolaştı, dinamoyu, telleri, lambayı gözden geçirdi.

226

“Hiç mümkün görünmüyor, ama...”

Başrahip kendini toparladı ve merdivenden aşağı indi. “Sessizlik cezası kaldırıyorum!” diye fısıldadı Kornhoer Kardeş’e. “Konuş onunla. Benim kafam karışık biraz.”

Keşişin gözleri ışıldadı. “Beğendiniz mi, Başrahip Efendimiz?”

“Korkunç,” dedi Dom Paulo nefesi tıkanırcasına.

Mucidin keyfi kaçmıştı.

“Bir misafire böyle mi davranılır? Dekanın yardımcısı korkudan aklını kaçıracaktı. Beni mahcup ettiniz!”

“Eh, biraz *fazlaca* parlaktı.”

“Cehennem gibi! Ben özür dilemenin bir yolunu ararken git onunla konuş.”

Ama akademisyenin kendi gözlemleri üzerine bir hükme vardığı belliydi, çünkü hızla onların yanına geldi. Yüz hatları gergindi ve kararlı bir havası vardı.

“Bir elektrik lambası,” dedi. “Bunca yüzyıldır onu gizli tutmayı nasıl başardınız? Bunca yıl bir kuram oluşturmaya çalıştıktan sonra...” Sesi tıkanır gibi oldu, sanki berbat bir şakanın kurbanı olmuşçasına kendini kontrol etmeye çalışıyordu. “Onu *niçin* sakladınız? Dinsel bir önemi mi vardı? Ayrıca neden...” Zihni tamamen karışmış halde sustu. Başını salladı ve kaçacak bir yol arıyormuş gibi çevresine bakındı.

“Yanlış anladınız,” dedi başrahip zayıf bir sesle ve Kornhoer Kardeş’in kolunu yakaladı. “Tanrı aşkına, Kardeş, *açıklayınız!*”

Ama kırılan meslek gururunu onaracak bir merhem ne o zaman olmuştu ne de başka herhangi bir çağda.

19

228

Bodrumda yaşanan talihsizlikten sonra, başrahip, o mutsuz ânı telafi edebilmek için akla gelecek her yolu aramaya başladı. Dekan Taddeo eğer bir garezi varsa bile belli etmiyordu; hatta aygıtın tasarım ve imalinin ayrıntılı biçimde anlatılması üzerine hüküm vermekte acele ettiği için ev sahiplerinden özür dilemişti. Ama bu özür başrahibi yapılan hatanın büyüklüğüne daha da inandırmaktan öte bir şeye yaramamıştı. Dekan “fethedilmemiş” bir zirveye tırmanıp rakibinin taş kazıdığı imzasıyla karşılaşan bir dağcının durumuna düşmüştü ve de rakibi onu önceden haberdar etmemişti. Başrahip, işin bu şekilde kotarılması onun için çok kırıncı olmuş olsa gerek, diye düşündü.

Eğer Dekan lambanın mum ışığında okunması mümkün olmayan eski ve yıpranmış belgelerin incelenebilmesi için bile yeterince aydınlık verici üstün bir kalitede olduğunda, belki de mahcubiyetin verdiği bir katılıkla ısrar etmeseydi, Dom Paulo aygıtı bodrumdan derhal uzaklaştırırdı. Ama Dekan Taddeo onu beğenmekte ısrar etmişti. Sonra dinamoyu beslemek ve ark aralığını sabit tutmak için en az dört çömezin sürekli olarak görevlendirilmeleri gerektiğini öğrendiğinde lambanın çıkarılmasını rica etmişti gerçi ama lambaya dokunulmamasında direnme sırası bu defa Dom Paulo’daydı.

19

228

Bodrumda yaşanan talihsizlikten sonra, başrahip, o mutsuz ânı telafi edebilmek için akla gelecek her yolu aramaya başladı. Dekan Taddeo eğer bir garezi varsa bile belli etmiyordu; hatta aygıtın tasarım ve imalinin ayrıntılı biçimde anlatılması üzerine hüküm vermekte acele ettiği için ev sahiplerinden özür dilemişti. Ama bu özür başrahibi yapılan hatanın büyüklüğüne daha da inandırmaktan öte bir şeye yaramamıştı. Dekan “fethedilmemiş” bir zirveye tırmanıp rakibinin taş kazıdığı imzasıyla karşılaşan bir dağcının durumuna düşmüştü ve de rakibi onu önceden haberdar etmemişti. Başrahip, işin bu şekilde kotarılması onun için çok kırıcı olmuş olsa gerek, diye düşündü.

Eğer Dekan lambanın mum ışığında okunması mümkün olmayan eski ve yıpranmış belgelerin incelenebilmesi için bile yeterince aydınlık verici üstün bir kalitede olduğunda, belki de mahcubiyetin verdiği bir katılıkla ısrar etmeseydi, Dom Paulo aygıtı bodrumdan derhal uzaklaştırırdı. Ama Dekan Taddeo onu beğenmekte ısrar etmişti. Sonra dinamoyu beslemek ve ark aralığını sabit tutmak için en az dört çömezın sürekli olarak görevlendirilmeleri gerektiğini öğrendiğinde lambanın çıkarılmasını rica etmişti gerçi ama lambaya dokunulmamasında direnme sırası bu defa Dom Paulo'daydı.

Böylece, akademisyen, kasnak başında durmaksızın ter döken üç çömezle merdivende lambayı sürekli yanar halde ve ayarlı tutmak için körleşmek üzere olan dördüncü çömezin varlıklarını her an hissederek manastırdaki çalışmalarına başladı. Bu durum utanç zebanisiyle onun nedamet adına tezgâhlayacağı rezillikleri acımasız dizelere dökebilmek için Şair'e fırsat yaratmıştı.

Dekan ve yardımcısı birkaç gün boyunca doğrudan doğruya kütüphanede çalışarak manastırın kadim belgeler dışındaki kayıtlarını gözden geçirdiler; istiridyenin varlığını kanıtlayarak incinin varlığını da kanıtlamış olacaktı sanki. Kornhoer Kardeş akademisyenin yardımcısını yemekhanenin girişinde dizüstü çökmüş halde buldu ve adamcağızın kapının üzerine asılı Meryem resmine özel bir tarzda bağlılık sunmakta olduğunu sandı, ta ki aletlerin takırtısı bu yanılsamaya bir son verinceye kadar. Yardımcı yemekhanenin girişine bir marangoz düzelteci koymuş, yüzyıllardır gelip geçen sandaletli ayakların zeminde oluşturduğu çukurlaşmayı ölçüyordu.

229

“Tarih belirlemenin bir yolunu bulmaya çalışıyoruz,” dedi Kornhoer’in sorması üzerine. “Burası bir yıpranma standardının belirlenmesi için uygun bir yere benziyor, çünkü buradan kaç kişinin gelip geçtiğini saptamak oldukça kolay. Zemin taşları döşendiğinden beri adam başı günde üç öğün.”

Kornhoer bu titizlik karşısında etkilenmeden edememişti; bütün bu hararetli çalışmalar onu hayretler içinde bırakıyordu. “Manastırın mimari kayıtları eksiksizdir,” dedi. “Her binanın ve eklemenin ne zaman yapıldığı belirlidir. Vaktinizi niçin harcıyorsunuz?”

Yardımcı oturduğu yerden masum gözlerle baktı. “Ustamın bir sözü vardır: ‘Nayol dilsizdir, onun için hiç yalan söylemez.’”

“Nayol mu?”

“Kızıl Nehir halkının doğa tanrılarında biri. Mecazi anlamda kastediyor, tabii ki. En son otorite nesnel delillerdir. Kayıtları tutanlar yalan söyleyebilir ama doğa bunu yapamaz.” Keşişin yüzündeki ifadeyi fark etti ve alelacele ekledi: “Uydurma olduklarını söylemek istemiyorum ama Dekan her şeye nesnel yaklaşılmasını basit bir doktrin olarak kabul etmiştir.”

Kornhoer, “Çok etkileyici,” diye mırıldandı ve adamın zemindeki çukurlaşmayla ilgili çizdiği krokiyi incelemek için eğildi. “Ama bunun şekli Majek Kardeş’in normal dağılım eğrisi dediği şeyi andırıyor. Çok tuhaf.”

“Tuhaf değil. Bir adımın orta çizgiden sapma olasılığı normal hata sınırları içerisindedir.”

Kornhoer büyülenmiş gibiydi. “Majek Kardeş’i çağıracağım,” dedi.

230

Konuklarının bina müstemilatı ile ilgili yaptıkları teftişlere başrahibin yaklaşımı çok daha açık seçik olmuştu. “Tahkimatlarımızın ayrıntılı çizimlerini *neden* yapıyorlar?” diye sordu Gault’a.

Başrahip yardımcısı şaşırmişti. “Duymamıştım. Yani Dekan Taddeo...”

“Hayır. Onunla gelen subaylar. Çok da sistemli davranıyorlar.”

“Bunu nereden öğrendiniz?”

“Şair söyledi.”

“Şair ha! Peh!”

“Ne yazık ki bu kez doğruyu söylüyordu. Çizdikleri kroki-lerden birini cebe atmış.”

“Kroki sizde mi?”

“Hayır, geri vermesini sağladım. Ama bundan hiç hoşlanmıyorum. Tehditkar bir havası var.”

“Sanırım Şair bu bilgi karşılığında bir bedel istemiştir.”

“Tuhaftır ki istemedi. Akademisyenden daha görür gör-

mez hiç hoşlanmamış. Onlar geldiğinden beri kendi kendine mırıldanarak dolaşıyor.”

“O hep mırıldanır zaten.”

“Ama bu kadar ciddi değil.”

“Bu çizimleri niçin yapıyorlar dersiniz?”

Paulo netameli bir ifade takındı. “Aksini görmediğimiz sürece, ilgilerinin tamamen mesleki ve anlaşılmaz olduğunu varsayacağız. Duvarlarla çevrili manastırımız hep iyi bir kale olmuştu. Ne saldırıyla alınabildi ne de kuşatmayla ve bu da belki onların mesleki takdirlerini kazandı.”

Peder Gault sorgulayan gözlerle çöle, doğuya doğru baktı. “Düşünüyorum da, eğer bir ordu ovalardan batıya doğru vurmak istese, Denver üzerine yürümeden önce buralarda bir yerde bir karargah kurmaya çalışır.” Birkaç saniye düşündü ve yüzüne endişeli bir ifade geldi. “İşte onlara hazır bir kale!”

“Korkarım bunu onlar da fark ettiler.”

“Sizce casus olarak mı gönderildiler?”

“Hayır, hayır! Bizzat Hannegan’ın bizi duyduğundan bile şüpheliyim. Ama şimdi buradalar, içlerinde subaylar var ve çevreye bakındıkça bir takım fikirler edinmemeleri mümkün değil. Hannegan yakında bizi *duyacaktır* mutlaka.”

“Ne yapmak niyetindesiniz?”

“Henüz bir fikrim yok.”

“Bu konuda niçin Dekan Taddeo ile konuşmuyorsunuz?”

“Subaylar onun hizmetinde değiller. Sadece koruma amacıyla gönderildiler. Ne yapabilir ki?”

“Hannegan’ın akrabası ve etkili bir kişi.”

Başrahip başını salladı. “Ona bu konuyu açmanın bir yolunu bulacağım. Ama önce bir süre izlemekle yetineceğiz.”

Takip eden günlerde Thon Taddeo istiridyeyi incelemeyi bitirmiş ve onun tebdil gezen bir midye olmadığına kanaat getirerek tüm dikkatini incinin üzerine yoğunlaştırmıştı. Bu hiç de kolay bir iş değildi.

Çok miktarda tıpkıbasım belge inceden inceye gözden geçirildi. Daha değerli kitaplar raflarından zincir şakırtıl原因 arasında indirildi. Kısmen hasar görmüş ya da yıpranmış bazı özgün basımlar söz konusu olduğunda suret çıkaran görevlinin yorumuna ve göz gücüne güvenmek pek de akıllıca görünmüyordu. Leibowitz zamanından kalan ve uzun süre saklanmak üzere özel odalarda hava geçirmez paketler halinde depolanan bazı metinler gün ışığına çıkarılmışlardı.

Akademisyenin yardımcısı kilolarca not tutmuştu. Beşinci günden sonra Dekan Taddeo çalışma hızını artırmış ve lezzetli bir avın kokusunu almış aç bir taziye benzemişti.

“Olağanüstü!” Çılgınca bir sevinçle keyifli bir şüphecilik arasında gidip geliyordu. “Bir yirminci yüzyıl fizikçisinden kalma belgeler! Denklemler bile tutarlı.”

Kornhoer omzunun üzerinden uzanıp baktı. “Bunu görmüştüm,” dedi heyecandan nefesi kesilerek. “Bir türlü anlam verememiştim. Önemli bir konuyla mı ilgili?”

232

“Henüz emin değilim. Ama ne güzel bir matematik, *ne güzel!* Şuraya bak, şu tanımlamaya, olabildiğince sadeleştirilmiş. Şu işaretin altındaki şey, iki türevin birleşmesinden oluşmuş gibi, halbuki bütün bir türevler dizisini temsil ediyor.”

“Nasıl?”

“İşaretler genişletilmiş bir ifadeye dönüşüyor; aksi halde, yazarın dediği gibi integral bir dizilimi temsil edemezlerdi. Çok güzel. Bir de şuraya bak; şu basit görünen ifadeye. Basitliği tamamen kandırıcı. Belli ki sadece tek değil birçok denklem silsilesini temsil ediyor ama çok sadeleştirilmiş bir biçimde. Yazarın sadece niceliklerin değil bütün sistemlerin birbirleriyle olan ilişkisini düşünmekte olduğunu anlamam birkaç günümü aldı. İlgili fiziksel niceliklerin tamamını bilmiyorum henüz ama kullanılan matematiğin karmaşıklığı kelimenin tam anlamıyla müthiş! Eğer bu bir aldatmacaysa,

kesinlikle mükemmel tasarlanmış. Yok eğer doğruysa, şansımızın inanılmaz ölçüde yaver gittiğini söyleyebiliriz. Her halükarda, muhteşem bir şey. İlk suretini derhal görmeliyim.”

Depodan kurşun lehimli bir varil daha mührü açılmak üzere yuvarlanarak çıkarılırken Kütüphaneci Kardeş sıkıntıyla ofladı. Laik akademisyenin bin iki yüz yıldır tam bir muamma halinde bekleyen bir bilmeceyi, iki gün gibi kısa bir zaman zarfında, kısmen de olsa çözmüş olmasından hiç etkilenmemişti. Andaçların emanetçisi için, açılan her mühür varil içeriğinin yaşam süresinde bir kısaltmaya karşılık geliyordu ve o da tüm bu işlemleri kesinlikle tasvip etmediğini belli etmekten çekinmiyordu. Yaşamının başlıca amacı kitapları korumak olan Kütüphaneci Kardeş için kitapların varlığının en önde gelen şartı onların ebediyen korunabilme olasılığıydı. Kullanım ikinci sırada geliyordu ve eğer yaşam sürelerini kısaltacaksa bundan kaçınılmalıydı.

233

Dekan Taddeo'nun görevine olan hevesi her geçen gün artıyor ve akademisyenin kuşkuculuğunun tufan öncesinden kalma her belge parçasının incelenmesiyle biraz daha erimekte olduğunu görmek başrahibin daha rahat nefes almasını sağlıyordu. Akademisyen araştırmasının kapsamı hakkında net bir beyanda bulunmamıştı; başlangıçta hedefi çok da belli değildi belki ama şimdi işini belirli bir planı takip eden bir kişinin dakikliği ile yapıyordu. Bir şeylerin doğmak üzere olduğunu hisseden Dom Paulo sabahı müjdeleyecek horoza bir tünek hazırlamaya karar verdi.

“Cemaatimiz sizin çalışmalarınızı merakla izliyor,” dedi akademisyene. “Eğer sizce mahsuru yoksa bu konuda biraz aydınlatılmak isteriz. Kendi okulunuzda yapmış olduğunuz kuramsal çalışmalarınızı tabii ki duyduk ama onlar bizim anlayamayacağımız kadar teknik konulardaydı. Acaba bize, eee, uzman olmayan kişilerin de anlayabileceği bir dille bazı

açıklamalar yapabilir miydiniz? Cemaatimiz sizi bir konferans vermeye davet etmem için beni sıkıştırıyor; ama ben öncelikle ortamımıza alışmanızı beklemenin uygun olacağını düşündüm. Tabii eğer siz...”

Akademisyen başrahibin kafatasını altı yönden pergelle ölçüyormuş gibi baktı. Kuşkuyla gülümsedi. “İşimizi mümkün olan en basit dilde açıklamamı mı istiyorsunuz?”

“Onun gibi bir şey, eğer mümkünse.”

“Tam da bu işte.” Güldü. “Eğitimsiz bir kişi doğal bilimlerle ilgili bir makale okur ve şöyle düşünür: ‘İyi de bunu niçin basitçe açıklamamış?’ Okuduğu şeyin aslında mümkün olan en basit biçimde kaleme alındığının farkında bile değildir. Tabii o konu için. Aslında doğa felsefesinin büyük kısmı dilin sadeleştirilmesinden ibarettir; bin sayfa tutacak bir konuyu yarım sayfalık denklemlerle anlatabilecek bir dil yaratmak. Anlatabiliyor muyum?”

234

“Sanırım. Kendinizi açıkça ifade etmiş olduğunuza göre, belki işinizin mahiyeti konusunda bize bir şeyler söyleyebilirsiniz. Eğer andaçlar üzerine yapmakta olduğunuz çalışma henüz yeterince olgunlaşmamışsa tabii.”

“Aslında öyle değil. Halen ne yönde gitmekte olduğumuz ve neyle uğraştığımız hakkında epey net bir fikir edinmiş durumdayız. Tabii bunu tamamlanmak için hâlâ uzun bir zamana ihtiyacımız var. Parçaların bütünleştirilmesi gerekiyor ve ne yazık ki bunlar aynı bulmacaya ait değil. Bundan neyi çıkarabileceğimizi henüz kestiremiyoruz ama neyi çıkaramayacağımızın farkındayız. Ümit verici görüldüğünü memnuniyetle söyleyebilirim. Genel bir açıklama yapmaya hiçbir itirazım yok, fakat...” Yine kuşkuyla omuz silkti.

“Sizi rahatsız eden nedir?”

Taddeo biraz mahcup olmuş görünüyordu. “Sadece kime hitap ettiğimden tam olarak emin değilim. Hiç kimsenin dinsel inancını incitmek istemem.”

“Ama zaten nasıl olabilir ki? Bunlar doğa felsefesinin kapsamına girmiyor mu? Ya da fiziksel bilimlerin?”

“Kuşkusuz. Ama birçoklarının dünyayı algısı dinsel inançlarına göre şekillenmiştir. Yani, demek istediğim...”

“Ama eğer konunuz fiziksel dünyaysa, karşınızdakini nasıl incitebilirsiniz? Özellikle de bu cemaati. Dünyanın kendisiyle tekrar ilgilenmeye başlamasını o kadar uzun bir süredir bekliyorduk ki. Böbürleniyor olmak istemem ama manastırımızda birkaç tane oldukça zeki doğa bilimcisi amatörümüz var. Majek Kardeş var, sonra Kornhoer Kardeş...”

“Kornhoer!” Dekan elektrik arkına ihtiyatla baktı, sonra gözlerini kırıştırarak bakışlarını kaçırdı. “Anlayamıyorum.”

“*Lambayı mı? Ama eminim ki siz...*”

“Hayır, hayır, lambayı değil. Gerçekten de çalıştığına bir kez tanık olduktan sonra lamba yeterince basit. Çalışmak da zorunda. Bazı belirsizlikleri farz eder ve elde olmayan kimi verileri tahmin edersek, kâğıt üzerinde çalışacağı kesin. Ama bulanık bir hipotezden çalışır durumdaki bir modele alelacele yapılacak bir geçiş...” Taddeo sinirli bir şekilde öksürdü. “Benim anlayamadığım Kornhoer’in kendisi. Şu aygıt...” –parmağıyla dinamoyu gösterdi– “... ilkeler bir kez anlaşıldıktan sonra yapılması gereken en az yirmi yıllık ön hazırlığın üzerinden bir hamlede atlıyor. Kornhoer ön hazırlıkları elinin tersiyle bir yana itivermiş. Mucizevi buluşlara inanır mısınız? Ben inanmam. Ama işte elimizde tam da böyle bir vaka var. Araba tekerlekleri ha!” Güldü. “Elinde bir teknik atölye olsaydı neler yapardı kimbilir. Böyle bir adamın niçin bir manastıra tıklıp kaldığını anlayamıyorum.”

“Belki bunu size Kornhoer Kardeş açıklayabilir,” dedi Dom Paulo, sesindeki sertliği bastırmaya çalışarak.

“Evet, eh...” Dekan Taddeo’nun görsel pergelleri yaşlı rahibi yine ölçüp biçmeye başladı. “Pek de geleneksel sayılmayacak fikirlerin hiç kimseyi rahatsız etmeyeceğine inanı-

yorsanız işimizi tartışmaya açmaktan memnuniyet duyarım. Ama önyargı... eee... yerleşmiş fikirlere ters düşecek şeyler olabilir.”

“Çok iyi! Bu çok ilginç olacaktır.”

Bir zaman kararlaştırıldı ve Dom Paulo rahatladığını hissetti. Serbestçe yapılacak bir fikir alışverişinin Hristiyan bir rahiple laik bir doğal bilimler araştırmacısının arasındaki uçurumu kapatacağını hissediyordu. Kornhoer zaten biraz daraltmamış mıydı onu? Daha fazla iletişim belki de her türlü çatışmanın en iyi ilacıydı. Böylece Taddeo ev sahiplerinin mantıktan yoksun reaksiyonlar olmadıklarını gördüğünde şüphenin ve tereddüdün peçesi aralanmayacak mıydı? Dom Paulo daha önceki kuşkulardan dolayı utanç duydu. Bu iyi niyetli budalaya karşı sabırlı ol, yüce Tanrım.

“Ama subayları ve kroki defterlerini göz ardı edemezsiniz,” diye anımsattı Gault ona.

20

Yemekhanedeki kürsüden okuyucunun duyuruları okuyan tekdüze sesi geliyordu. Taburelerinin arkasında hareketsiz duran ve akşam yemeğinin başlamasını bekleyen cüppeliler kalabalığının yüzleri mum ışığında bembeyazdı. Okuyucunun sesi ahşap masalardaki mum ışığı gölcüklerinin üzerinde yükselen tavanın karanlığında kof yansımalar yaptı.

237

“Saygıdeğer Başrahip Babamızın bana duyurmamı emrettiği üzere,” dedi okuyucu, “bugünkü perhizimiz akşam yemeğiyle birlikte sona erecek. Sizlerin de duymuş olacağınız gibi konuklarımız var. Tüm müminler bugün Dekan Taddeo ve ekibindekilerin onuruna verilecek olan ziyafete katılabilirler; et de yiyebilirsiniz. Yemek süresince konuşmak –eğer sessizce yapılırsa– serbesttir.”

Çömez sıralarından bastırılmış tezahüratı andıran sesler geldi. Masalar kurulmuştu. Yiyecek henüz boy göstermemişti ama alışılmış lapa tasları yerlerini yemek tepsilerine bırakmıştı ve bir ziyafeti ima eden bu durum iştahların karmasını sağlıyordu. Bildik süt maşrapaları kilerde kalmış, yerlerini seçme şarap bardaklarına bırakmışlardı. Masalar boyunca güller serpiştirilmişti.

Başrahip koridorda durup okuyucunun sözlerini bitirmesini bekledi. Kendisi, Peder Gault, saygın konukları ve ekibi

için hazırlanan masaya bir göz attı. Mutfağın aritmetiği her zamanki gibi berbat, diye düşündü. Sekiz iskemle konulmuştu. Üç subay, dekan ile yardımcısı ve iki rahip eder yedi... Eğer, küçük bir ihtimalle de olsa, Peder Gault birlikte oturmalarını Kornhoer Kardeş'ten istememişse tabii. Okuyucu duyurularını tamamladı ve Dom Paulo salona girdi.

"*Flectamus genua,*" dedi okuyucu tekdüze bir sesle.

Başrahip cemaati takdis ederken cüppeli kalabalık askeri bir düzen içinde diz çöktü.

"*Levate.*"** Kalabalık ayağa kalktı. Dom Paulo özel masanın başındaki yerini aldı ve dönüp salonun girişine baktı. Diğerlerini Gault getirecekti. Daha önce keşişlerin sade karavanalarına ortak olmamaları için konuklara öğünleri yemekhane yerine konukevinde verilmişti.

Konuklar görüldüğünde başrahip Kornhoer Kardeş'i aradı ama rahip onlarla değildi.

238

Herkes yerini aldığı anda, "Niçin sekiz iskemle?" diye mırıldadı Peder Gault'a.

Gault boş gözlerle baktı ve omuz silkti.

Akademisyen başrahibin sağındaki iskemleyi işgal etti ve diğerleri de sol tarafı boş bırakarak masa boyunca dizildiler. Kornhoer'e onlara katılmalarını işaret etmek için döndü ama okuyucu rahiple göz göze gelmelerine fırsat vermeden şükran duasını okumaya başlamıştı bile.

"*Oremus,*"*** dedi başrahip ve cemaat boyunlarını büktü.

Kutsama sırasında başrahibin solundaki iskemleye sessizce biri ilişmişti. Başrahip kaşlarını çatmış ama dua sırasında suçlunun kim oluşuna dönüp bakmamıştı.

"... *et Spiritus Sancti, Amen.*"****

* Diz çökelim. -yhn

** Kalkın. -yhn

*** Dua edelim. -yhn

**** ve Kutsal Ruh adına, Amin. -yhn

“*Sedete,*” dedi okuyucu ve saflar yerine oturmaya başladı. Başrahip döndü ve solundaki şahsa sertçe baktı.

“Şair!”

Örselenmiş zambak eğilerek abartılı bir selam verdi ve gülümsedi. “İyi akşamlar, efendilerimiz, bilge Dekan, seçkin ev sahibimiz,” dedi azametle. “Bu gece listemizde neler var? Üzerimize çöken dünyevi dirilimin onuruna fırında balık ve petek bal mı? Yoksa siz, Başrahip Efendimiz, sonunda belediye başkanının kazını kızarttınız mı?”

“Ben kızartacak olsam...”

“Hah!” dedi Şair ve akademisyene doğru nazikçe döndü. “Burada ne kadar da mükemmel bir mutfağın tadını çıkarıyoruz, Dekan Taddeo! Daha sık gelmelisiniz. Eminim konukevinde sizleri keklik kızartması ve can sıkıcı bifteklerle besliyorlardır. Yazık! Burada daha iyisi bulunur. Umarım Aşçı Kardeş bu akşam o bildik gustosuna, içinde yanan ateşe ve o büyümlü dokunuşuna sahipti. Ah...” Şair ellerini ovuşturdu ve sırtıttı. “Belki de çakma domuz etinde Aziz John usulü mısırmı hazırlamıştır bizlere.”

239

“Kulağa ilginç geliyor,” dedi akademisyen. “Nasıl yapılıyor?”

“Yağlı armadilloyla kavrulmuş mısırmı eşek sütünde kaynatıyorsunuz. Mutat pazar spesiyalitemiz.”

“Şair!” diye kesti başrahip; sonra dekana döndü: “Burada bulunmasından ötürü affınızı dilerim. Davet edilmemişti.”

Akademisyen Şair’i tarafsız bir neşeyle süzdü. “Efendim Hannegan’ın da saray soytarıları vardır,” dedi Paulo’ya. “Bu türe yabancı değilim. Onun adına özür dilemeniz gerekmez.”

Şair iskemlesinden zıplayarak kalktı ve dekanın karşısında hürmetle eğildi. “O zaman benim başrahip adına özür dilememe izin veriniz,” dedi yürekten gelen bir sesle.

Bir süre eğilmiş durumda kaldı. Yaptığı saçmalıkları bitir-

mesini beklediler. Ama o aniden omuz silkti, oturdu ve çatallını bir çömezin koyduğu tepsideki tavuğa saplayarak önüne aldı. Bir but kopardı ve dişlerini büyük bir iştahla geçirdi. Onu şaşkınlık içinde izlediler.

“Sanırım onun adına dilediğim özrü kabul etmemekte haklısınız,” dedi dekana sonunda.

Akademisyenin yüzü kızarmaya başlamıştı.

“Seni dışarı atmadan önce, solucan,” dedi Gault, “bu fesatlığın altında ne yattığına bir bakalım.”

Şair başını salladı ve düşünceli biçimde çiğnemeye devam etti. “Neler yatmıyor ki,” dedi.

Şu patavatsız Gault, diye düşündü Dom Paulo.

Ama daha genç olan rahibin canı gerçekten sıkılmıştı ve soytarıyı ezmek için fırsat aramaya devam etti. “Ev sahibin adına teferruatıyla özür dile, Şair,” diye emretti. “Bu arada gerekli açıklamalarını da yap.”

240 “Bırak, Peder, bırak,” dedi Dom Paulo aceleyle.

Şair başrahibe nezaketle gülümsedi. “Sorun değil, efendimiz,” dedi. “Sizin adınıza özür dilememin benim için bir mahsuru yok. Siz benim için özür dilersiniz, ben sizin için dilerim; önemli olan sevgi ve iyi niyet değil midir? Hiç kimsenin kendisi için özür dilemesi gerekmiyor... Bu çok utanırdıcı olurdu. Ama eğer benim usulüme başvurulursa herkes için özür dilenmiş olur ve hiç kimse kendi adına özür dilemek zorunda kalmaz.”

Şair’in sözlerini sadece subaylar eğlendirici buluyor gibiydi. Besbelli ki mizah beklentisi mizah yanılışmasını doğuruyordu ve komedyen ne derse desin hareketleri ve yüz ifadesiyle gülüşmelere yol açabiliyordu. Akademisyen, sanki eğitilmiş bir hayvanın beceriksizliklerine bakıyormuşçasına, kupkuru sırtıyordu.

“Böylece,” diye devam etti Şair, “eğer sizin mütevazı yardımcınız olmama izin vererseniz, efendimiz, hiçbir zaman

mahcup olmak durumunda kalmayacaksınız. Sizin özür dilemeye hazır vekiliniz olarak, önemli konuklarınıza tahtakurularından dolayı duyduğunuz nedameti sunabilirim. Yemek listesindeki ani değişiklikten dolayı da tahtakurularına, tabii.”

Başrahip Şair’e yiyecekmiş gibi baktı ve çıplak ayak başparmağını sandaletinin ökçesiyle ezmek için kendini zor tuttu. Adamın ayak bileğine bir tekme çıkardı ama o budalalığında ısrar ediyordu.

“Bütün suçu da sizin adınıza üstleneceğim, tabii ki,” dedi beyaz etleri şapırtıyla çiğnerken. “Çok iyi bir sistem, size sunmaya da hazır olduğum bir usuldür, Akademisyenlerin Önde Geleni. Eminim çok münasip bulurdunuz. Duyduğum kadarıyla bilimsel ilerlemeler yapılmadan önce bir mantığın ve yöntemin belirlenmesi gerekirmiş. Benim pazarlığa açık ve devredilebilir özür dileme usulüm sizin için de özellikle yararlı olabilirdi, Dekan Taddeo.”

“Öyle mi dersiniz?”

“Evet. Ne yazık. Mavi kafalı keçimi çaldılar.”

“Mavi kafalı keçi mi?”

“Hannegan’ın kafası kadar kel ve Armbruster Kardeş’in burnunun ucu kadar mavi bir başı vardı, Sayın Deham.”

Başrahip dişlerini sıktı ve ökçesini Şair’in ayak başparmağının hizasına getirdi. Taddeo hafifçe somurtuyordu ama Şair’in boz bulanık sözlerinin ne anlama geldiğini çözmeye kararlıydı.

“Mavi kafalı bir keçiye ihtiyacımız var mı?” diye sordu yardımcısına.

“Bunun bir aciliyetinin olduğunu sanmıyorum, efendim.”

“Ama ihtiyacınızın olduğu besbelli!” dedi Şair. “Bir gün dünyaya yeni bir şekil verecek denklemler yazmakta olduğunuzu söylüyorlar. Diyorlar ki yeni bir şafağın eşiğindeymişiz. Eğer ortalık aydınlanacaksa, o zaman geçmişteki karanlığın da bir suçlusu bulunacak demektir.”

“Ah, o halde keçi!” Dekan Taddeo başrahibe bir göz attı. “Çok yakışıklı bir jest. Yapabileceğinin en iyisi bu mu?”

“Şu sıralarda işsiz kaldığını anlamışsınızdır. Ama hadi daha mantıklı şeylerden...”

“Hayır, hayır, hayır, *hayır!*” diye itiraz etti Şair. “Beni yanlış anladınız, Sayın Dahim. Keçi suçlanmayacak, tam tersine kutsanıp şereflendirilecek! Aziz Leibowitz’in size gönderdiği taçla taçlandırın onu ve doğmakta olan gün için ona şükranlarınızı sunun. Sonra suçu Leibowitz’e yıkın ve onu çöle sürün. Böylece ikinci tacı takmak zorunda kalmayacaksınız. Hani şu dikenli olanı. Ona sorumluluk diyorlar.”

Şair’in saldırganlığı tamamen ortaya çıkmıştı ve artık hiç de şakacı görünmeye çalışmıyordu. Taddeo onu buz gibi bakışlarla süzdü. Başrahibin ökçesi bir kez daha geldi başparmağın üzerine ve bir kez daha gönülsüz bir merhametle havada asılı kaldı.

242

“Şefinizin ordusu bu manastırı zapt etmeye geldiğinde ise,” dedi Şair, “keçi avluya bağlanıp ne zaman yanından yabancı biri geçecek olsa ‘Burada benden başka kimse olmadı, benden başka kimse olmadı,’ diye melemesi öğretilir.”

Subaylardan biri, eli kılıcının kabzasına uzanırken, iskemlesinden öfkeyle homurdanarak kalkacak oldu. Kılıcını on beş santimetrelilik çelik Şair’e tehditle ısıldayacak kadar çekti. Taddeo onu el bileğinden tuttu ve kılıcı tekrar kınına sokmaya çalıştı ama bu mermer bir heykelin kolunu çekiştirmeye benziyordu.

Ölümden pek de korkmadığı anlaşılan Şair, “Ah! Kılıçta da kroki çizmekte olduğu kadar ustaymış demek ki!” dedi. “Manastır tahkimatlarıyla ilgili çizimleriniz ne büyük bir sanatçı olduğunuzu...”

Subay bir lanet savurdu ve kılıcını kınından tamamen sıyırdı. Ama arkadaşları onu hamle etmesine meydan vermeden yakaladılar. Ürken keşişler ayağa fırlarken cemaatten

şaşkın bir gürültü geldi. Şair hâlâ kibarca gülümsüyordu. "... gösteriyor," diye sürdürdü konuşmasını. "Diyebilirim ki bir gün duvaraltı tünellerini gösteren çizimleriniz en iyi müze-lerde..."

Masanın altından künt bir çatırtı geldi. Şair lokmasını ısırarak üzereyken kalakaldı, lades kemiğini ağzından çekti ve benzi solmaya başladı. Yutkundu ve renk kaybetmeye devam etti. Dalgın gözlerle tavana baktı.

"Çok insafsızsın," diye mırıldandı yarım ağızla.

"Diyeceğini dedin mi?" diye sordu başrahip ve ökçesiyle ezmeye devam etti.

Şair, "Sanırım boğazıma bir kemik takıldı," diye itiraf etti.

"İzin ister miydin?"

"İstemek zorundayım korkarım."

"Ne yazık. Seni özleyeceğiz." Paulo başparmağı son bir kez ihtiyaten ezdi. "O halde gidebilirsin."

Şair derin bir nefes verdi, dudaklarını kuruladı ve ayağa kalktı. Şarap kupasını başına dikti ve ters çevirerek tepsinin orta yerine koydu. Tavırlarındaki bir şey onu izlemelerine yol açıyordu. Elinin başparmağıyla alt göz kapağını aşağı çekti, diğer avcuyla gözünü kapatarak eğildi. Göz küresi, Şair'in gözünün takma olduğunu bilmeyen Texarkanalılardan yükselen hayret nidaları arasında, avcuna yuvarlanmıştı.

Şair, "Onu dikkatle izle," dedi cam göze ve onu Dekan Taddeo'ya meşum bakışlarla bakabileceği şekilde ters dönmüş şarap kadehinin tabanına yerleştirdi. "İyi akşamlar, efendilerim," dedi neşeyle ve yürüyerek uzaklaştı.

Öfkeli subay bir lanet homurdanarak kendini yoldaşlarının elinden kurtarmaya çabaladı.

"Onu odasına götürün ve sakinleşinceye kadar üzerinde oturun," dedi Taddeo. "Dikkat edin de şu çatlağı eline geçirmesin."

Öfkeden köpüren muhafız subayı derdest edildiğinde,

“Çok mahcup oldum,” dedi başrahibe. “Onlar doğrudan benim hizmetimde değiller ve onlara emir veremiyorum. Ama bu olaydan dolayı yalvaracağına dair size söz verebilirim. Eğer özür dilemeyi reddeder ve derhal çekip gitmezse, o aceleci kılıcını yarın öğleden önce benimkiyle çatıştırmak zorunda kalacaktır.”

Başrahip, “Kan dökülmesin!” diye rica etti. “Önemli bir şey değildi. Hadi, hepimiz bunu unutalım.” Elleri titriyordu, yüzü solmuştu.

“Özürlerini sunup gidecek,” diye ısrar etti Dekan Taddeo, “ya da onu öldüreceğim. Endişelenmeyiniz, benimle dövüşmeye cesaret edemez, çünkü eğer yenecek olursa Hannegan onu şehrin meydanında kazığa oturtur ve karısını da... Ama boşverin bunları. Af dileyecek ve gidecek. Her halükarda, böyle bir şeyin vuku bulmuş olmasından dolayı çok mahcupum.”

244

“Şairi gelir gelmez dışarı attırmalıydım. Her şeyi o kışkırttı ve ben de buna engel olamadım. Her şeyin bir kışkırtma olduğu açıkça ortada.”

“Kışkırtma mı? Başiboş bir budalanın yalanlarıyla mı? Josard sanki Şair’in suçlamaları doğruymuşçasına tepki gösterdi.”

“Demek ki onların gerçekten de manastırımızın bir kale olarak askeri değeri hakkında ayrıntılı bir rapor hazırlamakta olduklarını bilmiyorsunuz.”

Akademisyenin ağzı açık kalmıştı. Başrahibe yardımcısına inanmaz gözlerle bakıyordu.

“Bu doğru olabilir mi?” dedi uzun bir sessizlikten sonra. Başrahip başıyla onayladı.

“Buna rağmen kalmamıza izin verdiniz.”

“Bizim sırlarımız yok. Arkadaşlarınız eğer böyle bir araştırma yapmak istiyorlarsa buyursunlar. Bu bilgiyi *niçin* istediklerini soracak değilim. Şair’in varsayımı, tabii ki, bir hayalden ibaretti.”

“Tabii ki,” dedi Taddeo bakışlarını kaçırarak.

“Tabii ki Şair’in ima ettiği üzere prensiniz bu bölgeyle ilgili saldırgan emeller beslemiyordur.”

“Tabii ki hayır.”

“Besliyor olsa bile, eminim manastırımızın bir kadim bilgiler deposu olarak bir kaleden kat kat daha değerli olduğunu anlayacak bilgelige ya da en azından ona yol gösterecek bilgi danışmanlara sahiptir.”

Taddeo rahibin sesindeki gizli yalvarma ve yardım ricasını sezmişti ve bir süre yemeğiyle sessizce oyalanarak bunu zihninde evirip çevirdi.

“Ben akademiye dönmeden önce bu konuyu tekrar konuşacağız,” diye söz verdi.

Ziyafetin üzerine kasvetli bir hava çökmüştü ama yemekten sonra avluda toplu halde şarkı söylenirken kasvet dağılmaya başladı ve sıra akademisyenin Büyük Salon’da vereceği konferansa geldiğinde tamamen ortadan kalktı. Mahcubiyet sona ermiş, grupta yüzeysel de olsa bir samimiyet doğmuştu.

Dom Paulo dekanı kürsüye doğru götürdü; Gault ve başrahibin katibi onları izlediler. Başrahibin konuğu takdim etmesi üzerine büyük bir tezahürat koptu; bunu takip eden sessizlik hükmün açıklanmasını bekleyen bir mahkeme salonunu akla getiriyordu. Akademisyenin hitabeti çok güçlü değildi ama hüküm manastır sakinleri için yeterince tatmin edici olmuştu.

“Burada bulduğumuz şeyler karşısında şaşkınlığa düştüm,” dedi onlara. “Birkaç hafta öncesine kadar sizin sakladığınız belgeler gibi son büyük uygarlığın çöküşünden kalma kayıtların hâlâ var olabileceğine inanmazdım ve de *inanmamıştım*. İnanması hâlâ çok güç ama deliller bu belgelerin hakiki olduklarını işaret ediyor. Burada sağ kalabilmiş olmaları bile yeterince olağanüstü; ama benim için asıl inanılmaz

olanı bu yüzyılda şu âna kadar gözden kaçmış durumda kalmalarıdır. Son sıralarda onların potansiyel değerlerini takdir edebilecek insanlar yetişti; sadece kendimi de kastetmiyorum. Dekan Kashler hayattayken onlarla neler yapardı!.. Yetmiş yıl önce bile.”

Dekan gibi yetenekli birisinin andaçlarına bu kadar olumlu tepki vermesi keşiflerin yüzlerinin gülümsemelerle aydınlanmasına yol açmıştı. Paulo konuşmacının sesinde gizlenen gücenikliği –yoksa kuşku muydu?– niçin hiç kimsenin fark etmediğini merak etti. “Eğer bu kaynakların varlığını on yıl önce bilseydim,” diyordu Taddeo, “optik üzerine yaptığım çalışmalarımın büyük bir kısmına gerek kalmayacaktı.” *Aha!* diye düşündü başrahip, *demek buymuş!* Ya da kısmen buymuş. Yaptığı bazı keşiflerin aslında birer tekrar oldukları ortaya çıkıyor ve bu da tadını kaçırıyor. Ama ömrünün sonuna dek yitik yapıtları sadece tekrar keşfetmekten öteye gidemeyeceğini biliyor olmalı; ne kadar zeki olursa olsun ancak kendinden öncekilerin yaptıklarını tekrarlayabilir. Böyle de olacak, ta ki dünya yine Ateş Tufanı’ndan önceki uygarlık düzeyine ulaşınca dek.

246

Yine de, Dekan Taddeo’nun etkilenmiş olduğu aşikârdı.

“Buradaki zamanım kısıtlı,” diye devam etti sözlerine. “Gördüğüm kadarıyla, bu belgelerden işe yarayacak bilgileri çıkarabilmek için yirmi uzmanın yirmi ila otuz yıl kadar uğraşması gerekecek. Fiziksel bilimler normalde tümevarımlı muhakemenin deneylerle sınanmasıyla olur; ama burada tümdengelimli muhakemede bulunmak zorundayız. Genel ilkelerin birkaç kırıntısından yola çıkarak özele varmaya çalışmalıyız. Bazı vakalarda bu olanaksız olabilir. Örneğin...” Bir tomar not kâğıdı çıkarıp karıştırmak için durakladı. “Elimde ileri fizikle ilgili olduğunu tahmin ettiğim bir kitaptan çıkarılmış dört sayfalık bir alıntı var. İçinizden bazıları bunu daha önce de görmüş olabilir.

“... ve eğer uzay terimleri iki olay noktası arasındaki değişim aralığının tanımlanmasında baskın çıkıyorlarsa bu değişim aralığının uzay tipinde olduğu söylenebilir, çünkü bu takdirde kabul edilebilir bir hıza sahip bir gözlemciye ait olan ve olayların aynı anda gerçekleşip sadece uzamsal olarak ayrıldıkları bir koordinat sistemini seçmek mümkün olacaktır. Ama eğer bu aralık zaman tipindeyse, olaylar hiçbir koordinat sisteminde eş zamanlı olamaz ama uzay terimlerinin tamamen ortadan kalktığı bir koordinat sistemi vardır ki burada iki olay arasındaki değişim aralığı tamamen zamansaldır, *id est*,* aynı mekânda ama farklı zamanlarda olmaktadırlar. Şimdi eğer gerçek değişim aralığının sınırlarını inceleyecek olursak...”

Bilgiç bir gülümsemeyle baktı. “Son sıralarda bu konuyla ilgilenen olmuş muydu?”

Yüz denizi ifadesizdi.

“Hiç böyle bir şey gördüğünü anımsayan var mı?”

Kornhoer ve iki kişi daha ellerini tereddütle kaldırdılar.

“Bunun ne anlama geldiğini bilen var mı?”

Eller derhal indi.

Taddeo güldü. “Bunu okumaya kalkışmayacağım bir buçuk sayfa dolusu matematik takip ediyor ama temel kavramlarımızdan bazılarını sanki hiç temel değilmiş de daha çok bakış açısına göre değişen geçici görüngülermiş gibi ele alıyor. Sonunda ‘dolayısıyla’ sözcüğü var ama sayfanın kalanı sonuç kısmıyla birlikte yanmış. Ancak kusursuz bir mantığa ve düzgün bir matematiğe sahip, dolayısıyla sonucunu ben de yazabilirim. Çılgın bir adamın varacağı bir sonuca benziyor. Gerçi işe de aynı derecede çılgın görünen varsayımlarla başlamıştı. Acaba bir aldatmacadan mı ibaret? Eğer değilse, kadim bilimlerdeki yeri nedir? Mantığına öncelik eden önkoşul nedir? Onu izleyen nedir ve nasıl sınanabilir? Yanıt

* Yani, diğer bir deyişle. -yhn

veremeyeceğim sorular. İşte onca zamandır sakladığınız bu kâğıtlardaki birçok gizemden sadece bir tanesi. Deneysel gerçekliğe *hiçbir şekilde* dokunmayan muhakeme fizikçilerin değil melekîyatçılarla ilahiyatçıların işidir. Ancak bu gibi belgeler bizim deneyimlerimizle hiç kesişmeyen sistemleri tarif ediyor. Eskiler bunları deneylerle kanıtlayabiliyor muydu? Kimi değinmeler bunun böyle olduğunu gösteriyor. Bir belgede elemental başkalaşımdan –ki biz bunun kuramsal olanaksızlığını belirleyeli çok olmamıştı– ‘deneylerin de kanıtladığı üzere’ diye söz ediliyor. Ama *nasıl?*

“Bunlardan bazılarını değerlendirmek ve anlamak nesiller sürebilir. Onların bu kadar ulaşılması zor bir yerde bulunmaları büyük şanssızlık, çünkü onlardan bir anlam çıkarabilmek çok sayıdaki biliminsanının ortak çabasını gerektiriyor. Eminim halihazırdaki olanaklarınızın ne kadar yetersiz olduğunu idrak ediyorsunuzdur... Dünyanın geri kalanı için ulaşılabilir bir yerde olmanızın sözünü bile etmiyorum.”

248

Konuşmacının arkasındaki platformda oturmakta olan başrahip kaşlarını çatarak en kötüsüne hazırlandı. Ama Dekan Taddeo bir teklifte bulunmayacak gibiydi. Yine de sözleriyle böylesi andaçların Aziz Leibowitz’in Albertinyen Tarikatı keşişlerinden çok daha yetkin ellerde bulunması gerektiği ve şu andaki durumun tamamen absürt olduğu düşüncesini taşıdığını belli ediyordu. Belki de salonda gittikçe artmakta olan huzursuzluğu hissederek sözü yakın zamanda tamamladığı ve ışığın doğası üzerine o güne dek yapılmamış ölçüde ayrıntılı çalışmalarına getirdi.

Manastırın hazinelerinden birkaçının bu konuda çok yardımcı olacakları ortaya çıkmıştı ve çok geçmeden kuramlarını deneysel olarak sınamanın bir yolunu bulabileceğini umuyordu. Işığın kırılımı olgusunu bir süre tartıştıktan sonra durakladı ve özür dilercesine, “Umarım bunlar hiçbirinizin dinsel inançlarını incitmiyordur,” diyerek soran gözlerle

çevresine bakındı. Yüzlerdeki meraklı bakışları görünce bir süre daha devam etti ve konuşmasını bitirdiğinde dinleyicilerinin sorularını bekledi.

“Kürsüden bir soru sorulmasında sakınca var mı?” dedi başrahip.

“Hiç de değil,” dedi akademisyen sanki aklından *et tu, Brute*,* diye geçirir gibi.

“Işığın hangi kırınım özelliğini din açısından bu kadar rencide edici bulduğunuzu merak ediyorum.”

“Şöyle ki...” Taddeo huzursuzca sustu. “Monsenyör Apollo, tanıdığınız üzere, konuyu hararetle ele almıştı. Işığın Tufan’dan önce kırılma özelliğine sahip olamayacağını söyledi, çünkü büyük olasılıkla gökkuşağı...”

Sözlerinin geri kalanı salondaki ani kahkaha patlamasında kayboldu. Başrahip herkesi susturuncaya dek Dekan Taddeo pancar gibi kızarmıştı ve bizzat Dom Paulo da yüz ifadesine hakim olmakta güçlük çekiyor gibiydi.

249

“Monsenyör Apollo iyi bir insan ve iyi bir rahiptir ama herkes, özellikle de kendi alanlarının dışına çıktıklarında, ahmakça davranmaya eğilim gösterir. Bu soruyu sorduğum için çok üzgünüm.”

“Yanıt beni tatmin ediyor,” dedi akademisyen. “Tartışma aramıyorum.”

Başka soru soran olmadı ve dekan ikinci konusuna geçti: Akademisinin gelişimi ve güncel faaliyetleri. Ortaya koyduğu tablo cesaret vericiydi. Akademiye orada çalışmak arzusuyla sel gibi başvurular yapılıyordu. Akademi araştırmacı olduğu kadar eğitici bir işlev de üstlenmişti. Okuma yazma bilen laik kesim arasında doğal felsefe ve bilimlere olan ilgi artmaktaydı. Kurum bol keseden destekleniyordu. Yeni bir Rönesans’ın belirtileri görülmeye başlanmıştı.

“Arkadaşlarımızın halen sürdürmekte olduğu birkaç

* Sen de mi Brütüs? -yhn

araştırma ve incelemeden söz edebilirim,” diye devam etti konuşmasına. Bret’in gazların davranımı ile ilgili çalışmasından yola çıkarak, Dekan Viche Mortoin, buzun yapay olarak elde edilmesinin olabilirliğini araştırmaktadır. Dekan Früder Halb ise bir tel boyunca oluşan elektriksel değişimler aracılığıyla iletiler göndermenin uygulanabilir bir yöntemini bulmaya çalışmaktadır.” Liste uzundu ve keşifler yeterince etkilenmiş görünüyorlardı. Birçok alanda –tıp, astronomi, jeoloji, matematik, mekanik– çalışmalar yapılmaktaydı. Bazıları uygulanması imkânsız ve yeterince düşünülmemişe benzese de çoğunluk büyük bir bilgi ve uygulama zenginliğini müjdeliyordu. Jejene’nin Evrensel Şifa’yı aramasından Bodalk’ın geleneksel geometriye yaptığı amansız saldırıya kadar akademinin yaptığı çalışmalar doğanın gizli dosyalarının, insanlığın bin yıl önce tüm bilgi birikimini yakıp kendini kültürel bir bellek kaybına mahkum etmesinden beri ilk kez sağlıklı bir biçimde kurcalanmaya başlandığını gösteriyordu.

250

“Bütün bu çalışmalara ek olarak, Dekan Maho Mahh, insan türünün kökeni hakkında daha fazla bilgi edinmeyi amaçlayan bir çalışma grubuna başkanlık etmektedir. Bu öncelikle arkeolojik bir görev olduğu için benden, buradaki çalışmalarımı tamamladıktan sonra, kütüphanenizde konuyla ilgili belgeler olup olmadığına bakmamı istedi. Ancak, bu konu ilahiyatçılarla sürtüşmelere yol açmaya eğilim gösterdiği için, üzerinde ısrarla durmak istemiyorum. Ama eğer bir sorusu olan varsa...”

Rahip olmak için çalışan çömez bir keşif ayağa kalktı.

“Efendim, acaba Aziz Augustine’in konuyla ilgili yaptığı tavsiyeler hakkında bilgi sahibi misiniz?”

“Değilim.”

“Dördüncü yüzyılda yaşamış bir başrahip ve düşünürdür. Başlangıçta Tanrı’nın insan fizyolojisi dahil her şeyi birer tohum halinde yarattığını ve bu tohumların şekilsiz maddeyi

dölleyerek daha karmaşık biçimlere ve zamanla insanlığa dönüştürdüğünü öne sürmüştür. Bu hipotez de göz önüne alınmış mıydı?”

Taddeo bunun çocukça bir öneri olduğunu açıkça belirtmese de tevazuuyla gülümsedi. Hiç de öyle yapmayacağını belli eden bir sesle, “Korkarım ki alınmamıştır ama ilgileneceğim,” dedi.

“Teşekkür ederim,” dedi keşiş ve uslu uslu oturdu yerine.

“Ancak, belki de en cüretkar araştırmalardan birisi de,” diye devam etti bilge, “dostum Esser Shon tarafından sürdürülmekte olanıdır. Canlı maddenin sentezi denenmektedir. Dekan Esser sadece altı temel bileşkeni kullanarak yaşayan bir protoplazma elde etmeyi ummaktadır. Bu çalışmanın sonucunda... Evet? Bir sorunuz mu vardı?”

Üçüncü sıradan bir keşiş ayağa kalkmış konuşmacıya doğru eğilmekteydi. Başrahip gözlerini kısarak baktı ve bu kişinin kütüphaneci Armbrüster Kardeş olduğunu dehşet içinde gördü.

“Eğer yaşlı bir adama lütuf buyurursanız,” dedi keşiş lafi sündürerek kurbağamsı bir sesle. “Şu Dekan Esser Shon, kendini sadece altı temel bileşkenle sınırlayan kişi, çok ilginç biri olmalı. Merak ettim de... Acaba iki elini birden kullanmasına izin veriliyor mu?”

“Ama, tabii ki...” Taddeo sustu ve kaşlarını çattı.

“Yine sorabilir miyim,” diye devam etti Armbrüster’in kuru sesi, “bu müstesna işi oturarak mı, ayakta mı, yoksa yüzükoyun yattığı yerden mi beceriyor? Ya da belki at üzerinde, iki borazan birden çalarken?”

Çömezlerin arasında kıkırdamalar oldu. Başrahip acele ayağa kalktı.

“Armbrüster Kardeş, uyarılmıştınız. Bunu telafi edinceye dek ortak masamızdan aforoz edildiniz. Meryem Ana kilisesinde bekleyebilirsiniz.”

Kütüphaneci yine eğildi ve salonu sessizce terk etti; tavırları alçakgönüllüydü ama gözleri zaferle ışıldıyordu. Başrahip akademisyene birkaç özür mırıldandı ama dekanın bakışları aniden buz kesmişti.

“Toparlayacak olursak,” dedi, “başlamakta olan aydınlanma devriminden dünyanın bekleyebileceklerinin ana hatları fikrimce bunlardır.” Yanan gözlerle baktı çevresine ve çok daha coşkulu bir sesle devam etti. “Cehalet kralımız olmuştu. İmparatorluğun ölümünden beri tahtında rakipsiz oturuyor. Hanedanı çağlar öncesinden kalma. Yönetme hakkı artık yasal kabul ediliyor. Geçmişte bilge kişiler buna onay verdiler. Onu tahtından indirmek için hiçbir şey yapmadılar.

252

“Yarın iktidara yeni bir prens gelecek. Zeki insanlar, bilim insanları tahtın çevresine dizilecekler ve bütün evren onun gücüne tanık olacak. Onun adı Gerçeklik’tir. İmparatorluğu bütün dünyayı kapsayacak. İnsanlık bir kez daha dünyanın hakimi olacak. Bugünden yüz yıl sonra insanlar mekanik kuşlarla uçacaklar. Metal arabalar insan yapımı taşlarla örülmüş yollarda uçarcasına gidecekler. Otuz katlı binalar olacak, gemiler denizin altından gidecek, her işi makineler yapacak.

“Peki bütün bunlar nasıl gerçekleşecek?” Durakladı ve sesini alçalttı. “Korkarım ki her değişiklikte olduğu gibi. Böyle olacağı için de çok üzgünüm. Şiddetle ve kargaşayla, ateşle ve öfkeyle gerçekleşecek, çünkü dünyada hiçbir değişiklik sessizce olmamıştır.”

Çevresine bakındı, çünkü dinleyicilerin arasında bir mırıltı dolaşmıştı.

“Böyle olacak ama biz istediğimiz için değil.”

“Ama neden?”

“Cehalet kraldır. Onun tahtından indirilmesi birçoklarının işine gelmez. Birçokları bu karanlık monarşi sayesinde

parasına para katar. Onlar cehaletin maiyetidir ve onun adına insanları dolandırıp yönetir ve bu arada kendileri daha da zengin olup güçlenirler. Okuryazarlıktan bile korkarlar, çünkü yazılı söz düşmanlarını bir araya getirebilecek yollar-
dan birisidir. Silahları keskince bilenmiştir ve onları ustalıkla kullanırlar. Çıkarlarının tehdit edilmekte olduğunu hissettiklerinde dünyaya savaşı dayatacaklar ve bunu izleyen şiddet bildiğimiz şekliyle toplumsal yapı tamamen harap oluncaya dek sürecek ve yerini yeni bir toplum alacak. Üzgünüm. Ama ben böyle görüyorum.”

Bu sözler salona yeni bir sessizliğin çökmesine yol açmıştı. Dom Paulo'nun umutları sönmüştü, çünkü bu kehanetle akademisyenin duruşu da şekillenmiş oluyordu. Dekan Taddeo hükümdarının askeri emellerinden haberdardı. Seçme şansı vardı: Onları onaylayacak, onları onaylamayacak ya da onların bir sel, bir kasırga ya da bir kıtlık gibi kendi denetiminin dışında olduğunu varsayacaktı.

253

Besbelli ki onları kaçınılmaz kabul etmişti; böylece bir yargıda bulunmaktan kurtuluyordu. *Bırakın kan, demir ve ağıtlar olsun...*

Ama böyle bir kişi kendi vicdanından nasıl kaçır ve sorumluluğu üzerinden nasıl atardı, hem de bu kadar kolayca?

Ama sonra sözcükler bir kez daha geldiler aklına. *Çünkü o günlerde Tanrı bilge kişileri dünyanın nasıl mahvedileceğini bilmekle yükümlü kılmişti...*

Onları kurtuluşun nasıl olabileceğini bilmekle de yükümlü kılmuş ve seçme şansını onlara bırakmıştı. Belki de Dekan Taddeo ile aynı seçimi yapmışlardı. Ellerini yıkamışlardı kit-
lelerin önünde. Kendileri çarmıha gerilmesinler diye.

Çarmıha gerilmişlerdi yine de. Onursuzca. Kim çakılırsa çakılsın ve orada asılı kalsın ve eğer düşecek olursa dövülsün...

Ani bir sessizlik oldu. Akademisyen konuşmayı kesmişti.

Başrahip gözlerini kırıştıtararak baktı salona. Cemaatin yarısı giriş kapısına doğru dönmüştü. Önce hiçbir şey seçemedi.

“Ne oluyor?” diye fısıldadı Gault’a.

“Sakallı ve şallı bir ihtiyar,” dedi Gault dişlerinin arasından. “Sanki... Ama, hayır, o gelmiş olamaz...”

Dom Paulo kalktı ve kapıdaki belirsiz gölgeyi daha iyi seçebilmek için kürsünün önüne geldi. Sonra usulca seslendi ona.

“Benjamin?”

Gölge kıpırdadı. Şalını sıska omuzlarının üzerine daha sıkıca sardı ve sarsak adımlarla ışığa çıktı. Yine durdu ve bir yandan kendi kendine mırıldanırken salonu gözden geçirdi; sonra bakışları kürsüdeki akademisyeni buldu.

254 Yaşlı hayalet eğri bir değneğe yaslanarak ve gözlerini arkada duran adamdan bir an bile ayırmadan kürsüye doğru topalladı. Dekan Taddeo başlangıçta nükteli bir şaşkınlık içindeydi ama hiç kimse hareket etmeyip konuşmadığı için titrek hayalet ona yaklaştıkça neşesini yitirmeye başlamıştı. Sakallı antikanın yüzü çoktan çıkmaya başlamış olan canından daha güçlü bir tutkunun ateşiyle parlıyordu.

Kürsüye yaklaştı, durakladı. Şaşkınlık içindeki konuşmacıyı süzdü gözlerini kısarak. Dudakları kıpırdadı. Gülümsedi. Akademisyene doğru titrek bir el uzattı. Taddeo aniden irkilererek geri çekildi.

Münzevi çevikti. Kürsünün üzerine sıçradı ve akademisyeni kolundan yakaladı.

“Bu ne...”

Benjamin kolunu sıkarken akademisyenin gözlerine umutla baktı.

Yüzü gölgelendi. Parıltı kesilmişti. Kolu bıraktı. Umut kaybolurken kuru, yaşlı ciğerlerinden derin bir iç çekiş duyuldu. O ezeli ve çokbilmiş gülümseme Dağların Yaşlı Yahudisi’nin

yüzüne geri dönmüştü. Cemaate doğru döndü, kollarını iki yana açtı ve belagatle omuz silkti.

“Bu O değil,” dedi ekşi bir sesle, sonra topallayarak uzaklaştı.

Merasim de böylece bitmiş oldu.

21

256

Kötü haber Dekan Taddeo'nun ziyaretinin onuncu haftasında geldi. Laredo'nun iktidardaki hanedanının başı Texarkana askerlerinden ülkeyi derhal terk etmelerini istemişti. Kral o gece zehirlenerek öldü ve Laredo ile Texarkana devletleri arasında savaş hali ilan edildi. Bu kısa ömürlü bir savaş olacaktı. Hatta ilanının ertesi günü bittiği bile söylenebilirdi ve Hannegan artık Kızıl Irmak'tan Rio Grande'ye kadar tüm toprakların yegane hakimiydi.

Bu kadarı zaten bekleniyordu ama diğer haberler asla.

Tanrı'nın inayetiyle Vali, Texarkana'nın Kral Naibi, İmanın Koruyucusu ve Ovaların Baş Sığırtmaçı olan Hannegan II, papalık elçisi Monsenyör Marcus Apollo'yu ihanet ve casusluktan suçlu bulduktan sonra, devleti ilgaya teşebbüs edecek herkese örnek olması amacıyla önce astırmış, sonra ipten indirterek hâlâ canlıyken karnını deşirip derisini yüzdürtmüştü. Rahipten kalan parçalar köpeklere atılmıştı.

Habercinin aslında gereksiz yere eklediğine göre, *Regnans in Excelsis*'e –on altıncı yüzyılda bir hükümdarın tahttan indirilmesini emreden bir boğa– belli belirsiz atıfta bulunan bir papalık bildirisiyle Texarkana dinden mutlak biçimde men edilmişti. Hannegan'ın aldığı karşı önlemlerden ise henüz bir haber yoktu.

Ovalarda Laredo kuvvetleri göçmen kabileler arasından savaşarak geçmek ve ülkelerinin sınırına ulaştıklarında kendi milletleri rehin tutulduğu için silahlarını bırakmak zorundaydılar.

“Trajik bir iş!” dedi Taddeo bir ölçüde içtenlikle. “Milliyetinden dolayı buradan derhal ayrılmamı öneriyorum.”

“Niçin?” diye sordu Dom Paulo. “Hannegan’ın hareketlerini tasvip etmiyorsunuz, değil mi?”

Akademisyen tereddüt etti, sonra başını iki yana salladı. Onları kimsenin işitemeyeceğinden emin olmak için çevresine bakındı. “Kişisel fikrimce onları mahkum ediyorum. Ama toplum önünde...” Omuz silkti. “Akademiye düşünmem gerek. Sorun sadece benim kellemden ibaret olsaydı, eh...”

“Anlıyorum.”

“Aramızda kalması koşuluyla bir şey söyleyebilir miyim?”

“Tabii ki.”

“O zaman birileri Yeni Roma’yı boş tehditler savurması konusunda uyarmalı. Hannegan birkaç düzine Marcus Apollo’yu gözünü kırpmadan çarmıha gerer.”

“Bu durumda cennette yeni şehitler olacak demektir; Yeni Roma boşa konuşmaz.”

Dekan içini çekti. “Meseleye böyle bakacağınızı tahmin etmiştim ama gitme önerimi yineliyorum.”

“Saçmalık. Milliyetiniz ne olursa olsun, sadece insan olmanız bile bizim için yeterlidir.”

Ama bir çatlak oluşmuştu. Akademisyen o günden sonra vaktini kendi arkadaşlarıyla geçirmeye başlamış, nadiren diğer keşişlerle bir araya gelmişti. Kornhoer Kardeş ile olan ilişkisi bile, her ne kadar mucit günün bir ya da iki saatini lambayla dinamoyu denetlemeye ve dekanın hızla ilerleyen çalışmaları hakkında düzenli olarak bilgi almaya ayırsa da, dikkati çekecek kadar resmileşmişti. Subaylar konukevinden dışarı nadiren çıkıyorlardı.

Bölgeden büyük bir göç olacağının emareleri ortaya çıkmıştı. Ovalardan can sıkıcı haberler gelmeye devam ediyordu. Sanly Bowitts köyünde insanlar aniden hacca gitmek ve yabancı diyarları ziyaret etmek için nedenler buluyordu. Dilenciler ve berduşlar bile köyü terk ediyordu. Her zaman olduğu gibi, tüccarlarla zanaatkarlar mallarını hırsızlarla yağmacılara terk etmek ya da kalıp yağmalanmalarını seyretmek gibi tatsız bir seçimle karşı karşıya kalmışlardı.

Köyün muhtarı başkanlığındaki bir vatandaşlar heyeti bir istila durumunda hemşerileri için manastırdan sığınma hakkı istemeye gelmişlerdi. Başrahip, birkaç saat süren tartışmalardan sonra, "Son teklifim şudur," dedi. "Bütün kadınları, çocukları, sakatları ve yaşlıları sorgusuz kabul edeceğiz. Ama eli silah tutan erkekler için her vakayı ayrı ayrı değerlendireceğiz ve içlerinden geri çevireceklerimiz çıkabilir."

Muhtar, "Ama neden?" diye sordu.

258

"Bu sizin için bile yeterine açık olsa gerek!" dedi Dom Paulo sertçe. "Biz de saldırıya uğrayabiliriz ama doğrudan bir saldırı altında kalmadıkça bu işlerden uzak durmaya özen göstereceğiz. Eğer sadece köy saldırıya uğramışsa hiç kimşenin bu manastırı karşı saldırı için bir üs olarak kullanmasına izin vermeyeceğim. Dolayısıyla eli silah tutan erkekler konusunda şu sözün verilmesini istiyorum: Manastır *bizim* emirlerimiz doğrultusunda savunulacaktır. Ayrıca verilen sözün bir değerinin olup olmadığına her vaka için biz karar vereceğiz."

"Haksızlık bu!" diye uludu heyet üyelerinden biri. "Ayrımcılık yapacak ve..."

"Sadece güvenilmez kişilere karşı. Sorun nedir? Burada yedek bir kuvvet saklamayı mı düşünüyordunuz? Eh, buna izin verilmeyecek. Buraya milis yerleştiremeyeceksiniz. O kadar."

Heyet hiçbir yardım önerisini geri çevirecek durumda de-

ğildi. Daha fazla tartışma olmadı. Dom Paulo günü geldiğinde herkesi içeri almak niyetindeydi ama şu an için köyün manastırı da askeri planlarına dahil etme fikrini ertelemeye çalışıyordu. Daha sonra Denver'dan da benzer isteklerle subaylar gelecekti ve onların asıl niyetleri hayatları değil kendi siyasal rejimlerini kurtarmak olacaktı. Onlara da benzer bir yanıt vermek niyetindeydi. Manastır inancın ve bilginin bir kalesi olarak inşa edilmişti ve öyle kalmasını sağlamaya kararlıydı.

Çöl doğudan gelen gezginlerle kaynamaya başlamıştı. Tüccarlar, avcılar, çobanlar batıya doğru giderken ovalardan haber de taşıyorlardı. Sığır vebası göçebe kabilelerin sürüleri arasında bir yangın misali yayılmaktaydı; kıtlık kapıdaydı. Laredo kuvvetleri hanedanın çöküşünden bu yana isyancı gruplara bölünmüştü. Bir kısmı emredildiği üzere anavatanlarına dönmek isterken diğerleri Texarkana üzerine yürümeye veya Hannegan II'nin kellesini almaya ya da bu uğurda ölmeye ant içmişlerdi. Bölünmenin zayıf düşürdüğü Laredo kuvvetleri vebayı bulaştıranlara karşı intikam hırsıyla dolu Çılgın Ayı savaşçılarının vurkaç saldırılarıyla giderek yok olmaktaydı. Söylentilere göre Hannegan eğer "uygar" yasalara uyar, subayları heyetlerine alır ve Hristiyan inancını kabul ederlerse Çılgın Ayı'nın göçebelerini koruması altına almayı önermişti. Kader ve Hannegan göçebe insanları "ya boyun eğ ya da açlıktan öl" seçenekleri ile karşı karşıya bırakmıştı. Hongan Os güneye, doğuya ve göklere doğru haykırıyordu gazabını; bu sonuncuyu ona ihanet eden kabile tanrılarını cezalandırmak için her gün bir şaman yakarak beceriyordu. Eğer Hristiyan tanrıları düşmanlarını yok etmesi için ona yardım ederlerse o da bir Hristiyan olacaktı.

Bir grup çobanın manastırı ziyaretleri sırasında Şair ortadan kaybolmuştu. Şair'in konukevinde olmadığını ilk fark eden ve şiire meraklı bu avareyi ilk soran kişi Dekan Taddeo oldu.

Dom Paulo'nun yüzü şaşkınlıkla kırıştı. "Gittiğinden emin misiniz?" diye sordu. "Sıklıkla köyde birkaç gün geçir-diği olur ya da Benjamin'le tartışmak için tepeye gider."

"Eşyaları da yok," dedi dekan. "Odası tamamen boş."

Başrahip yüzünü ekşitti. "Şair çekip gitmişse bu kötüye alamettir. Bu arada, eğer gerçekten de ortada yoksa, *kendi eş-yalarınızı da bir gözden geçirmenizi tavsiye ederim.*"

Dekanın gözleri daldı. "Demek ki çizmelerim..."

"Kuşkunuz olmasın."

"Parlatılmaları için dışarı koymuştum. Geri dönmediler. Kapımı kırmaya çalıştığı gündü."

"Kırmak mı? Kim, Şair mi?"

Dekan Taddeo güldü. "Korkarım onunla biraz şakalaşı-yordum. Cam gözü bende idi. Yemek salonundaki masada bıraktığı geceyi hatırlıyor musunuz?"

"Evet."

"Onu ben almıştım."

260

Taddeo cebini açtı, içini biraz karıştırdı, sonra Şair'in gö-zünü başrahibin masasına bıraktı. "Bende olduğunu biliyor-du ama ben inkâra devam ettim. Ama o zamandan beridir hep şakalaşıyorduk, hatta gözün Bayring tanrısının heykeline ait olduğu ve bir an önce müzeye geri götürülmesi gerektiği söylentisini bile çıkarmıştık. Bir süre sonra sabırsızlanmaya başlamıştı. Gitmeden önce gözü tabii ki geri verecektim. Biz gittikten sonra geri döner mi dersiniz?"

"Pek sanmam," dedi başrahip cam küreye hafif bir ürper-tiyle bakarken. "Ama isterseniz onun için saklayabilirim. Ger-çi gözünün peşinde Texarkana'da ortaya çıkması da pekâlâ mümkün. Onun güçlü bir tılsım olduğunu iddia ederdi."

"Nasıl yani?"

Dom Paulo gülümsedi. "Onu taktığında çok daha iyi gö-rebildiğini söylerdi."

"Ne saçmalık!" Dekan durakladı; ne kadar tuhaf olursa ol-

sun her türlü fikre kısa bir saniye ayırmaya besbelli ki her zaman açık olduğundan ekledi: “Ne saçma değil mi? Tabii eğer bir göz yuvasının doldurulması bir şekilde her iki tarafın kaslarını birden etkilemiyorsa. İddia ettiği bu muydu?”

“Sadece o olmadan iyi göremediğini söylüyor. Dediğine bakılırsa her ne kadar onu taktığında başı çatlıyormuşçasına ağrısa da ‘gerçek anlamları’ algılayabilmesi için ona ihtiyacı varmış... Ama Şair’in gerçeklerden mi, hayallerden mi yoksa mecazlardan mı söz ettiğini hiç kimse kestiremez. Eğer kurduğu hayal yeterince ustaca olmuşsa, Şair’in hayalle gerçek arasında bir fark bulunduğunu itiraf edeceğini hiç sanmıyorum.”

Taddeo hayrete düşmüşçesine gülümsedi. “Geçen gün kapımın önünde ona *benim* daha çok ihtiyacım olduğunu bağırarak ilan etmişti. Bu da o cam küreyi başlı başına bir varlık, herkesin kullanabileceği güçlü bir çeşit fetiş olarak gördüğünü akla getiriyor. Neden acaba?”

261

“Ona *sizin* ihtiyacınız olduğunu mu söyledi? Bak hele.”

“Sizi eğlendiren nedir?”

“Affedersiniz. Sanırım bunu bir hakaret niyetine söylemişti. Şair’in hakaretini açıklamaya kalkışsam daha iyi olur; ben de buna ortakmışım gibi gelebilir.”

“Hiç de değil. Meraklandım şimdi.”

Başrahip Aziz Leibowitz’in köşedeki suretine bir göz attı. “Şair cam gözü sürekli bir şaka olarak kullanırdı,” diye açıkladı. “Bir karar verecekse ya da bir şeyi tekrar düşünecekse yahut bir konuyu tartışacaksa, cam gözünü yuvasına yerleştirirdi. Canını sıkan bir şey gördüğünde veya bir şeyi görmezden gelmek istediğinde ya da işi aptallığa vuracaksa tekrar çıkarırdı. Onu takmışsa tavırları tamamen değişirdi. Kardeşler ona ‘Şair’in vicdanı’ adını taktılar ve o da bu şakayı benimsedi. Portatif bir vicdanın yararları üzerine küçük seminerler ve uygulamalı gösteriler verdi. Çılgınca bir dürtüye

kapılıyormuş gibi yapardı, genellikle de alelade bir şey karşısında; bir şişe şarap gibi.

“Cam gözü yuvasında, şarap şişesini okşar, dudaklarını yalar, soluyup inler, sonra elini hızla geri çekerdi. Nihayet dürtü onu yine ele geçirirdi. Şişeyi kapar, bir bardağa az bir şey döker ve bir an durup hayranlıkla seyrederdi. Ama sonra vicdanı galebe çalardı ve bardağı odanın öte duvarına fırlattı. Çok geçmeden şarap şişesine aç gözlerle bakmaya, salyaları akarken inlemeye başlayacaktı yine,” –başrahip gülmeden edemedi– “dürtüsüyle mücadelesini izlemek korkunçtu. Sonunda, iyice bitap düştüğünde, cam gözünü çıkarırdı. Göz çıkar çıkmaz, Şair rahatlardı. Dürtü o kadar dürtüsel olmayı keserdi. O zaman soğukkanlı ve küstah bir edayla şişeyi havaya kaldırır, çevresine bakar ve gülerdi. ‘Yine de yapacağım işte,’ derdi. Sonra, herkes içmesini beklerken, o neşeli bir gülümsemeyle birlikte şarabı kafasından aşağı boca ederdi. Portatif bir vicdanın yararları, anlayacağınız.”

262

“Demek ona benim daha çok ihtiyacımın olacağını düşünüyor.”

Dom Paulo omuz silkti. “O sadece Şair Efendi!”

Akademisyenin hoşça vakit geçirmekte olduğu belliydi. Camsı küreyi parmağıyla itekledi ve masanın üzerinde yuvarladı. Aniden güldü. “Sevdim bunu. Kimin ona Şair’den daha çok ihtiyacı olduğunu sanırım biliyorum. Sonuçta onu saklayacağım galiba.” Camsı küreyi aldı, havaya atıp tuttu, başrahibe kuşkulu bir göz attı.

Paulo bir kez daha omuz silkmekle yetindi.

Dekan Taddeo gözü cebine koydu. “Eğer istemek üzere dönecek olursa onu alabilir. Ama bu arada size söylemek istediğim bir şey vardı: Buradaki işim hemen hemen bitti sayılır. Birkaç güne kalmaz ayrılırız.”

“Ovalardaki çatışmalar sizi endişelendirmiyor mu?”

Dekan Taddeo duvara bakarak somurttu. “Doğuda, bura-

ya atla yaklaşık bir haftalık mesafedeki bir höyükte konaklayacağız. Bizi orada bir grup refakatçi karşılayacak.”

“Umarım ki,” dedi başrahip kibarca zulmetmenin tadını çıkararak, “refakatçileriniz ittifaklarını değiştirmemiş olsunlar. Bugünlerde dostu düşmandan ayırabilmek gittikçe zorlaşıyor.”

Taddeo kızardı. “Özelikle de Texarkana’dan gelirlerse mi demek istiyorsunuz?”

“Öyle demedim.”

“Birbirimize karşı dürüst olalım, Peder. Tutumu ve siyaseti hakkında ne düşünürsem düşüneyim, işimi görmemi sağlayan prene karşı savaşamam... Onu, yüzeysel de olsa, destekliorsa ya da en azından görmezden geliyor gibi duruyorum... Hep akademinin esenliği için. Eğer o topraklarını genişletecek olursa akademi de bundan kazançlı çıkabilir. Akademinin kazançlı çıkması ise insanlığın kazançlı çıkması demektir.”

263

“Sağ kalabilenler, belki.”

“Doğru... Ama bu her halükarda doğrudur zaten.”

“Hayır, hayır... Bin iki yüz yıl önce sağ kalabilenler de yitirmişlerdi. Aynı yollardan bir daha geçmek zorunda mıyız?”

Dekan Taddeo, “Ben ne yapabilirim ki?” dedi omuz silke- rek. “Prens olan ben değilim, Hannegan.”

“Siz insanın doğa üzerindeki hakimiyetini tekrar sağlamaya söz veriyorsunuz. Ama doğayı denetleyebilecek bir gücü yönetecek olan kimdir? Onu kim kullanacak? Hangi amaçla? Kullanan kişi nasıl denetlenecek? Bu tür kararlar hâlâ alınabilir. Ama eğer siz ve grubunuz bu kararları almazsanız, çok geçmeden birileri sizin yerinize alıverir. İnsanlık kazançlı çıkacaktır diyorsunuz. Kimin hoşgörüsüyle? Mektuplarını X diye imzalayan bir prensin mi? Yoksa sizin onun için değerli olduğunuzu idrak ettiğinde akademinizi ihtiraslarından uzak tutabileceğinize gerçekten inanıyor musunuz?”

Dom Paulo onu ikna edebilmeyi ummamıştı. Ama akademisyenin onu dinlerken gösterdiği sabır karşısında yüreği daralmadan edemedi; bu iddiaları kendi işine geldiği biçimde çoktan çürütmüş olduğunu gösteren bir sabırdı bu.

“Sizin aslında önerdiğiniz,” dedi akademisyen, “bizim kısa bir süre daha beklememizdir. Akademiyi dağıtmamız ya da çöle nakletmemiz ve artık nasıl olcaksa –cebimizde en ufak bir altın ya da gümüş yokken– deneysel ve kuramsal bilimleri usul usul, güç bela canlandırmamız ve bundan hiç kimseye söz etmememizdir. Her şeyi insanlığın arınmış, iyi yürekli, kutsal ve bilge olacağı gün için saklamamızdır.”

“Ben bunu demek istememiştım...”

“Siz bunu *demek* istememiştınız ama *dedikleriniz* bu anlama geliyordu. Bilimi tecrit edin, uygulamaya kalkışmayın, insanlık bilgeliğe ulaşınca dek elinizi bile sürmeyin. Eee, bu şekilde bir yere varamazsınız. Bu manastırda nesillerdir yaptığınız da bundan ibaret değil mi?”

264

“Hiçbir şeyi alıkoymadık.”

“Belki alıkoymadınız; ama üzerinde o kadar sessizce oturdunuz ki kimse onun orada olduğunu fark edemedi ve siz bu konuda hiçbir şey yapmadınız.”

Yaşlı rahibin gözlerinden bir öfke kısaca gelip geçti. “Sanırım kurucumuzla tanışmanızın vakti geldi,” diye homurdandı bir köşedeki tahta sureti göstererek. “Dünya delirmeden ve o bir sığınağa koşmadan önce o da sizin gibi bir bilimsanıydı. Son uygarlıktan kurtarabileceğini kurtarmak için bu tarikatı kurdu. ‘Kurtarmak’ ama kimden ve ne için? Durduğu yere bakın; çıraları görüyor musunuz? Kitapları? İşte dünya bilimi bu kadar az istiyordu o günlerde ve sonraki yüzyıllar boyunca. O bizim için öldü. Derler ki onu gazyağına buladıklarında bir fincan istemiş. Su sandığını sanıp gülmüşler ve ona bir fincan vermişler. Fincan dolusu gazyağını kutsamış ve kimilerine göre gazyağı şaraba dönüşmüş ve demiş ki ‘Hic

est enim calix Sanguinis Mei,” ve onu asıp ateşe vermelerinden önce fincandakini içmiş. Size şehitlerimizin bir listesini okuyayım mı? Bu belgeleri koruyabilmek için verdiğimiz tüm savaşları sayayım mı? Kopya odasında kör olan keşişleri? Sizler için? Yine de diyorsunuz ki biz hiçbir şey yapmamışız, onu sessizce alıkoymuşuz.”

“İsteyerek değil,” dedi akademisyen, “ama pratikte yaptığınız buydu... Üstelik bana ait olduğunu ima ettiğiniz dürtülerle. Eğer bilgeliği bütün dünya bilge oluncaya dek saklarsanız, sevgili Peder, dünya ona hiçbir zaman erişemeyecektir.”

“Temelde bir yanlış anlama olduğunu görüyorum,” dedi başrahip sertçe. “Önce Tanrı’ya mı hizmet edeceksiniz, yoksa Hannegan’a mı? Yapmanız gereken seçim budur.”

“O zaman çok az seçme şansım var demektir,” dedi dekan. “Kiliseye çalışmamı ister miydiniz?” Sesindeki küçümsemeyi fark etmemek mümkün değildi.

• Bu benim kanım. -yhn

22

266

Tüm Azizler Yortusu'na denk gelen perşembe günüydü. Ayrılık hazırlıkları yapmakta olan dekan ekibiyle bodrumda notlarını ve kayıtlarını tasnif etmekle meşguldü. Manastır sakinlerinden küçük bir izleyici grubu da onlara katılmıştı ve ayrılık vakti yaklaştıkça aralarındaki dostluk havası giderek artıyordu. Yukarıda elektrik arki hâlâ cızırdayarak yanıyor, çömezler elle çalışan dinamoyu bitap halde pompalarken bodrumu mavi-beyaz bir aydınlığa boğuyordu. Ark aralığını ayarında tutmak için merdivenin tepesine yerleşen çömezden deneyimsizliği ışığın düzensiz biçimde titreşmesine neden oluyordu; daha önceki usta teknisyen gözleri ıslak sargı bezleriyle kapatılmış halde revire kaldırılmış ve yerine bu çömez konulmuştu.

Dekan Taddeo, ışığın kırılabilme özelliği ya da Dekan Esser Shon'un ihtirasları gibi tartışmalı konulara besbelli ki artık fazla aldırmadığı için soruları yanıtlamakta daha az ke-tum davranıyordu.

"Şimdi eğer bu hipotez anlamsız değilse," diyordu, "onu gözlem yaparak bir şekilde doğrulamak mümkün olmalı. Bu hipotezi sizin elinizdeki belgelerden edindiğimiz bazı yeni -daha doğrusu, çok eski- matematiksel yöntemleri kullanarak oluşturdum. Hipotez optik olgusunu basit bir şekilde

açıklamaya çalışıyor ama açık söylemek gerekirse, onu denemeye nasıl tabi tutabileceğimizi işin başında kestirememiştim. İşte bu noktada sizin Kornhoer Kardeş'in yardımı oldu." Mucit rahibe doğru gülümsedi ve önerilen deneme aygıtının bir çizimini çıkardı.

Kısa bir hayret ânından sonra birisi, "Nedir bu?" diye sordu.

"Aslında bu, eee, üst üste yığılmış cam levhalarından ibaret. Yığına belirli bir açıdan vuran gün ışığının bir kısmı geri yansırken bir kısmı da geçecektir. Yansıyan kısım polarize olacaktır. Şimdi biz bu yığını, Kornhoer Kardeş'in fikrinde, ışığın geçtikten sonra ikinci bir cam levha yığınının üzerine düşeceği biçimde ayarlıyoruz. İkinci yığın polarize ışığın tamamını geri yansıtacak tarzda dik açıyla hazırlanmış olacak. Camın ötesinden baktığımızda hemen hiç ışık görmeyeceğiz. Bütün bunlar denendi. Ama şimdi eğer benim hipotezim doğruysa, Kornhoer Kardeş'in bir buluşu olan şuradaki ikaz bobininin devresini kapattığımızda iletilen ışığın şiddetinde ani bir artmanın gerçekleşmesi gerekir. Eğer bu olmazsa," - omuz silkti- "hipotezi çöpe atabiliriz."

267

"Bobini çöpe atmanız daha uygun olur," dedi Kornhoer Kardeş alçak gönüllülükle. "Yeterince kuvvetli bir alan oluşturabileceğinden kuşkuluyum."

"Ben değilim. Bu tür şeylere karşı güçlü bir istidadınız var. Soyut bir kuram oluşturmayı onu sınayacak bir yöntemi düşünmekten daha kolay buluyorum. Ama ben hâlâ soyut simgelerle düşünmeye çalışırken siz her şeyi vidalar, teller ve merceklerle ele alan takdir edilecek bir yeteneğe sahipsiniz."

"Ama bu soyutlamalar benim aklıma hiç gelmezdi, Dekan Taddeo."

"İkimiz iyi bir ekip olurduk, Kardeş. Dilerim ki, kısa bir süre için de olsa, akademide bize katılırsınız. Sizce başrahibiniz izin verir miydi?"

Aniden huzursuzlanan mucit, "Bunu tahmin etmek bile haddim değil," diye mırıldandı.

Dekan Taddeo diğerlerine döndü. "İzinli kardeşlerinizin olduğunu duydum. Cemaatinizin bazı üyelerinin geçici dış görevlerde olduğu doğru değil mi?"

"Sadece üç beş kişi, Dekan Taddeo," dedi genç bir rahip. "Daha önce tarikatımız diyanete, kraliyet ve din mahkemelerine yazıcılar, katipler ve büro memurları sağlıyordu. Ama bunlar manastırımızın en yoksul ve zorlu dönemlerindeydi. Dış göreve giden kardeşlerimiz sayesinde açlıktan ölmekten kurtuluyorduk. Ama artık o günlerde değiliz ve bu yöntem nadiren başvuruluyor. Tabii, halen Yeni Roma'da çalışmakta olan kardeşlerimiz var, ama..."

"İşte *bu!*" dedi dekan ani bir hevesle. "Akademide sizin için bir burs, Kardeş. Başrahibinizle görüşüyordum ve..."

"Evet?" diye sordu genç rahip.

268

"Yani, bazı konularda fikirlerimiz uyuşmasa da, onun bakış açısını da anlayabiliyorum. Karşılıklı verilecek burslar ilişkilerimizi güçlendirebilir. Mutlaka bir ücret olacaktır ve eminim ki başrahibiniz bunu gereğince değerlendirecektir."

Kornhoer Kardeş başını eğdi ama hiçbir şey demedi.

"Hadi amal!" diye güldü akademisyen. "Davetimden hoşnut kalmamış gibisiniz, Kardeş."

"Gurur duydum, tabii ki. Ama bu tür konularda karar vermek bana düşmez."

"Eh, bunu anlayabiliyorum. Ama eğer fikrim hoşunuza gitmemişse, başrahibinize konunun sözünü bile etmem."

Kornhoer Kardeş duraksadı. "Ben kendimi dine adadım," dedi sonunda, "yani ömrüm duayla geçecek. Çalışmayı da bir çeşit dua olarak görüyoruz. Ama bu..." -dinamoyu işaret etti- "... benim için daha çok bir eğlenceden ibaret. Yine de, eğer Dom Paulo beni gönderecek olsaydı..."

"Gönülsüzce de olsa giderdiniz," diye tamamladı akade-

misyen. “Eminim akademiye bizimle geçirdiğiniz her yıl için başrahibinize en az yüz altın Hannegan ödenmesini sağlayabilirdim. Ben...” Çevresindekilerin yüz ifadelerine bakmak için durakladı. “Affedersiniz, yanlış bir şey mi söyledim?”

Başrahip bodrumdaki kalabalığa bir göz gezdirmek için merdivenin orta yerinde durdu. İfadesiz üç beş surat ona doğru dönmüştü. Birkaç saniye sonra Dekan Taddeo başrahibin varlığını fark etti ve başıyla selamladı.

“Biz de sizden söz ediyorduk, Peder,” dedi. “Eğer kulak misafiri olduysanız, belki de bir açıklama yapmam gerekir...”

Dom Paulo başını iki yana salladı. “Buna gerek yok.”

“Ama görüşmeyi istediğim bir...”

“Biraz bekleyemez mi? Şu dakikada biraz acelem var.”

“Tabii ki,” dedi akademisyen.

“Birazdan dönerim.” Merdivenleri tekrar çıktı. Peder Gault onu avluda bekliyordu.

“Duymuşlar mı, Domne?” diye sordu başrahip yardımcısı.

“Sormadım ama eminim ki duymamışlardır,” diye yanıt verdi Dom Paulo. “Havadan sudan konuşuyorlar orada. Kornhoer Kardeş’i yanlarında Texarkana’ya mı ne götüreceklermiş.”

“O zaman duymamışlar, bu kesin.”

“Evet. O şimdi nerede?”

“Konukevinde, Domne. Doktor yanında. Çılgın gibi sayıklıyor.”

“Onun burada olduğunu kaç kardeşimiz biliyor?”

“Dört kadar. Geldiğinde ikindi duasını ediyordum.”

“O dördüne hiç kimseye tek bir söz etmemelerini tembihle. Sonra bodrumdaki konuklarımıza katıl. Hoşça davran ve sakın öğrenmelerine izin verme.”

“Ama gitmeden önce duymaları uygun olmaz mıydı, Domne?”

"Tabii ki. Ama önce bırak hazırlansınlar. Geri dönmekten caymayacaklarını biliyorsun. Dolayısıyla, mahcubiyeti en aza indirmek için, onları son anda haberdar edelim. Pekâlâ, o senin yanında mı?"

"Hayır, konukevindeki kâğıtlarıyla bıraktım."

"Gidip onu göreceğim. Şimdi kardeşlerimizi uyar ve konuklarımıza katıl."

"Evet, Domne."

Başrahip konukevine yollandı. O içeri girerken Eczacı Kardeş de kaçağın odasından çıkmak üzereydi.

"Yaşayacak mı, Kardeş?"

"Bilemiyorum, Domne. Hırpalanmış, aç ve açıkta kalmış, ateşi var... eğer Tanrı isterse..." Omuz silkti.

"Onunla konuşabilir miyim?"

"Eminim hiçbir şey fark etmeyecektir. Mantıklı konuşmuyor."

270

Başrahip odaya girdi ve kapıyı usulca kapattı.

"Claret Kardeş?"

"Yine mi?" diye inledi yataktaki adam. "Tanrı aşkına, yine mi? Size bütün bildiğimi anlattım. Ona ihanet ettim. Artık bırakın beni..."

Başrahip, Marcus Apollo'nun sekreterine acıyarak baktı. Elleri bir göz attı. Tırnakların olması gereken yerlerde sadece irinli yaralar vardı.

Başrahip titredi ve yatağın yanındaki küçük masaya döndü. Küçük bir kâğıt ve kişisel eşya yığınının içinden kaçağın doğudan beraberinde getirmiş olduğu kaba baskılı belgeyi çabucak buldu:

Tanrı'nın inayetiyle Texarkana hükümdarı, Laredo imparatoru, İmanın Koruyucusu, Kanunlar Alimi, Göçebe Kabileler Şefi ve Ovaların Yüce Sığırtmacı olan VALİ HANNEGAN he-lal ülkemizin dört bir yanındaki BAŞRAHİP, RAHİP ve PİS-

KOPOSLARI selamlar ve YASA uyarınca DİKKATLE DİNLENİLMESİNİ ister:

(1) Yeni Roma'nın Başrahibi, Benedict XXII adlı yabancı bir prens, bu ulusun din adamları üzerinde hiçbir hakkı olmaksızın tahakküm etmek istemiştir. Texarkana Kilisesi'ni önce aforoz etmeye kalkışmış, sonra bu kararı askıya alarak müminler arasında büyük bir kargaşa ve manevi yozlaşmaya yol açmıştır. Bu ülkenin Kilisesi üzerindeki tek yasal yönetim olarak biz, başrahipler ve diğer ulemanın oluşturduğu bir kurulla eşgüdüm içinde davranarak sadık milletimize bildiririz ki adı geçen prens ve başrahip, Benedict XXII, bir zındık, din tüccarı, katil, eşcinsel ve ateisttir ve krallığımızın, imparatorluğumuzun ve himayemizdeki tüm devletlerin Kutsal Kilisesi tarafından tanınmayacak kadar değersizdir. Ona hizmet eden bizden değildir!

(2) Dolayısıyla, bilinmelidir ki, hem aforozu koyan, hem de askıya alan her iki karar da bundan böyle EZİLECEK, LAĞVEDİLECEK, GEÇERSİZ KILINACAK ve KALE ALINMAYACAKTIR, çünkü zaten en ufak bir değerleri yoktur...

271

Dom Paulo yazının kalan kısmına kısaca bir göz gezdirdi. Daha fazla okumaya gerek yoktu. Valiliğin DİKKATLE DİNLENİLMESİ emri Texarkana ruhban sınıfını resmen yetkili kılıyor, vaftiz ve diğer ayinlerin izinsiz kişilerce uygulanmasını bir suç kabul ediyor, valiliğe yapılacak bir bağlılık andını yetki almanın ön şartı haline getiriyordu. Belgenin altında sadece valinin değil başrahibin tanımadığı bazı "piskoposların" imzaları da vardı.

Belgeyi masanın üzerine attı ve yatağın yanına oturdu. Kaçağın gözleri açıldı ama o sadece tavana bakıyor ve derin derin soluyordu.

"Claret Kardeş?" diye seslendi hafifçe. "Kardeş..."

Bodrumda, akademisyenin gözleri uzmanların içine düştükleri kargaşayı düzeltebilmek için birbirlerinin alanlarına saygısızca saldırmalarından dolayı alev alev yanmaya başlamıştı. “Aslında, evet!” diye yanıtladı bir çömez sorusunu. “Dekan Maho’nun ilgisini çekeceğini sandığım bir kaynağı *gerçekten* de saptadım. Tabii, ben bir tarihçi değilim, ama...”

“Dekan Maho mu? O hani şu Tekvin’i, eee, düzeltmeye çalışan değil mi?” diye sordu Peder Gault hafif bir gülümsemeyle.

“Evet, yani...” Akademisyen Gault’a ürkmüş bir bakış atıp sustu.

“Sorun değil,” dedi rahip gülerek. “İçimizden birçoğu Tekvin’in aşağı yukarı simgesel olduğunu kabul ediyoruz. Siz ne bulmuştunuz?”

“Tufan öncesinden kalma ve benim görüşüme göre *devrim* yapacak nitelikte bir belge bulduk. Eğer bu belgeyi yanlış yorumlamıyorsam, insanlık son uygarlığın çöküşünün hemen öncesine kadar henüz yaratılmamıştı.”

272

“Nee? Uygarlık nereden geldi peki?”

“İnsanlıktan değil. Daha önce var olan ve Ateş Tufanı sırasında ortadan kalkan bir tür tarafından yaratıldı.”

“Ama Kutsal Kitap Tufan’dan binlerce yıl öncesine dayanır.”

Dekan Taddeo anlamlı biçimde sustu.

Neredeyse dehşete düşen Gault, “Yani bizim Adem’in torunları *olmadığımızı mı* öne sürüyorsunuz?” dedi. “Tarihsel insanlıkla bir akrabalığımız yok mu?”

“Bir dakika! Ben sadece kendine İnsan diyen bir tufan öncesi ırkın yaşamın kaynağı olabileceği varsayımını öne sürüyorum. Uygarlıklarının çökmesinden hemen önce günümüzdeki insanlığın atasını –kendi suretlerinde– hizmet işlerinde kullanılacak bir tür olarak yarattılar.”

“Ama vahiyleri toptan reddetseniz bile sağduyu bunun tamamen yersiz bir yaklaşım olduğunu söylüyor,” dedi Gault.

Başrahip merdivenlerden sessizce inmişti. Alt sahanlıkta durdu ve duyduklarına inanamayarak dinledi.

“Ne kadar çok şeyin nedeni olabileceğini düşünene dek öyle görülebilir,” dedi Taddeo. “Saflaştırma efsanesini biliyorsunuz. Saflaştırmayı, elimizdeki bölük pörçük belgelerin de gösterdiği üzere, hizmet etmek için tasarlanmış bir türün efendilerine isyanı şeklinde değerlendirirsek, her şey daha bir anlam kazanıyor. Bu, ayrıca, günümüz insanının kadim uygarlıklardan niçin çok daha geride olduğunu, efendileri ortadan kalktığında atalarımızın niçin barbarlığa dönüş yaptıklarını, niçin...”

Dom Paulo uzun adımlarla odaya girerken, “Tanrı bu mekâna merhamet etsin!” diye haykırdı. “Esirge bizi, Tanrım çünkü ne yaptığımızı bilmiyoruz.”

“Tahmin etmeliydim,” diye mırıldandı akademisyen kendi kendine.

Yaşlı rahip konuğunun üzerine bir intikam meleği gibi yürüdü. “Demek biz yaratıkların yaratığıyız, öyle mi, Sayın Düşünür? Tanrı’dan daha zayıf tanrılarca imal edildik, dolayısıyla biraz kusurlu olmamız beklenir... Tabii, bu kesinlikle bizim suçumuz değil.”

Geri adım atmaya hiç de niyeti olmayan Thon, “Bu sadece bir varsayım ama birçok şeyi açıklıyor,” dedi.

“Bірçok günahın sorumluluğundan da kurtarıyor, öyle değil mi? Bu durumda, insanın yaratıcılarına karşı isyanı, hiç kuşkusuz ki, Adem’in olabildiğince habis çocuklarının hakkıyla katledilmeleri demek oluyor.”

“Ben böyle bir şey...”

“Şu şaşırtıcı kaynağı bana da gösteriniz, Sayın Düşünür!”

Dekan Taddeo notlarını aceleyle karıştırdı. Değirmenin başındaki çömezler neler konuşulduğunu işitebilmek için çabaladıkça ışık titreyordu. Başrahibin salona bir fırtına

gibi dalması onları içine düştükleri dehşetten çıkarıncaya dek akademisyenin küçük dinleyici kitlesi şaşkınlıktan donakalmış haldeydi. Keşişler kendi aralarında fısıldaşıyorlardı; içlerinden birisi gülmeye cesaret edebildi.

“İşte burada,” diye belirtti Dekan Taddeo, birkaç sayfayı Dom Paulo’ya iletirken.

Başrahip onu kısaca süzdü ve okumaya başladı. Can sıkıcı bir sessizlik oldu. “Bunları tasnif dışı olanların arasından buldunuz sanırım?” dedi birkaç saniye sonra.

“Evet, ama...”

Başrahip okumaya devam etti.

“Eh, galiba toparlanmalıyım,” diye mırıldandı akademisyen ve kâğıtlarını düzenlemeye tekrar başladı. Keşişler sessizce sıvışmak istercesine kıpırdandılar. Kornhoer tek başına somurtuyordu.

274

Birkaç dakikalık okumayı yeterli bulan Dom Paulo notları aniden yardımcısına uzattı. “*Lege!*” diye emretti sertçe.

“Ama ne?..”

“Bir oyun ya da bir diyalogdan alınmış olmalı. Daha önce görmüştüm. Birilerinin köle olarak yapay insanlar üretmeleri hakkında. Köleler efendilerine isyan ediyor. Eğer Dekan Taddeo, Saygıdeğer Boedullus’un *De Inanibus*” adlı yapıtını okumuş olsaydı, bunu olası bir kısya ya da mecaz olarak değerlendireirdi. Ama belki de dekan kendi takdirleri dururken Saygıdeğer Boedullus’unkileri umursamıyorlardır.”

“Ama ne tür bir...”

“*Lege!*”

Gault elinde notlarla kenara çekildi. Paulo yine akademisyene döndü ve kibar, bilgilendirici ve kesin bir tarzda konuştu: “Tanrı onları kendi suretinde yarattı: Erkeği ve kadını yaratan O’dur.”

* Okull! -yhn

** Beyhudeye İstinaden. -yhn

“Benim söylediklerim sadece bir varsayımdı,” dedi Dekan Taddeo. “Tahmin yürütebilmek bir özgürlüktür ve...”

“... ve Tanrı insanı aldı ve onu haz cennetine koydu, orayı korusun ve donatsın diye ve...”

“... bilimin ilerlemesi için gereklidir. Eğer bizi körü körüne bir sadakat ve akıl dışı dogmalarla engellerseniz, o zaman siz dünyayı...”

“... Tanrı ona buyurdu ve dedi ki: Cennetteki her ağaçtan yiyeceksin; ama iyilik ve kötülük bilgisinin ağacından asla...”

“... tarikatınızın savaştığını iddia ettiğiniz aynı kara cehalet ve batılığa terk ediyorsunuz...”

“... yemeyeceksin. Çünkü ondan yediğin gün, öldüğün gün olacaktır.”

“... demektir. Yapılacak her tahmin engellenir ve her yeni düşünce reddedilirse ne kıtlığın, hastalıkların, düşüklerin üstesinden gelebiliriz ne de...”

275

“Ve yılan kadına dedi ki: Oradan ne gün yiyeceğini Tanrı zaten biliyor, gözlerin açılacak ve iyiyle kötüyü tanıyacaksın, Tanrılar gibi olacaksın.”

“... dünyayı bin iki yüz yıldır olduğundan bir milim daha iyiye doğru götürebiliriz...”

“Dünya hiçbir zaman daha iyi olmadı, hiçbir zaman da olmayacak. Daha zengin, daha fakir ya da daha hüznünlü olabilir ama daha bilge asla, ta ki son gün gelip çatıncaya dek.”

Akademisyen umarsızca omuz silkti. “Gördünüz mü? Alınacağınızı biliyordum ama bana demiştiniz ki... Ah, neye yarar. Sizin kendi yorumunuz var.”

“Benim aktardığım ‘yorum’, Sayın Düşünür, yaratılışın değil, cennetten kovulmaya yol açan iğvanın şekli üzerine bir yorumdu. Fark etmediniz mi? ‘Ve yılan kadına dedi ki...’”

“Evet, evet ama tahmin yürütme özgürlüğü asıldır...”

“Hiç kimse bunu sizden esirgemiyor. Hiç kimse de alın-

mıyor. Ama kibirlenmek ya da sorumluluktan kaçmak için zekâyı istismar etmek tam da o ağacın meyveleridir.”

Yüzü gölgelenmeye başlayan akademisyen, “Benim amaçlarımın dürüstlüğü mü sorguluyorsunuz?” dedi.

“Zaman zaman kendimi de sorgularım. Sizi hiçbir şeyle suçlamıyorum. Ama kendinize şu soruyu sorunuz: Bu kadar zayıf bir temel üzerine bu kadar çılgınca bir varsayım inşa etmekten niçin böylesine zevk alıyorsunuz? Niçin geçmiş-i itibarsızlaştırmak, hatta son uygarlığı insanlıktan çıkarmak istiyorsunuz? Onların hatalarından ders almamak için mi? Ya da sadece bir ‘tekrar keşfeden’ olmayı kendinize yediremiyor ve aynı zamanda bir ‘yaratıcı’ olmak mı istiyorsunuz?”

Taddeo dişlerinin arasından bir lanet okudu. “Bu belgeler işinin ehli insanların ellerine terk edilmeli,” dedi öfkeyle. “Bu nasıl bir çelişkidir!”

276 Işık titredi ve söndü. Bu mekanik bir arıza değildi. Değirmenin başındaki çömezler çalışmayı kesmişlerdi.

Başrahip, “Mum getirin,” diye seslendi.

Mum getirildi.

“Aşağı gel,” diye seslendi başrahip merdivenin tepesindeki çömeze. “O nesneyi de yanında getir. Kornhoer Kardeş? Korn...”

“Az önce depoya girmişti, Domne.”

“Eee, çağırın öyleyse.” Dom Paulo yine akademisyene döndü, Claret Kardeş’in eşyaları arasında bulunan belgeyi ona uzattı. “Eğer mum ışığı sizin için yeterliyse, okuyunuz lütfen, Sayın Düşünür.”

“Bir valilik tebliği mi?”

“Okuyunuz ve kıymetli özgürlüğünüzle mutlu olunuz.”

Kornhoer Kardeş salona sessizce sızmıştı yine. Bu alışılmamış lambaya yer açmak için kaldırılan ağır haçı taşıyordu. Onu Dom Paulo’ya verdi.

“Bunu istediğimi nereden bilebildin?” “Sadece zamanıdır diye düşündüm, Domne.” Omuz silkti.

Yaşlı adam merdivenin basamaklarını tırmandı ve büyük haçı demir kancaya astı. Haçın gövdesi mum ışığı altında altın kızılıyla parlıyordu. Başrahip döndü ve rahiplerine seslendi.

“Bundan böyle bu salonda okuduğunuz *ad Lumina Christi** olsun!”

Merdivenden aşağı indiğinde Dekan Taddeo kâğıtlarının sonuncusunu daha sonra tasnif edilmek üzere büyük bir mahfazanın içine yerleştiriyordu. Rahibe ihtiyatlı bir bakış attı ama hiçbir şey demedi.

“Tebliği okudunuz mu?”

Akademisyen başıyla onayladı.

“Eğer, bir ihtimalle, bizden siyasal sığınma istemeyi düşünüyorsanız...”

Akademisyen başını iki yana salladı.

“Bu durumda belgelerimizin işinin ehli adamların eline terk edilmesi gerektiğini söylerken neyi kastettiğinizi biraz daha açar mısınız?”

Dekan Taddeo bakışlarını indirdi. “O ânın heyecanıyla sarf edilmiş bir sözdü, Peder. Geri alıyorum.”

“Ama hâlâ öyle düşünüyorsunuz. Hep öyle düşünmüştünüz.”

Dekan bunu yadsımadı.

“Demek ki subaylarınız bu manastırın askeri bir kışla yapılmaya ne kadar uygun olduğunu iletirlerken bizim adımıza müdahalede bulunmanız için ricamı yinelemem boşuna olacaktır. Ama kendi hayrı için ona deyin ki mihraplarımız ya da andaçlarımız ne zaman tehlikeye girse bizden önce gelenler kılıçla savunmak için bir an bile tereddüt etmediler.” Sustu. “Bugün mü ayrılacaksınız, yarın mı?”

* İsa'nın ışığı. -yhn

“Bugün ayrılırsak daha iyi olacak sanırım,” dedi Taddeo tatlılıkla.

“Erzak hazırlanmasını emredeceğim.” Başrahip gitmek üzere döndü ama duraklayıp yavaşça ekledi: “Ama geri döndüğünüzde meslektaşlarınıza bir mesaj iletiniz.”

“Tabii ki. Yazdınız mı?”

“Hayır. Sadece kötü aydınlatmaya rağmen burada çalışmak isteyen olursa hoşça karşılanacaktır. Özellikle de Dekan Maho. Ya da altı bileşeniyle Dekan Esser Shon. İnsanın gerçekten ayırt edebilmeden önce yanlışla haşır neşir olması gerekir sanıyorum; eğer daha tatlı olduğu için yanlışla sınımsıkı sarılmazlarsa. Onlara şunu da söyle ki, oğlum, günü geldiğinde, ki mutlaka gelecektir, sadece rahiplerin değil düşünürlerin de sığınacak bir yere ihtiyaçları olacak... Onlara manastırımızın kalın duvarlara sahip olduğunu söyle.”

278

Çömezlere başıyla dağılabileceklerini işaret etti ve çalışma odasında yalnız kalmak üzere basamakları tırmanmaya başladı. Çünkü aynı azap içini yine kavurmaya başlamıştı ve işkencenin yaklaşmakta olduğunu biliyordu.

*Nunc dimittis servum tuum, Domine... Quia viderunt oculi mei salutare...**

Belki bu sefer kopup gider içimden diye düşündü umutla. Günah çıkarmak için Peder Gault'u çağırmak istedi ama konuklar gidinceye dek beklemeyi uygun buldu. Tebliğe baktı yine.

Çok geçmeden kapının çalınması ıstırabına bir ara verdi.

“Sonra gelebilir misiniz?”

“Korkarım sonra burada olmayacağım,” dedi boğuk bir ses koridordan.

“Ah, Dekan Taddeo... Giriniz, o halde.” Dom Paulo doğrudu; acısını itaatsiz bir uşağı başından savar gibi değil de kontrol altına alırcasına bastırmaya çalıştı.

* Kuluna yol ver Rabb'im; gözlerim kurtuluşu gördü. (Luka 2:29-32) -yhn

Akademisyen içeri girdi ve başrahibin masasına bir dosya koydu. “Bunları size bırakmayı uygun buldum,” dedi.

“Nedir bunlar?”

“Tahkimatlarınızın taslakları. Subaylarımızca çizilenler. Onları derhal yakmanızı öneririm.”

“Bunu niçin yaptınız?” dedi Dom Paulo. “Aşağıda konuştuklarımızdan sonra...”

Dekan Taddeo, “Yanlış anlamayınız,” diye araya girdi. “Onları her halükarda geri verecektim. Bu bir onur meselesiydi, bize karşı gösterdiğiniz konukseverliğin istismarına izin veremezdim. Ama boşverin bunları. Taslakları daha önce verseydim, subayların yenilerini çizmek için bolca vakitleri olacaktı.”

Başrahip usulca ayağa kalktı ve elini akademisyene uzattı.

Dekan Taddeo durakladı. “Sizin için bir çaba harcayacağım da dair söz veremem...”

“Biliyorum.”

“... çünkü burada yapmış olduklarınızın tüm dünyaya mal edilmesi gerektiğine inanıyorum.”

“Öyleydi, öyle ve öyle de olacak.”

Çekingence el sıkıştılar ama Dom Paulo bunun bir barış antlaşması değil, sadece karşılıklı saygının bir göstergesi olduğunun da farkındaydı. Belki bundan fazlası da olmayacaktı hiçbir zaman.

Ama her şey niçin yeniden yaşansındı ki?

Yanıt hemen elinin altındaydı; yılan hâlâ fısıldıyordu: Çünkü Tanrı oradan yediğiniz gün gözlerinizin de açılacağını biliyor; tanrılar gibi olacaksınız. Yalanların ihtiyar babası yarı gerçeklerle konuşmayı iyi beceriyordu: İkisinden de biraz tatmadan iyiyle kötüyü nasıl ayırt edeceksin? Tat ve Tanrılarla bir ol. Ama ne sonsuz güç ne de sonsuz bilgelik insanlığa iyilik ihsan edebilir. Bunun için iyilik de sonsuz olmalı.

Dom Paulo genç rahibi çağırđı. Gitme vakti yaklaşmıştı. Yakında yeni bir yıl doğacaktı.

Bu, beklenmedik yağmurların çöle sel gibi yağarak çoktandır kurumuş olan çekirdekleri yeşerttiğı yıl oldu.

Bu, ovaların göçebelerine uygarlık kırıntılarının geldiğı ve Laredo halkının bile belki de en hayırlısının böyle olacağı-nı mırıldanmaya başladıkları yıl oldu. Roma buna katılmadı.

O yılda Denver ve Texarkana devletleri arasında geçici bir anlaşma yapıldı ve bozuldu. O yılda İhtiyar Yahudi eski mesleğine geri döndü ve gezgin bir hekim oldu. O yılda Leibowitz'in Albertiyen Tarikatı'nın keşişleri bir başrahibi toprağa verdiler ve bir yenisine baş eğdiler. Yarına umutla bakılıyordu.

Bu, toprağa baş eğdirmek ve sahip olmak için doğudan bir kralın geldiğı yıldı. Bu, İnsan'ın yılıydı.

23

Ağaçlıklı tepenin yamacını dolanan toprak yol güneşin altında rahatsız edecek kadar ısınmıştı ve sıcak Şair'in susuzluğunu daha da artırıyordu. Uzunca bir süreden sonra başını sersemlemiş halde yerden kaldırdı ve çevresine bakınmaya çalıştı. Arbede sona ermişti; süvari subayının dışında her şey daha sakin görünüyordu. Akbabalar bile döne döne inmeye başlamışlardı.

281

Birkaç ölü göçmen vardı, bir ölü at ve atın altına sıkışmış can çekişen süvari subayı. Süvari aralıklı olarak kendine geliyor ve bağıyordu. Annesini çağırıyor ve dönüp bu defa bir rahip istiyordu. Zaman zaman da atına sesleniyordu. Çıglıkları akbabaları huzursuz ediyor ve zaten huysuzlanmış olan Şair'in canını daha da sıkıyordu. Hevesi tamamen kırılmış bir şairdi bu. Dünyanın nazik ya da en azından anlayışlı davranmasını hiçbir zaman ummamıştı ve dünya da Şair'i nadiren haksız çıkarmıştı; onun kabalık ve budalalıktaki tutarlılığından cesaret almıştı hep. Ama dünya Şair'i karnından bir piyade tüfeğiyle daha önce vurmamıştı ve o bunu hiç de cesaret verici bulmuyordu.

Daha da kötüsü, aptal olmakla suçlayabileceği kendinden başka kimse yoktu artık. Çuvallayan bizzat Şair'di. Hiç kimseyi rahatsız etmeden oturmuş kendi işiyle uğraşırken

peşlerinde yakın takipte olan bir süvari birliğiyle bir göçmen grubunun tepelere doğru doğudan dört nala yaklaşmakta olduğunu görmüştü. Arbedeye bulaşmamak için patikanın kenarındaki toprak setin üzerinde bir çalının ardına sinmiş ve kendi görünmeden olup bitecek her şeyi izlemeye hazırlanmıştı. Bu Şair'in kavgası değildi. Ne göçmenlerin ne de süvari askerlerinin siyasal ve dinsel tercihleri onun umurundaydı. Eğer kader katliam yazmışsa, buna Şair'den daha ilgisiz bir tanık bulunamazdı. Bu kör dürtü nereden çıkmıştı peki?

Dürtü onu toprak setten aşağı, süvari subayının üzerine uçmaya ve ikisi birlikte yere düşmeden önce adamcağızı kemerinden çektiği kendi kılıcıyla üç kez yaralamaya itmişti. Bunu niçin yaptığını anlayamıyordu. Elde edilen hiçbir şey yoktu. Subayın adamları onu daha ayağa kalkamadan vurmuşlardı. Göçmenlerin katliamı devam etmişti. Süvariler ölüleri arkalarında bırakarak diğer kaçakların peşi sıra uzaklaşmıştı.

282

Karnının guruldadığını duyabiliyordu. Heyhat, demir bir bilyeyi hazmetmek mümkün değildi. Kör kılıcı kullanmakla işi biraz abartmış olduğuna karar verdi. Eğer subay kadıncağıza sadece bir kez vurup yoluna devam etmiş olsaydı Şair bunu görmezden gelecekti. Ama o vurmayı kesmemişti bir türlü.

Bunu tekrar düşünmeyi reddetti. Suyu düşündü.

"Tanrım... Tanrım..." diye sızlanıyordu subay.

Şair, zor nefes alarak, "Gelecek sefere bıçak takımlarını bileyletmeyi ihmal etme," dedi.

Ama gelecek sefer olmayacaktı.

Şair ölümden korktuğunu hiç anımsamıyordu ama gitme zamanı geldiğinde Tanrı'nın ona ölüm biçimlerinin en kötüsünü takdir edeceğinden hep şüphelenmişti. Çürüyerek ölmeyi bekliyordu. Yavaş yavaş ve pek de hoş kokmayarak. Bir tür şairsel içgörü onu kesinlikle rezil pişmanlıklar için-

de ama yine de nedamet getirmeden feryat eden cüzamlı bir kütle halinde öleceği yolunda uyarmıştı. Mideye yenen bir kurşun gibi kaba ve kesin bir şeyle, hem de son alaylarına tanık bir dinleyici kitlesi olmaksızın ölmeyi hiçbir zaman beklememişti. Onu vurduklarında duydukları son sözü, “Oooy!” olmuştu... Gelecek nesillere bıraktığı vasiyeti buydu işte. “Oooy!”... Alın size unutulmaz bir söz, Domnissime.

Subay, “Baba? Baba?” diye inledi.

Bir süre sonra Şair gücünü topladı ve başını yine kaldırdı, gözlerini kırıştırarak içlerine dolan tozu temizledi ve subayı birkaç saniye süzdü. Adamın rengi şimdi tebeşir yeşiline dönüşmüş olsa da onun az önce tepelediği süvari subayı olduğundan emindi. Bir rahip için mızıldanıp durması Şair’in canını sıkmaya başlamıştı. Göçmenlerin arasında cansız yatan en az üç din adamı vardı ve subay da halen mezhebini belirtmekte pek titiz davranmıyordu. Şair, belki ben idare ederim, diye geçirdi aklından.

283

Süvariye doğru yavaş yavaş sürünmeye başladı. Subay onun yaklaşmakta olduğunu gördü ve eliyle tabancasını aradı. Şair durakladı; tanınacağına ihtimal vermemişti. Yuvarlanarak bir sipere girmeye hazırlandı. Tabanca ona doğru sallanıyordu. Bir an durup silahın sallanmasını seyretti, sonra ilerlemeye devam etmeye karar verdi. Subay tetiği çekti. Hedefini metrelerce ıskalamıştı.

Şair elinden kaptığında subay tabancayı tekrar doldurmaya çabalıyordu. Aklını kaybetmiş gibiydi ve sürekli olarak haç çıkarmaya çalışıyordu.

Şair, “Başla bakalım,” diye homurdandı bıçağını çekerek.

“Kutsa beni, Peder, çünkü günah işledim...”

“*Ego te absolvo*” evlat,” dedi Şair ve bıçağı adamın boğazına sapladı.

Daha sonra, subayın matarasını buldu ve biraz içti. Su gü-

* Seni bağışlıyorum. (Günah çıkarma sırasında rahibin kullandığı ifade.) -yhn

neşin altında ısınmıştı ama çok lezzetli geldi. Başını subayın atına yasladı ve tepenin gölgesinin yola kadar uzanmasını bekledi. İsa aşkına, nasıl da ağrıyordu! Şu sonuncuyu açıklamak pek de kolay olmayacak, diye düşündü, üstelik gözümü de kaybettim. Sanki gerçekten de açıklanacak bir şey varmış gibi. Ölü süvariye baktı.

“Orası cehennem gibi sıcak, ha?” dedi boğuk bir sesle.

Süvari subayı pek konuşkan değildi. Şair mataradan bir yudum aldı, sonra bir yudum daha. Bağırsakları ani bir sancıyla kıvrıldılar. Bu durum bir ya da iki saniye için canını epey sıktı.

Akbabalar cakayla yürüdüler, gagalarıyla tüylerini temizlediler ve akşam yemeğiyle ilgili tartışılar; et henüz yeterince olgunlaşmamıştı. Birkaç gün kurtların gitmesini beklediler. Herkese bol bol yetecek kadar et vardı. Sonunda Şair'i yediler.

284

Gökyüzünün kara leş yiyicileri her zamanki gibi mevsiminde yumurtladılar ve yavrularını sevgiyle beslediler. Doğa'nın yaptığı plana göre yaşamdan üzerlerine düşen yazgıyı gerçekleştirmek için kırların, dağların ve ovaların üzerinde süzüldüler. Düşünürleri yüce *Cathartes aura regnans*'ın* dünyayı özellikle akbabalar için yaratmış olduğunu yalın bir mantıkla açıklıyorlardı. Ona doymak bilmez bir iştahla yüzyıllar boyu taptılar.

Sonra, karanlığın nesilleri gelip geçti ve yerini aydınlığın nesline bıraktı. Rabbimizin yılı 3781 dediler ona ve barışın yılı olsun diye dua ettiler.

* Saltanat süren hindi akbabası. -yhn

Kısım Üç
**FIAT VOLUNTAS
TUA***

* Senin isteğın olsun. (Pater Noster'den alıntı.) -yhn

24

O yüzyılda uzay gemileri vardı yine ve gemiler iki ayak üzerinde yürüyen ve vücutlarının olur olmaz yerlerinden tutam tutam kılları çıkan az tüylü yaratıklarca uçuruluyordu. Geveze bir türdü bu. Aynadaki aksine hayranlıkla bakabilen ve Günlük Tıraş ilahı gibi bir kabile tanrısının sunağı önünde yine kendi boğazını rahatlıkla kesebilen bir ırkın üyeleri idi. Kendilerini, asıl olarak, ilahi bir esine sahip alet yapımcıları addediyorlardı; aklı başında herhangi bir Arcturuslu ise onların, asıl olarak, sıkı birer akşam yemeği çenebazı olduğunu derhal anlayacaktı.

287

Böyle bir ırkın yıldızları fethetmeyi kendine kader bellemesi (hem de ilk kez olmayarak) kaçınılmazdı. Onları, ıca-bında, birkaç kez fethetmek ve ardından da tabii ki nutuk atmak. Ama bu canlı türünün yeni dünyalarda da eski hastalıklara boyun eğmesi kaçınılmazdı, tıpkı yeryüzündeki dualarında ve ayinlerinde olduğu gibi: Ayetler Adem'den, açıklamaları çarmıhtakinden.

Yüzyıllarız biz.

Boğaz keser kelle uçururuz

ve sizin kellenizi uçurmayı tartışmamıza da

az kaldı.

Sizin şen çöpçüleriniz biz, hanımlar ve beyler,
ve ahenkle yürürüz peşiniz sıra,
kimilerinin tuhaf bulduğu tekerlemelerle.

Bir iki üç dört!

Sol!

Sol!

Siz ananızdan siz...

Sol!

Sol!

Sol!

Sağ!

Sol!

Wir, eskilerin dediği gibi, *marschieren weiter wenn alles in Scherben fällt.**

Eolitleriniz, mezolitleriniz, neolitleriniz hep bizde. Babilleriniz ve Pompeileriniz de, Sezarlarınız ve kromajlı ıvır zıvırınız da.

288

Kanlı baltalarınız da bizde, Hiroşimalarınız da. Cehenne-
me rağmen yürürüz biz...

Atrofi, Entropi ve *Proteus Vulgaris*."

Havva adlı bir çiftlik kıızıyla ilgili açık saçık şakalar söy-
leriz,

ha bir de Şeytan adlı gezgin bir satıcıyla.

Ölülerinizi de gömeriz, itibarınızı da.

Gömeriz sizi. Yüzyıllarız biz.

Doğun o halde, ilk nefesinizi alın, hekimin şaplağıyla fer-
yat edin, erkek olmaya çalışın, tanrılığı tadın, acı çekin, do-
ğurun, biraz çabalayın, boyun eğin:

(Ölenler arka kapıdan sessizce çıksın, lütfen.)

Üretmek, diriltmek, tekrar, tekrar, bir ayin gibi, kanlı giy-

* Her şey parçalara ayrılrsa da yürüyüşe devam. (Hitler Gençliği örgüt şarkısı.) -yhn

** Müşterek Proteus. -yhn

siler ve yaralı ellerle, Merlin'in çocukları, bir parıltının peşinde. Havva'nın da çocukları, dur durak bilmeden Cennetler inşa eden ve aslına benzemediğini görünce öfkeyle tekmele-yip yıkan. (AH! AH! AH!.. Bir budala ıstırabını haykırır yıkın-tıların ortasında. Ama çabuk! Doksan desibelden şükreden bir koro bastırsın bu sesi!)

Leibowitz Tarikatı Kardeşliği'nin son ilahisini dinleyin o zaman, tıpkı ismini yutan yüzyılda söylenildiği gibi:

V: Şeytan kovuldu.

R: *Kyrie eleison*.*

V: Şeytan kovuldu.

R: *Christe eleison*.**

V: Şeytan kovuldu.

R: *Kyrie eleison, eleison imas!****

ŞEYTAN KOVULDU! Bu sözcükler kıtanın bir ucundan diğ-e-rine şifreyle iletili, konferans odalarında fısıldandı, üzerin-de **ÇOK GİZLİ** damgası taşıyan dosyalarla elden ele dolaştı, basından ihtiyatla saklandı. Sözcükler resmi bir gizlilik ben-dinin ardından tehditkar bir dalga gibi yükseldiler. Bentte birkaç delik de yok değildi ama bu delikler basının tükürük-lerinden sakınmaya çalışırken işaret parmakları davul gibi şişen bürokratik Hollandalı gençler tarafından korkusuzca tıkandılar.

289

BİRİNCİ MUHABİR: Sir Rische Berker'in, Kuzeybatı Kıyısı'nda radyasyon düzeyinin normalin on katına çıktığına dair yaptığı açıklamayla ilgili olarak Lord cenaplarının yorumunu alabilir miyiz?

* Merhamet et Tanrım. -yhn

** Merhamet et İsa. -yhn

*** Bize merhamet et Tanrım. -yhn

SAVUNMA BAKANİ: Açıklamayı henüz okumadım.

BİRİNCİ MUHABİR: Doğru olduğunu varsayarsak, böyle bir yükselmeye ne sebep olmuş olabilir?

SAVUNMA BAKANİ: Bu soruya ancak tahmini yanıtlar verilebilir. Belki Sir Rische zengin bir uranyum yatağı keşfetmiştir. Hayır, bunu çizelim. Yorumum yok.

İKİNCİ MUHABİR: Lord cenapları Sir Rische'nin işinin ehli ve sorumluluk sahibi bir biliminsanı olduğuna inanıyorlar mı?

SAVUNMA BAKANİ: Benim bakanlığında hiçbir zaman çalışmadı.

İKİNCİ MUHABİR: Bu açıklayıcı bir yanıt olmadı.

SAVUNMA BAKANİ: Epey açıklayıcı. Benim bakanlığında hiç çalışmamış olduğuna göre, ehliyeti ve sorumluluğu hakkında bilgi sahibi olmam mümkün değil. Ben bir biliminsanı değilim.

290

KADIN MUHABİR: Yakın zamanda, Pasifik'in karşı kıyısında nükleer bir patlamanın gerçekleştiği doğru mudur?

SAVUNMA BAKANİ: Hanımefendinin de pekâlâ bildiği gibi bugünkü uluslararası yasalar her türlü atomik silahın denenmesini büyük bir suç ve saldırganca bir hareket kabul ediyor. Biz savaşta değiliz. Bu sizin sorunuzu yanıtlıyor mu?

KADIN MUHABİR: Hayır, Lord cenapları, yanıtlamıyor. Bir denemenin yapılıp yapılmadığını sordum. Bir patlama oldu mu diye sordum.

SAVUNMA BAKANİ: Biz bir şey patlatmadık. Eğer onlar patlatmış iseler, hanımefendiye göre, bizi bundan haberdar ederler miydi?

(Kibar gülüşmeler.)

KADIN MUHABİR: Ama bu benim sorumu...

BİRİNCİ MUHABİR: Lord cenapları, Delege Jerulian, Asya Koalisyonu'nu derin uzayda hidrojen silahları depolamakla suçladı ve bunun bizim Yürütme Meclisi'miz tara-

fından bilindiğini ama hiçbir şey yapılmadığını belirtti. Bu doğru mudur?

SAVUNMA BAKANI: Muhalif Tribune gazetesinin böyle saçma bir suçlamada bulunduğu sanırım doğru.

BİRİNCİ MUHABİR: Niçin saçma olsun? Derin uzayda uzaydan yere atılacak füzeler *yapmadıkları* için mi? Yoksa bizim bu konuda bir şeyler *yaptığımız* için mi?

SAVUNMA BAKANI: Her iki halde de saçma. Ancak, yeniden geliştirilmelerinden beri, nükleer silahların imalinin anlaşmalarla yasaklanmış olduğunu da vurgulamak isterim. Her yerde yasaklanmış... İster uzayda, ister yerde.

BİRİNCİ MUHABİR: Ama radyoaktif maddelerin yörünge de tutulmalarını men eden bir anlaşma yok, öyle değil mi?

SAVUNMA BAKANI: Tabii ki yok. Uzay araçlarının tamamı nükleer güçle çalışıyor. Yakıt ikmallerinin yapılması gerekir.

İKİNCİ MUHABİR: Ayrıca nükleer silah yapımında kullanılacak diğer maddelerin yörüngeye çıkarılmalarını yasaklayan bir anlaşma da yok.

SAVUNMA BAKANI (*huysuzlanarak*): Bildiğim kadarıyla, herhangi bir maddenin atmosferimiz dışına çıkarılması ne bir anlaşma ne de bir meclis kararıyla yasaklanmıştır. Yine bildiğim kadarıyla uzay ay ve asteroidler gibi şeylerle tıka basa doludur ve bunların peynirden mamul olmadıkları da ortadadır.

KADIN MUHABİR: Lord cenapları nükleer silahların dünya dışı hammaddelele üretilebileceğini mi ima ediyorlar?

SAVUNMA BAKANI: Hayır, bunu ima etmiyorum. Teorik olarak mümkündür, tabii. Ben anlaşmaların ve yasaların herhangi bir hammaddeyi değil, sadece nükleer silahları yasakladığını söylüyorum.

KADIN MUHABİR: Eğer yakın zamanda uzak doğuda

bir nükleer deneme yapılmışsa sizce hangisi daha olasıdır: Yüzeye vuran bir yeraltı denemesi mi, yoksa hatalı bir savaş başlığı taşıyan uzaydan yere bir füze mi?

SAVUNMA BAKANI: Hanımefendi, sorunuz yoruma o kadar açık ki buna tek bir yanıt verebilirim: "Yorum yok."

KADIN MUHABİR: Ben sadece Sir Rische ve Delege Verulian'ı tekrarlıyordum.

SAVUNMA BAKANI: Onlar dilediklerince spekülasyon yapmakta serbestler. Ben değilim.

İKİNCİ MUHABİR: Alay ediyormuş gibi görünmek istemem ama... Lord cenaplarının hava durumuyla ilgili görüşleri nelerdir?

SAVUNMA BAKANI: Texarkana için oldukça sıcak, ne dersiniz? Güneybatıda berbat kum fırtınaları olduğunu duydum. Bu civara kadar gelmeleri de beklenebilir.

KADIN MUHABİR: Analık uygulamasını destekliyor musunuz, Lord Ragelle?"

292

SAVUNMA BAKANI: Tamamen karşıındayım, hanımefendi. Gençlik, özellikle de askerlik çağı gelenler üzerinde olumsuz bir etkisi oluyor. Eğer gençlerimiz Analık uygulaması ile yozlaştırılmasaydı, silahlı güçlerimiz daha üstün askerlere sahip olacaktı.

KADIN MUHABİR: Bu sözlerinizi yazabilir miyiz?

SAVUNMA BAKANI: Tabii ki, hanımefendi... Ama sadece mezar taşıma, başka yere değil.

KADIN MUHABİR: Teşekkür ederim. Önceden hazırlayacağım.

Kendinden önce gelen diğer başrahipler gibi Dom Jethrah Zerchi de yapı olarak özellikle etraflıca düşünen bir kişi değildi; ama ruhani bir önder olarak cemaatinin tefekkür hayatının kimi yönlerini geliştirmeye ant içmişti ve bir rahip olarak da ince eleyip sık dokuyan bir kişilik yapısının ürün-

lerini toplama gayretindeydi. Zerchi iki işte de pek başarılı sayılmazdı. Doğası onu düşüncede bile eyleme zorluyordu; zihni durup düşüncelere dalmayı reddediyordu. Onu cemaatin liderliğine dek yükselten bir çeşit huzursuzluğa sahipti; bu onun seleflerinden daha cesur bir önder olarak görülmesini sağlıyordu ama yine aynı huzursuzluk bir çeşit zaaf, hat-ta günaha dönüşmüştü.

Zerchi, öldürülmesi mümkün olmayan ejderlerle karşı karşıya kaldığında, acele ya da dürtüsel davranmaya eğilim gösterdiğinin belli belirsiz farkındaydı. Ancak, şu anda, bu farkındalık belirsiz olmaktan çok daha keskindi ve geçmişe dönük işliyordu. Ejder çoktan ısırılmıştı Aziz George'u.

Ejder bir Menfur Otoyazar'dı ve onun yaratılıştan elektronik olan habis cüssesi birkaç birim küplük duvar boşluğunu ve başrahibin masasının üçte birini işgal ediyordu. Genellikle olduğu gibi aletin heyheyleri üzerindeydi ve baş harf hataları, noktalama hataları yapıyor ve sözcüklerin yerlerini olur olmaz değiştiriyordu. Bir bilgisayar tamircisi çağıran ve adamın ortaya çıkmasını üç gün boyunca boş yere bekleyen başrahip stenografik melunu bizzat onarmaya karar vermiş ve daha birkaç saniye önce elektriksel bir *lese majeste** muamelesine maruz kalmıştı. Çalışma odasının zemini daktilo edilmiş deneme yazılarıyla doluydu. Aralarındaki tipik bir yazı şöyleydi:

293

dEneme denEme deneMe? DENeme denEme? laNeT ola-Sı?

bÜyÜk harF deLisi misİn& BütÜN İyl eZberciLErİN ki-Tap kaÇıranLarın derDİne orTaK OLmALARıNın vAKtidir? KaHrolası, latİncen ne dURumdA% şuNu Çevir baKaLım: nECCesse Est epistULam sacri coLLegio mlttendAm esse statim dictem?

Neyi var Bu laNEt olaSıNın=

* Devlet başkanına karşı işlenen suç. -yhn

Zerchi eşya kalabalığının ortasında yere bağdaş kurdu ve Otoyazar'ın süprüntü bölgesini deşelerken elektriğe tutulan kolunu ovuşturarak titremesini gidermeye çalıştı. Kaslarındaki seyirme ona kesik bir kurbağa bacağına galvanik tepkisini anımsatıyordu. Kurcalamaya başlamadan önce tedbirli davranarak aleti prizden çektiği için ancak onu keşfeden iblisin müşterileri elektrik olmadan da çarpacak bir tezgâh kurduğunu varsayabiliyordu. Kopuk tellerin peşinde bağlantıları çekiştirirken muhterem dirseği aletin şasisine sürtünmüş ve bunu fırsat bilen bir yüksek gerilim kondansatörü içindeki gücü Muhterem Başrahip Peder aracılığı ile yere boşaltmıştı. Ama Zerchi'nin kondansatör doğasına uygun bir yasaya mı kurban gittiğini, yoksa meraklı müşterileri yıldırarak sinsici bir bubi tuzağına mı düştüğünü bilmesi mümkün değildi. Her halükarda, düşmüştü işte. Çok lisanlı çeviri araçlarının tamirine yönelik biricik iddiası daha önce heceleri çift yazmaya (yazyazmamayaya) eğilim gösteren bir makinenin veri depolama devresinin içinden ölü bir fındık faresi çıkararak sorunu halletmiş olmasıydı. Bu kez ölü bir fare bulamadığı için gevşek teller aramaya girişmiş ve onu elektronik bir şifacı kılması için yaratana sığınmıştı. Ama bunun işe yaradığı besbelliydi.

“Patrick Kardeş!” diye seslendi ve bezgin bir halde ayağa kalktı.

“Hey, Pat Kardeş!” diye bağırdı tekrar.

Çok geçmeden kapı açıldı ve sekreteri yalpalayarak içeri girdi, duvarlara gömülü dolapların içini dolduran karmakarışık bilgisayar devrelerini şöyle bir süzdü, yerdeki dağınıklığa bir göz attı, sonra şefinin yüz ifadesini temkinle gözden geçirdi. “Tamir servisini bir daha arayayım mı, Başrahip Peder?”

“Boşa zahmet,” diye homurdandı Zerchi. “Üç kere aradın zaten. Üç kere söz verdiler. Üç gün bekledik. Bana bir stenograf lazım. Şimdi! Mümkünse Hristiyan olsun. Şu şey...” Menfur Otoyazar’ı gösterdi huysuzca, “...lanet bir kafir ya da daha beteri olmalı. At şunu. Gözüm görmesin.”

“APLAC mı?”

“APLAC. Onu bir ateiste sat. Hayır, bu merhametsizlik olur. Onu hurdaya sat. Onunla işim bitti. Tanrı aşkına, Başrahip Boumous –Tanrı’nın rahmeti üzerine olsun– bu sersem aleti ne diye aldı ki?”

“Eee, Domne, selefinezin böyle ıvır zıvırdan hoşlandığını söylerler ve konuşamadığınız lisanlarda yazabilmek *gerçekten de* hoş olmalı.”

“Öyle mi? Hoş olsa gerek demek istiyor olmalısın. Şu alet... Dinle, Kardeş, onun düşünebildiğini iddia ediyorlar. Önce inanmadım. Düşünen mantık yürütür, mantık yürütenin ruhu vardır. İnsan yapısı bir düşünen makinenin mantık sahibi bir ruhu olabilir mi? Peh! Başlangıçta tamamen putperest bir fikir gibi görünmüştü. Ama biliyor musun nedir?”

“Nedir?”

“Hiçbir şey kasıtsız yere bu kadar sapık olamaz. Düşünüyor *olmalı*! Bak sana ne diyorum, iyi ile kötüyü biliyordun ve ikincisini seçti. Kıkırdamayı keser misin? Gülünecek bir şey yok. Kavram putperest bile değil. Aleti insan yaptı ama ilkesini o belirlemedi. Eylemsiz bir ilkeden ruh diye söz ederler, öyle mi? Bitkisel bir ruh mu? Ya hayvan ruhu? Sonra da mantık yürüten insan ruhu ve cisim bulmuş ilkelerin listesi sona erer. Peki bu listenin mufassal olduğunu nereden biliyoruz? Bitkisel, hayvansal ve mantıksal... Ya sonra? Sonrası işte *bu*! Şu gördüğün şey. Ama o da düştü! Çıkar şunu buradan... Ama önce Roma’ya bir radyogram göndermek zorundayım.”

“Bloknotumu getireyim mi, Muhterem Peder?”

“Alleghence bilir misin?”

“Hayır, bilmem.”

“Ben de bilmem ve Kardinal Hoffstraff da Güneybatı dilinden anlamaz.”

“Bu durumda niçin Latince olmasın?”

“Hangi Latince? Klasik mi, modern mi? Kendi Anglo-Latinime güvenmiyorum ve ben güvensen bile o büyük bir ihtimalle kendininkine güvenmiyordur.” Robot stenografin haşmetine kaşlarını çatarak baktı.

Patrick Kardeş de onunla birlikte somurttu, sonra dolapların önüne gitti ve minyatür devre parçalarının oluşturduğu labirenti kısık gözlerle süzdü.

Başrahip onu, “Fare yok,” diye temin etti.

“Bütün bu minik topaklar da neyin nesidir?”

296

“*Sakin dokunma!*” Yardımcısı alt-şasideki birkaç düzine göstergeden birini ellemeye kalktığı anda Başrahip Zerchi viyaklarcasına bağırıyordu. Bu alt-şasi göstergeleri, kapağında AYARLAR SADECE FABRİKADA YAPILIR şeklinde dayanılması güç bir uyarı taşıyan bir kutunun içine, düzenle yerleştirilmişlerdi.

“Oynatmadın, değil mi?” diye sordu Patrick’in yanına giderek.

“Biraz kıpırdatmış olabilirim ama sanırım yine eski yerine geldi.”

Zerchi ona kutunun kapağındaki uyarıyı gösterdi. “Ah,” dedi Pat ve birlikte uzun uzun baktılar.

“Daha çok noktalama sorun oluyor, öyle değil mi, Muhterem Peder?”

“O ve birkaç başıboş büyük harf ve tabii kafası karışık sözcükler.”

Zimbırtılara, kargacık burgacık karalamalara, yongalara ve ıvır zıvıra şaşkınlık içinde uzun uzadıya baktılar.

Başrahip sonunda, "Utahlı Saygıdeğer Francis'i hiç duymuş muydun?" diye sordu.

"Bu ismi hatırlamıyorum, Domne. Niçin?"

"Azizlik payesine eriştiğini hiç sanmasam bile şu anda bizim için dua edecek bir konumda olmasını umuyordum. Hadi, şu zamazingoyu biraz ayarlamayı deneyelim."

"Joshua Kardeş eskiden bir çeşit mühendisti. Ne çeşit olduğunu unutmuşum. Ama uzayda bulunmuştu. Bilgisayarlar hakkında çok şey biliyor olmalı."

"Onu çoktan aradım. Dokunmaya bile korkuyor. Bak, belki yapmamız gereken..."

Patrick hafiften geri çekildi. "Eğer izniniz olursa, Efendimiz, ben..."

Zerchi ürken katibine baktı. "Ah, seni inancı zayıf evladım," dedi ayarı sadece fabrikada yapılabilir bir göstergeye daha müdahale ederek.

"Dışarıda birini duydum sanki."

"Horoz üç kere ötmeden önce... Kaldı ki, ilk dokunan sendin, değil mi?"

Patrick'in rengi solmuştu. "Ama kapak açıktı ve..."

"*Hinc igitur effuge.*" Her şeyin senin suçun olduğuna karar vermeden önce dışarı, dışarı!"

Bir kez daha yalnız kalan Zerchi fişi duvardaki prize taktı, masasına oturdu ve son birkaç yüzyıldır Albertinyen Mezhabinin kurucusu olmaktan çok elektrikçilerin koruyucu evliyası olarak tanınmaya başlayan Aziz Leibowitz'e kısa bir dua mırıldandıktan sonra düğmeyi çevirdi. Cızırtıların gelip gelmediğini anlayabilmek için kulak kabarttı ama duymadı. Tek duyduğu rölelerin hafif tıkırtısıyla tam hızla çalışmaya başlayan zaman ayarlarının tanıdık mırıltılarıydı. Kokladı. Ne ozon kokusu vardı ne de duman. Sonunda gözlerini açtı.

Masa üstü kontrol levhasındaki göstergelerin ışıkları bile her zamanki gibi yanıyordu. AYARLAR SADECE FABRİKADA YAPILIR ha! Boşversene.

Kısmen teskin olmuş halde, format seçicisini RADYOG-RAM, işlem seçicisini DİKTE-KAYIT, çeviri ünitesini GÜNEYBATI şeklinde ayarladı, transkripsiyon düğmesinin kapalı olduğundan emin oldu, mikrofonu açtı ve yazdırmaya başladı:

“Acildir: Pek Muhterem Kardinal Hazretleri Sir Eric Hoffstraff, Papalık Temsilcisi, Dış Uzak Geçici Piskoposluğu, Kutsal Propaganda Kurulu, Vatikan, Yeni Roma...

298

“Yüce efendimiz: Uluslararası gerilimlerde yakın dönemde meydana gelen artmaların, yaklaşmakta olan yeni bir uluslararası krizin ve hatta gizlilikle sürdürülen nükleer bir silahlanma yarışının ışığında, siz efendimiz, eğer sonuçsuz kalmış bazı planlarla ilgili olarak yapacağımız kurulumuza katılmayı uygun bulursanız bizlere büyük bir onur bahsetmiş olacaksınız. Burada, nur içinde yatsın Papa Sekizinci Celestine’in, *Anno Domini** 3735 yılında, Kutsal Bakirenin İlahi Himayeye Alınış Yortusu’nda verdiği ve şu sözlerle başlayan –masasının üzerindeki kâğıtları karıştırmak için durakladı– *Moto proprio*** ile anahatlarını çizdiği meselenin hatırlanmasını isterim: “*Ab hac planeta nativitatis aliquos filios Ecclesiae usque ad planetas solium alienorum iam abisse et numquam redituros esse intelligimus.*”*** Yine *Anno Domini* 3749 tarihli olup, *Quo peregrinatur grex, pastor secum*,**** bir

* Milattan Sonra. –yhn

** Papa’nın kendi yetki ve arzusuyla verdiği ve bizzat imzaladığı bir belgedir. –yhn

*** Kilisenin bazı evlatlarının yabancı güneş gezegenlerine gitmek üzere doğdukları bu gezegenden ayrıldıklarının ve hiçbir zaman geri dönmeyeceklerinin farkındayız. –yhn

**** Sürü nereye giderse, papaz da oraya... –yhn

adanın ve, eee, belirli bazı araçların satın alınması için yetki veren belge de hatırlanmalıdır. Son olarak da rahmetli Papa Paul'e ait, Anno Domini 3756 tarihli belge, *Casu belli nunc remoto** ve Kutsal Peder ile benim selefim arasında teati edilen ve eğer Yüce Efendimiz uygun bulurlarsa *Quo peregrinatur* planın geçici olarak dondurulması görevinin bize verilmesiyle sonuçlanan yazışmaların da hatırlanması yerinde olacaktır. Biz *Quo peregrinatur* konusunda her zaman hazır olduk ve eğer planın gerçekleştirilmesi uygun görülecek olursa, altı hafta önceden haberdar edilmemiz belki..."

Başrahip bunları yazdırırken Menfur Otoyazar onun sesini alıp bir bant üzerine birimler halinde kodlamaktan başka bir şey yapmamıştı. Konuşmasını bitirdiğinde işlem seçicisinin düğmesini İNCELEME yönüne çevirdi ve yanında METİN İŞLEM yazan düğmeye bastı. Aracın çalışmaya hazır olduğunu gösteren ışık söndü. Makine çalışmaya başladı.

299

Zerchi, bu arada, önündeki belgeleri gözden geçirdi.

Işık yine yandı. Makine susmuştu. Başrahip, AYARLAR SADECE FABRİKADA YAPILIR uyarısına huzursuz bir bakış attıktan sonra gözlerini yumdu ve YAZ düğmesine bastı.

Tıkır-tıkır-tıkır-pip, tıkır-tıkır-tukur. Otomatik yazıcı radyogramın metni olacağını umut ettiği şeyle tıkırdayıp duruyordu. Tuşların ritmini büyük bir beklentiyle dinledi. Şu ilk *tıkır-tıkır-tıkır-pip* kulağına epey amirane gelmişti. Makinenin tıkırtısında Alleghence bir hava olup olmadığını duyabilmek için dikkat kesildi ve bir süre sonra tuşların tıkırtısında gerçekten de Alleghence bir ritmin saklı olduğuna kanaat getirdi. Gözlerini açtı. Odanın karşı tarafında robot stenograf hararetli bir biçimde çalışmaya devam ediyordu. Masadan kalktı ve gidip robotun çalışmasını izledi. Menfur Otoyazar şunları büyük bir titizlikle ve Alleghence olarak yazıyordu:

* Uzak savaş ihtimalinde. -yhn

RİDLİCA - MARGOYDAR

irelterzaH lanidraK merethuM keP: ICILA
 ffartsffoH cirE riS
 isiclismeT kılapaP
 uğulsopoksiP içiçeG yazU şıD
 uluruK adnagoporP lastuK
 ... amoR ineY, nakittaV

piharşaB, LOA, ihcreZ harteJ,.huM: NEREDNÖG
 ırıtsanaM ztiwobieL tniaS
 iseglöB BnüG, sttiwoB ylnaS

xerC rutanirgereP ouQ: UNOK

nıkay edrelmilireg ısaralsulU: zimidnefe ecüY
 ... nıralamtra neleg anadyem edmenöd

300

“Hey, Pat Kardeş!”

Makineyi tiksinererek kapattı. Kutsal Leibowitz! *Bunun* için mi ter döktük? Bunun bir hokka dut mürekkebiyle özenle yontulmuş bir kaz tüyünden daha üstün bir yanını göremiyordu.

“*Hey, Pat!*”

Dış odadan hemen bir yanıt gelmedi ama birkaç saniye sonra kızıl bir sakalı olan bir keşiş kapıyı açıp açık dolaplara, yerdeki ıvır zıvıra ve başrahibin yüz ifadesine bir göz attıktan sonra gülümseyebilme cüretini gösterdi.

“Sorun nedir, amirim? Bizim modern teknolojimizi beğenmiyor musunuz?”

“Hayır, hem de kesinlikle!” diye tersledi Zerchi. “Hey, *Pat!*”

“Dışarı çıktı, Efendimiz.”

“Joshua Kardeş, bu nesneyi onaramaz mısın? Gerçekten.”

“Gerçekten mi?.. Hayır, yapamam.”

“Bir radyogram göndermek zorundayım.”

“Bu çok kötü, Peder Başrahip. Onu da yapamam. Kristalizmizi daha yeni aldılar ve kapıya da kilit vurdular.”

“Kimler?”

“Yerel Sivil Savunma. Bütün özel vericilerin kapatılmaları emredildi.”

Zerchi düşünceli adımlarla koltuğuna gitti ve gömüldü.
“Bir savunma alarmı. Ama neden?”

Joshua omuz silkti. “Bir ültimatomdan söz ediliyor. Bütün bildiğim bu, radyasyon sayaçları dışında tabii.”

“Hâlâ yükseliyor mu?”

“Hâlâ yükseliyor.”

“Spokane’i ara.”

Öğleden sonra tozlu bir rüzgâr çıktı. Rüzgâr tepeden kopup geldi ve küçük Sanly Bowitts kentinin üzerine çullandı. Kenti çevreleyen araziye akarcasına aştı, sulak mısır tarlalarında uğuldadı ve çıplak tepelerden kum dalgaları kaldırdı. Kadim manastırın taş duvarlarının ve sonradan yapılan modern eklemelerin cam ve alüminyum duvarlarının çevresinde inildi. Kızarmakta olan güneşi toprağın tozuyla soldurdu ve kadim manastırı modern eklemelerinden ayıran altı şeritli otoyolun üzerine telaşlı şeytanminareleri gönderdi.

Kısa bir süre için otoyola eşlik eden ve manastırdan gelerek banliyöler üzerinden kente giden yanyolda, çuval bezine bürünmüş yaşlı bir dilenci rüzgârı dinlemek için durdu. Rüzgâr güneyden tatbikat füzelerinin gümbürtüsünü getiriyordu. Yerden havaya füzeler çölün derinliklerindeki rampalarından yörüngedeki hedeflere doğru ateşleniyordu. Yaşlı adam esasına yaslanarak güneşin soluk kırmızı küresine baktı ve belki kendi kendine, belki de güneşe mırıldandı: “Alametler, alametler...”

Bir grup çocuk yanyolun hemen karşısındaki harap bir barakanın ot bürümüş avlusunda oynuyor ve verandada oturmuş içine ot bastığı piposunu tütürürken bir yandan da avlunun büyükannelere layık ortamında onların her hareketini sessizce ama hiçbir şeyi gözden kaçırmadan izleyen nasırlı bir zenci kadına yaşlı gözlerle koşup birbirlerini şikayet ediyorlardı.

Çocuklardan birinin yolun karşısında dikilmekte olan yaşlı serseriye fark etmesi için fazla beklemek gerekmedi ve bir yaygaradır koptu: "Bakın, bakın! İhtiyar Lazar gelmiş! Halamın dediğine göre bu Lazar, Hesus Efendimiz'in büyüttüğüyle aynı Lazarmış! Bakın! Lazar! Lazar!"

Çocuklar kırık dökük bahçe çitine üşüştiler. Yaşlı serseri bir an için somurtarak onlara baktı, sonra yol boyunca gitmeye başladı. Bir çakıl parçası hemen ayağının önünde toprağa çarparak sekti.

"Hey, Lazar!.."

"Halamın dediğine göre Hesus Efendimiz kimi büyüttüyse öyle kalırmış! Bakın şuna! Hâlâ onu büyüten Efendimiz'i arıyor! Halamın dediğine göre..."

Yaşlı adamın ardında bir çakıl daha sekti ama o dönüp bakmadı. Yaşlı kadının uykulu başı düşüp duruyordu. Çocuklar oyunlarına geri döndüler. Toz fırtınası yoğunlaştı.

Kadim manastırın önünden geçen otoyolun öte tarafında, yeni alüminyum ve cam binalardan birinin tepesinde, bir keşiş rüzgâr ölçümleri yapıyordu. Tozlu rüzgârı bir aspiratörle çekiyor ve filtre ettikten sonra alt kattaki bir hava kompresörünün giriş borusuna pompalıyordu. Keşiş hâlâ bir delikanlı sayılmazdı ama orta yaşa da henüz gelmemişti. Kısa, kızıl sakalı sanki elektrik yüklü gibiydi, çünkü örümcek ağı gibi toz toplamıştı; sakalını arada bir sıkıntıyla kaşdı ve bir keresinde de çenesini kompresörün girişine doğru uzattı; elde ettiği sonuç aniden söylenmesine ve haç çıkarmasına neden olmuştu.

Kompresörün motoru öksürdü ve sustu. Keşiş aspiratörü kapattı, pompayı giriş borusundan söktü ve aracı teras boyunca asansöre doğru sürükledi. Asansörün köşelerine toz yığılmıştı. Kapıyı kapattı ve Aşağı düğmesine bastı.

En üst kattaki laboratuvarı kompresörün sayacına baktı –MAX NORM gösteriyordu– kapıyı kapattı, cüppesini çıkardı, silkeledi, bir çiviye astı ve aspiratörle tozunu aldı. Sonra laboratuvardaki uzun çalışma masasının diğer ucundaki derin ve çelik lavabonun başına gitti, soğuk su musluğunu açtı ve 200 JUG çizgisine dek yükselmesini bekledi. Kafasını suya sokarak saçına ve sakalına dolan çamuru temizledi. Hoş bir serinlik hissetti. Tükürükler saçıp sular damlatarak kapıya bir göz attı. O anda ziyaretçi gelmesi olasılığı çok düşüktü. Çamaşırlarını çıkardı, geniş lavaboya tırmandı ve titrek bir iç çekiş içine oturdu.

Kapı aniden açıldı. Rahibe Helene elinde bir tepsi dolusu sandıktan yeni çıkmış cam eşyayla içeri daldı. Keşiş lavabonun içinde irkilerek ayağa fırladı.

303

“Joshua Kardeş!” diye bağırdı rahibe. Yarım düzine beherglas yere düşerek tuzla buz oldu.

Keşiş odayı sırlıslam eden bir şapırtıyla lavaboya oturdu. Rahibe Helene viyakladı, başını iki yana salladı, anlaşıl-maz bir şeyler mırıldandı, elindeki tepsiyi çalışma masasına bıraktı ve kaçtı. Joshua lavabodan dışarı atladı ve kurulanıp çamaşırlarını giymeye bile kalkışmadan cüppesini sırtına geçirdi. Kapıya ulaştığında Helene Bacı koridordan çoktan çıkmıştı; belki de binayı terk etmiş ve yan sokağın hemen aşağısındaki rahibe kilisesinin yolunu yarılamıştı bile. Mahcup olan Joshua Kardeş alelacele görevini tamamlamaya girişti.

Aspiratörün deposunu boşalttı ve küçük bir şişenin içine bir miktar toz örneği koydu. Şişeyi çalışma masasına götürdü, başına bir kulaklık taktı ve saatine bakıp dikkatle din-

lerken şişeyi bir radyasyon sayacının detektörüne belirli bir mesafede tuttu.

Kompresörün içinde bir de sayaç vardı. Üzerinde RESET yazan bir düğmeye bastı. Ondalık bir gösterge fırıldayarak sıfırlandı ve tekrar saymaya başladı. Bir dakika dolduğunda sayacı durdurdu ve rakamı elinin tersine not etti. Çoğunlukla süzölmüş ve kompreslenmiş havaydı ama bir şeylerden de hafif bir iz var gibiydi. Laboratuvarı o gün için kapattı. Bir alt kattaki çalışma odasına indi, sayım sonucunu duvardaki bir grafiğe not etti, şaşırtıcı artışa şöyle bir baktı, sonra masasına oturdu ve görüntülü telefonun düğmesini çevirdi. Bakışlarını uyarıcı duvar grafiğinden çekmeden numarayı el alışkanlığıyla tuşladı. Ekran aydınlandı, telefon çaldı ve boş bir koltuk geldi görüntüye. Birkaç saniye sonra koltuğa bir adam oturdu ve gözlerini kısarak göstericiye baktı. “Ben Başrahip Zerchi,” diye homurdandı başrahip. “Ah, Joshua Kardeş. Ben de tam seni arayacaktım. Banyoda mıydın?”

304

“Evet, Başrahip Efendimiz.”

“Hiç olmazsa yüzün kızarsın.”

“Kızarıyorum.”

“Eh, ekrandan hiç belli olmuyor. Dinle. Otoyolun *bu* tarafında, hemen girişin dışında bir tabela var. Fark etmişsindir, mutlaka. Diyor ki, “Kadınlar Dikkat! Girmeniz ancak... Ve bunun gibi şeyler. Fark etmiş miydin?”

“Tabii ki, Efendimiz.”

“Yeminlerini tabelanın *bu* tarafında et.”

“Tabii ki.”

“Bir kız kardeşimizin iffetiyle oynadığın için nefsini köreltmen gerekiyor. Sende izzetinefis diye bir şey olmadığının da farkındayım. Dinle, doğduğun kıyafetle içine atlamadan bir su deposunun bile yanından geçemiyorsun.”

“Bunu size kim yetiştirdi, Efendimiz? Demek istediğim... sadece bir dalıp...”

“Ev-e-e-t? Neyse, geçelim bunları. Beni niçin aramıştın?”

“Spokane’i aramamı istemiştiniz.”

“Ah, evet. Aradın mı?”

“Evet.” Rahip rüzgârın çatlattığı dudağını çiğneyerek sıkıntıyla sustu. “Peder Leone ile konuştum. Onlar da fark etmişler.”

“Radyasyon sayımındaki artışı mı?”

“Hepsi bu değil.” Yine durakladı. Bunu söylemekten hiç hazzetmiyordu. Bir gerçeği iletmek onun varlığını daha da güçlendiriyordu sanki.

“Eee?”

“Şu birkaç gün önceki sismik hareketlenmeyle bağlantısı var. O yönden gelen üst rüzgârlarla taşınmış. Her şey göz önüne alındığında, atmosferin alt katmalarında ve megaton düzeyindeki bir patlamanın serpintisine benziyor.”

“Off!” Zerchi içini çekti ve eliyle gözlerini kapadı. “*Luciferum ruisse mihi dicis?*”

“Evet, Domne, korkarım bir bombaydı.”

“Bir sanayi kazası olamaz mı?”

“Hayır.”

“Ama bir savaş başlamış olsaydı duyardık. Yasadışı bir deneme belki? Ama o da olamaz. Deneme yapacak olsalar Ay’ın karanlık yüzünü ya da daha iyisi Mars’ı seçer ve yakalanmazlar da.”

Joshua başıyla onayladı.

“Bu durumda geriye ne kalıyor?” diye devam etti başrahip.

“Bir güç gösterisi mi? Bir tehdit mi? Bir uyarı atışı mı?”

“Benim düşünebildiğim de bu kadar.”

“Bu savunma alarmını açıklıyor. Ama haberlerde söylenilenlerden ve yorum yapmaktan kaçınanlardan başka bir şey yok. Asya’da ise tam bir ölüm sessizliği mevcut.”

“Ama patlama gözlem uydularının bazıları tarafından

* Bana Lucifer’in düştüğünü mü söylüyorsun? -yhn

bildirilmiş *olmalı*. Meğerki, bunu söylemek de istemiyorum ama, birileri hedefi vuruncaya kadar fark edilmeden gelebilecek bir uzaydan-yere füze keşfetmiş olsun.”

“Bu mümkün mü?”

“Üzerinde konuşulmuştu, Peder Başrahip”

“Hükümet biliyordur. Hükümet bilmek *zorunda*. Yine de hiçbir şey duymuyoruz. İsteriye kapılmaktan korunuyoruz. Böyle demiyorlar mı? Manyaklar! Dünya elli yıldır krizde olmayı alışkanlık haline getirdi. *Elli mi?* Ben neden bahsediyorum? Kurulduğundan beri kriz içinde... Sadece son yarım yüzyıldır bu dayanılmaz bir hal aldı. Üstelik *neden*, Tanrı sevgisinden mi? Asıl kışkırtıcı olan şey, gerilimin özü nedir? Siyasi görüşler mi? Ekonomi mi? Nüfus baskısı mı? Kültür ve inanç farklılıkları mı? On uzmana sor, on değişik yanıt al. İşte yine Şeytan. Kardeşim, bu canlı türü doğuştan mı zırdeli? Eğer doğuştan deliysek, Cennet’i nasıl ümit edebiliriz? Sadece inanmakla mı? Yoksa hiç mi umut yok? Tanrı beni affetsin, demek istediğim bu değil. Dinle, Joshua...”

306

“Efendimiz?”

“Dükkanı kapatır kapatmaz yanıma gel. Şu radyogram... onu tercüme ettirip normal posta ile çekmesi için Pat Kardeş’i şehre göndermek zorunda kaldım. Yanıtı geldiğinde burada bulunmanı istiyorum. Ne hakkında olduğunu biliyor musun?”

Joshua Kardeş başını iki yana salladı.

“*Quo peregrinatur grex.*”

Rahibin rengi tedricen soldu. “Yürürlüğe konulacak mı, Domne?”

“Sadece planın konumunu öğrenmeye çalışıyorum. Bundan hiç kimseye söz etme. Tabii, sen de etkileneceksin. İşin bittiğinde beni burada gör.”

“Tabii ki.”

“*Chris’tecum.*”*

* İsa seninle olsun. -yhn

“Cum spiri'tuo.”*

Devre açıldı, ekran karardı. Oda sıcaktı ama Joshua ürperdi. Pencereden dışarı, tozun erkene aldığı akşam alacasına baktı. Otoyoldan geçmekte olan bir dizi kamyonun farlarının tozlu pusun içinde hareketli haleler yarattığı rüzgâr çitinin ötesini göremiyordu. Bir süre sonra otoyoldaki para girişlerine çıkan geçidin yanında birinin dikilmekte olduğunu fark etti. Ne zaman bir çift farın aydınlığı geçse gölge seçilir hale geliyordu. Joshua yine ürperdi.

Gölge tartışmasız biçimde Bayan Grales'e aitti. Görüş mesafesinin bu kadar düşük olduğu bir ortamda başka hiç kimsenin tanınabilmesine imkân yoktu ve sol omzuna düşmüş kukuletası ve başını sağa doğru yatırış tarzıyla gölgesi onun yaşlı Grales Hanım olduğunu belli ediyordu. Rahip perdele-ri çekti ve ışığı söndürdü. Yaşlı kadının sakatlığından etkilenmemişti; dünya genlerin oynadığı bu tür eşek şakalarını çoktan kanıksamıştı. Bebekliğinde alınan altıncı bir parmağın izi kendi sol elinde hâlâ belliydi. Ama *Dilivium Ignis'in*** mirasını o an için unutmayı tercih ederdi ve Bayan Grales de daha bariz mirasyedilerdendi.

307

Masanın üzerinde duran bir yerküreye dokundu. Küreyi Pasifik Okyanusu ve Doğu Asya önünden geçecek şekilde döndürdü. Nerede? Tam olarak nerede? Küreyi daha hızlı döndürmeye başladı, tekrar tekrar hafifçe tokatlayarak hızını daha da artırdı, ta ki kıtalar ve okyanuslar bulanıklaşınca-ya dek. Bahislerinizi yatırınız, Hanımlar ve Beyler: Nerede? Küreyi başparmağıyla ansızın durdurdu. Banko: Hindistan kazandı. Lütfen paranızı alınız, Hanımefendi. Çılgın bir kehanet olmuştu. Küreyi askısı takırdamaya başlayınca-ya kadar döndürmeye başladı yine; “günler” bir anda gelip geçiyorlardı... Tersine geçtiklerini fark etti birden. Eğer Gaya Ana da

* Ve ruhunla. -yhn

** Alev tufanı. -yhn

ona uysaydı güneş ve manzaranın diğer elemanları batıdan doğup doğudan batacaklardı. Böylece zamanı da tersine mi akıtmış oluyordu? *Gitme, Ey Güneş, Gabaon'a doğru ve sen de, Ey Ay, vadiye doğru gitme...* İyi numaraydı, doğrusu, üstelik bugünlerde de epey işe yarardı. *Geri git, Ey Güneş ve sen de, Ey Ay, recedite in orbitas reversas...** Küreyi tersine döndürmeye devam etti, sanki Dünya'yı temsil eden bu top zamanın kronometresine sahipmiş gibi. Bir milyon turun üçte biri yeryüzünü *Dilivium Ignis* günlerine geri götürmeye yetebilirdi. İyi-si mi bir motor takıp onu insanlığın ilk günlerine dek tersine döndürmeli. Küreyi başparmağıyla bir kez daha durdurdu; yine çılgın bir kehanet olmuştu.

308

Hâlâ çalışma odasında oyalanmaya devam ediyor ve “eve” dönmekten ürküyordu. “Ev” otoyolun hemen karşı tarafında, duvarlarında bin sekiz yüz yıl önce ölmüş bir uygarlıktan kalan betonun döküntülerini taşıyan kadim binaların hayaletlerle dolu salonlarındaydı. Eski manastıra gitmek için otoyolu geçmek sanki başka bir çağa atlamak gibiydi. Burada, yeni alüminyum ve cam binalarda, o sadece bir teknisyendi ve çalışma masasının üzerinde olup bitenler de *neden* değil *nasıl* oldukları gözlenecek olguları. Yolun bu tarafında Şeytan'ın lanetlenmesi radyasyon sayaçlarının mırıltısından ya da bir sismograf ibresinin kıpırtısından ruhsuz aritmetik- le elde edilecek bir çıkarımdan ibaretti. Ama eski manastıra vardığında teknisyenliği sona erecekti; orada İsa'nın bir rahibi, bir kitap kaçırın ve Leibowitz cemaatinin bir ezbercisiydi. Orada soru, “Neden, Tanrım, neden?” şeklinde sorulmalıydı. Ama soru sorulalı çok olmuş ve başrahip de, “Beni gör,” demişti.

Joshua amirinin çağrısına uymaya gitti. Yolda Bayan Gralles ile karşılaşmamak için yaya altgeçidini kullandı; çiftbaşlı kocakarıyla muhabbet etmenin hiç vakti değildi.

* Ve sen Ey Ay geçmiş yörüngelere geri çekil... (Soshua, 10:12) -yhn

25

Gizliliğin bendi çökmüştü. Birkaç gözü pek Hollanda delikanlısı akıntının gazabıyla sürüklenip gitmişti; akıntıyla beraber Texarkana'dan dışarıya, dosdoğru kendi kır malikanelerine atılmışlar ve hiçbir yorumda bulunamayacak biçimde ortadan kaybolmuşlardı. Diğerleri ise görev yerlerini terk etmemiş ve yeni delikleri sadakatle tıkamaya devam etmişlerdi. Ama rüzgârdaki belirli izotoplarda kaydedilen düşme cadde köşelerinde konuşulan ve gazete başlıklarında haykırılan evrensel bir parola yaratmıştı: *ŞEYTAN LANETLENDİ*.

309

Savunma Bakanı, titiz üniforması, kusursuz makyajı ve sarsılmaz itidaliyle bir kez daha gazeteciler kardeşliğinin karşısına çıkmıştı; basın toplantısı bu kez tüm Hristiyan Koalisyonu'na naklen veriliyordu.

KADIN GAZETECİ: Gerçekleri göz önüne alacak olursak, ekselansları oldukça sakın görünüyorlar. Uluslararası yasalar, anlaşmalarca savaş fiili sayılacak tarzda ve yakın zamanda iki kez ihlal edildiler. Savunma Bakanlığı bu durumu hiç umursamıyor mu?

SAVUNMA BAKANI: Hanımefendi, sizin de çok iyi bildiğiniz gibi, bizim bir Savaş Bakanlığımız yok; bir Savunma Bakanlığımız var. Ayrıca benim bildiğim kadarıyla sadece

bir ihlal gerçekleşmiştir. Diğeri konusunda beni bilgilendirir miydiniz?

KADIN GAZETECİ: Hangisini *bilmiyorsunuz...* Itu Wan felaketini mi, yoksa Güney Pasifik'teki uyarı ateşini mi?

SAVUNMA BAKANI (*aniden ciddileşerek*): Hanımefendinin kışkırtıcı durumuna düşmek istemediğinden kuşku yok ama sorunuz Asya tarafından bize yöneltilen ve Itu Wan felaketine onların değil bizim bir silah denememizin yol açtığı şeklindeki suçlamaları doğrulaması bile cesaretlendiriyor!

KADIN GAZETECİ: Eğer öyleyse beni tutuklatınız. Sorum Itu Wan felaketine bir Asya yeraltı denemesinin yol açtığı şeklindeki tarafsız bir Orta Doğu raporuna binaen sorulmuştu. Aynı raporda Itu Wan denemesinin bizim uydularımızca görüldüğü ve derhal Yeni Zelanda'nın güneybatısında bir uzaydan-yere uyarı atışıyla yanıtladığı da belirtiliyor. Ama mademki artık sizin tarafınızdan dile getirildi, acaba Itu Wan felaketi gerçekten de bizim bir denememiz sonucunda yaşanmış olabilir mi?

SAVUNMA BAKANI (*sabrını zorlayarak*): Gazeteciliğin nesnel olması gerektiğini anlıyorum. Ama ima yoluyla da olsa, Haşmetmeaplarının hükümetinin bilerek..."

KADIN GAZETECİ: Haşmetmeapları on bir yaşında bir çocuktur ve hükümetin ona *ait* olduğunu belirtmek sadece çağdışı bir yaklaşım olmakla kalmıyor ama aynı zamanda sorumluluğu üzerinizden atmanın onursuzca, hatta ucuz bir..."

SUNUCU: Hanımefendi! Lütfen konuşmanızın tonunu...

SAVUNMA BAKANI: Hoşgörülü olalım! Hanımefendi, kendinizi yüceltmek zorunda hissettiğiniz bu akla hayale sığmaz suçlamaları tamamen reddediyorum. Itu Wan felaketi denilen olaya bizim bir silah denememiz yol açmadı. Başka bir nükleer patlama hakkında da bir bilgiye sahip değilim.

KADIN GAZETECİ: Teşekkür ederim.

SUNUCU: Sanırım *Texarkana Star-Insight* gazetesinin yazı işleri müdürü söz istemişti.

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Teşekkür ederim. Ekselansları, sormak istediğim şudur: Itu Wan'da ne oldu?

SAVUNMA BAKANİ: O bölgede uyruğumuz olan kimse yaşamıyor; son dünya krizinde diplomatik bağlarımızın kopmasından bu yana bölgede gözlemci de bulundurmuyoruz. Dolayısıyla sadece dolaylı delillere ve birbiriyle çelişen tarafsız raporlara istinaden konuşabilirim.

SUNUCU: Bunu anlayabiliyoruz.

SAVUNMA BAKANİ: Ben megaton düzeyinde bir yeraltı nükleer patlamanın gerçekleştirilmek istendiği ve işlerin kontrolden çıktığı sonucuna varıyorum. Ortada bir çeşit deneme olduğu aşikâr. Bu ister bir bomba, isterse Asya uydusu bazı "tarafsızların" iddia ettikleri gibi bir yeraltı nehrinin yatağını değiştirme teşebbüsü olsun açıkça yasadışıdır ve bölge ülkeleri konuyu Dünya Mahkemesi'ne taşımaya hazırlanıyorlar.

311

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Bir savaş riski var mı?

SAVUNMA BAKANİ: Böyle bir risk görmüyorum. Ama sizin de bildiğiniz üzere silahlı kuvvetlerimizin bazı birlikleri gerektiğinde yaptırım uygulanabilmesi için Dünya Mahkemesi'nin emrindedir. Buna gerek kalacağını sanmıyorum, yine de mahkeme adına konuşamam.

İLK GAZETECİ: Ama Asya koalisyonu eğer mahkeme bizim *aleyhimize* bir karar vermeyecek olursa uzay tesislerimize karşı derhal topyekun bir saldırı başlatmakla tehdit etti. Mahkeme karar vermekte niçin bu kadar ağırdan alıyor?

SAVUNMA BAKANİ: Verilmiş bir ültimat yok. Bence bu Asya'nın iç politika kaygılarıyla yapılmış bir tehdittir; Itu Wan'daki beceriksizliklerini örtbas etmek istiyorlar.

KADIN GAZETECİ: Annelik'e olan inancınız ne durumda, Lord Ragelle?

SAVUNMA BAKANI: Umarım Annelik'in bana olan inancısı en az benim onlara olan inancım kadar güçlüdür.

KADIN GAZETECİ: Bunu hak ettiğinizden hiç kuşku yok.

Yeryüzünden yirmi iki bin mil yükseklikteki röle uydusu aracılığıyla verilen basın toplantısı Batı Yarımküresi'neki kitlelerin duvar ekranlarına titrek VHF sinyalleri halinde yansıdı. Kitlelerin bir üyesi, Başrahip Dom Zerchi, televizyonunu kapattı.

Joshua'yı beklerken, düşünmemeye çalışarak, bir süre odasını adımladı. Ama "düşünmemek" mümkün değildi.

Dinle, biz çaresiz miyiz? Bunu tekrar ve tekrar ve tekrar yapmaya mahkum muyuz? Bitmek bilmeyen yükselişler ve çöküşlerle Anka kuşunu oynamaktan başka çaremiz yok mu? Asur, Babil, Mısır, Yunanistan, Kartaca, Roma, Şarلمان'ın ve Türklerin imparatorlukları. Toprak olmuş ve tuzla sürülmüşler. İspanya, Fransa, Britanya ve Amerika... Yüzyılların unutulmuşluğunda yitmişler. Tekrar ve tekrar ve tekrar.

Kendi çılgın saatimizin sarkacına zincirlenmiş halde, akıbetimiz bu mudur, Tanrım?

Bu kez sarkaç bizi dosdoğru unutulmuşluğa savuracak, diye geçirdi aklından.

Pat Kardeş ona ikinci telgrafi getirdiğinde yüreğindeki umutsuzluk aniden kayboldu. Telgrafi yırtarak açtı, bir bakışta okudu ve güldü. "Joshua Kardeş geldi mi, Kardeşim?"

"Dışarıda bekliyor, Muhterem Peder."

"İçeri gönder."

"Hey, Kardeş, kapıyı kapat ve susturucuyu aç. Sonra şunu oku."

Joshua ilk telgrafa bir göz attı. "Yeni Roma'dan yanıt mı?"

"Bu sabah geldi. Ama önce şu susturucuyu aç. Görüşmemiz gereken şeyler var."

Joshua kapıyı kapattı ve duvardaki bir düğmeyi çevirdi. Gizli hoparlörlerden kısa bir itiraz çığlığı yükseldi. Çığlık kesildiğinde odanın akustik özellikleri aniden değişmiş gibiydi.

Dom Zerchi'nin gösterdiği koltuğa oturdu ve ilk telgrafi sessizce gözden geçirdi.

"... *Quo peregrinatur grex* ile ilgili olarak hiçbir girişimde bulunulmayacaktır," diye okudu yüksek sesle.

"Şu şey açıkken bağırmak zorundasın," dedi başrahip susurucuyu işaret ederek. "Ne demiştin?"

"Okuyordum sadece. Plan iptal edildi demek."

"Hemen rahatlama. O bu sabah geldi. *Bu* ise öğleden sonra." Başrahip ikinci telgrafi ona attı.

AYNI TARİHLİ BİR ÖNCEKİ MESAJ DİKKATE ALINMAYACAKTIR. "QUO PEREGRINATUR" KUTSAL BABAMIZIN İSTEKLERİ DOĞRULTUSUNDA DERHAL TEKRAR YÜRÜRLÜĞE SOKULACAKTIR. EKİP, ÜÇ GÜN İÇİNDE YOLA ÇIKACAK BİÇİMDE HAZIR KADRODAKİ BOŞLUKLARIN BİLDİRİLMESİ GEREKMEKTEDİR. PLAN KOŞULLU OLARAK UYGULANMAYA BAŞLANILSIN. KARDİNAL ERIC HOFFSTRAFF, VİCAR APOST. EXTRA-TERR. PROVINCIAE

313

Keşişin benzi atmıştı. Telgrafi masaya bıraktı ve dişleri sıkılı halde ardına yaslandı.

"*Quo peregrinatur* nedir, biliyor musun?"

"Ne olduğunu kabaca biliyorum, Domne."

"Alpha Centauri'ye bir kolonist grubuyla birlikte birkaç rahibin de gönderilmesine yönelik bir plan olarak doğmuştu. Ama rahipleri yönetmek için başrahiplere ihtiyaç vardır ve kolonistlerin ilk neslinden sonra yeni rahiplerin gönderilmesi gerekir vs. vs. Sorun kolonistlerin kalıcı olup olmadıklarına ve eğer kalıcı iseler koloni gezegenlerdeki ruhban se-

çimlerinin Dünya'ya danışılmadan yapılıp yapılamayacağına dayandı. Bu ne demektir, biliyor musun?"

"En az üç başrahip gönderilecek demektir, sanırım."

"Evet ve biraz aptalca görünmüştü. Kolonistler hep küçük gruplar halinde gönderilmişti. Ama son krizde, eğer Dünya'da en kötüsü olursa Kilise'nin koloni gezegenlerde devam etmesini sağlamak için, Quo peregrinatur, acil bir plana dönüştürüldü. Bir gemimiz var."

"Bir yıldızgemisi mi?"

"En iyisinden. Üstelik onu kullanabilecek bir de ekibe sahibiz."

"Nerede?"

"Mürettebat hemen burada."

"Burada, manastırda mı? Ama kim..." Joshua durdu. Benzi daha da soldu. "Ama, Domne, benim uzay deneyimim sadece yörünge araçlarıyla sınırlı kalmıştı, yıldızgemilerinde hiç bulunmadım. Nancy ölmeden ve..."

314

"Bunların hepsinden haberdarım. Yıldızgemisi deneyimine sahip başkaları da var. Kim olduklarını biliyorsun. Tarikatımızın çağrısına kapılan eski bir rahip adayırken uzay deneyimlerin hakkında nasıl sorgulanmış olduğunu hatırlıyorsundur."

Joshua başını salladı.

"Eğer Tarikat bunu isteyecek olursa, uzaya tekrar gitmeye hevesli olup olmadığının sorgulandığını da hatırlıyorsundur."

"Evet."

"Bu durumda eğer yürürlüğe sokulacak olursa Quo peregrinatur'a koşullu olarak atandığından çok da habersiz sayılmazsın."

"Kor... korkarım ki öyle, Efendimiz."

"Korkar mısın?"

"Sanırım, demek istemiştin. Belki biraz da korktuğumu

söyleyebilirim, çünkü hayatımın geri kalanını hep Tarikat'ta geçireceğimi ümit etmiştim."

"Bir rahip olarak mı?"

"Eee, henüz karar vermedim."

"*Quo peregrinatur* senin yeminlerinden döneceğin ve Tarikat'ı terk edeceğin anlamına gelmiyor."

"Tarikat da mı gidiyor?"

Zerchi gülümsedi. "Andaçlarla beraber."

"Bütün hepsi ve... Ah, mikrofilmleri kastediyorsunuz. Ne-reye?"

"Centaurus Kolonisi."

"Orada ne kadar kalacağız, Domne?"

"Eğer sen gidersen geri dönmeyeceksin."

Rahip derin derin soludu ve ikinci telgrafa görmeyen gözlerle baktı. Sakalını kaşıdı, neşelenmişe benziyordu.

"Üç soru," dedi başrahip. "Şimdi yanıt verme ama onları düşünmeye başla, hem de çok iyi düşün. Birincisi, gitmek istiyor musun? İkincisi, rahiplik için bir çağrın olduğuna inanıyor musun? Üçüncüsü, gruba önderlik etmeye razı mısın? Razi mısın derken itaat etmek anlamında söylemiyorum; içtenlikle, hevesle demek istiyorum. İyice düşün; bunun için üç günün var... Belki daha az."

315

Çağdaş değişim kadim manastırın duvarlarına çok az saldırıda bulunmuştu. Eski binaların daha az sabırlı bir mimari tarafından sarılmasını engellemek için yeni eklemeler duvarların dışına, hatta otoyolun öte tarafına yapılmıştı... Hatta bazen uygunluğu bile göz ardı edilerek. Eski yemekhane tavanının bel vermeye başlaması yüzünden mahkum edilmişti ve yeni yemekhaneye ulaşmak için yolun karşısına geçmek gerekiyordu. Bunun yarattığı sıkıntı kardeşlerin yemeğe gitmek için her gün sıralandıkları altgeçitle kısmen azaltılıyordu.

Yüzyıllar öncesinden kalan ama yakın zamanda genişletilen otoyol pagan orduların, hacıların, köylülerin, eşek arabalarının, göçebelerin, Doğu'dan gelen vahşi atlıların, topların, tankların ve on tonluk kamyonların geçtiği yoldu. Trafiği çağa ve mevsime göre ya coşmuş, ya bir sızıntıya dönüşmüş ya da damlamıştı. Bir keresinde, çok eskilerde, altı şeritli bir robot trafiği olmuştu. Sonra trafik durmuş, betonu çatlamış ve arada bir yağan yağmurlardan sonra çatlaklarda otlar bitmişti. Kumlar üzerini örtmüş ve çöl sakinleri kulübelerini ve siperlerini yapabilmek için betonunu parça parça sökmüşlerdi. Erozyon onu ıssızlığın ortasındaki bir çöl patikasına dönüştürmüştü. Ama şimdi yine altı şeride ve robot trafiğe sahipti, tıpkı eskiden olduğu gibi.

"Trafik hafif bu gece," dedi başrahip eski giriş kapısından çıktıklarında. "Caddeden geçelim. Şu tünel bir toz fırtınasından sonra boğucu olabilir. Yoksa otobüslerden kaçmak gelmiyor mu içinden?"

316

"Hadi gidelim," diye kabul etti Joshua Kardeş.

Kamyonlar sönük farları (sadece uyarıya yarıyorlardı), inleyen lastikleri ve homurdanan motorlarıyla yanlarından uçarcasına geçtiler. Çanak antenleri yolu gözlüyor ve pembe fosforlu bir ırmakta akıp giderken manyetik duyargalarıyla betona gömülü çelik bantları izliyorlardı. İnsanlığın damarındaki ekonomi alyuvarlarını andıran bu devler onlardan kaçarak şeritten şeride geçen iki rahibi umursamadan saldırırcasına gelip geçtiler. Onlardan birinin çarpması bir güvenlik aracı gelip de yoldaki insanı andıran iki lekeyi temizleyinceye kadar kamyonlarca birbiri ardı sıra ezilmek demekti. Otopilotların duyu düzenekleri et ve kemikten ziyade metal kütleleri saptamaya ayarlanmıştı.

Yolun ortasındaki kaldırıma ulaşp soluklanmak için durduklarında Joshua, "Bu bir hataydı," dedi. "Bak şurada kim var."

Başrahip bir an gözlerini kısıp baktı, sonra eliyle alnına vurdu. “Bayan Grales! Tamamen aklımdan çıkmış: Bu onun beni takip etme gecesi idi. Domateslerini rahibe yemekhanesine sattı ve şimdi yine benim peşime düştü.”

“Peşinize mi düştü? Dün gece de oradaydı, önceki gece de. Bir araç beklediğini sanmıştım. Sizden ne istiyor?”

“Ah, aslında hiçbir şey. Rahibeleri domatesin fiyatı konusunda kandırmayı bitirdi ve şimdi fazladan ettiği kazancı yoksullara dağıtmam için bana bağışlamaya çalışacak. Bu küçük bir ritüel. Ritüel umurumda değil. Peşinden gelecek olan kötü. Göreceksin.”

“Geri dönelim mi?”

“Kalbi kırılsın diye mi? Olmaz öyle şey. Bizi çoktan fark etti. Gel hadi.”

Kamyon ırmağına daldılar yine.

İki kafalı kadın altı bacaklı köpeğiyle birlikte yeni girişin kenarında boş bir sebze sepetiyle bekliyordu; kadın köpeğe yumuşak bir sesle bir şeyler mırıldandı. Köpeğin bacaklarından dördü sağlıklı bacaklardı ama iki yanda boşuna sallanan fazladan bir çift daha vardı. Kadına gelince, kafalarından biri köpeğin fazla bacakları kadar işe yaramazdı. Ufacık bir kafaydı bu ve gözlerini hiç açmıyordu. Ne kadının soluk alıp vermesine ne de zihnine bir katkısı vardı. Kör, sağır, dilsiz ve ancak bitkisel denebilecek bir canlılıkla bir omzun üzerinde sallanıyordu. Belki bir beyni bile yoktu, çünkü bağımsız bir bilince ve kişiliğe ait en ufak bir belirti göstermiyordu. Kadının diğer yüzü yaşlanmış ve kırışmıştı ama gereksiz kafa, her ne kadar rüzgârla yanmış ve çöl güneşinin altında kararmış da olsa, çocuksu hatlarını hâlâ koruyordu.

Onların yaklaşımları üzerine yaşlı kadın eğilerek selam verdi ve köpek hırlayarak geri çekildi. Heceleri yayarak, “İyi akşamlar, Peder Zerchi,” dedi. “Size güzel bir akşam dilerim... Size de, kardeş.”

“Aaa, merhaba, Bayan Grales...”

Köpek havladı, tüylerini kabarttı ve dişlerini göstererek başrahibin bacaklarına doğru çılgın dans hamleleri yapmaya başladı. Bayan Grales sebze sepetini derhal köpeğinin kafasına indirdi. Köpek bu kez sahibesini hedef aldı; dişlerini sepete geçirdi. Bayan Grales köpeği sepetin yardımıyla uzak tutmayı başardı ve birkaç şamar yedikten sonra hayvan girişe kaçıp homurdanarak oturdu.

“Priscilla’nın keyfi yerinde bugün,” dedi Zerchi tatlılıkla. “Enikleri mi olacak?”

“Günahımı affedin, saygıdeğer efendimiz,” dedi Bayan Grales, “ama onu bu hale getiren annelik duygusu değil, şeytan canını alsın! Sebebi benim herif. Fukara köpeciğime büyü yaptı –tılsım aşkına!– ve şimdi herkes ondan korkuyor. Edepsizliği için efendimizin affına sığınıyorum.”

“Sorun değil. Eh, iyi geceler, Bayan Grales.”

318

Ama kaçmak o kadar kolay değildi. Kadın başrahibi cüppesinin yeninden yakaladı ve dişlek ağzıyla dayanılmaz biçimde gülümsedi.

“Bir dakika, Peder, yaşlı bir domatesçi kadın için ayıracak bir dakikanız var mı?”

“Ama, tabii ki! Ben memnuniyetle...”

Joshua başrahibe belli etmeden sırtıttı ve geçiş hakkını tartışmak üzere köpeğin yanına gitti. Priscilla onu hakir gören bakışlarla süzdü.

“Gelin, Peder, gelin,” diyordu Bayan Grales. “Yardım kuttunuz için bir şeyler alın. Gelin...” Zerchi itiraz etmeye çalışırken bozuk para şingirtıları duyuldu. “Hayır, işte, alsanıza, alsanıza,” diye ısrar etti kadın. “Ben sandığınız kadar yoksul olmayabilirim. Hem siz iyi şeyler yapıyorsunuz. Siz almayacak olursanız şu benim işe yaramaz herif kapacak ve Şeytan’ın işini görecek. İşte... Domatlarımı sattım ve aşağı yukarı ederini aldım, haftalık yiyeceğimi ve hatta Rachel’a

da güzel bir oyuncak aldım. Bunlardan almanızı istiyorum. İşte."

"Siz çok nazik bir..."

"Grrumf! "diye amirane bir homurtu geldi girişten doğru. "Grrumf! Hav! Hav! Hırr!"... Ve bir dizi havlamalar, ciyaklamalar ve Priscilla'nın uluyarak ricat etmesi.

Joshua ellerini cüppesinin yenlerine sokmuş halde geldi.

"Yaralandın mı, Kardeşim?"

"Grrumf!" dedi rahip.

"Tanrı aşkına, ona ne yaptın?"

"Grrumf!" diye tekrarladı Joshua. "Hav! Hav! Hırr!"... Sonra açıkladı: "Priscilla kurtadamlara inanıyor. Ciyaklayan oydu. Şimdi içeri girebiliriz."

Köpek ortadan kaybolmuştu; ama Bayan Grales başrahibi bir kez daha yeninden yakaladı. "Sadece bir dakikanızı istiyorum, Peder, sonra sizi daha fazla meşgul etmeyeceğim. Sizinle küçük Rachel hakkında konuşmak istiyorum. Vaftizini düşünmenin zamanı geldi ve acaba diyorum bize bu onuru..."

319

"Bayan Grales," diye araya girdi başrahip, "lütfen kendi cemaatinizin rahibiyle görüşünüz. Bu işlerle benim değil onun ilgilenmesi gerekir. Benim bir cemaatim yok; sadece manastırla ilgiliyim. Saint Michael'dan Peder Selo'yla konuşunuz. Bizim kilisemizin bir vaftiz kurnası bile mevcut değil. Kadınların girmesine izin bile verilmez, sadece kürsü dışında..."

"Rahibelerin şapelinde bir vaftiz kurnası var ve kadınlar da..."

"Bu görev Peder Selo'ya aittir, bana değil. Kendi kilise bölgenizde kayda geçirilmeniz gerek. Ben sadece çok acil durumlarda..."

"Evet, evet, bunları biliyorum ama Peder Selo'yla görüştüm. Rachel'ı kilisesine götürdüm ama budala adam ona dokunmayı bile reddetti."

"Rachel'ı vaftiz etmeyi ret mi etti?"

“Aynen öyle yaptı budala adam.”

“Bir rahipten söz ediyorsunuz, Bayan Grales ve o hiç de budala değildir, çünkü onu iyi tanırım. Reddetmek için bazı nedenleri olmalı. Eğer onun nedenlerine katılmıyorsanız, bu durumda gidip bir başkasıyla konuşunuz... Ama bir manastır keşişi olmasın. Belki Saint Maisie'nin rahibi olabilir...”

“Evet, bunu da yaptım...” Kadın vaftiz edilmemiş Rachel adına verdiği mücadelelerin epey uzun sürecektir gibi duran bir tarihçesini anlatmaya girişti. Rahipler önce sabırla dinlediler ama Joshua seyrederken kadın başrahibi kolundan sımsıkı kavradı; kadının parmakları Zerchi yüzünü acıyla buruşturup kendini diğer eliyle kurtarıncaya dek ete gömüldüler.

Zerchi, “Ne yapıyorsun?” diye fısıldadı ama sonra diğer rahibin yüz ifadesini fark etti. Joshua'nın gözleri sanki horoz başlı bir yılan görmüşçesine yaşlı kadına dikilmişti. Zerchi rahibin bakışlarını takip etti ama her zamankinden daha tuhaf bir şey göremedi. Kadının fazladan kafası bir çeşit peçeyle yarı gizlenmiş haldeydi ama Joshua Kardeş bunu daha önce de defalarca görmüş olmalıydı.

Zerchi, kadın soluk almak için durakladığında, “Üzgünüm, Bayan Grales,” diye araya girdi. “Gerçekten de derhal gitmek zorundayım. Bakın size ne diyeceğim: Peder Selo'yu sizin için arayacağım, ancak bütün yapabileceğim bu kadar. Eminim yine görüşürüz.”

“Tanrı sizden razı olsun ve rahatsız ettiğim için de affınıza sığınıyorum.”

“İyi geceler, Bayan Grales.”

Girişten geçtiler ve yemekhaneye doğru yürüdüler. Joshua sanki bir şeyleri yerine oturtmak istercesine avcuyla alnına vurdu.

“Ona niçin öyle bakıyordun?” diye sordu başrahip. “Kaba davrandığımı düşündüm.”

“Fark etmediniz mi?”

“Neyi fark etmedim mi?”

“Demek ki fark *etmediniz*. Eh... boşverin. Ama Rachel da kim? Çocuğu niçin vaftiz etmiyorlar? Yaşlı kadının kızı mı?”

Başrahip neşesizce gülümsedi. “Bayan Grales’in iddiası böyle. Ama Rachel onun kızı mı, kız kardeşi mi, yoksa sadece omzundan türemiş ucube bir uzantı mı, henüz tartışmalı.”

“Rachel... *Kadının diğer kafası mı?*”

“Bağırma öyle. Seni duyacak.”

“Bir de onun vaftiz edilmesini istiyor.”

“Hem de ısrarla. Bir çeşit saplantı halini almış.”

Joshua kollarını salladı. “Böyle şeyleri nasıl *çözüyorlar?*”

“Bilmiyorum, bilmek de istemiyorum. Bu iş bana düşmediği için Tanrı’ya şükrediyorum. Eğer sorun sadece basit bir Siyamli ikizler vakası olsaydı, kolaydı. Ama öyle değil. Eskiler Bayan Grales doğduğunda Rachel’in orada olmadığını söylüyorlar.”

“Köylülerin kuruntusu!”

“Belki de. Ama yemin edenler var. Fazladan bir başı daha olan ihtiyar bir kadının kaç ruhu olur? Böyle şeyler üst makamların ülser olmalarına yol açıyor, evladım. Şimdi, senin fark ettiğin neydi? Niçin kadına öyle dik dik bakıyor ve beni *çimdiklemeye çalışıyordun?*”

Rahibin yanıtının gelmesi biraz vakit almıştı. “Bana gülümsedi,” dedi sonunda.

“Kim gülümsedi?”

“Kadının ikinci, eee, Rachel! O gülümsedi. Uyanacağını sandım.”

Başrahip yemekhanenin kapısında durdu ve gözlerini kısararak Joshua’ya baktı.

“Bana gülümsedi,” diye yineledi keşiş içtenlikle.

“Sen öyle sandın.”

“Evet, Efendimiz.”

“Öyleyse öyle sanmış gibi görün.”

Joshua Kardeş denedi. "Beceremiyorum," diye itiraf etti.

Başrahip yaşlı kadının verdiği paraları yardım kutusuna attı. "İçeri girelim hadi," dedi.

Yeni yemekhane krom kaplamalı, akustiği ayarlanmış ve mikrop öldürücü ışıklarla aydınlatılmış, işlevsel bir salondur. İslî taşlar, don yağı yanan kandiller, tahta çanaklar ve mahzende eskitilmiş peynirler çoktan yok olmuşlardı. Masaların haç biçiminde sıralanmaları ve duvarların birindeki bir dizi resmin dışında salon bir sanayi şirketinin yemekhanesini andırıyordu. Atmosfer tamamen değişmişti, tıpkı bütün manastırın atmosferi gibi. Ölü bir uygarlığın kalıntılarını çağlar boyunca korumaya çabaladıktan sonra rahipler yeni ve daha güçlü bir uygarlığın yükselişine tanık olmuşlardı. Eski görevler tamamlanmıştı; yeni görevler ortaya çıkmıştı. Geçmiş cam kafeslerde korunuyor ve saygı duyuluyordu ama artık bugünü temsil etmiyordu. Tarikat zamana, ağır endüstrinin homurtusu ve yıldız sürüm konverterlerinin tiz çığlıkları arasında bir uranyum, çelik ve roket ateşi çağına uyum sağlamıştı. Tarikat uyum sağlamıştı ama sadece yüzeyde.

"*Accedite ad eum*," dedi Okuyucu tekdüze bir sesle.

Okuma sırasında cüppeli kalabalık yerlerinde huzursuzca bekleştiler. Henüz bir yemek görünmemişti. Masalarda tabak yoktu. Akşam yemeği ertelenmişti. Hücrelerini insanların oluşturduğu ve yaşam pınarı yetmiş nesildir akan bu organizma bu gece biraz gergin görünüyordu, sanki eksik olan bir şey vardı, sanki sadece birkaç kişiye söylenenleri üyelerinin hepsi hissetmişti. Organizma tek vücut olarak yaşıyor, tek vücut olarak çalışıp tapınıyordu ve zaman zaman kendi kendine ve başkalarına türünün bebek dilinde sesleniyordu. Belki yemeğin ertelenmesi kadar füzesavar atış alanının-

* Yaklaş ona (Mezmur 33:6, 34:5) -yhn

da ateşlenen eğitim roketlerinin uzaktan uzağa duyulabilen homurtuları da gerginliğin artmasına katkıda bulunuyordu.

Başrahip masaya vurarak sessizliği sağladı ve önceki başrahip Peder Lehy'ye kürsüyü işaret etti. Eski başrahip konuşmaya başlamadan önce bir an müteessir göründü.

"Dış dünyadan gelen haberler nedeniyle," dedi sonunda, "tefekküre adadığımız yaşantımızı zaman zaman aksatmak zorunda kalıyor olmamız bizi üzüyor. Ama unutmamalıyız ki burada kendimiz için olduğu kadar tüm dünya için de dua etmek üzere toplandık. Özellikle de dünyanın duaya gerçekten ihtiyacı olduğu şu anda." Zerchi'ye bir göz atmak için durakladı.

Başrahip başını salladı.

"Şeytan kovuldu," dedi Peder Lehy ve sustu. Sanki aniden aptallaşmışçasına gözlerini kürsüye dikerek kalakaldı.

Zerchi ayağa kalktı. "Bu arada," dedi, "bu Joshua Kardeş'in vardığı sonuçtur. Atlantik Konfederasyonu'nun Naiplik Kurulu zikretmeye değer bir şey söylemedi. Hanedanın yayınladığı bir bildiri yok. Dün bildiğimizden fazla bir şey bilmiyoruz. Sadece Dünya Mahkemesi'nin acil olarak toplandığını ve sivil savunma teşkilatındaki hareketliliği duyduk. Bir savunma alarmı verildi ve biz bundan etkileneceğiz ama rahatsız olmayacağız. Peder?.."

"Teşekkür ederim, Domne," dedi selefi, Dom Zerchi otururken sesine tekrar kavuşarak. "Şimdi, Saygıdeğer Peder Başrahip şu duyuruları yapmamı istedi:

"Birincisi, önümüzdeki üç gün boyunca sabah duasından önce Meryem Anamızın Himmeti'ni söyleyecek ve barış için müdahale etmesini dileyeceğiz.

"İkincisi, bir uzay saldırısı ya da bir füze saldırı alarmı sırasında yapılması gereken sivil savunma önlemlerini içeren broşürler girişteki masanın üzerine konulmuştur. Herkes bir tane alsın. Eğer daha önce okumuşsanız, tekrar okuyunuz.

“Üçüncüsü, bir saldırı uyarısının alınması durumunda, birazdan adlarını okuyacağım kardeşlerimiz özel talimatlarını almak üzere Eski Manastır avlusunda hazır bulunacaklardır. Eğer hiçbir uyarı alınmazsa, aynı kardeşlerimizin yarından sonraki gün sabah duasının ardından aynı yerde toplanmaları gerekmektedir. Kardeşlerimizin isimleri: Joshua, Christopher, Augustin, James, Samuel...”

Rahipler hislerini belli etmeden, sessiz bir gerginlik içinde dinlediler. Toplam yirmi yedi isim okundu ama hepsi de kıdemli rahipler arasındandı. Bazıları seçkin bilginlerdi ama bir odacı ile bir aşçı da vardı. İlk kez duyan bir kişi isimlerin bir kutudan çekildiklerini sanabilirdi. Peder Lehy listeyi okumayı bitirdiğinde kardeşlerden bazıları birbirlerine soran gözlerle bakmaya başlamışlardı.

Eski başrahip sözlerini, “Bu grup da yarın şafak ayininden sonra tam bir muayeneden geçirilmek üzere dispansere başvuracaklardır,” diye bitirdi. Dom Zerchi’ye doğru döndü. “Domne?”

“Evet, bir şey daha,” dedi Zerchi, kürsüye yaklaşarak. “Kardeşler, bir savaş olacağını varsaymamamız gerekiyor. Şeytanın bu kez, yaklaşık iki yüz yıldır bizimle olduğunu kendimize hatırlatalım. İki kez de atıldı, megatondan daha küçük çapta. Eğer bir savaş çıkarsa nelerin *olabileceğini* hepimiz biliyoruz. İnsanlığın kendi neslini son kez bitirmeye kalkışmasından beridir genetik cerahat halen kurumuş değil. O zamanlar, Aziz Leibowitz’in gününde, nelerin olabileceği bilinmiyordu belki. Ya da biliyor ama deneyip görünceye dek inanmıyorlardı... Tıpkı dolu bir tabancanın ne yapacağını bilen ama daha önce hiç görmeyen bir çocuk gibi. Bir milyar cesedi bir arada görmemişlerdi henüz. Ölü doğanları, ucubeleri, körleri görmemişlerdi. Deliliğe ve katliamlara ve akselimin büsbütün yitirilmesine tanık olmamışlardı. Sonra becerdiler ve tanık oldular.

“Şimdi... Şimdi prensler, başkanlar, prezidyumlar, şimdi biliyorlar artık... Hem de kesinlikle. Doğurdukları ve özürlü bakımevlerine gönderdikleri çocuklarından dolayı biliyorlar. Biliyor ve barışa sahip çıkıyorlar. İsa'nın barışı değil bu ama barış yine de... İki yüz yıl içinde sadece iki çatışma yaşadılar. Şimdi acı bir kesinlikle biliyorlar. Evlatlarım, aynı şeyi tekrar yapmaları mümkün değil. Aynı şeyi ancak zırdelilerin oluşturduğu bir nesil yapabilir...”

Konuşmayı kesti. İçlerinden biri gülümsüyordu. Sadece hafif bir gülümseme idi ama asık suratların oluşturduğu bir denizde kremaya konmuş bir karasinek gibi belli oluyordu. Dom Zerchi somurttu. Yaşlı adam istihzayla gülümsemeye devam ediyordu. Başka üç yersiz yurtsuz serseriyle beraber “dilenci masasında” oturuyordu; çenesine doğru sararmaya başlayan fırça gibi sakalıyla yaşlı bir adamcağız. Ceket yerine iki kol deliği açtığı bir çuval giymişti. Zerchi'ye gülümsemeye devam etti. Yağmurun aşındırdığı bir uçurum kadar eski görünüyor ve yoksulların ayaklarının yıkanacağı ayın için iyi bir aday oluşturuyordu. Zerchi adamın ayağa kalkıp ev sahiplerine bir açıklama yapmak -ya da belki boynuz bir boruyu öttürmek- üzere olup olmadığını merak etti ama bu, gülümsemenin yol açtığı bir yanılsamaydı sadece. Yaşlı adamı bir zamanlar, bir yerlerde görmüş olduğu hissini derhal üzerinden attı. Sözlerini bitirdi.

325

Yerine dönerken durakladı. Dilenci ev sahibine başıyla bir selam verdi. Zerchi daha yakına geldi.

“Kim olduğunuzu sorabilir miyim? Sizi daha önce bir yerlerde görmüş müydüm?”

.....

“Ne?”

Dilenci, “*Latzar shemi,*”^{*} diye tekrarladı.

“Ben tam olarak...”

* İbranice: Benim adım Lazarus. -yhn

“O halde bana Lazarus deyin,” dedi yaşlı adam ve güldü.

Dom Zerchi başını iki yana salladı ve yoluna devam etti. *Lazarus mu?* Aslında o çevrede anlatılan bir kocakarı öyküsü de yok değildi. Ama ne ipe sapa gelmez bir efsaneydi bu... İsa tarafından büyütülmüş ama yine de bir Hristiyan değil diyorlardı. Yine de yaşlı adamla daha önce de karşılaşmış olduğu hissini üzerinden bir türlü atamıyordu.

“Kutsama için ekmek getirilsin,” diye seslendi ve akşam yemeğinin ertelenmesi sona ermiş oldu.

Dualardan sonra başrahip dilencilerin masasına doğru yine bir göz attı. Yaşlı adam çorbasını hasır bir şapkayla yelemekle meşguldü. Zerchi omuz silkti ve yemek ciddi bir sessizlik içinde başladı.

Kilisenin akşam duası bu defa pek yürekten edilmişti.

326

Ama Joshua yine de huzursuz bir uykuya daldı. Rüyasında Bayan Grales ile bir kez daha yüz yüze geldi. Bir cerrah bıçağını biliyor ve, “Bu ucubeyi habisleşmeden almak gerek,” diyordu. Rachel gözlerini açmış ve Joshua ile konuşmaya çalışmıştı ama sesi zar zor duyulabiliyor ve kesinlikle anlaşılmıyordu.

“Ben istisnayım,” der gibiydi. “Hileyi uygun kılan benim.”

Joshua bunlara bir anlam veremiyordu ama uzanıp onu kurtarmak istedi. Lastik gibi bir cam vardı sanki aralarında. Durdu ve kızın dudaklarını okumaya çalıştı. Ben, ben...

“Ben Günahsız Doğan’ım,” dedi düşündeki fısıltı.

Lastiğimsi camı bıçağıyla kesmeyi ve öte yana geçmeyi denedi ama artık çok geçti ve ortalığı kan götürmüştü. Bu imansız rüyadan titreyerek uyandı ve bir süre dua etti; ama uykuya dalar dalmaz Bayan Grales yine karşısına dikildi.

Huzursuz bir geceydi, Şeytan’ın gecesi. Asya uzay üsleri o gece Atlantik tarafından vuruldu.

Karşı saldırıda ise kadim bir kent yok edildi.

26

“Burası Acil Durum Uyarı İstasyonu’nuz,” diyordu sunucu, Joshua sabah duasının ardından başrahibin çalışma odasına girdiğinde, “Texarkana’ya yapılan düşman füze saldırısının yol açtığı radyoaktif serpinti ile ilgili son gelişmelerle karşınızdayız...”

“Beni mi istemiştiniz, Domne?”

327

Zerchi elinin bir hareketiyle onu susturdu ve bir koltuğu gösterdi. Soğukkanlılığını korumaya çalışan rahibin yüzü solgun ve bitkin görünüyordu. Joshua onu gecedен beri daha da yaşlanmış ve ufalmış buldu. Radyo istasyonları, düşmanın yön bulma araçlarını yanıltmak amacıyla yayınlarını her dört saniyede bir kestikleri için, iki rahip sunucunun sürekli olarak zayıflayıp güçlenen sesini kasvetle dinlediler:

“... ama önce Başkomutanlık tarafından şu anda yapılan bir duyuruyu veriyoruz. Kraliyet ailesi güven içindedir. Tekrar ediyorum: Kraliyet ailesinin güvenlikte olduğu biliniyor. Naipiler Kurulu düşman saldırısının gerçekleştiği sırada şehir dışındaydı. Felaket bölgesi dışında herhangi bir iç karışıklığa rastlanılmadığı gibi böyle bir beklenti de söz konusu değildir.

“Dünya Milletler Birliği’nce bir ateşkes emri verilmiş olup idam dahil yaptırımları içeren bu karar ilgili ülkelerin hükümet başkanlarına tebliğ edilmiştir. Eğer emre uyulmazsa

halen askıda tutulan yaptırımlar derhal uygulanmaya konacaktır. Her iki hükümet de emri onayladıklarını Mahkeme'ye bildirmiş durumdadırlar ve dolayısıyla bazı yasadışı uzay tesislerine yönelik önleyici bir vuruş tarzında başlayan krizin birkaç saat içinde sonlandırılmış olması kuvvetle muhtemeldir. Atlantik Konfederasyonu'nun uzay kuvvetleri Ay'ın karanlık yüzündeki üç Asya gizli üssüne dün gece sürpriz bir saldırıda bulunmuş ve uzaydan yere füze sistemlerini yönlendirdiği bilinen bir düşman uzay üssü tamamen yok edilmişti. Düşmanın karşı saldırısını uzay kuvvetlerimize yöneltmesi beklenirken başkentimiz barbarca ve umarsız bir darbeye hedef olmuştu.

“*Son dakika:* Hükümetimiz eğer düşman Guam'da dışişleri bakanlarıyla kuvvet komutanlarının derhal toplanmalarını kabul edecek olursa ateşkese on gün süreyle uyacağını az önce açıklamış bulunuyor. Düşmanın da bunu kabul etmesi bekleniyor.”

328

Başrahip sıkıntıyla, “On gün,” dedi. “Bu bize yeterince zaman bırakmıyor.”

“Ancak, Asya radyosu, Itu Wan'da seksen bin kişinin ölümüne yol açan termonükleer felaketin başıboş bir Atlantik füzelerinden kaynaklandığında ısrar etmekte ve dolayısıyla Texarkana kentinin misilleme olarak bombalandığını...”

Başrahip radyoyu sertçe kapattı. “Gerçek hangisi?” dedi alçak sesle. “Hangisine inanacağız? Ya da aslında fark eder mi? Eğer katliama katliamla, tecavüze tecavüzle, nefrete nefretle karşılık verilecekse, kimin baltasının daha kanlı olduğunu sormanın bir anlamı kalır mı? Günah üzerine günah. Uzay polisliğine kalkışmamızın mazur görülecek bir tarafı var mı? Bunu *bizim* bilebilmemiz mümkün değil. Ama *onların* yaptıklarını mazur gösterecek hiçbir şey yok kesinlikle... Ya da var mıydı? Ancak şu nesnenin söylediği kadarını biliyoruz ve o da bir tutsak sadece. Asya radyosu hükümetlerinin canını

sıkacak en ufak bir şey söylemekten kaçınıyor; bizimki ise su katılmamış vatansever geçinen güruhun canını en az sıkacak biçimde yayın yapıyor ve şu tesadüfe bakınız ki bu tam da hükümetin görüşlerine denk düşüyor. Ulu Tanrım, eğer Texarkana'yı gerçekten bombalamışlarsa en az yarım milyon ölü olmalı. Hiç duymadığım kelimeleri sarf etmek geliyor içimden. Kurbağa boku. Cadı irini. Ruh kangreni. Ebedi beyin çürümesi. Beni anlıyor musun, kardeşim? İsa da bizimle aynı havayı soludu; yüce efendimiz ne kadar mazlumdu! Ne sonsuz bir hoşgörü... Bizimle bir olabilmesi... Evrenin kralı, bizim gibiler tarafından bedbaht bir Yahudi gibi çarmıha gerilmiş! Derler ki Şeytan Tanrı'nın kelamını umursamadığı için lanetlenmişti, hiç hoşgörüsü olmasa gerek. Yakub'un Tanrısı, hatta *Kabil'in* Tanrısı! Aynı şeyi niçin tekrarlıyorlar?"

Joshua'dan ziyade çalışma odasının bir köşesinde duran ahşap oyma Aziz Leibowitz'i düşünerek, "Özür dilerim, saçmalıyorum," diye ekledi. Azizin yüzüne bir göz atmak için volta vurmaya ara vermişti. Yaşlı bir suretti, çok yaşlı. Manastırın eski yöneticilerinden biri onu bodruma kaldırtmış, tozun ve izbenin içinde mantarlaşan tahta azizin yüzündeki çizgileri daha da derinleştirmişti. Azizin alaycı bir gülümsemesi vardı. Zerchi sırf bu gülümsemenin hatırına kurtarmıştı onu unutulmaktan.

Meraklı bakışlarını heykelin gülümsemesinden ayırmadan, "Dün akşam yemekhanedeki şu yaşlı dilenciği gördün mü?" diye sordu ilgisizce.

"Fark etmedim, Domne. Neden?"

"Boş ver, kuruntu yapıyorum galiba." Ahşap azizin durduğu yerdeki çıra yığınının yokladı. *İşte hepimiz bu noktadayız*, diye düşündü. Geçmiş günahların çıralarının üzerinde. Bazıları da bana ait. Bana, Adem'e, Herod'a, Yahuda'ya, Hannegan'a, bana. Herkese. Sonunda, bir şekilde, adına Devlet denilen ve Tanrı'nın kisvesine bürünmüş devde biter her

zaman. Neden? Yeterince yüksek sesle haykırdık... Milletler de insanlar gibi Tanrı'ya itaat etmeli. Sezar Tanrı'nın polisi olabilir ancak, onun halefi de değildir, mirasçısı da. Her çağda ve her millette..." Her kim ki bir ırkı ya da bir devlet biçimini ya da bir güç odağını yüceltirse... Her kim ki bu kavramları gerçek değerlerinin üzerine yükseltir ve onları putlaştırırsa, Tanrı'nın tasarladığı ve yarattığı bir düzeni çarpıtmış ve saptırmış olur..." Peki, *bu* nereden çıkmıştı? On birinci Pius, diye düşündü emin olamadan, bin sekiz yüz yıl önce. Ama Sezar dünyayı mahvedecek gücü eline geçirdiğinde zaten çoktan ilahlaştırılmamış mıydı? Sadece halkın, alay edilen ve yüzüne tükürülen Tanrı'ya, "*Non habemus regem nisi caesarem*,"* diye bağırarak güruhun rızasıyla. Leibowitz'i şehit eden aynı güruhun..."

"Sezar tanrılaşmaya başlıyor yine."

"Domne?"

"Boş ver. Kardeşler avluda toplandılar mı?"

"Ben geçerken yarısı oradaydı. Gidip bakayım mı?"

"Bak. Sonra buraya dön. Onlara katılmadan önce sana söyleyeceğim bir şey var."

Joshua dönmeden başrahip *Quo peregrinatur* kâğıtlarını duvar kasasından çıkarmıştı.

"Özeti oku," dedi rahibe. "Kuruluş şemasını gözden geçir, usule ilişkin anahatlara bak. Onu ayrıntılı biçimde incelemek zorunda kalacaksın ama daha sonra."

Joshua okurken iletişim cihazı yüksek sesle çaldı.

"Muhterem Peder Jethrah Zerchi, Abbas, lütfen," dedi santralci robotun yeknesak sesi.

"Benim."

"Yeni Roma'dan Sir Eric Cardinal Hoffstraff acil bir telgraf gönderdi. Bu saatte kurye hizmeti mevcut değil. Telgrafi okutayım mı?"

* Kralımız yok ama Sezar'ımız var. (Yuhanna 19:15) -yhn

“Evet, metin kısmını oku. Almak için daha sonra birini gönderirim.”

“Telgraf şöyle: ‘*Grex peregrinus erit. Quam primum est factum suspiciendum vobis, jussu Sactae Sedis, Suscipite ergo operis partem ordini vestro propriam...*’”

Başrahip, “Onu bir de Güneybatı çevirisiyle okuyabilir misin?” diye sordu.

Robot isteğini yerine getirdi ama her iki dilde de içeriğinde beklenmedik bir şey yok gibiydi. Plan onaylanıyor ve acele edilmesi isteniyordu.

“Mesaj alındı,” dedi sonunda.

“Bir yanıt olacak mı?”

“Şu yanıtı ver: *Eminentissimo Domino Eric Cardinali Hoffstraß obsequitur Jethra Zerchius. A.O.L., Abbas. Ad has res disputandas, iam coegi discessuros fratres ut hodie parati dimitti Roman prima aeris nave possint.*” Metin sonu.”

“Tekrarlıyorum: ‘*Eminentissimo...*’”

“Tamam, tamam. Kapat.”

Joshua özeti okumayı bitirmişti. Dosyayı kapattı ve başrahibe baktı.

Zerchi, “Bu işe dahil olmaya hazır mısınız?” diye sordu.

“Ben... Ben anladığımdan emin değilim.” Rahibin benzi solmuştu.

“Dün sana üç soru sordum. Yanıtları şimdi almam gerek.”

“Gitmek istiyorum.”

“Kaldı iki soru.”

“Rahiplik konusunda emin değilim, Domne.”

“Bak, bir karar vermek zorundasın. Senin yıldızgemisi

* Bir hac güruhu olmalı. İlk fırsatta üstlenmelisin bu görevi, emriyle Kilise'nin. Dolayısıyla tarikatına uygun kısmını üstlen. -yhn

** Leibowitz Manastırı'nın başrahibi Jethra Zerchius bu konuların aydınlığa kavuşmasında Saygın Kardinal Eric Hoffstraß'e riayet eder. Kardeşlerime durumu bildirdim bile, dolayısıyla bugün, hazır olduklarında Roma'ya gönderilebilirler.

deneyimin diğerlerine oranla çok daha az. Rahipliğe atanan başka hiç kimse yok. Birilerinin teknik görevlerden kısmen de olsa ayrılması ve ruhani görevlerle ve yönetimle ilgilenmesi gerekiyor. Bunun Tarikatı terk etmek anlamına gelmeyeceğini sana söylemiştim. Gelmeyecek ama senin topluluğun değiştirilmiş kurallara bağlı, tarikattan bağımsız bir birim olacak. Amir, mezhep üyelerinin gizli oyuyla seçilecek, tabii ki... Ve sen de tartışmasız adaysın, eğer rahiplik yapmaya niyetin varsa. Var mı, yok mu? Yanıt isteyen soru bu ve zamanı da hemen şimdi.”

“Ama Muhterem Peder, henüz çalışmalarımı...”

332

“Fark etmez. Hepsi de bizim adamlarımız olan yirmi yedi kişilik mürettebatın yanı sıra giden başkaları da olacak: Saint Joseph okulundan altı rahibe ve yirmi çocuk, bir çift bilimsani ve ikisi yeni takdis edilmiş üç tane başrahip. Onların da emretme yetkileri var ve içlerinden biri Kutsal Babamızı temsilen bulunduğu için başrahip ataması bile yapabilirler. Kendini hazır hissettiğinde seni atayacaklardır. Biliyorsun, yıllarca uzay boşluğunda kalacaksınız. Ama biz senin bu görevi yüklenmek istediğinden emin olmak istiyoruz, üstelik hemen şimdi.”

Joshua Kardeş bir an için kekeler gibi oldu, sonra başını iki yana salladı. “Bilmiyorum.”

“Yarım saat ister miydin? Bir bardak su? Benzin soldu. Bak evladım, eğer sürünün çobanı olmak istiyorsan buna burada ve şimdi karar vermen gerekecek. Eee, konuşabilecek misin?”

“Domne, ben henüz... emin...”

“Konuşamasan da sızlanabiliyorsun, ha? Boynunu ipe uzatabilecek misin, evlat? Yoksa direncin henüz kırılmadı mı? Senden Efendimizin Kudüs'e girerken bindiği katır olman istenecek ama bu ağır bir yükür, belini kıracaktır, çünkü O dünyanın bütün günahlarını omuzladı.”

“Becerebileceğimi sanmıyorum.”

“Pekâlâ, sızlan. Ama homurdanabileceğini de biliyorum ve bu da sürünün başına yaraşır. Dinle, hiçbirimiz gerçekten beceriyor değildik. Ama denedik ve denendik. Seni mahvedene dek zorlayacaktır ama sen bunun için varsın. Bu Tarikat’ın altından başrahipleri oldu, soğuk ve dayanıklı çelikten başrahipleri oldu, çürümüş kurşundan da başrahipleri oldu ve bazıları diğerlerinden daha iyi de olsa hiçbiri becerecek güçte değildi. Altını dövdüler, çelik gevredi ve kırıldı ve çürümüş kurşun da ayaklar altında un ufak edildi. Bana gelince, ben civa olabilecek kadar şanslıydım; darmadağın olur ama sonra yine birleşirim. Ama bir kez daha darmadağın olmanın vakti geliyor gibi, evlat ve sanırım bu defaki kalıcı olacak. Sen neden yapıldın? Denenecek olan hammadde nedir?”

“Ben etten yapıyım, Muhterem Babamız ve korkuyorum.”

“Çelik dövülürken bağırır ve su verilirken içini çeker. Ağır bir yükün altına girdiğinde inildeler. Sanırım çelik bile korkuyor, evlat. Düşünmek için yarım saat yeter mi? Bir bardak su ister misin? Bir süre yalpala. Eğer miden bulanırsa akıllı ol ve kus. Eğer seni dehşete düşürürse çığlığı bas. Ne olursa olsun, *dua et*. Ama Aşai Rabbani’den önce kiliseye gel ve bize neden yapıldığını söyle. Tarikat ikiye ayrılıyor ve uzaya gidecek olan yarımız sonsuza dek gitmiş olacak. Senin çağrın onlara çobanlık etmek mi, değil mi? Git ve kararını ver.”

“Başka çıkışım da yok galiba.”

“Tabii ki var. Şunu söylemen yeterli: “Bu benim çağrım değil.” O zaman bir başkası seçilecektir, hepsi bu. Ama git, sakınleş ve bir evet ya da hayırla kiliseye, yanımıza gel. Ben şimdi oraya gidiyorum.” Başrahip ayağa kalktı ve başıyla Joshua’ya çıkmasını işaret etti.

Avlu neredeyse tamamen karanlığa gömülmüştü. Sadece kilise kapılarının altından incecik bir ışık sızıyordu. Tozlu

bir pus yıldızların hafif ışığını da kesmişti. Doğuda henüz bir şafak belirtisi yoktu. Joshua Kardeş rastgele dolaştı. Sonunda gül fidanlarıyla dolu bir çiçek tarhını çevreleyen taşlara oturdu. Çenesini avcuna aldı ve bir çakılı ayağıyla yuvarlamaya başladı. Manastır binaları karanlık ve uykulu gölgelere dönüşmüştü. Ay, güney ufkunun yakınında, ince bir kavun dilimi gibiydi.

Kiliseden okunan ilahilerin mırıltısı geliyordu: *Excita, Domine, potentiam tuam, et veni, ut salvos...* Göster kuvvetini, Yüce Tanrım ve gel bizi kurtar. Alınacak nefesleri olduğu sürece bu duanın fısıltısı eksik olmayacaktı. Boşuna olduğunu düşünseler bile...

Ama boşuna olup olmadığını bilemezlerdi. Yoksa değil mi? Roma'da en ufak bir umut kalmışsa, yıldızgemisi niçin vardı? Eğer dünya barışı için edilen dualar cevap bulacaksa, niçin? Yıldızgemisi bir umutsuzluk eylemi değil miydi?.. *Retrahe me, Satanus, et discede!** diye geçirdi aklından. Yıldızgemisi umut demektir. İnsanlık için şimdi ve burada değilse bile başka bir yerdeki barış, başka bir yerdeki umut: belki Alpha Centauri'nin gezegeni Beta Hydri'de ya da Scorpius'daki adı herneysenin şu gezegeninde yok olmamaya çabalayan kolonilerden birinde. Gemiye umarsızlık değil umut gönderiyor, seni menfur baştan çıkarıcı. Köpekler gibi bitkin bir umut belki; sandaletlerinin tozunu al ve Sodom'la Gomora'ya vaaz etmeye git, diyen bir umut. Ama yine de bir umut işte, yoksa zaten *git* demezdi. Dünya için değil ama her nerede olursa olsun insanlığın ruhu ve bedeni için bir umut. Lucifer tepemizde dikilirken gemiyi *göndermemek* küstahlık olurdu, tıpkı alçakların alçağı olan senin Efendimizi tahrik edişin gibi: 'Eğer sen Tanrı'nın Oğlu isen in zirveden aşağı. Melekler seni yine taşıyacaklardır oraya nasıl olsa.'

İnsanlık dünyaya çok fazla umut bağlamış ve onu bir cen-

* Benden uzak dur şeytan, defol. -yhn

nete dönüştürmeye kalkışmıştı ve dünyanın tüketileceği gün yaklaşırken bundan da yeise kapılabilirdi...

Birileri manastırın kapılarını açmıştı. Keşişler hücrelerine doğru sessizce dağılıyorlardı. Kapı aralığından avluya sadece sönük bir aydınlık dökülüyordu. Kilisenin ışığı loştu. Joshua sadece birkaç tane mum ile ibadethane lambasının donuk kırmızı gözünü görebiliyordu. Kardeşlerden yirmi altısı diz çöküp bekledikleri yerde ancak görülebiliyorlardı. Birileri kapıları yine kapatmıştı ama tam değildi çünkü ibadethane lambasının kırmızı lekesini aradan hâlâ seçebiliyordu. Tapınmak için yakılmış bir ateş, kabının içinde şükranla, yücelterek hafif hafif yanıyor. Ateş, dünyanın dört ögesinden biri ama cehennem de ögesi. Tapınağın yüreğinde şükranla yanarken aynı gece bütün bir kentin canına kıydı ve zehrini ülkenin üzerine saçtı. Tanrı'nın yanan bir çalıdan seslenmesi ne tuhaf ve insanlığın da cennetin simgesini cehenneme simge yapması.

335

Gözlerini yine kıstı ve sabah yıldızlarına baktı. Eh, dediklerine göre orada hazır bir cennet bulamayacaklardı. Ama şimdi insanlar vardı orada, daha da tuhaf bir gökteki tuhaf bir güneşe bakan, tuhaf bir havayı soluyan, tuhaf bir toprağı süren insanlar. Ekvatorları donmuş tundralarla kaplı dünyalar, kutuplarında yağmur ormanlarıyla dünyalar, belki biraz Dünya gibi, belki insanlığın aynı alinteriyle yaşamını sürdürebileceği kadar. Sadece bir avuçtu bu *Homo loquax nonnumquam sapiens** yıldız kolonicileri, şu âna dek Dünya'dan pek az yardım alabilmiş üç beş insan kolonisi; bundan böyle ise hiç yardım ummasalar da olurdu yeni ülkelerinde, cennete Dünya kadar dahi benzemeyen cennetlerinde. Belki bu da onların talihiydi. İnsanlar ne zaman bir cennet yaratmayı başarıyor gibi olsalar onu beklemeye ya da kendilerine olan tahammülleri de azalıyordu. Kendilerine

* Konuşup duran insanlar, bazen akıllıca. -yhn

bir zevk bahçesi kuruyor ve bahçe zenginleşip güzelleştikçe içinde daha da bedbaht oluyorlardı; çünkü o zaman, belki de, bahçede bir şeylerin eksik olduğunun, bir ağacın ya da bir çalının bir türlü büyüyemediğinin farkına daha kolay varıyorlardı. Dünya karanlığa ve sefaletе gömüldüğünde mü-kemmele inanmak ve onun özlemini duymak mümkündü. Ama dünya zenginlikle aydınlandığında iğnenin gözünün aslında ne kadar dar olduğunu hissetmeye başlıyor ve artık inanacağı ve özlemini duyacağı bir şey kalmıyordu. Eh, sırf insanlık sefil karanlığında yine ümit edebilsin diye, Dünya denilen şu uygar ve bilge bahçeyi bir kez daha mahvedeceklerdi, öyle değil mi?

Ama, yine de, andaçlar da gemiyle gidiyordu! Bir lanet miydi bu?.. *Discede, Seducator informis!** Hayır, bilgi lanet olamazdı, eğer insan tıpkı ateşe yaptığı gibi onu da saptırmazsa.

336

Gitmek zorunda mıyım, Tanrım? diye geçirdi aklından. Karar vermeye çalıştığım nedir: Gitmek mi, gitmeyi reddetmek mi? Ama bunun kararı çoktan verildi, celbi çıkarıldı. *Egrediamur tellure,*** öyleyse gidiyorum. Ama bana el uzatmak, rahip demek hatta bir *abbas* olduğumu söylemek, diğerlerinin ruhlarını bana emanet etmek... Kutsal Babamız bunda ısrar etmek zorunda mıydı? Ama o bunda ısrar etmiyor; sadece Tanrı'nın bunda ısrarlı olduğunu bildiğinde ısrar ediyor. Ama öylesine aceleci ki. Benden bu kadar mı emin? Bu yükü omuzlarıma böyle yıkıvermesi için bana benden çok güveniyor olmalı.

Susma, kader, susma! Kader hep onlarca yıl uzaktaymış gibi görünür ama aniden artık onlarca yıl uzakta değildir; hemen *şimdi*dir. Ama belki de kader hep hemen şimdi, hemen burada, hemen şu andaydı, belki.

O'nun benden emin olması yeterli değil mi? Ama hayır,

* Defol iğrenç Ayartıcı! -yhn

** Öyleyse gidelim yeryüzünden. -yhn

hiç de değil. Bir şekilde ben de kendimden emin olmalıyım. Yarım saat içinde. Yarım saatten de az. *Audi me, Domine...** Lütfen, Tanrım, bu nankörler neslinden biriyim sadece ve bilmek için yalvarıyorum, bir işaret istiyorum, bir işaret, bir delil, bir haber. Karar vermeye yetecek vaktim yok.

Aniden irkildi. Sürünen bir şey mi vardı?

Ardındaki gül fidanlarının altındaki kuru yapraklardan doğru geldi ses. Durdu, hışırdadı, yine sürünmeye başladı. Gökyüzünden bir işaret sürünerek mi gelirdi? Bir delil ya da bir haber, belki. Bir ilahi yazarının *negotium perambulans in tenebris*'i** büyük ihtimalle. Bir çingiraklı yılan, büyük ihtimalle.

Belki de bir çekirge. Hışırdıyordu sadece. Hegan Kardeş bir zamanlar avluda bir çingiraklı yılan öldürmüştü, ama... İşte yine sürünmüştü! Yaprakların arasında yavaşça sürüklenen bir şey. Eğer dışarı sürünüp onu kabasından ısırsa bu uygun bir işaret sayılır mıydı?

337

Kiliseden yine dua sesleri geldi: *Reminiscentur et convertentur ad Dominum universi fines terrae. Et adorabunt in conspectu universae familiae gentium. Quoniam Domini est regnum; et ipse dominabitur...**** Böyle bir gece için tuhaf sözcükler: Dünyanın her bucağı bunu hatırlayacak ve yüzünü Tanrı'ya dönecek...

Sürünme sesi aniden kesildi. Hemen arkasında mıydı? Gerçekten de, Tanrım, bir işaret o kadar da şart değildi. Gerçekten de, ben...

Bir şey bileğini dürttü. Viyaklar gibi bir ses çıkararak zıpladı ve gül fidanlarından öteye kaçtı. Yerden bir taş aldı ve fidanlara doğru fırlattı. Taş umduğundan daha büyük bir

* Duy beni Ey Tanrı. -yhn

** Karanlıkta dolaşan bir mesele. -yhn (Mezmurlar 91:6)

*** Yeryüzünün dört bucağı anımsayıp Rab'be dönecek, ulusların bütün soyları O'nun önünde yere kapanacak çünkü egemenlik Rab'bındır, ulusları o yönetir. (Mezmurlar 21:28-29) -yhn

çatırtıyla düştü. Sakallarını kaşdı ve kendini bir budala gibi hissetti. Bekledi. Fidanların altından hiçbir şey çıkmadı. Hiçbir şey sürünmedi. Bekledi ama fidanlarda bir kıpırtı olmadı. Bir haber iste, gelince de taşa tut... *de essentia hominum*.*

Şafağın pembe dili yıldızları gökyüzünden yalamaya başlamıştı. Az sonra gidip başrahiple konuşmak zorunda kalacaktı. Ne diyecekti ona?

Joshua Kardeş sakalına üşüşen tatarcıkları silkeledi ve kiliseye doğru yürümeye başladı, çünkü birisi kapıyı açmış ve dışarı bakmıştı... onu mu arıyorlardı?

Unus panis, et unum corpus multi sumus, diye geldi mırıltı kiliseden, *omnes qui de uno*... Birçok da olsak tek ekmek ve tek vücuduz biz ve aynı ekmekle aynı şarabı paylaştık...

Dönüp gül fidanlarına doğru bakmak için kapıda durakladı. Bir tuzaktı bu, değil mi? diye düşündü. Onu taşa tutacağımı sandığın için gönderdin bana, öyle değil mi?

338

Bir an sonra içeri girdi ve diz çökmek üzere diğerlerinin yanına gitti. Sesi yakarmakta olan diğer seslere karıştı; orada toplanmış uzay yolcularının arasında bir süre bıraktı düşünmeyi. *Annuntiabitur Domino generatio ventura*... Tanrı'nın huzuruna bir nesil çıkacak ve O'nun adaletine tanık olacak...

Çevresinin farkına tekrar vardığında başrahibin onu çağırmakta olduğunu gördü. Joshua Kardeş diz çökmek üzere başrahibin yanına gitti.

Başrahip, "*Hoc officium, Fili-tibine imponemus oneri?*" diye fısıldadı.**

"Eğer beni istiyorlarsa," dedi Joshua zor duyulur bir sesle, "*honorem accipiam*."***

Başrahip gülümsedi. "Beni yanlış işittin. 'Yük' demiştim,

* İnsanın özüne dair. -yhn

** Bu görevi oğul, baba yükleyecek miyiz? -yhn

*** Bu onuru kabul ediyorum. -yhn

'onur' değil. *Crucis autem onus si audisti ut honorem, nihilo errasti auribus.*"*

Joshua, "Accipiam,"** diye yineledi.

"Emin misin?"

"Eğer beni seçerlerse, emin olacağım."

"Bu da yeterlidir."

Sorun böylece halledilmiş oldu. Güneş doğarken sürüyü güdecek bir çoban seçilmişti.

Sonra göçmenler ve gezginler için bir ayin düzenlendi.

Yeni Roma yolculuğu için bir uçak kiralayabilmek kolay olmamıştı. Daha da zoru uçak kiralandıktan sonra uçuş iznini almaktaydı. Bütün sivil hava araçları acil durum süresince silahlı kuvvetlerin denetimine verilmişti ve askeri bir izin belgesi alınması gerekiyordu. Yerel sıkıyönetim kumandanlığı bunu reddetmişti. Eğer Başrahip Zerchi belirli bir hava mareşaliyle belirli bir kardinal başpiskoposun yakın dostlar olduğunun farkında olmasaydı, denklerini sırtlamış yirmi yedi adet kitap kaçıranın Yeni Roma'ya yapacakları görünürdeki bu hac ziyareti yaya gerçekleştirilmek zorunda kalınacaktı. Ama, ikindiye doğru, izin alınmıştı. Başrahip Zerchi havalanmadan önce uçağa kısa bir süre için bindi; son vedaydı bu.

339

"Siz tarikatımızın devamlılığını temsil ediyorsunuz," dedi onlara. "Andaçlar da sizinle geliyor. Havariler sülalesi ve belki de Papalık Kürsüsü de yine sizinle beraber."

Rahiplerden mırıltıların yükselmesi üzerine, "Hayır, hayır," diye ekledi. "Bizzat Kutsal Babamız değil. Bunu size daha önce söylememiştim ama en kötüsünün olması durumunda Kardinaller Meclisi -kaldığı kadarıyla- toplanacak.

* Haç taşımanın yük değil de onur olduğunu duyduysan hiçbir surette yanılıyor olamazsın. -yhn

** Kabul ediyorum. -yhn

Bu durumda Centaurus Kolonisi bağımsız bir patriklik ilan edilebilir ve tüm patriklik yetkisi size eşlik edecek olan kardinale verilebilir. Eğer felaket üzerimize çökecek olursa Papalık Yetkisi de ona kalacaktır. Çünkü yeryüzündeki hayat –Tanrı korusun– tümünden yok olsa bile, insanlık bir yerlerde var olduğu sürece, Papalık kurumu da varlığını sürdürecektir. Birçokları eğer yeryüzü lanete uğrayacak ve sağ kalan hiç kimse olmayacak olursa, papalığın *Epikieia** yoluyla kendine geçeceğini sanmaktadır. Ama kardeşlerim, oğullarım, siz de tıpkı Cizvitlerin özel yeminlerle Papa'ya bağlanmaları gibi kendi patriğinize bağlı olsanız da bu sizi doğrudan ilgilendirecek bir konu değildir.

“Yıllarca uzayda kalacaksınız. Gemi sizin manastırınız olacak. Centaurus Kolonisi'nde patriklik oluşturulduktan sonra, Tycho'daki Aziz Leibowitz Tarikatı'nın hasta ziyaretinde bulunan rahipleri için büyük bir katedral kuracaksınız. Ama gemi sizde kalacak, andaçlar da. Eğer uygarlık Centaurus'ta bir şekilde tutunabilirse diğer gezegenlerdeki kolonilere ve belki de, zamanla, o kolonilerin kolonilerine misyonlar göndereceksiniz. İnsanlık nereye giderse siz ve ardılarınız da orada olacaksınız. Dört bin küsur yılın kayıtlarıyla anıları da sizinle olacak. İçinizden bazıları ya da sizden sonra gelenler, sadakayla geçinen gezginler olacak ve kolonilerden doğan halklara ve kültürlere Çarmıha Gerilen'in ilahilerini ve Dünya'nın tarihini öğretecek. Çünkü bazıları unutabilir. Bazıları inancını bir süre için yitirebilir. Onlara öğretin ve içlerinden çağrımıza cevap verenleri tarikata alın. Devamlılığımızı onlar sağlayacaktır. İnsanlık için Dünya'nın ve aslımızın anısı olun. Bu dünyayı hep anımsayın. Onu hiçbir zaman unutmayın... *Ama hiçbir zaman da geri dönmeyin.*” Zerchi'nin sesi boğuklaşmıştı. “Eğer dönecek olursanız, Başmelek'i dünyanın doğu ucunda, geçitleri elindeki ateşten

* İstisna. -yhn

kılıçla korurken bulabilirsiniz. Bunu hissediyorum. Bundan böyle uzay sizin evinizdir. Orası bizimkinden de ıssız bir çöldür. Tanrı'ya emanet olun ve bizim için dua edin.”

Uçaktan inmeden önce koltukların arasında yavaşça doluştu, herkesi teker teker kutsadı ve onlarla kucaklaştı. Uçak piste çıktı ve gürültüyle havalandı. Onu akşam gökyüzünde gözden kayboluncaya dek izledi. Sonra manastıra, cemaatinden geri kalanların yanına döndü. Uçaktayken Joshua Kardeş'in grubunun kaderi ertesi günkü ayinde okunacak dualar kadar kesinmiş gibi konuşmuştu; ama hem o, hem de gidenler bir kesinliği değil, bir umudu tasvir etmekte olduğunu pekâlâ biliyorlardı. Çünkü Joshua Kardeş'in grubu uzun ve belirsiz bir yolculuğun ilk ve kısa adımını atıyor, insanlıktan elbette ki artık bezmiş olan bir tanrının gözetiminde Mısır'dan yeni bir göçü başlatıyorlardı.

Geride kalanlara işin kolay tarafı düşmüştü. Onlar sonu bekleyecek ve gelmesin diye dua edeceklerdi.

27

“Yerel serpinti alanı göreceli olarak sabitleşti,” dedi sunucu, “ve rüzgârla yayılma tehlikesi hemen hemen kalmamış durumda...”

342 “Eh, en azından daha *beteri* olmadı henüz,” diye fikir yürüttü başrahibin konuğu. “Şimdilik burada güvendeyiz. Konferans dağılmadığı sürece de öyle kalacak gibiyiz.”

“Kalacağız demek,” diye homurdandı Zerchi. “Ama şunu bir dinleyiniz.”

“Başkentin bombalanmasının dokuzuncu gününde yapılan en son tahminler ölü sayısının iki milyon sekiz yüz bin olduğunu gösteriyor,” diye devam etti sunucu. “Bu rakamın yarıdan fazlası şehir merkezine ait. Geri kalanını ise çevre mahallelerle serpinti alanında yüksek doz radyasyona maruz kalanlar oluşturuyor. Uzmanlar yeni radyasyon vakaları bildirildikçe tahmin edilen rakamın da artacağını belirtiyorlar.

“Radyo istasyonumuz izleyen duyuruyu acil durum süresince günde iki kez yayımlamakla yükümlüdür: ‘Kamu Hukuku 10-WR-3E şartları özel kişilere radyasyon kurbanlarına ötenazi uygulama hakkını *hiçbir şekilde* tanımamaktadır. Yüksek doz radyasyona maruz kalan ya da kaldığını sanan kişiler en yakın Yeşil Yıldız İmdat İstasyonu’na başvuracak ve oradaki yetkili sulh yargıcından, eğer kişi umutsuz bir vaka

olarak belirlenir ve ötenazi uygulanmasını isterse, yazılı bir mahkeme emri alacaklardır. Yasa dışı herhangi bir şekilde kendi yaşamına son verenler intihar vakası kabul edilecekler ve varisleriyle bakmakla yükümlü oldukları kişilerin sigorta ve diğer radyasyon yardımlarını alma haklarını tehlikeye atmış olacaklardır. Ayrıca, böyle bir intihara yardımcı olan herkes cinayetle suçlanacaktır. Radyasyon Afet Yasası ötenaziye *ancak* yasal işlemlerin sonucunda izin verir. Ağır radyasyon hastalığı vakaları derhal Yeşil Yıldız İmdat...”

Zerchi alıcıyı aniden ve düğmeyi yerinden kopartacak bir şiddetle kapattı. İskemlesinden dönerek kalktı ve pencerenin önüne giderek avludaki alelacele imal edilmiş tahta masaların çevresinde amaçsızca dolanıp duran sığınmacı kalabalığına baktı. Hem eski, hem de yeni manastır evleri afet bölgesinde kalan her yaş ve konumdan insanlarca adeta işgal edilmişti. Başrahip sığınmacıların yatakhaneler hariç her yere rahatça girebilmeleri için manastırın dış dünyaya yasak kesimlerini sil baştan düzenlemişti. Eski giriş kapısındaki tabela kaldırılmıştı, çünkü beslenmesi, giydirilmesi ve barındırılması gereken kadınlar ve çocuklar vardı.

343

İki acemi rahibin mutfaktan dumanı tüten bir kazanı çıkarmalarını izledi. Onu bir masanın üzerine koydular ve kepçeyle çorba dağıtmaya başladılar.

Başrahibin konuğu öksürdü ve koltuğunda huzursuzca kıpırdandı. Başrahip ona döndü.

“Yasal işlemler, diyorlar,” diye homurdandı. “Devlet himayesinde yapılan yasal, kitlesel intihar. Milletin hayır dualarıyla birlikte.”

“Eh,” dedi konuk, “korkunç bir şekilde adım adım ölmekten kuşkusuz ki daha iyidir.”

“Daha iyi mi? Kimin için daha iyi? Çöpçüler için mi? En iyisi yaşayan ölüleriniz hâlâ ayaktayken en yakın arıtma tesisine kadar yürüyüversinler. Nahoş manzaralar olmasın.

Korkuya düşülmesin. Huzur bozulmasın. Ortalıkta birkaç milyon ceset yatacak olursa bunun sorumlularına karşı bir isyan başlayabilir. Siz ve hükümetiniz daha iyi derken bunu kastediyorsunuz, değil mi?”

“Hükümetin ne düşündüğünü bilemem,” dedi konuğu sesinde hafif bir soğuklukla. “Ben *daha iyi* derken daha insafliyi kastetmiştim. Sizinle teolojik ahlak anlayışınızı tartışmaya girecek değilim. Korkunç bir ölüm yerine acısız bir şekilde ölmeyi tercih ettiğinizde Tanrı’nın cehenneme göndereceği bir ruhunuzun olduğuna inanıyorsanız, durmayın, öyle düşünün. Ama azınlıkta olduğunuzu da biliyorsunuz. Ben size katılmıyorum ama tartışmak için bir neden de görmüyorum.”

344

“Beni affediniz,” dedi Başrahip Zerchi. “Sizinle teolojik ahlak kavramını tartışmaya hazırlanmıyordum. Ben bu kitlesel ötenazi dehşetini insani değerler açısından ele alıyordum. Radyasyon Afet Yasası’nın *sırf varlığı* bile, tıpkı diğer ülkelerdeki benzer yasalar gibi, hükümetlerin yeni bir savaşın olası sonuçlarının pekâlâ farkında olduklarını ama bu suçu olanaksız kılmaya çalışmak yerine onun olası sonuçlarına yönelik ön hazırlıklar yapmayı tercih ettiklerini gösteriyor. Bunun ne anlama geldiği sizin için o kadar mı önemsiz, Doktor?”

“Tabii ki hayır, Peder. Ben bir barışseverim. Ama bu dünyanın gerçeğiyle istemesek de yüz yüzeyiz. Eğer bir savaş olanaksız kılacak bir yasayı çıkarmayı beceremiyorlarsa, sonuçlarına yönelik bazı önlemlerin alınması hiç önlem alınmamasından iyidir.”

“Hem evet, hem hayır. Evet, eğer bu bir başkasının işleyeceği suçun beklentisiyle yapılıyorsa. Hayır, eğer suçu kendiniz işleyecekseniz. Hele ki sonuçları hafifletecek bu önlemler de başlı başına birer suçsa, kesinlikle hayır.”

Konuk omuz silkti. “Ötenazi gibi mi? Üzgünüm, Peder, bir

şeyin suç olup olmadığını toplumsal kuralların belirlediğini sanıyorum. Buna katılmadığının farkındayım. Tamam, iyi tasarlanmamış, kötü yasalar da olabilir. Ama en azından bu vakada yasanın iyi olduğu fikrindeyim. Bir ruhumun olduğuna inansaydım ve beni öfkeli bir tanrının beklediğini bilseydim, sizin düşüncelerinize katılırdım.”

Başrahip Zerchi hafifçe gülümsedi. “Sizin bir ruhunuz yok, Doktor. Siz zaten bir *ruhsunuz*. Sadece geçici olarak bir bedene *sahipsiniz*.”

Konuk kibarca güldü. “Tam bir kavram karışıklığı.”

“Doğru. Ama hangimizin kafası karışık? Bundan emin misiniz?”

“Tartışmayalım, Peder. Ben İnsaf Kurulu’nda değilim. Bu-
laşma Araştırma Ekibi’nde görevliyim. Biz kimseyi öldürmü-
yoruz.”

Başrahip Zerchi onu bir an sessizce süzdü. Konuğu kelleş-
mekte olan başının üzeri güneşte yanmış, çilli, yuvarlak yüz-
lü, canayakın bir adamdı. Yeşil şayak bir üniforma giymiş ve
üzerinde Yeşil Yıldız rozeti olan kepini kucağına koymuştu.

Gerçekten de, niçin tartışacaklardı ki? Adamcağız bir
cellat değil, bir sağlık görevlisiydi. Yeşil Yıldız’ın gerçek-
leştirdiği yardım çalışmalarının bazıları takdire değerdi.
Zaman zaman kahramanca bile olabiliyordu. Bazı vakalar-
da, Zerchi’nin inançlarına göre, kötülük işleniyor olsa da,
bu yapılan iyilikleri lekelemezdi. Toplumun büyük bir kıs-
mı bunu onaylıyordu ve çalışanların tamamı iyi niyetliydi.
Doktor dostça davranmaya çalışmıştı. İsteği yeterince basit
görünüyordu. Bunu isterken emir verir tarzda konuşmama-
ya özen göstermişti. Yine de, başrahip evet demeden önce
durakladı.

“Burada yapmak istediğiniz görev... uzun sürecek mi?”

Doktor başını iki yana salladı. “En fazla iki gün alacak-
tır sanırım. İki mobil birimimiz var. Onları avlunuza getirir,

römorkları birleştirir ve derhal çalışmaya başlayabiliriz. Öncelikle belirgin radyasyon yanıklarıyla yaralıları alacağız. Sadece acil vakalara tıbbi müdahalede bulunuruz. Bizim işimiz klinik testler uygulamaktır. Hastaların tedavisi kamplarda yapılacaktır.”

“En ağır durumdakilere de insaf kamplarında başka bir seçenek mi sunulacak?”

Doktor kaşlarını çattı. “Sadece gitmek isteyenlere. Onları kimse zorlamıyor.”

“Ama onlara gitmelerini sağlayacak kırmızı etiketleri siz veriyorsunuz.”

“Evet, bazı kırmızı etiketler verdim. Bu kez de vermek zorunda kalabilirim. İşte...” Ceketinin cebini karıştırdı ve onu bir düğme deliğine ya da kemere asmak için üzerinde tel bir kancası da olan, sevk cetveline benzer kırmızı kartondan bir form çıkardı. Onu masanın üzerine attı. “Boş bir ‘yüksek doz’ formu. İşte orada. Onu okuyunuz. Kişinin çok ama çok hasta olduğunu söylüyor. Bir de şu var, yeşil bir etiket. Diyor ki kişi sağlıklı, endişelenmek gereksiz. Kırmızı olana dikkatle bakınız! ‘Tahmini olarak maruz kalınan radyasyon miktarı.’ ‘Kan sayımı.’ ‘İdrar testi.’ Bir yüzü tıpkı yeşil olan gibi. Yeşil olanın diğer yüzü bomboş ama bir de kırmızınıninkine bakalım. Şu incecik yazılar... Doğrudan Kamu Hukuku 10-WR-3E’den alınmış. Orada bulunması şart. Yasalar bunu gerektiriyor. Bu kişiye okunmalı. Haklarını bilmeli. Sonra ne yapacağı kendi bileceği iş. Şimdi, eğer mobil birimlerimizi otoyolda bırakmamızı isterseniz, biz...”

“Onları hastaya sadece okuyorsunuz, hepsi bu mu?”

Doktor durakladı. “Eğer anlamazsa açıklanmaları gerekir.” Yine durakladı, huzursuzlanmıştı. “Aman Tanrım, Peder, bir kişiye umutsuz bir vaka olduğunu söylerseniz, başka daha ne diyebilirsiniz ki? Yasadan birkaç paragraf okuyun, ona kapıyı gösterin ve ‘Sıradaki, lütfen,’ deyin, bu mu? ‘Öle-

ceksiniz, beyefendi, iyi günler.' Eğer en ufak bir insanlığınız varsa, *tabii ki* sadece onu okursunuz."

"Bunu anlıyorum. Benim bilmek istediğim başka bir şey. Siz, bir hekim olarak, umutsuz vakalara bir insaf kampına gitmelerini öneriyor musunuz?"

"Ben..." Doktor sustu ve gözlerini yumdu. Alnını avcuna dayadı. Hafifçe titredi. "Tabii ki öneriyorum," dedi sonunda. "Benim gördüklerimi görmüş olsaydınız, siz de önerirdiniz. Tabii ki öneriyorum."

"Bunu burada yapmayacaksınız."

"O zaman biz..." Doktor bir öfke patlamasını bastırdı. Ayağa kalktı, kepini giymeye hazırlandı, sonra durakladı. Kepi koltuğa attı ve pencerenin yanına gitti. Kasvetli bir ifadeyle önce avluya, sonra otoyola baktı. Bir yeri işaret etti. "İşte şurada bir park alanı var. Orada yerleşebiliriz. Ama üç kilometre ötede. Hastaların çoğunun yürümeleri gerekecek." Başrahip Zerchi'ye bir göz attı, sonra somurtarak yine avluya baktı. "Şunlara bir bakın. Hasta, yaralı ve korkmuş haldeler. Çocuklar da öyle. Yorgun, sakat, sefil. Onları güneşin altında, tozun toprağın içine sürmek ve..."

347

"Bu şekilde olmasını istemiyorum," dedi başrahip. "Bakınız... Az önce bana insanların yaptığı bir yasanın sizi nasıl bunu umutsuz bir vakaya okumak zorunda bıraktığından söz ediyordunuz. Ona bir itirazım olmamıştı. Sezar'ın hakkını Sezar'a veriyorum, çünkü yasalar böyle diyor. Peki siz de *benim* başka bir yasayla bağlı olduğumu ve bundan dolayı sizin ya da bu mülkte yönetimim altındaki herhangi başka bir kişinin Kilise'nin kötülük saydığı bir harekette bulunmanıza izin veremeyeceğimi anlayamıyor musunuz?"

"Ah, yeterince anlıyorum."

"Pekâlâ. Bana bir tek söz veriniz ve avluyu kullanabilirsiniz."

"Ne sözü?"

“Sadece hiç kimseye bir ‘insaf kampına’ gitmesini önermemenizi istiyorum. Kendinizi tanı koymayla sınırlayınız. Eğer umutsuz radyasyon vakaları bulacak olursanız onlara yasaların sizi söylemeye zorladıklarını söyleyiniz ama gidip kendilerini öldürmelerini tavsiye etmeyiniz.”

Doktor karar veremiyordu. “Sanırım böyle bir sözü sizin inancınızdan olan hastalara yönelik vermek doğru olacaktır.”

Başrahip Zerchi bakışlarını indirdi. “Üzgünüm,” dedi sonunda, “ama bu yeterli değil.”

“Neden? Sizin ilkeleriniz başkalarını bağlamaz. Eğer kişi sizin dininizden değilse, niçin izin vermediğinizi...” Öfkeyle sustu.

“Bir açıklama istiyor musunuz?”

“Evet.”

348

“Çünkü eğer bir kişi bir şeyin yanlış olduğunu bilmiyorsa ve bu cehaletiyle davranırsa ve eğer mantık ona neyin yanlış olduğunu göstermekte yetersiz kalmışsa, o kişi suçluluk duymaz. Ama bilgisiz olması kişiyi aklasa da eylemini aklamaz, çünkü o eylemin kötülüğü içindedir. Eğer ben eyleme sırf o kişi bunun bilincinde olmadığı için izin verirsem ben de suçluyumdur, çünkü ben onun yanlış olduğunun bilincindeyim. İşte bu kadar acı ve basit.”

“Dinleyin, Peder. Orada oturuyor ve size bakıyorlar. Bazıları bağıyor. Bazıları ağlıyor. Bazıları öylece oturuyor. Hepsi de ‘Doktor,’ diyorlar, ‘ne yapabilirim?’ Peki, ben ne diyeceğim? Hiçbir şey mi? ‘Ölebilirsin, hepsi bu.’ Siz ne derdiniz?”

“Dua ediniz.”

“Evet, eminim derdiniz. Dinleyin, acı çekilmesi benim bildiğim tek kötülüktür. Savaşabileceğim tek şey de o.”

“O zaman Tanrı yardımcınız olsun.”

“Antibiyotikler daha çok yardımcı oluyor.”

Başrahip Zerchi verecek keskin bir yanıt aradı, bir tane

buldu ama yutkunmakla yetindi. Boş bir kâğıt ve bir kalem aldı ve konuğuna doğru itti. “Sadece şöyle yazınız: ‘Bu manastırda bulunduğum sürece hiç kimseye ötenazi tavsiye etmeyeceğim,’ ve imzalayınız. Sonra avluyu kullanabilirsiniz.”

“Reddedecek olursam?”

“Sanırım bu durumda üç kilometre sürünecekler demektir.”

“Bu kadar acımasız...”

“Tam tersi. Kendi yasalarımı çiğnemedi, size işinizi bağlı bulunduğunuz yasalara göre yapma fırsatını tanıyorum. Üç kilometre yürüyüp yürümemeleri size kalmış.”

Doktor boş sayfaya baktı. “Bunu yazıya dökmekte ne sihir var?”

“Ben öyle tercih ediyorum.”

Doktor eğildi ve yazdı. Yazdıklarını tekrar okudu, altına imzasını karaladı ve doğruldu. “Pekâlâ, işte yazınızı aldınız. Sizce benim sözümünden daha mı değerlidir?”

349

“Hayır. Gerçekten de hayır.” Başrahip kâğıdı katladı ve cebine koydu. “Ama işte benim cebimde duruyor ve siz onun burada olduğunu biliyorsunuz ve ben ona arada bir bakabiliyim. Bu arada, siz sözünüzün eri misiniz, Doktor Cors?”

Doktor bir an için durup onu süzdü. “Eriyim.” Ökçeleri üzerinde geri döndü ve çıktı.

“Pat Kardeş!” diye seslendi Başrahip Zerchi bitkince. “Pat Kardeş, orada mısın?”

Sekreteri odanın kapısında belirdi. “Evet, Muhterem Peder?”

“Duydun mu?”

“Bir kısmını duydum. Kapı aralıktı ve kulak misafiri olmadan edemedim. Susturucuyu çalıştırmamışsınız...”

“Söylediğini duydun mu? ‘Acı çekilmesi benim bildiğim tek kötülüktür.’ Söylediği bu sözleri duydun mu?”

Rahip başını ciddiyetle salladı.

“Ayrıca bir eylemin yanlış ya da doğru olduğuna sadece toplum karar verebilirmiş. Bunu da duydun mu?”

“Evet.”

“Sevgili Tanrım, bunca zamandan sonra bu iki sapkın fikir dünyaya nasıl geri dönebildi? Şeytan burada düşleri sınırlamış. “Yılan beni aldattı, ben de elmayı yedim.” Pat Kardeş, buradan gitsen iyi olacak, yoksa saçmalamaya başlayacağım.”

“Domne, ben...”

“Niçin oyalanıyorsun? O nedir, bir mektup mu? Pekâlâ, ver bakalım.”

Rahip mektubu ona verdi ve odadan çıktı. Zerchi zarfı açmadı ve doktorun sözleşmesine tekrar baktı. Değersizdi, belki de. Ama adam içten davranmıştı. Hem de kararlı. Yeşil Yıldız’ın verdiği aylıkla çalışabilmek için kararlı olmak da gerekiyordu. Gözüne uykusuz ve bitkin görünmüştü. Kenti öldüren darbeden beri simit ve benzedrinle yaşıyor olmalıydı. Her yerde acı ve ıstırap görmek ve bundan nefret etmek ve bu konuda içtenlikle bir şeyler yapmak istemek. İçtenlikle... En fecisi de buydu işte. Uzaktan baktığınızda düşmanlarınızı birer iblise benzetirdiniz ama yaklaştığınızda en az sizin ki kadar güçlü bir içtenliğe sahip olduklarını fark ederdiniz. Belki de Şeytan en içten olandı.

350

Mektubu açtı ve okudu. Mektup Joshua Kardeş’in ve diğerlerinin batıdaki bilinmeyen bir yere gitmek üzere Yeni Roma’dan ayrıldıklarını bildiriyordu. Mektup ayrıca *Quo peregrinatur* hakkındaki bilginin yerel sıkıyönetim komutanlığına sızdığını ve izinsiz bir yıldızgemisini soruşturmak üzere Vatikan’a müfettişlerin geldiğini haber veriyordu... Besbelli ki yıldızgemisi henüz yerden kalkmamıştı.

Quo peregrinatur hakkında pek yakında yeterince bilgi sahibi olurlardı ama Tanrı’nın izniyle, iş işten geçmiş olacaktı. Peki, ya sonra? diye geçirdi aklından.

İşin yasal kısmı biraz karmaşıktı. Yasalar kurul onayı ol-

madan yıldızgemisi kalkışlarını yasaklıyordu. Zerchi sıkıyönetimin ve kurulun Kilise'nin yasaları çiğnediğine hükmedeceklerinden emindi. Ama kiliseyle devlet arasında yüz elli yıldır süren bir antlaşma vardı; antlaşma kiliseyi izin ve ruhsat işlerinden muaf tutuyor ama 'kurul tarafından ekolojik olarak hassas ya da denetlenmeyen girişimciliğe kapalı ilan edilmeyen her uzay ya da gezegen yerleşkesine' misyon gönderme hakkını da garanti ediyordu. Antlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte güneş sistemindeki her yerleşke zaten 'ekolojik olarak hassas' ya da 'kapalı' durumdaydı ama antlaşma kilisenin uzay araçlarına sahip olabileceğini ve açık olan her yerleşkeye gidebileceğini de özellikle belirtmişti. Antlaşma çok eskiydi. İmzalandığı günlerde Berkstrun yıldızgemisi sürümü yıldızlararası yolculuğun evrene sınırsız bir nüfus akışı sağlayacağını hayal eden üç beş kişinin çılgınca bir düşünden ibaretti.

İşler başka türlü çıkmıştı. İlk yıldızgemisi bir mühendislik tasarımı olarak doğduğunda devletten başka hiçbir kuruluşun bunun altından kalkabilecek kaynaklara sahip bulunmadığı anlaşılmıştı; güneş sisteminin dışındaki gezegenlere koloniler nakletmenin 'yıldızlararası merkantalizm' açısından karlı bir yönü de yoktu. Yine de, Asyalı yöneticiler ilk koloni gemisini göndermişlerdi. O zaman Batı'da şöyle bir haykırış duyulmuştu: "Aşağı ırkların yıldızların mirasına sahip çıkmalarına izin verecek miyiz?" Irkçılık adına siyah, kahverengi, beyaz ve sarı derili koloniler Centaur istikametinde uzaya fırlatılmaya başlandığında tam bir yıldızgemisi sağanağı yaşanmıştı. Daha sonra, genetikçiler her ırk grubunun kendi içinde evlenmeleri halinde genetik yozlaşmaya yol açılacağını ortaya koyunca, koloniler arası evliliklerin de sağ kalım açısından elzem olduğuna karar verilmişti.

Kilisenin uzayla ilgisi koloniciler arasındaki evlatlarının sürüden yıldızlararası mesafelerle koptuklarında başlarına

ne geleceğinin derdine düşmek olmuştı. Ama yine de antlaşmanın ona sağladığı misyonlar gönderebilme hakkından yararlanmamıştı. Antlaşmayla kurula yetki veren ve en azından kuramsal olarak misyonlara müdahale edebilecek olan devlet yasaları arasında belirli çelişkiler vardı.

Bu çelişkiler mahkemeler tarafından hiçbir zaman bir karara bağlanmamışlardı, çünkü dava açmak için bir neden olmamıştı. Ama eğer şimdi Joshua Kardeş'in grubu kurul izni olmaksızın bir yıldızgemisini uzaya fırlatacakları sırada sıkıyönetim tarafından engellenirlerse, bir neden ortaya çıkacaktı. Zerchi grubun haftalar, hatta aylar sürecektir bir mahkemeye düşmeden gitmesi için dua etti. Tabii daha sonra bir skandal yaşanacaktı. Birçokları kiliseyi sadece kurulun yetkilerini değil ama ihtiyaç içindeki zavallı topraksız kolonistlerin yerine din kocabaşlarıyla bir grup hergele rahibi göndererek hayırseverlik ilkesini de çiğnemekle suçlayacaklardı. Martha ile Mary arasındaki çatışma hep tekrar ediyordu.

352

Başrahip Zerchi geçen bir ya da iki gün zarfında düşüncelerinin mahiyetinin değişmiş olduğunu fark etti aniden. Birkaç gün önce herkes gökyüzünün darmadağın olmasını bekliyordu. Ama Şeytan uzaya hakim olup bir kenti yakıp yok edeli dokuz gün olmuştı. O kadar ölüye ve yaralıya rağmen dokuz gündür sessizlik hakimdi. Eğer öfkeler şü âna kadar dizgin vurulabilmişse, belki de işin en kötü kısmı atlatılmıştı. Gelecek hafta ya da gelecek ay olacak şeyleri düşünmeye başlamıştı, sanki bir gelecek hafta ya da gelecek ay varmış gibi. Peki, neden olmasın? Vicdanını yokladığında adına umut denen erdemi büsbütün yitirmemiş olduğunu gördü.

Aynı gün öğleden sonra bir rahip şehirdeki görevinden döndüğünde otoyolun üç kilometre aşağısında sığınmacılar için bir kampın kurulmakta olduğunu haber verdi. "Sanırım Yeşil Yıldız'ın gözetiminde yapıyor, Domne," diye de ekledi.

“İyi!” dedi başrahip. “Burası dolup taştı ve üç kamyon dolusu sığınmacıyı geri çevirmek zorunda kaldım.”

Avluyu dolduran sığınmacılardan bir uğultu yükseliyordu ve bu ses zaten gergin olan sinirleri daha da zorluyordu. Eski manastırın daimi sessizliği bir dizi tuhaf gürültüyle darma-
dağın olmuştu: Şakalaşan erkeklerin kaba kahkahaları, bir çocuk ağlaması, tencerelerle tavaların tangırtısı, histerik hıçkırıklar, bir Yeşil Yıldız görevlisinin bağırması: “Hey, Raff, bir lavman hortumu kap da gel.” Başrahip pencereye çıkıp onları sessiz olmaları için uyarmamak için kendini birkaç kez zor tutmuştu.

Buna dayanabildiği kadar dayandıktan sonra bir dürbün, eski bir kitap ve bir de tespih aldı ve kalın taş duvarları avlunun gürültüsünü olabildiğince kesen eski gözetleme kulelerinden birinin yolunu tuttu. Kitap yazarı belli olmayan ince bir şiir derlemesiydi ve Kilise tarafından değil sadece Ova kavimlerinin folklorunda dinsel bir mertebe verilen efsanevi bir azize ait olduğu varsayılıyordu. Hiç kimse Harikulade Boncuk Göz Şair Aziz’in gerçekten de yaşadığına dair en ufak bir delil bulamıyordu: Bu menkıbe, büyük bir ihtimalle, ilk Hanneganlardan birine himayesindeki büyük bir fizikçi tarafından –Zerchi bu biliminsanının Esser Shon ya da Pfardentrott olup olmadığından emin değildi– inancı uğruna ölmüş bir şaire ait cam bir göz küresinin verilmesiyle doğmuştu. Şairin hangi inanç uğruna öldüğü belirtilmiyordu –Peter’in inancı da olabilirdi, Texarkana ayrılıkçılarının da– ama besbelli ki Hannegan buna büyük bir değer vermiş ve gözü bugün Harq-Hannegan hanedanının prenslerince belirli vesilelerle hâlâ giyilen küçük altın bir elin avcuna yerleştirmişti. Ona kimileri *Orbis Judicans Conscientias** adını veriyor, kimileri ise *Oculus Poetae Judicis*** diyorlardı ve Texarkana Hizbi

* Bilinci muhakeme eden küre. –yhn

** Şair Yargıç’ın gözü. –yhn

onu bir andaç sayıp hürmet ediyordu. Birkaç yıl önce birisi Şair Aziz'in Muhterem Başrahip Jerome'un günlüklerinde zikredilen "küfürbaz ozan" ile aynı kişi olduğu yolunda saçma bir hipotez ortaya atmıştı ama bu iddianın yegane dayanağı Pfardentrott'un –yoksa Esser Shon muydu? – Muhterem Jerome'u günlüklerdeki "küfürbaz ozan" kaydı ile hemen hemen aynı günlerde ziyarete gelmiş olmasından ibaretti ve takma gözün Hannegan'a hediye edilmesi de bu ziyaretten kısa bir süre sonra gerçekleşmişti. Zerchi şiir kitabının andaçlar üzerinde çalışmak için o sıralarda manastırda kalmış olan laik biliminsanlarından biri tarafından kaleme alındığından şüpheleniyordu ve içlerinden birinin "küfürbaz ozan" ya da Şair Aziz'le özdeşleştirilmiş olması pekâlâ mümkündü. Yazarı belli olmayan bu şiirler Tarikat'a dahil bir rahipçe yazılmış olamayacak kadar cüretkar, diye düşündü Zerchi.

İki agnostik arasındaki karşılıklı konuşmayı manzumelerle anlatan kitap Tanrı'nın varlığının sadece doğal muhakeme yoluyla kanıtlanamayacağını doğal muhakeme yoluyla kanıtlamaya çalışıyordu. Agnostiklerin becerdikleri tek şey kuşkuilan bir şeyin –eğer o şey kuşkuilan bir şeyin bilinemezliğinin hâlâ bir önceki ifadesi ise– bilinemezliğinin kesinliğinden kuşkuilanılmasının sonsuz ardışıklığının matematiksel sınırını –bu sürecin sonsuzdaki sınırı kesinliğin sonsuz sayıdaki yadsınmaları şeklinde tanımlanmış olsa da– sadece *mutlak kesinliğin* ifadesine denk göstermekten ibaretti. Metin Aziz Leslie'nin teolojik kalkülüsünden izler taşıyordu ve biri sadece "Şair", diğeri ise sadece "Dekan" diye adlandırılan iki agnostik arasındaki manzum bir diyalogdan ibaret olsa da Tanrı'nın varlığını epistemolojik bir yöntemle kanıtlıyor gibiydi ama yazarı bir hiciv kaleme almıştı; mutlak kesinlik sonucuna ulaşıldığında ne şair ne de dekan agnostik varsayımlarından vazgeçmişler ve şu sonuca varmışlardı: *Non cogitamus, ergo nihil sumus.*

Başrahip Zerchi kitabın çok zekice yazılmış bir komedi mi, yoksa daha epigramatik bir maskaralık mı olduğuna karar vermeye çalışmaktan bezmişti. Kuleden baktığında otoyolu ve ilerideki tepeye kadar kenti görebiliyordu. Dürbünü tepeye odakladı ve oradaki radar tesisini bir süre izledi ama tesiste olağanüstü hiçbir şey olmuyor gibiydi. Otoyolun kenarındaki Yeşil Yıldız kampını görebilmek için dürbünü hafifçe indirdi. Kamp alanının çevresi kalın bir ip ile belirlenmişti. Çadırlar kurulmaktaydı. Tesisat ekipleri gaz ve elektrik hatlarını çekmekle meşguldü. Birkaç adam girişe bir tabela asmaya çalışıyorlardı ama tabelayı yandan gördüğü için ne yazdığını okuyamıyordu. Bu hummalı faaliyet ona nasıl olduysa kasabaya gelen bir göçer “karnavalını” anımsatmıştı. Bir tür büyük, kırmızı makine vardı. Bir fırını ve bir de kazanı vara benziyordu ama ne işe yaradığını önce kestiremedi. Yeşil Yıldız üniformalı adamlar küçük bir atlıkarıncaya benzeyen bir şey dikmekle meşguldü. Yan yolda en az bir düzine kamyon park etmişti. Bazıları kereste yüklüydü, bazıları ise çadır ve portatif karyola. Bir kamyon sanki ateş tuğlası taşıyora benziyordu, bir diğeri ise çanak çömlekle saman.

355

Çanak çömlek mi?

Son kamyonun yükünü dikkatle inceledi. Kaşları hafifçe çatıldı. Yük hepsi de birbirine benzeyen vazo ya da kavanozlardan oluşmuştu. Bunların benzerlerini bir yerde görmüştü ama çıkaramıyordu.

Başka bir kamyonda ise sadece koskoca, taş -büyük bir olasılıkla güçlendirilmiş plastikti- bir heykelle üzerine yerleştirileceği kare şeklindeki taban vardı. Heykel tahta bir kasanın içinde, paket dolgularına gömülü halde sırtüstü yatıyordu. Zerchi heykelin sadece bacaklarıyla kasadan dışarı uzanmış tek kolunu görebiliyordu. Heykel kamyondan daha uzundu, çıplak bacakları açıkta kalmıştı. Birileri başparmaklardan birine kırmızı bir flama bağlamıştı. Zerchi kafasını

yordu. Bir kamyon dolusu daha yiyeceğe ihtiyaç varken niçin bir heykel taşınmıştı ki?

Girişe bir tabela asmaya çalışan adamlara baktı. Sonunda içlerinden biri tabelanın kendi tarafındaki ucunu bıraktı ve üst menteşeleri ayarlamak için bir merdivene tırmandı. Zerchi boynunu uzatarak bir ucu toprağa dayalı duran tabelayı okudu:

18 NUMARALI İNSAF KAMPI

YEŞİL YILDIZ

AFET YÖNETİM PROJESİ

356

Aceleyle kamyonlara baktı yine. Çanak çömlekler! Şimdi tanımıştı. Bir zamanlar bir krematoryumun yanından geçmiş ve aynı şirkete ait bir kamyondan aşağı benzer vazoları indirmekte olduklarını görmüştü. Ateş tuğlası yüklü kamyonu bulabilmek için dürbünle göz gezdirdi. Kamyon yer değiştirmişti. Artık içeri girmiş olan kamyonun yerini sonunda saptadı. Tuğlalar büyük, kırmızı makinenin yanına boşaltılıyor-du. Makineyi tekrar inceledi. İlk bakışta bir kazana benzeyen şey şimdi bir fırını akla getiriyordu. “*Evenit diabolus!*” diye homurdandı ve merdivenlere koştu.

Doktor Cors’u avludaki mobil ekibin yanında buldu. Doktor yaşlı bir adamın yakasına sarı bir etiket iliştiriyor ve bir dinlenme kampına gider ve kendine dikkat ederse bir şeyinin kalmayacağını anlatıyordu.

Zerchi kollarını kavuşturdu ve dudaklarını çiğneyerek doktoru soğuk bakışlarla izledi. Yaşlı adam gittiğinde Cors ona temkinle baktı.

“Evet?” Dürbünü fark etti ve Zerchi’nin yüzünü daha dikkatli inceledi. “Hah!” dedi. “Bakın, işin o kısmıyla bir ilişkim yok, hem de hiç.”

Başrahip onu birkaç saniye boyunca süzdü, sonra döndü ve sert adımlarla uzaklaştı. Çalışma odasına döndü ve Patrick Kardeş'e en yüksek rütbeli Yeşil Yıldız görevlisini çağırttırdı...

"Bunun derhal buradan kaldırılmasını istiyorum."

"Korkarım ki yanıt kesinlikle hayırdır."

"Pat Kardeş, çalışma atölyesini arayınız ve Lufter Kardeş'i buraya çağırınız."

"Orada değil, Domne."

"O zaman bana bir marangozla bir boyacı göndersinler. Kim olsa fark etmez."

Birkaç dakika sonra iki rahip gelmişti.

"Derhal beş adet tabela istiyorum," dedi onlara. "Uzun ve sağlam sapları olacak. Bir blok öteden okunabilecek kadar büyük ama bir adamın kolu kopmadan birkaç saat taşıyabileceği kadar da hafif olmaları gerekiyor. Bunu yapabilir misiniz?"

"Tabii ki, efendimiz. Üzerlerine ne yazmamızı istiyorsunuz?"

357

Başrahip Zerchi onlar için bir şeyler karaladı. "Büyükçe ve canlı olsun," dedi rahiplere. "Göze batsın. Hepsi bu."

Onlar gittiğinde Patrick Kardeş'i yine çağırdı. "Patrick Kardeş, git ve bana beş tane genç, sağlıklı ve tercihen şehit olmaya hevesli acemi rahip bul. De ki onlara Aziz Stephen'ın başına ne geldiyse sizin başınıza da aynısı gelecek."

Bu Yeni Roma'nın kulağına gittiğinde daha beteri de gelebilir, diye geçirdi aklından.

28

Günün son ayini de bitmişti ama başrahip akşam alacasında diz çökmüş halde kilisede kaldı.

*Domine, mundorum omnium Factor, parsurus esto imprimis eis filiis aviantibus ad sideria caeli quorum victus difficilior...**

358 Joshua Kardeş'in grubu için, bir yıldızgemisi almaya ve onunla gökyüzüne, insanlığın o güne dek yüz yüze geldiği belirsizliklerin en büyüğüne tırmanmaya gidenler için dua etti. Duaya çok ihtiyaçları olacaktı; ruhu saran ve inancı zorlayıp zihni şüphelerle dolduran hastalıklara bir gezginden daha kolay kim yakalanabilirdi? Evde, Dünya'dayken vicdanın yöneticileri ve müfettişleri olurdu ama orada yapayalnızdı, Tanrı'yla düşman arasında parçalanmıştı. Şaşkınlığa düşmesinler, diye yakardı, Tarikat'ın gösterdiği yoldan ayrılmazınlar.

Doktor Cors onu gece yarısı kilisede buldu ve sessizce dışarı gelmesini işaret etti. Doktor bitkin ve sinirleri tamamen bozulmuş görünüyordu.

"Az önce bozdum sözümü!" dedi meydan okurcasına.

Başrahip sessizdi. "Gurur duyuyor musunuz?" diye sordu sonunda.

* Ey Tanrı, dünyaların Yaratıcısı hayatları daha zor olan, cennetin yıldızlarına ilk uçacak evlatlarını bağışla... -yhn

“Pek sayılmaz.”

Mobil muayene aracına doğru yürüdüler ve araçtan süzülen mavimsi ışıktaki durdular. Doktorun önlüğü terle sırsıklam olmuştu, alnını önlüğünün yeniyle kuruladı. Zerchi onu yitik ruhlara duyduğu acıma hissiyle izledi.

“Derhal gideceğiz, tabii,” dedi Cors. “Size söylemek istedim.” Araca girmek üzere döndü.

“Durunuz bir dakika,” dedi rahip. “Bana hepsini anlatacaksınız.”

“Öyle mi?” Yine meydan okuma. “Neden? Gidip insanları cehennem ateşiyle tehdit edersiniz diye mi? Kadın yeterince hasta, çocuk da. Size hiçbir şey söylemeyeceğim.”

“Söylediniz bile. Kimi kastettiğinizi biliyorum. Çocuk da, demek.”

Cors tereddüt etti. “Radyasyon hastalığı. Yanıklar. Kadının kalça kırığı var. Baba ölmüş. Kadının diş dolguları radyoaktif. Çocuk neredeyse karanlıkta parlayacak. Patlamanın hemen ardından kusma başlamış. Bulantı, kansızlık, apseler. Bir gözde körlük. Çocuk yanıklardan dolayı sürekli ağlıyor. Şok dalgasından nasıl sağ çıkabildiklerini anlamak mümkün değil. Onlar için Öta ekibine göndermekten başka bir şey yapamam.”

“Onları gördüm.”

“O zaman sözümü niçin çiğnediğimi de biliyorsunuz. Bakınız, vicdanımla baş başa yaşamak zorundayım! O kadınla çocuğun işkencecisi olarak kalmak istemiyorum.”

“Onların katili olarak yaşamak daha mı hoş?”

“Sizinle mantıklı tartışmak mümkün değil.”

“Kadına ne söylediniz?”

“Eğer çocuğunu seviyorsan, onun ıstırap çekmesine izin verme, dedim. Bir an önce huzurlu bir uykuya dalın, dedim. Hepsi bu. Derhal ayrılıyoruz. Radyasyon ve diğer en ağır vakaları tamamladık. Kalanlar birkaç kilometre yürüseler de bir şey olmaz. Aşırı doz vakası kalmadı.”

Zerchi çalımla uzaklaştı, sonra durdu ve dönerek seslendi. “İşinizi bitiriniz,” dedi kısık bir sesle. “Bitiriniz ve gidiniz. Sizi tekrar göreceğ olursam yapacaklarımdan korkuyorum.”

Cors yere tükürdü. “Ben de burada bulunmaktan sizden daha fazla haz duymuyorum. Şimdi gideceğiz, teşekkürler.”

Kadını aşırı kalabalık misafirhanede, çocuğuyla beraber portatif bir karyolada yatarken buldu. Bir battaniyenin altında birbirlerine sokulmuş ağlıyorlardı. Bina antiseptik ve ölüm kokuyordu. Kadın ışığı kesen bu belirsiz gölgeye baktı.

“Peder?” Sesi korku içindeydi.

“Evet.”

“Çaremiz kalmadı. Bakın. Bize ne verdiklerini gördünüz mü?”

Zerchi hiçbir şey göremiyordu ama kadının parmaklarının bir kâğıdın kenarını tuttuğunu duydu. Kırmızı etiket. Kadına bir şeyler söylemek istedi ama sesi çıkmadı. Gelip karyolanın yanında durdu. Cebini karıştırdı ve bir tespih buldu. Kadın tespih tanelerinin tıkırtısını duydu ve eliyle arandı.

“Bunun ne olduğunu biliyor musun?”

“Tabii ki, Peder.”

“O zaman sende kalsın. Kullan onu.”

“Sağolun.”

“Dayan ve dua et.”

“Ne yapmam gerektiğini biliyorum.”

“Suç ortağı olma. Tanrı aşkına, çocuğum, sakın...”

“Doktor dedi ki...”

Orada kesti. Zerchi kadının sözünü bitirmesini bekledi ama o konuşmadı.

“Suç ortağı olma.”

Kadın hâlâ hiçbir şey demiyordu. Başrahip onları takdis etti ve çabucak uzaklaştı. Kadın tespihi aşına parmaklarla çekti; rahibin ona söyleyebileceği her şeyi biliyordu zaten.

"Guam'daki dışişleri bakanları toplantısı az önce sona erdi. Henüz ortak bir karar açıklanmadı; bakanlar kendi başkentlerine dönüyorlar. Bu konferansın önemi ve tüm dünyanın sonuçları merak ve heyecan içinde bekleyişi, bu sunucuyu konferansın henüz tamamlanmadığına ve sadece dışişleri bakanlarının hükümetlerine danışabilmeleri için birkaç gün ertelenmiş olduğuna inandırıyor. Konferansın ağır hakaretlerle dağılmakta olduğuna ilişkin daha önce aldığımız duyurum bakanlarca reddedildi. Bakan Rekol basına şu açıklamada bulundu: 'Kraliyet Naiplik Kurulu'yla konuşmaya gidiyorum. Ama burada hava çok güzeldi; ileride balık tutmak için gelebilirim.'

"On günlük dönem bugün sona eriyor ama genel kanı ateşkes kararına uymaya devam edileceği yolunda. Bunun tek seçeneği hep birlikte yok olmak. İki kent ölmüş durumda ama tarafların topyekun bir saldırıda bulunmadıkları da unutulmamalı. Asyalı yöneticiler göze göz alındığını iddia ediyor. Bizim hükümetimiz Itu Wan'daki patlamanın sorumlusunun bir Atlantik füzesi olmadığına ısrarlı. Ama asıl olarak her iki başkentte de ağır bir sessizlik hüküm sürüyor. Şu âna dek çok az bayrak yakıldı, çok az intikam çığlığı atıldı. Bir çeşit budala öfkesi, çünkü cinayet işlendi, çünkü çılgınlık egemen ama iki taraf da savaş istemiyor. Ordular tam teyakkuz halindeler. Genelkurmay eğer Asya tarafı da itidalli davranırsa son çareye başvurmaktan kaçınacağımıza ilişkin bir bildiri, neredeyse bir çağrı yayınladı. Ama şunu da eklemeyi unutmadı: 'Eğer kirli serpinti kullanma yoluna gidecek olurlarsa, aynen karşılık vereceğiz, hem de öyle bir güçle ki Asya'da bin yıl boyunca bir ot bile bitmeyecek.'

"Tuhaftır ki en karamsar açıklama Guam'dan değil, Yeni Roma'da Vatikan'dan geldi. Guam konferansının dağılması-

nın ardından, bildirildiğine göre, Papa Gregory dünya barışı için dua etmeyi kesmiş bulunuyor. Büyük kilisede iki özel ayin düzenlendi: *Exsurge quare obdormis*,* Kafirlerle karşı ayin ve *Reminiscere*, Savaş vakti ayini; açıklamada Kutsal Peder'in düşünmek ve adalet için dua etmek için dağlara çekildiği belirtiliyor.

"Şimdi kısa bir aradan sonra..."

Zerchi, "Kapat şunu!" diye homurdandı.

Yanındaki genç rahip alıcıyı derhal kapattı ve şaşkın gözlerle başrahibe baktı. "İnanamıyorum!"

"Neye? Papa'ya mı? Ben de. Ama bunu daha önce de işittim ve Yeni Roma'nın yalanlamak için yeterince vakti vardı. Henüz tek kelime dahi etmediler."

"Bu ne anlama geliyor?"

"Aşikâr değil mi? Vatikan'ın diplomatik servisi görev başında. Besbelli ki Guam konferansı ile ilgili bir rapor verdiler. Besbelli ki bu da Kutsal Peder'i dehşete düşürdü."

362

"Ne jest! Ne uyarı!"

"Bir jestten daha fazla, Peder. Kutsal Babamız savaş ilahilerini heyecan olsun diye okumuyor. Kaldı ki, insanların çoğu 'kafirlerle karşı' derken okyanusun diğer kıyısını, 'adalet' derken ise bizim tarafı düşünüyor. Ya da, daha iyi anlamışlarsa bile, kendileri hâlâ böyle düşünmeye devam edecekler." Elleriyle yüzünü kapadı ve ovuşturdu. "Uyku. Uyku nedir, Peder Lehy? Anımsıyor musun? On gündür gözlerinin altında mor halkaları olmayan bir insan yüzü görmedim. Dün gece misafirhaneden gelen çığlıklardan dolayı gözümü bile kırpmadım."

"Şeytan'ın uyku perisi olmadığı doğru."

"Pencereden nereye bakıyorsun öyle?" Zerchi sertçe sordu. "Bu başka bir şey. Herkes gökyüzüne bakıyor, gözlüyor ve merak ediyor. Eğer geliyorsa, patlamadan önce görebilmen

* Mezmurlar, 43:29 -yhn

mümkün değil, ondan sonraysa hiç bakmasaydın daha iyiydi. Kes şunu. Sağlığa zararlı.”

Peder Lehy sırtını pencereye döndü. “Evet, Muhterem Babamız. Ama onu değil akbabaları gözlüyordum.”

“Akbabaları mı?”

“Hem de bir sürü, bütün gün boyunca. Düzinelerle akbaba... Dönüp duruyorlar.”

“Nerede?”

“Otoyolun aşağısındaki Yeşil Yıldız kampının üzerinde.”

“Demek ki bu bir alamet değil. Sadece akbabaların sağlıklı bir iştaha sahip olduklarını gösteriyor. Ah! Çıkıp biraz hava alacağım.”

Avluda Bayan Grales ile karşılaştı. Kadın onu gördüğünde yere bıraktığı sepetinin içinde domates taşıyordu.

“Sana bir şeyler getirdim, Peder Zerchi,” dedi rahibe. “İşaretinizin inmiş oluşunu gördüm ve içeride zavallı bir kızcağız vardı, ben de yaşlı domates kadınınızın ziyaretine karşı çıkmayacağınızı düşündüm. Bakın, size biraz domates getirdim.”

363

“Teşekkür ederim, Bayan Grales. İşaret sığınmacılar nedeniyle indirildi ama sorun değil. Ancak domateslerle ilgili olarak Elton Kardeş'i görmek zorundasınız. Mutfak alışverişini o yapıyor.”

“Ah, satmak için değil, Peder. He, he! Onları size bedava getirdim. Besleyeceğiniz çok kişi var, içeri kabul ettiğiniz onca zavallı. O yüzden size bedava. Onları nereye bırakayım?”

“Şu seyyar mutfağın... Ama hayır, buraya bırak. Onları misafirhaneye taşıtırım.”

“Ben götürürüm. Buraya kadar ben getirdim.” Sepeti yine omuzladı.

“Teşekkür ederim, Bayan Grales.” Zerchi ayrılmak üzere döndü.

“Peder, bekleyin!” diye seslendi kadın. “Bir dakikanızı istiyorum, sadece bir dakika...”

Başrahip inlememek için kendini zor tuttu. “Üzgünüm, Bayan Grales ama size söylediğim gibi...” Sustu, Rachel’in suratına baktı. Bir an sanki... Joshua Kardeş haklı mıydı? Ama olamazdı, tabii ki. “Bu... Bu sizin piskoposluk bölgenizle ilgili bir mesele ve benim yapabileceğim...”

“Hayır, Peder, ondan söz etmiyorum,” dedi kadın. “Sizden istediğim bambaşka bir şey.” (İşte! O *gülümsemişti!* Emindi bundan!) “Benim itiraflarımı dinler miydiniz, Peder? Rahatsız ettiğim için özür dilerim ama edepsizliklerimden dolayı çok üzgünüm ve benim günahlarımı çıkarmanızı istiyorum.”

Zerchi tereddütte kaldı. “Niçin Peder Selo’ya gitmiyorsunuz?”

364

“Size doğrusunu söyleyeyim, efendimiz, o adam benim zaman zaman günaha girmeme sebep oluyor. Onun hakkında kötü konuşmak gibi bir niyetim yok ama bir kere yüzüne bakınca kendimi kaybediyorum. Tanrı’nın sevgisi üzerinden eksik olmasın ama benimki asla.”

“Eğer sizi incitmişse onu affetmek zorundasınız.”

“Özür dilerim, ediyorum, ediyorum. Ama uzak bir mesafeden. Beni zaman zaman günaha sokuyor, çünkü onu gördüm mü kendimi kaybediyorum.”

Zerchi gülümsedi. “Pekâlâ, Bayan Grales. Sizin itiraflarınızı dinleyeceğim ama önce halletmem gereken bir şey var. Beni şapelde yaklaşık yarım saat sonra bulunuz. İlk locada. Bu sizin için de uygun mudur?”

“Evet, Peder, Tanrı sizden razı olsun.” Başını durmaksızın sallıyordu. Başrahip Zerchi, Rachel kafanın da buna belli belirsiz katıldığına yemin edebilirdi.

Bu düşünceyi zihninden sildi ve yürüyerek garaja gitti. Bir rahip adayı arabasını çıkardı. Arabaya bindi, gitmek istedi-

gi yeri tuşladı ve otomatik kontroller vitesleri değiştirir ve arabanın yönünü dış girişe doğru çevirirken koltuğa bitkince yaslandı. Girişten geçerken kadınla kızının yolun kenarında durmakta olduklarını gördü. Zerchi aceleyle İPTAL düğmesine bastı. Araba durdu. "Beklemede," dedi robot kontrol.

Kadının üzerinde kalçalarını belinden sol dizine dek örten bir bez parçası vardı. Bir çift koltuk değneğine yaslanmış derin derin soluyordu. Her nasılsa misafirhaneden çıkıp dış girişe dek gelebilmişti ama daha fazla gidemeyeceği aşikârdı. Çocuk annesinin koltuk değneklerinden birine tutunmuş gelip geçen araçları seyrediyordu.

Zerchi arabanın kapısını açtı ve yavaşça indi. Kadın ona bir göz attıktan sonra hemen öte yana bakmıştı.

"Yatağının dışında ne yapıyorsun, çocuğum?" dedi Zerchi. "Bu kalçayla ayakta olmaman gerekiyor. Nereye gittiğini sanıyorsun sen?"

Kadın ağırlığını bir değnekten diğerine geçirdi ve yüzünü acıyla buruşturdu. "Kasabaya," dedi. "Gitmek zorundayım. Acilen."

"Senin yerine bir başkasının gönderilemeyeceği kadar acil olamaz. Ben Kardeş..."

"Hayır, Peder, hayır! Bunu benim için bir başkası yapamaz. Kasabaya gitmem gerek."

Yalan söylüyordu. Zerchi kadının yalan söylediğinden emindi. "Pekâlâ, öyleyse," dedi. "Seni kasabaya ben götüreceğim. Zaten gidiyordum."

"Hayır! Yürüyeceğim! Ben..." Bir adım attı ve soluğu kesildi. Zerchi onu düşmek üzereyken tuttu.

"Koltuk değneklerini Aziz Christopher bile tutsa kasabaya yürüyemezsin. Hadi bakalım, seni yatağına geri götürelim."

Kadın, "Kasabaya gitmek zorundayım diyorum sana!" diye öfkeyle bağırdı.

Annesinin öfkesinden korkan çocuk tekdüze bir sesle ağ-

lamaya başladı. Annesi önce onun korkusunu yatıştırmaya çalıştı, sonra bezdi:

“Pekâlâ, Peder. Beni kasabaya kadar götürür müsünüz?”

“Hiç gitmiyor olmanız gerekir.”

“Size söylüyorum, gitmek zorundayım!”

“Peki o zaman. Hadi içeri gelin...Önce çocuk... Sonra sen.”

Çocuk rahip tarafından arabaya alınırken histerik bir biçimde bağırmaya başlamıştı. Annesine sarıldı ve yine tek düze ağıtına devam etti. Üzerindeki ıslak ve sarkık çaput parçaları ve yanık saçları yüzünden cinsiyetini ilk bakışta kestirmek çok güçtü ama Zerchi onun bir kız olduğunu tahmin etti.

Arabanın kontrolünü tekrar tuşladı. Araba önce trafiğin bir ara vermesini bekledi, sonra otoyola girdi ve orta-hız şeridine geçti. İki dakika sonra, Yeşil Yıldız kampına yaklaştıklarında, Zerchi en düşük hızı tuşladı.

366

Çadırların önünde beş tane kukuletalı rahip ellerinde pankartlarla dizi halinde dolaşıyorlardı. İnsaf Kampı tabelasının altında gidip geliyor ama trafiği engellememeye de özen gösteriyorlardı. Yeni yapılmış pankartlarında şunlar yazılıydı:

BURAYA KİM GİRERSE
UMUDUNU YİTİRSİN

Zerchi durup onlarla konuşmak niyetindeydi ama arabadaki diğer yolcuları nedeniyle sadece yanlarından geçip gitmelerini izlemekle yetindi. Cüppeleri, kukuletaları ve bir cenaze alayındaymışçasına yavaş yürümeleriyle acemi rahipler gerçekten de istenilen etkiyi yaratıyorlardı. Yeşil Yıldız'ın kampı manastırdan uzağa taşıyacak kadar utandığı çok şüpheliydi; manastıra bildirildiği kadarıyla o gün daha erken saatlerde küçük bir provokatör grubu rahiplere hakaretler etmiş ve

pankartlarını taşlamıştı. Otoyolun kenarına park etmiş iki polis arabası vardı ve birkaç polis memuru da inmiş, olan biteni ifadesiz yüzlerle izliyorlardı. Provokatör grubu ansızın ortaya çıktığından, polis arabaları hemen akabinde gelerek bir provokatörün bir pankartı çekmeye çalışmasını gördüğünden ve bunun üzerine bir Yeşil Yıldız görevlisi derhal bir mahkeme emri çıkarmaya koştuğundan, başrahip provokasyonun da emir için bahane yaratmak üzere tıpkı pankartlı gösteri gibi dikkatlice tezgâhlendiğinden şüphelenmişti. Emir büyük bir ihtimalle verilecekti ama bu oluncaya dek Zerchi acemi rahipleri oldukları yerde bırakmak niyetindeydi.

Kamp çalışanlarının girişin yakınına diktikleri heykele bir göz attı. Bu, yüzünü buruşturmasına neden oldu. Heykelin kitlesel psikolojik testlerin sonuçlarından türetilmiş bir çeşit bileşik insan sureti olduğu apaçıktı. Bu testlerde deneklere bilinmeyen insanların fotoğrafları ve çizimleri gösterilir ve “En çok hangisi ile tanışmak isterdiniz?” ya da “Sizce hangisi en iyi bir aile reisi olurdu?” yahut “Hangisinden uzak dururdunuz?” veya “İçlerinde suçlu olan hangisidir?” gibi sorular sorulurdu. Sorulara verilen “en çok” ve “en az” yanıtlarına göre bilgisayarlar tarafından bir dizi “ortalama yüz” seçilir ve her birinin ilk bakışta belirli bir kişiliği vurgulaması beklenirdi.

Zerchi'nin üzüntüyle fark ettiği kadarıyla bu heykel vasat ya da vasatın da altındaki bazı sanatçıların geleneksel ve yanlış biçimde aşırı kadınsı temsil ettikleri İsa'ya aitti. Tatlı ve hastalıklı bir surat, boş boş bakan gözler, dudaklarda yapmacık bir gülümseme ve kucaklamak için açılmış kollar. Kalçalar bir kadınınki kadar genişti ve göğsünde de sanki iki kabartı vardı... Yoksa o ikisi harmanisinin katları mıydı? Golgota'daki sevgili efendimiz, diye düşündü Zerchi, bu ayak takımı seni böyle mi tahayyül ediyor? Heykelin, “Acı çeken çocuk-

ları gönderin bana,” dediğini rahatlıkla hayal edebiliyordu, ama, “Cehennem götürsün topunuzu, sizi lanetlikler,” dediğini ya da faizcileri tapınaktan sopayla kovduğunu bir türlü gözünün önüne getiremiyordu. Ayaktakımının zihinlerinde bu bileşik suretin oluşabilmesi için neler sorulmuştu acaba? Heykel sadece adı konulmamış bir İsa’ydı. Kaidesindeki küçük plakada HUZUR yazıyordu. Elbette ki Yeşil Barış beceriksiz sanatçıların bu geleneksel sevimli *christus* heykelindeki benzerliği görmüştü. Ama onu başparmağına kırmızı bir flama bağladıktan sonra bir kamyonun arkasına atmışlardı ve niyetlenilen benzerliği kanıtlamak da çok zordu.

Kadın bir elini kapının koluna koymuştu; gözü otomobilin kontrol panelindeydi. Zerchi hızlı şeridi aceleyle tuşladı. Araba yine bir ok gibi fırladı. Kadın elini kapıdan çekti.

“Çok akbaba var bugün,” dedi rahip pencereden gökyüzüne bir göz atarak.

368

Kadın ifadesiz bir yüzle oturuyordu. Zerchi bir an için onun yüzünü inceledi. “Acın var mı, kızım?”

“Fark etmez.”

“Acını Tanrı’ya sun, çocuğum.”

Kadın ona soğuk bir bakışla baktı. “Sizce bu Tanrı’yı memnun eder miydi?”

“Eğer sen sunarsan, evet.”

“Bebeğimin acılarından mutluluk duyan bir Tanrı’yı anlayamıyorum.”

Rahip yüzünü buruşturdu. “Hayır, hayır! Tanrı’yı memnun eden acı değildir, çocuğum. Tanrı’yı bedensel ıstıraplara *rağmen* ruhun inançla ve umutla ve sevgiyle dayanması memnun eder. Acı negatif bir arzu gibidir. Tanrı bedenin arzularından memnunluk duymaz; o, ruh arzunun üstesinden gelip ‘Defol, Şeytan,’ dediğinde mutlu olur. Sıklıkla yeise, öfkeye ve inancın yitirilmesine bir davet olan acı için de aynı şey geçerlidir.”

“Nefesinizi tüketmeyiniz, Peder. Ben şikayet etmiyorum. Şikayet eden bebeğim. Ama o sizin vaazınızdan hiçbir şey anlayamaz. Acıyı çeker ama anlayamaz.”

Buna ne cevap verebilirim ki? diye merak etti rahip uyuşmuşçasına. Ona insanlığa bir vakitler doğaüstü bir duygusuzluk verildiğini ama bunu cennette heba ettiğini mi? Çocuğun Adem’in bir hücresi olduğunu ve dolayısıyla... Doğru olmasına doğrudu ama kadının hasta bir çocuğu vardı, kendi de hastaydı ve dinlemeyecekti.

“Yapma, kızım. Sadece yapma.”

“Düşüneceğim,” dedi kadın soğuk bir sesle.

“Bir zamanlar bir kedim vardı, ben daha çocukken,” diye mırıldandı başrahip. “Kocaman, gri tüylü bir erkek kedi ve bir buldok gibi omuzlara, aynı biçimde bir kafayla boyna sahipti. Öylesine tembel ve küstah bir duruşu vardı ki bizzat iblisin kendisi sanırdınız. Tepeden tırnağa kadar kedi. Kedileri tanır mısın?”

“Çok az.”

“Kedi sevenler kedileri bilmez. Eğer kedileri tanıyorsan *bütün* kedileri sevemezsin ve sevebildiklerin de kedi sevenlerin hiç hoşlanmayacak olduklarıdır. Zeke bu tür bir kedi işte.”

“Burada bir kıssadan hisse olsa gerek.” Başrahibi şüpheyle süzüyordu.

“Sadece onu öldürdüğüm.”

“Dur. Her ne diyeceksen, dur.”

“Ona bir kamyon çarptı, arka bacaklarını ezdi. Sürünerek evin altına kadar geldi. Bazen dövüşüyormuş gibi sesler çıkarıp biraz çırpınıyordu ama genellikle sessizce yatıyor ve bekliyordu. ‘Onu öldürmen gerek,’ deyip duruyorlardı bana. Birkaç saat sonra sürünerek çıktı evin altından. Miyavlayarak yardım istiyordu. ‘Öldürülmesi gerek,’ dediler. Bunu yapmalarına izin vermiyordum. Yaşamasına izin vermenin zalimlik olacağını söylediler. Böylece sonunda eğer yapılma-

sı şartsa bunu kendim yaparım dedim. Bir tüfekte bir kürek aldım ve onu ormanın kenarına götürdüm. Bir çukur kazarken onu yere uzattım. Sonra kafasından vurdum. Düşük kalibreli bir tüfektir. Zeke birkaç kez çırpındı, sonra çalılara doğru sürünmeye başladı. Onu tekrar vurdum. Kapaklanıp kalmıştı, ben de öldüğünü sandım ve çukura koydum. Birkaç kürek toprak attığımda Zeke yine kalktı ve çalılara doğru süründü. Onu kürekle öldürmek zorunda kaldım. Onu tekrar çukura atıp küreğin kenarıyla vuruyordum ve Zeke hâlâ çırpınıyordu. Daha sonra bunun sadece bir refleks olduğunu söylediler ama onlara inanmadım. O kediye iyi tanıyordum. Çalılara ulaşmak ve orada öylece yatıp beklemek istiyordu. Keşke onun o çalılara ulaşmasına ve orada yatıp bir müdahale edilmediğinde bir kedinin yapacağı gibi ölümü beklemesine izin verseydim. Kendimi hiçbir zaman haklı bulmadım. Zeke sadece bir kedi idi, ama...”

370

“Sus!” diye fısıldadı kadın.

“... ama kadim putperestler bile doğanın seni önceden hazırlamadığı hiçbir şeye zorlamayacağını bilirdi. Eğer bu bir kedi için doğruysa akla ve iradeye sahip zeki bir yaratık için çok daha doğru olmalı; inancın ne olursa olsun.”

“Kes sesini, lanet olasıca, kes sesini!” dedi kadın dişlerinin arasından.

“Eğer biraz merhametsizce davranıyorsam,” dedi rahip, “bu sana karşıdır, çocuğa değil. Dediğin gibi, o anlayamaz. Yine dediğin gibi, sen de şikayet etmiyorsun. Dolayısıyla...”

“Dolayısıyla benden onun yavaş yavaş ölmesine izin vermemi ve...”

“Hayır! Bunu senden istemiyorum. İsa’nın bir rahibi olarak her şeye gücü yeten Tanrı’dan aldığım yetkiyle çocuğa el sürmemeni ve onu sahte bir insaf tanrısına adak olarak sunmamamı *emrediyorum*. Sana öğüt vermiyorum, İsa adına *emrediyor* ve yemin etmeni istiyorum. Bu yeterince açık mı?”

Dom Zerchi daha önce bu tonda hiç konuşmamıştı ve sözcüklerin dudaklarından dökülmesindeki rahatlık bizzat rahibi bile şaşırttı. O kadına bakarken kadın bakışlarını indirdi. Bir an için kadının suratına kahkahalarla güleceğini sandı. Kilise arada bir yetkisinin hâlâ tüm milletlerin ve devletlerin üzerinde olduğunu ima etmeye kalktığında insanlar şu sıralarda alayla gülümsemeye meyilliydi. Ama böyle bir yetkinin varlığı acı dolu bir kadın ve ölmekte olan bir çocuk tarafından hâlâ hissedilebiliyordu. Onu ikna etmeye çalışmak gerçekten de merhametsizlik olmuştu ve bunun için pişmandı. Doğrudan verilmiş basit bir emir iknanın yapamadığını yapabiliirdi. Kadın şu anda ikna edilmekten ziyade otoriter bir sese muhtaçtı. Emri olabildiğince yumuşak bir sesle vermesine rağmen kadının teslim olması bunu gösteriyordu.

Şehre girdiler. Zerchi bir mektup atmak için durdu, Aziz Michael'de Peder Selo'yla sığınmacı sorununu konuşmak için birkaç dakika durdu ve yine sıkıyönetim komutanlığında son sivil savunma yönergesini almak için durdu. Her defasında arabaya dönerken kadının gitmiş olmasından korkmuştu ama o çocuğunu kucağına almış sonsuzluğa dalgınca bakar gibiydi.

Başrahip Zerchi, "Nereye gitmek istediğini bana söyleyecek misin, evladım?" diye sordu sonunda.

"Hiçbir yere. Fikrimi değiştirdim."

Zerchi gülümsedi. "Ama kasabaya gelmeye pek hevesliydin."

"Unut gitsin, Peder. Fikrimi değiştirdim."

"İyi. O zaman eve dönüyoruz. Niçin rahibelerin çocuğuna birkaç gün bakmalarına izin vermiyorsun?"

"Bunu düşüneceğim."

Otomobil manastıra doğru hızla yol almaya başladı. Yeşil Yıldız kampına yaklaştıkça yanlış giden bir şeyler olduğunu görebiliyordu. Pankartlı rahipler artık dolaşmıyorlardı. Bir

grup halinde toplanmış, görevlilerle Zerchi'nin kim olduğunu çıkaramadığı üçüncü bir adamla konuşuyor, daha çok onların dediklerini dinliyorlardı. Arabayı yavaş şeride geçirdi. Acemi rahiplerden biri arabayı gördü, tanıdı ve pankartını sallamaya başladı. Dom Zerchi kadınla çocuk arabada oldukları sürece durmaya niyetli değildi ama görevlilerden biri hemen ilerlerinde yavaş şeride çıktı ve elindeki trafik kumandasını otomobil detektörlerine doğru tuttu; otopilot derhal tepki vererek arabayı durdurdu. Görevli arabaya yolun dışına çıkmasını işaret etti. Zerchi uymak zorundaydı. İki polis memuru yaklaştılar, plakayı ve evrakları kontrol ettiler. İçlerinden biri kadınla çocuğuna merakla baktı, kırmızı etiketleri fark etti. Diğeri şimdi hareketsiz beklemekte olan pankartlı grubu gösterdi.

372

“Demek bütün bunların ardındaki işgüzar sizsiniz, öyle mi?” diye homurdandı başrahibe. “Eh, şu karşıdaki kahverengi ceketli beyefendinin size söyleyecek bir çift sözü var. Dinleseniz iyi edersiniz.” Başıyla onlara doğru çalım ile gelmekte olan avukat kılıklı, şişman bir adamı işaret etti.

Çocuk yine ağlamaya başlamıştı. Annesi huzursuzca kıpırdandı.

“Memur beyler, bu çocukla annesi iyi değil. Yapmanız gerekenleri kabul ediyorum ama lütfen önce onları manastıra bırakmama izin veriniz. Sonra yalnız döneceğim.”

Polis memuru yine kadına döndü. “Hanımefendi?”

Kadın kampa ve girişin ardında yükselen heykele baktı. “Burada ineceğim,” dedi onlara tekdüze bir sesle.

Polis memuru kırmızı etiketlere tekrar bir göz atarak, “İyi edersiniz hanımefendi,” dedi.

“Hayır!” Dom Zerchi kadının kolunu tuttu. “Çocuğum, seni men ederim...”

Polis aniden başrahibi bileğinden yakaladı. “Bırak!” diye azarladı ve sonra daha yumuşak bir sesle ekledi: “Hanımefendi, onun vesayetinde misiniz?”

“Hayır.”

“Hanımefendinin inmesini hangi yetkiyle yasaklıyorsunuz?” dedi polis memuru. “Bakın, bayım, size gösterdiğimiz sabır tükenmek üzere ve en iyisi...”

Zerchi onu umursamadı ve kadına acele bir şeyler söyledi. Kadın başını iki yana salladı.

“O zaman bebeği ver. Bırak bebeği rahibelere götürüyüm. Israr ediyorum...”

“Hanımefendi, çocuk sizin mi?” diye sordu polis memuru. Kadın arabadan inmişti bile ama çocuk hâlâ Zerchi’deydi.

Kız başını salladı. “Benim bebeğim.”

“Sizi zorla mı alıkoyuyordu?”

“Hayır.”

“Ne yapmak istiyorsunuz, hanımefendi?”

Kadın tereddüt etti.

“Bin arabaya tekrar,” dedi Dom Zerchi ona.

“Sesinizin tonuna dikkat edin, bayım!” diye kızdı polis memuru. “Hanımefendi, çocuğu ne yapalım?”

“İkimiz de iniyoruz,” dedi kadın.

Zerchi kapıyı aceleyle kapattı ve arabayı çalıştırmayı denedi ama polisin eli pencereden hızla girerek İPTAL düğmesine bastı ve anahtarı aldı.

“Adam kaçırmaya teşebbüs mü?” diye homurdandı diğer polise.

“Belki,” dedi diğeri ve kapıyı açtı. “Şimdi kadının bebeğini bırak!”

Başrahip, “Burada katledilsin diye mi?” diye sordu. “Kuvvet kullanmak zorundasınız.”

“Otomobilin diğer tarafına geç, Fal.”

“Hayır!”

“Şimdi, koltuk altına hafif bir cop. İşte, çek çocuğu. Pekâlâ, hanımefendi, çocuk sizin. Ama hayır, sanırım o koltuk değnekleriyle alamazsınız.

Cors? Cors nerede? Hey, doktor!”

Başrahip Zerchi kalabalığın arasından yaklaşımakta olan tanıdık bir sima gördü.

“Biz bu kaçığı tutarken çocuğu alır mısınız?”

Doktor ve rahip sessiz bir bakışı paylaşırken çocuk arabadan çıkarıldı. Polisler başrahibin bileklerini serbest bıraktılar. Birisi döndü ve kendini acemi rahiplerce kuşatılmış durumda buldu. Pankartları potansiyel silahlar olarak değerlendirdi ve eli tabancasına gitti. “Geri çekilin!” dedi sertçe.

Acemi rahipler şaşkınlık içinde geriledi.

“Dışarı çık.”

Başrahip otomobilden çıktı. Kendini şişman mahkeme görevlisinin karşısında buldu. Adam elindeki katlanmış bir kâğıtla rahibin omzuna dokundu. “Hakkınızda bir tedbir kararı alınmış bulunuyor ve ben mahkeme emriyle bunu size okumak ve açıklamakla mükellefim. İşte sizin nüshanız. Polis memurları kararın size tebliğ edildiğine tanıktır, dolayısıyla itaatsizlik edemez...”

“Öff, ver şunu.”

“Hah, doğru olanı yaptınız. Şimdi mahkeme şu şekilde davranmanızı uygun bulmuştur: ‘Davacının beyan ve iddiasına göre toplumun huzurunu bozan...’”

Zerchi, “Pankartları şuradaki çöp bidonuna atın,” diye emir verdi acemi rahiplere, “itirazı olan yoksa tabii. Sonra arabaya binin ve bekleyin.” Kararın okunmasını umursamadan, peşinden izleyen mahkeme görevlisiyle birlikte, polis memurlarının yanına gitti. “Tutuklu muyum?”

“... ve belirtilen tarihte bu mahkemenin karşısına çıkarak...”

“Belirli bir suçum var mı?”

“Dört ya da beş tane bulabiliriz, derdiniz buysa.”

Cors girişten geçerek yanlarına geldi. Kadınla çocuğu

kamp alanına götürülmüşlerdi. Doktorun yüz ifadesi suçlu değilse bile karanlıktı.

"Dinleyiniz, Peder," dedi, "bu konudaki hislerinizi biliyorum, ama..."

Başrahip Zerchi doktorun yüzüne bir sağ yumruk çıkardı. Cors boş bulunmuş ve darbenin şiddetiyle otoyola oturuvermişti. Şaşkın görünüyordu. Birkaç kez burnunu çekti. Aniden burnundan kan akmaya başladı. Polis rahibin kollarını sırtına bükmişti.

Şişman görevli, "... eğer bu yönde bir hüküm verilmemişse..." diye gevelemeye devam ediyordu.

"Onu arabaya götür," dedi polislerden biri.

Başrahip devriye arabasına doğru götürüldü. Polis, "Yargıcı düş kırıklığına uğratacaksın," diye tersledi onu. "Şimdi şurada kıpırdamadan dur ve gürültüyü kes. Bir hareket daha ve kendini içeride bulursun."

Başrahiple polislerden biri devriye arabasının yanında beklerken diğer polis memuru, mahkeme katibi ve doktor giriş yolunda görüştüler. Doktor burnuna bir mendil tutuyordu.

Beş dakika boyunca konuştular. Gerçekten utanmış olan Zerchi alnını arabanın metaline dayadı ve dua etmeye çalıştı. Neye karar verecekleri şu an için pek de umurunda değildi. Sadece kadını ve çocuğunu düşünebiliyordu. Onun fikrini değiştirmeye hazır olduğundan, sadece *Ben, tanrının bir rahibi, senden bunu istiyorum* şeklinde bir emri beklediğinden emindi... Keşke kadın "tanrının rahibinin" hükmünün "Sezar'ın trafik polisi" tarafından bir anda geçersiz kılındığını görmemiş olsaydı. İsa'nın krallığı hiç bu kadar uzak görünmemişti ona.

"Pekâlâ, bayım. İtiraf etmeliyim ki şanslı bir kaçıksınız."

Zerchi bakışlarını kaldırdı. "Ne?"

"Doktor Cors hakkınızda şikayette bulunmadı. Hak ettiğini söylüyor. Ona niçin vurdunuz?"

“Kendisine sorun.”

“Sorduk. Seni derhal içeri mi alalım, yoksa celp mi gönderelim, buna karar vermeye çalışıyorum. Katip buralarda iyi tanındığını söylüyor. Ne iş yaparsın?”

Zerchi kızardı. “Bu senin için hiçbir şey ifade etmiyor mu?” Göğsündeki haçı gösterdi.

“Eğer onu taşıyan kişi başkalarının burunlarını kırıyorsa, hayır. Ne iş yaparsın?”

Zerchi gururundan geriye kalan son kırıntıyı da yuttu. “Ben yolun ilerisinde gördüğün Aziz Leibowitz Kardeşliği manastırının başrahibiyim.”

“Bu sana insanlara saldırma hakkı mı veriyor?”

“Üzgünüm. Eğer Doktor Cors beni dinlemek isterse özür dileyeceğim. Eğer bana bir celp yollarsanız mutlaka gelirim.”

“Fal?”

“Cezaevi dolup taşıyor.”

376

“Dinle, eğer her şeyi unutacak olursak buradan uzak duracağına ve çeteni de ait oldukları yerde tutacağına söz ver misin?”

“Evet.”

“Pekâlâ. Kıpırda bakalım. Ama eğer bir daha buradan geçerken tükürmeye bile kalkarsan işin bitiktir.”

“Teşekkür ederim.”

Parkta buharlı bir orgun sesi duyuluyordu; Zerchi baktığında atlıkarıncanın dönmekte olduğunu gördü. Polis memurlarından biri mendiliyle yüzünün terini sildi, mahkeme katibinin sırtına vurdu ve hepsi de arabalarına binerek uzaklaştılar. Yanında beş tane acemi rahip olmasına rağmen Zerchi otomobilinde utancıyla baş başa kalmıştı.

29

Peder Lehy günah çıkarmakta olan kişiye, “Öfkenden dolayı daha önce de uyarılmamış mıydın?” diye sordu.

“Evet, Peder.”

“Kastini ölümcül biçimde aştığını idrak etmiş olmalısın.”

“Niyetim öldürmek değildi.”

Rahip, “Kendini affettirmeye mi çalışıyorsun?” diye sordu.

377

“Hayır, Peder. Niyetim acı çektirmektir. Kendimi Beşinci Emir’in ruhunu hem düşüncede, hem de eylemde çiğnemiş olmakla ve hoşgörü ve adalete karşı günah işlemekle suçluyorum. Üstelik makamımda utanca ve skandala neden oldum.”

“Bir daha şiddete hiçbir zaman başvurmayacağına dair verdiğin sözü bozduğunu idrak ediyor musun?”

“Evet, Peder. Çok pişmanım.”

“Tek hafifletici neden ise gözünü kan bürüyüp düşünce-sizce atılmış olman. Mantığı sık sık böyle terk eder misin?”

Manastırın yöneticisi dizleri üzerine çökmüştü ve yardımcısı ise efendisi hakkında hüküm veriyordu. Engizisyon devam etti.

“Pekâlâ,” dedi Peder Lehy sonunda, “şimdi kefaretime gelelim, yüz kere...”

Zerchi bir buçuk saat geç kalmıştı ama Bayan Grales hâlâ

bekliyordu. Günah çıkarma yerinin yakınındaki bir sıranın üzerinde yarı uyuyora benziyordu. İçi utançla dolu olan başrahip kadının orada olmayacağını ümit etmişti. Onun itiraf-
larını dinlemeden önce kendi kefareti ödemek zorundaydı. Mihrabın önünde diz çöktü ve Peder Lehy'nin o günkü kefareti olarak belirlediği duaları okuyarak yirmi dakika harcadı ama günah çıkarma bölümüne döndüğünde Bayan Grales hâlâ oradaydı. Sesini duyurmayı başarmadan önce kadına iki kez seslendi ve kadın sendeleyerek ayağa kalktı. Rachel'ın yüzüne dokunmak, pörsümüş parmaklarıyla göz kapaklarını ve dudaklarını yoklamak için durakladı.

“Bir sorun mu var, kızım?”

Bayan Grales başını kaldırıp yüksek pencerelere baktı. Bakışları kubbe biçimindeki tavanda dolaştı. “Evet, Peder,” diye fısıldadı. “Evet, Korkunç Olan'ı yakınımızda hissediyorum. Korkunç Olan yakınımızda, hem de çok yakınımızda. Günah çıkarmaya ihtiyacım var, Peder... Ve başka bir şeye de.”

“Başka bir şey mi, Bayan Grales?”

Kadın yanaştı ve ağzını avcuyla saklayarak fısıldadı. “O'nun adına da günah çıkarmam gerek.”

Rahip hafifçe irkildi. “Kimin adına? Anlamıyorum.”

“Günah çıkarmak... Beni böyle yaratan adına,” diye inledi kadın. Ama sonra dudaklarına bir gülümseme yayıldı. “O'nu hiç affetmedim.”

“Tanrı'yı affetmek mi? Sen nasıl.. O merhametlidir. O adalettir, sevgidir. Sen nasıl olur da...”

Kadın ona yalvaran gözlerle baktı. “Yaşlı bir domatesçi kadın adaletinden dolayı O'nu birazcık affedemez mi? Günahlarımı affetmesini istemeden önce?”

Dom Zerchi kupkuru yutkundu. Kadının yerdeki iki başlı gölgesine baktı. Berbat bir adaleti işaret ediyordu şu gölge. Kadını *affetmek* fiilini kullandığı için azarlamayı beceremedi. Onun basit dünyasında adaletsizlik nasıl affediliyorsa adalet

de öyle affedilebilirdi, Tanrı insanı nasıl affediyorsa insan da Tanrı'yı öyle affedebilirdi. Boyun atkısını düzelterek, öyle olsun, diye düşündü, Tanrım onu hoşgör.

Günah çıkarma odasına girmeden önce Bayan Grales mihraba dönerek istavroz çıkardı ve rahip kadının elinin hem kendi alnına, hem de Rachel'inkine dokunduğunu gördü. Ağır perdeyi çekti, odanın kendine ait olan bölümüne girdi ve kafese doğru fısıldadı.

"Aradığın nedir, kızım?"

"Kutsanmak, Peder, çünkü ben günah işledim..."

Kesik kesik konuştu. Rahip onu kafesin diğer yanından göremiyordu. Havva'nın hafif ve ritmik iniltisi vardı sadece. Aynı, aynı, sonsuza dek aynı, iki başlı bir kadın bile kötülükle baş edebilmenin yeni bir yolunu tasarlayamıyor ama sadece akılsızca ilki taklit ediyor. Hasta kadına ve polis memurlarına ve Cors'a karşı gösterdiği davranışından dolayı hâlâ utanç duyduğundan dikkatini toplayamıyordu. Yine de, dinlerken elleri titredi. Sözcükler kafesten bu yana çok uzak bir çekicin sesleri gibi geliyordu. Palmiyelere çakılan, ahşabı delen çiviler. Tıpkı *alter Christus** gibi her yükün ağırlığını bizi yaratacağına devretmeden önce bir an için hissetti. Kadının dostuyla olan şu meselesi vardı. Kirli gazete kâğıtlarına sarılıp gece vakti gömülecek bulanık ve gizli şeyler vardı. Anlatılanlardan sadece belli belirsiz bir anlam çıkarabiliyor olması her şeyi daha da korkunç bir hale getiriyordu.

379

"Eğer kürtaj yaptırmaktan suçlu olduğunu söylemeye çalışıyorsan," diye fısıldadı Zerchi, "bunu affetme yetkisi piskoposa aittir ve benim böyle bir..."

Durakladı. Uzaktan bir uğultu ve ateşlenmekte olan füzelerin homurtuları geliyordu.

"Korkunç olan! Korkunç olan!" diye sızlandı yaşlı kadın.

Başrahibin kafa derisi iğnelenmeye başlamıştı, büyük bir

* Başka İsa. -yhn

korkuyla, "Acele et!" dedi. "Nedamet getirmelisin. On Ave, on Pater Noster okuyacaksın. İtiraflarını daha sonra tekrarlayan gerekecek ama şimdi derhal nedamet getir."

Kafesin diğer yanından gelen mırıltıyı duydu. Aceleyle kadının günahlarını bağışlamaya girişti: "*Te absolvat Dominus Jesus Christus; ego autem eius auctoritate te absolvo ab omni vinculo... Denique, si absolvi potes, ex peccatis tuis ego te absolvo in Nomine Patris...*"

O sözlerini bitirmeden önce günah çıkarma hücresinin girişindeki ağır perdenin ardında bir ışık parlamaya başlamıştı. Hücre gün gibi aydınlanıncaya dek ışık güçlendi ve güçlendi. Perdeden dumanlar çıkıyordu.

"Bekle," dedi dişlerinin arasından. "Şu geçinceye kadar bekle."

"Bekle bekle bekle şu geçinceye kadar," diye tekrarladı tuhaf, alçak bir ses kafesin öte tarafında. Bayan Grales'in sesi değildi bu.

380

"Bayan Grales? Bayan Grales?"

Kadın peltek, uykulu bir sesle cevap verdi. "Böyle olsun istememiştim..."

hiç istememiştim... sevgiyle... sevgiyle..." Ses tedricen kesildi. Ona az önce cevap veren ses değildi bu.

"Koş şimdi, koş!"

Kadının sözünü dinleyip dinlemediğine bakmadan günah çıkarma hücrelerinden dışarı fırladı ve sıraların arasından mihraba doğru koştu. Işık biraz hafiflemişti ama deriyi hâlâ bir öğle güneşi gibi yakıyordu. *Kaç saniyemiz kaldı?* Kilisenin içi duman dolmuştu.

İbadet bölümüne daldı, ilk basamakta tökezledi, bunu diz çökmeye saydı ve mihrabın önüne gitti. Telaşlı ellerle kutsal

* İsa Mesih seni affetsin; çünkü ben seni her anlamda affediyorum... En nihayetinde şayet affedilemiyorsan ben senin tüm günahlarını Baba'mız adına affediyorum... -yhn

ekmekle şarabın saklandığı kutuyu aldı, tekrar diz çöktü ve Tanrı'nın bedenini kapmış halde koşmaya başladı.

Manastır tepesine yıkıldı.

Kendine geldiğinde tozdan başka bir şey göremiyordu. Belinin üzerindeki bir ağırlık onu yere mıhlamıştı. Tozun içinde karınüstü yattı ve kıpırdamaya çabaladı. Bir kolu serbestti ama diğeri hareket etmesine izin vermeyen ağırlığın altında kalmıştı. Serbest eli hâlâ kutuyu tutuyordu ama düşerken kutunun kapağı çıkmış ve içindeki okunmuş ekmeklerin bir kısmı yere saçılmıştı.

Patlamanın onu kiliseden dışarı savurmuş olduğuna kanaat getirdi. Kumun içinde yattığı yerden yarı yarıya yıkılan taşların altında kalmış bir gül fidarını görebiliyordu. Dallardan birinde pembe renkli bir gül vardı hâlâ. Yaprakları yanıktı.

Gökyüzünden büyük bir motor uğultusu geliyor ve tozun içinde mavi ışıklar yanıp sönüyordu. Önce hiç ağrı hissetmedi. Üzerine oturan devin ne olduğunu görebilmek için boynunu kaldırmayı denedi ama sonra acı başladı. Gözleri perdelenir gibi oldu. Acıyla inledi. Bir daha dönüp bakmaya kalkışmayacaktı. Üzerine beş ton kaya yıkılmıştı. Belden aşağısından ne kaldıysa olduğu yerde tutuyordu.

Ekmekleri toplamaya başladı. Serbest kolunu ihtiyatla hareket ettiriyordu. Her parçayı kumun içinden özenle aldı. Rüzgâr İsa'nın bedeninin bu küçük parçalarını savurmakla tehdit ediyordu. Yine de, Tanrım, denedim, diye geçirdi aklından. Cenaze töreni isteyen var mı? Varsa sürünerek yanına gelsin. Ya da kalan kimse var mı?

O berbat uğultudan başka hiçbir ses duymuyordu.

İnce bir kan sızıntısı gözlerini doldurmaya başladı. Ekmekleri lekelememek için gözlerini kanlı parmaklarla silmeye çalıştı. Yanlış kan, Efendimiz, sizinki değil bu, benimki. *Dealba me.**

* Kardan beyaz olayım. (Mezmurlar 51:7) -yhn

Kurban'ın saçılmış parçalarının çoğunu kutuya geri doldurmayı başardı ama birkaç kaçağa ulaşamıyordu. Onlara uzanmaya çalıştı ama gözleri yine karardı.

"İsaMeryemJoseph! İmdat!"

Uluyan gökyüzünden uzaktan uzağa ve ancak duyulabilen bir yanıt geldiğini sandı. Günah çıkarma hücrelerinde işitiği tuhaf, yumuşak sesteki bu ve yine sözlerini tekrarlıyordu:

"İsameryemjosephimdat"

"Ne?" diye bağırdı.

Birkaç kez seslendi ama başka yanıt gelmedi. Toz çökmeye başlamıştı. Ekmeklerin toza bulanmamaları için kutunun kapağını kapattı. Gözlerini yumup bir süre kıpırtısız yattı.

Rahip olmanın bir derdi de başkalarına verdiğiniz öğütlere eninde sonunda kendinizin de uymanız gerekeceğiydi. *Doğa dayanma gücü vermediği hiçbir şeye sizi maruz bırakmaz.* O kadıncağıza Tanrı'nın kalamından önce bu sözleri söylediğim için başıma neler geldi, diye düşündü.

382

Pek acı hissetmiyordu ama bedeninin çöküntü altında kalan kısmında dayanılmaz bir kaşıntı vardı. Kaşınmaya çalıştı; parmakları sadece taşlara değebiliyordu. Kaşıntı delirticiydi. Zedelenmiş sinirler kaşınmak gibi aptalca bir talepte bulunuyorlardı. Pek onursuz bir halde hissetti kendini.

Eee, Doktor Cors, kaşıntının acıdan da beter bir kötülük olmadığını nereden biliyorsunuz?

Bu onu hafifçe güldürmüştü. Gülmesiyle beraber gözleri bir daha karardı. Birilerinin çığlıkları kendini karanlıktan kurtarmasına yardım etti. Rahip bunların kendi çığlıkları olduğunu fark etti. Zerchi aniden korkmuştu. Kaşıntı ıstıraba dönüşmüştü ama çığlıklar acıyla değil, dehşetle atılmışlardı. Artık nefes almak bile ıstırap veriyordu. ıstırap kalıcıydı ama onunla baş edebilirdi. Karanlık tepesine dikilmişti, ona imreniyor, onu büyük bir açlıkla bekliyordu; ruh yemeye bayılan büyük, kapkara bir iştah. Acıya katlanabilirdi ama bu kor-

kunç karanlığa asla. Ya onun içinde orada olmaması gereken bir şey vardı ya da hâlâ yapılması gereken bir şey. O karanlığa bir kez teslim olursa, artık ne yapacak ne de yapmayacak hali kalacaktı.

Korkusundan utanarak dua etmeyi denedi ama ettiği dua pek de duaya benzemiyordu, bir yakarıştan çok özür dilemek gibiydi; sanki son dua çoktan edilmiş, son ilahi çoktan okunmuştu. Korku oluğu yerde kaldı. *Neden?* Onunla uzlaşmaya çalıştı. Ölen insanlar gördün, Jeth. Birçok ölümler gördün. Çok kolaya benziyordu. Önce bir şeyler söner, sonra küçük bir spazm ve artık bitmiştir. O mürekkep karanlığı, *aham* ve *Asti* arasındaki boşluk, Tanrı'yla insan arasındaki uçurum. Dinle, Jeth, bunun öte tarafında bir şeylerin olduğuna gerçekten inanıyor musun? O halde ne demeye titriyorsun böyle?

Birkaç *Deis Irae** mısrası takıldı aklına ve dırdır etmeye başladı:

*Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus,
Cum vix justus sit securus?**

383

“Benim gibi bir sefilin söyleyecek nesi kahyor ki? Adil insanlar bile korunmasızken, ben kimden koruyucum olmasını isteyeceğim?” *Vix securus?* “Korunmasızlık” neden? Elbette ki O adilleri lanetlemeyecektir. Madem böyleyse sen niçin titriyorsun?

Gerçekten de, Doktor Cors, sizin bile sözünü ettiğiniz o kötülük acı çekmek değil, acı çekmenin mantıksız korkusuydu. *Metus doloris*. Onu olumlu muadiliyle, güven içinde olmakla, Cennet’le birlikte alın ve o zaman “tüm kötülüklerin

* Gazap Günü. -yhn

** Kim beni savunacak?

Doğru olanlar bile zor kurtulurken,
Zavallı ben ne söylerim o zaman? -yhn

kökünü” bulabilirsiniz, Doktor Cors. İstirabı en aza indirmek ve güvenliği en yükseğe çıkarmak toplum ve Sezar için doğal ve uygun hedeflerdi. Ama her nasıl olduysa onlar biricik hedefler ve yasanın tek temeli haline geldi. Bir sapmaydı bu. Demek ki sadece onları aramakla, kaçınılmaz olarak, zıtlarını bulduk: ıstırabın en büyüğüyle güvensizliği.

Bu dünyanın tek derdi var: *Ben*. Bunu kendinde bir dene, sevgili Cors. Sen ben Adem İnsan biz. Dünyada insanın –ben sen Adem biz– getirdiğinden başka bir kötülük yok... Yalanların babasının küçük bir yardımıyla, tabii. Kimi istiyorsan suçla, hatta Tanrı’yı bile suçla ama lütfen *beni* suçlama. Doktor Cors? Şu anda dünyada olan tek kötülük, Doktor Cors, dünyanın artık olmadığıdır.

Yine mecalsizce güldü ve yine her şey mürekkebe bulandı.

“Ben biz Adem ama İsa, İnsan ben; Ben biz Adem ama İsa, İnsan ben,” dedi yüksek sesle. “Biliyor musun, Pat?..Onlar... birlikte... çivilendiler çarmıha ama yalnız değil... kanarken... arkadaş istiyorlar. Çünkü... Çünküsü şu, Şeytan insan cehennemle dolsun istiyor. Tıpkı cehennemin insanla dolmasını istediği gibi. Çünkü Adem... Yine de İsa... Ama hâlâ ben... Dinle, Pat...”

Mürekkep karanlığını kovmak bu kez daha zor olmuştu ama her şeyi Pat’a net bir biçime açıklamak zorundaydı. “Dinle, Pat, çünkü... Neden o kadıncağıza mecbur olduğunu söyledim? Çünkü, ben... Demek istiyorum ki... İsa insanlardan kendisinin yapmadığı hiçbir şeyi istememişti. İşte bundan. İşte bundan dolayı boşveremem. Pat?”

Gözlerini birkaç kez kırptı. Pat kayboldu. Dünya yine katılaşmış ve karanlık çekilmişti. Her nasılsa neden korktuğunu bulmuştu. Karanlık onu tekrar ve sonsuza dek sarmadan önce gerçekleştirmesi gereken bir şey vardı hâlâ. *Sevgili Tanrım, onu gerçekleştirene kadar yaşamama izin ver. En az ne olduğunu dahi kavrayamadığı bir acıyı çeken o küçük çocuk*

kadar, daha da fazla aç çekmesi için, hayır, acıya rağmen yaşatmaya çalıştığı o küçük çocuk kadar ıstıraba katlanmadan ölmekten korkuyordu. Anneye İsa adına emretmişti. Yanılmıştı. Şimdi Tanrı'nın ona dayanma gücü verebildiğince çok acıya dayanmadan karanlığa kaçmaktan korkuyordu.

Quem patronum rogaturus,

Cum vix justus sit securus?

Anneye çocuğu için olsun öyleyse. Kabule zorladığım şeyi kendim de kabullenmeliyim. *Fas est.**

Verdiği kararlar acısı azalmıştı sanki. Bir süre sessizce yat-tı, sonra temkinle dönüp kaya yığınının baktı yine. Belki beş tondan fazlaydı. Bin sekiz yüz yıl vardı orada. Patlama mezarları parçalamıştı, çünkü kayaların arasında kemik parçaları gördü. Serbest eliyle yokladı, düzgün bir nesne buldu ve çekip çıkarmayı başardı. Onu kutunun yanına, kumun üzerine koydu. Çene kemiği kayıptı ama alın kısmında, içinden kuru ve yarı çürük bir tahta parçasının çıktığı yuvarlak bir delik dışında kafatası sağlamdı. Bir oktan kalanlar olmalıydı. Kafatası epey eskiye benziyordu.

385

“Kardeşim,” diye fısıldadı, çünkü bu mahzen mezarlara Tarikat’ın rahiplerinden başka kimse gömülmemişti.

Onlar için ne yaptın, Kemik? Okumayı yazmayı mı öğrettin? Yeniden inşa etmelerine yardım et, İsa’yı sun onlara, bir kültüre destek ol. Cennet’in hiçbir zaman olmayabileceği konusunda uyardın mı onları? Tabii ki uyardın. Tanrı senden razı olsun, Kemik, diye düşündü ve kafatasının alına başparmağıyla bir haç çizdi. Çektiğin acıların karşılığını sana iki kaşının arasına bir ok saplayarak ödediler. Çünkü burada beş tonluk ve on sekiz yüzyıllık kaya var. İlk *Homo inspiratus*’tan** bu yana iki milyon yıl eder.

* Doğru. -yhn

** Nefes alan (aynı zamanda mülhem) insan. -yhn

Ses günah çıkarma hücrelerinde işittiğine çok benzese de tabii ki Bayan Grales'e ait olamazdı. Eğer kiliseden zamanında çıkabilseydi Bayan Grales Tanrı'yı affeder ve evine koşardı... Bu dönüş için de affet beni, Tanrım. Ama bunun bir dönüş sayılabileceğinden emin bile değildi. Dinle, Yaşlı Kemik, bunu Cors'a söylemeli miydim? Dinle, sevgili Cors, acıya izin verdiği için Tanrı'yı niçin affetmiyorsun? Eğer buna izin vermeseydi, insan cesareti, yiğitliği, soyluluğu ve fedakarlığı hep içi boş kavramlar olurdu. Üstelik sen de işsiz kalırdın, Cors.

Belki sözünü etmeyi unuttuğumuz buydu, Kemik. Öfke ve bombalar; dünya yarı-anımsanan Cennet'in çok gerisinde kaldığı için kin bağladığında. Kin özünde Tanrı'ya karşıdır. Dinle, insanlık, bu kinden vazgeçmen gerek, her şeyden önce, sevgiden bile.

Ama öfke ve bombalar. Onlar affetmedi.

386 Bir süre uyudu. Karanlığın çirkin boşluğu değil, doğal bir uykuydu. Yağmur çiseledi ve tozu bastırdı. Uyandığında yalnız değildi. Yanağını çamurdan kaldırdı ve onlara ters ters baktı. Üç tanesi moloz yığınının üzerine oturmuş onu bir cenaze töreni ciddiyetiyle süzüyorlardı. Kıpırdadı. Kara kanatlarını açtılar ve öfkeyle tısladılar. Onlara bir taş parçası fırlattı. İki tanesi kanatlanıp havada dönmeye başladılar ama üçüncüsü olduğu yerde kalıp ayaklarını oynattı ve ona kasvetle baktı. Kara ve çirkin bir kuştı ama Diğer Karanlık gibi değildi. Bu sadece etini istiyordu.

Huzursuzlanarak, "Akşam yemeği henüz hazır değil, kuş kardeş," dedi. "Beklemen gerekecek."

Kuşun kendisinin de başkaları için bir öğüne dönüşmeden önce pek vakti kalmamışa benziyordu. Tüyleri ütölmüştü ve tek gözü kapalıydı. Yağmurdan ıslanmıştı ve başrahip yağmurun kendisinin de ölüm yüklü olabileceğini tahmin etti.

"la la la, la-la-la bekle bekle bekle o ölünceye kadar..."

Ses yine geldi. Zerchi onun bir sanrı olmasından korkmuştu. Ama kuş da duyuyordu. Zerchi'nin görme alanının dışındaki bir şeyi izliyordu dikkatle. Sonunda tiz bir çığlık attı ve uçtu.

“İmdat!” diye bağırdı rahip mecalsizce.

“imdat,” diye geldi tuhaf papağan sesi.

İki kafalı kadın bir taş yığınının arkasından çıktı. Durdu ve Zerchi'ye baktı.

“Tanrı'ya şükürler olsun! Bayan Grales! Bak bakalım Peder Lehy'yi...”

“tanrıya şükürler olsun bayan grales bak bakalım...”

Gözlerini kırptırarak kanı sildi ve kadını dikkatle inceledi.

“Rachel,” diye soludu.

“rachel,” diye yanıt verdi yaratık.

Kadın önünde yere diz çöktü ve ökçelerinin üzerine oturdu. Rahibi sakın yeşil gözlerle seyretti ve masumca gülümsedi. Gözleri şaşkınlıkla, merakla –belki bir şeyle daha- capcanlıydı ama onun acı çekmekte olduğunu besbelli ki göremiyordu. Gözlerde Zerchi'yi diğer her şeyden birkaç saniye boyunca koparan bir şeyler gizliydi. Sonra Rachel gülümserken Bayan Grales'in başının diğer omuzda derin derin uyumakta olduğunu gördü. Rachel dostluğa hasret genç ve utangaç bir gülümsemeyle bakıyordu. Zerchi tekrar denedi.

“Dinle, canlı başka kimse var mı? Git ve...”

Yanıt ahenkli ve ciddiye: “dinle canlı başka kimse...” Kelimelerin tadını çıkarıyordu. Onları açık seçik telaffuz ediyordu. Onlara gülümsüyordu. Sesinin işi bittiğinde dudakları telaffuza devam ediyordu. Rahip bunun sadece bir taklit refleksinden ibaret olmadığına karar verdi. Rachel bir şey iletmeye çalışıyordu. Sözcükleri tekrarlayarak belki de şunu demek istiyordu: *Ben de senin gibiyim.*

Ama daha yeni doğmuştu.

Biraz da farklısın, dedi Zerchi huşuyla. Bayan Grales'in her iki dizinde de artrit vardı ama bir vakitler ona ait olup da şimdi rahibin yanında dizüstü oturan beden gençliğin esnekliğine sahipti. Dahası yaşlı kadının cildindeki kırışıklıklar azalmış, sanki eski ve nasırlı dokuları yenilenmişçesine parlamaya başlamıştı. Aniden kadının kolunu fark etti.

"Yaralısın!"

"yaralısın."

Zerchi kadının kolunu işaret etti. Onun gösterdiği yere bakacağına Rachel kendi yaralı kolunu kullanarak hareketini taklit etti ve ona dokundu. Çok az kan çıkmıştı ama en az bir düzine kesik vardı ve içlerinden biri derin görünüyordu. Kolunu yaklaştırmak için kadını parmağından çekti. Beş cam kırığı ayıkladı. Kadın ya kolunu bir pencereye vurmuştu ya da patlayan bir pencerenin yoluna çıkmıştı. Sadece bir kez üç santim boyundaki bir cam parçasını çıkardığında kan görüldü. Diğer camlar çıkarıldıklarında kanamasız, küçük, mavi izler bıraktılar. Bu ona bir zamanlar tanık olduğu ve bir üç kâğıtçılık vakası saydığı bir hipnoz gösterisini anımsatmıştı. Rachel'in yüzüne yine döndüğünde duyduğu huşu daha da arttı. Sanki cam kırıklarının temizlenmesi hiçbir rahatsızlık vermemişçesine gülümsüyordu ona.

Yine baktı Bayan Grales'in yüzüne. Komaya girmiş birinin solgun ve kişiliksiz yüzü gibiydi. Dudaklarının kanı çekilmişti. Onun ölmekte olduğundan bir şekilde emin oldu. Kafanın tıpkı bir göbek kordonu gibi kuruyup düştüğünü hayal edebiliyordu. Peki, Rachel kimdi? Neydi?

Taşların üzeri yağmurun ıslaklığını taşıyordu hâlâ. Parmak uçlarından birini ıslattı ve kıza daha yakına eğilmesini işaret etti. Kız her ne ise, pek uzun yaşayamayacağı kadar çok radyasyon almış olmalıydı mutlaka. Nemli parmak ucuyla kızın alınına bir haç çizmeye başladı.

"*Nisi baptizata es et nisi baptizari nonquis, te baptizo...*"

Daha öteye geçemedi. Kız derhal geri çekilmişti. Gülümsemesi dondu ve silindi. *Hayır!* Tüm siması haykırıyor gibiydi. Kız yüzünü öte yana çevirdi. Alnındaki nemi sildi, gözlerini kapadı ve elleri kucığında oturakaldı. Yüzüne tam bir edilgenlik ifadesi yerleşmişti. Böyle boynu bükük duruşuyla dua ediyora benziyordu. Bu edilgenliğin içinden, tedrici olarak, bir gülümseme doğdu yine. Büyüdü. Gözlerini açtı ve ona yine aynı sıcak bakışlarla baktı. Ama sanki bir şey arıyormuşçasına çevreye göz gezdirdi.

Bakışları ekmek kutusuna takıldı. Zerchi'nin engel olmasına fırsat vermeden aldı onu. "*Hayır!*" dedi rahip boğuk bir sesle ve kutuyu kapmaya çalıştı. Kız onun için fazla hızlıydı ve bu çabası rahibin bayılmasına yol açtı. Yine kendine gelip gözlerini açtığı anda her şeyi bulanık görebiliyordu. Kız hâlâ karşısında dizüstü oturuyordu. Sonunda kızın sol elinde altın kupayı, sağ elinin baş ve işaret parmakları arasında ise özenle bir ekmek parçasını tutmakta olduğunu seçebildi. Kız ekmeği ona sunuyordu ya da bir süre önce Pat Kardeş'le konuştuğunu sanması gibi, o öyle hayal ediyordu.

Bulanıklığın geçmesini bekledi. Ama bu kez tamamen geçmeyecekti. "*Domine, non sum dignus...*" diye fısıldadı, "*sed tantum dic verbo...*"

Ekmeği kızın elinden aldı. Kız kutunun kapağını kapattı ve kutuyu bir kaya çıkıntısının altındaki daha korunmalı bir yere yerleştirdi. Geleneksel jestleri yapmıyordu ama kutuyu taşıırken gösterdiği hürmet rahibin bir şeye ikna olmasını sağladı: Kız *peçelerin altındaki Varlık'ı hissetmişti*. Henüz sözcükleri anlamıyor ve kullanamıyordu, yaptıklarını sanki onun şartlı vaftiz teşebbüsüne bir yanıt olarak *doğrudan yönlendirilerek* yapmıştı.

* Vaftiz edilmediysen ve edilemiyorsan ben seni vaftiz ediyorum... -yhn

** Ya Rab, benim değerim yok ki... Fakat ancak bir söz söyle. (Matta 8:8) -yhn

Sırf hareketleriyle ona senin *birinci* kutsal alametine ihtiyacım yok, insanlık ama hayatın *bu* alametini sana iletecek kadar da değerliyim, diyen bu varlığın yüzünü bir daha görebilmek için bakışlarını odaklamaya çalıştı. Şimdi onun kim olduğunu biliyordu ve bakışlarını hür doğmuş bir varlığın o dingin ve yeşil gözlerinde odaklamayı başaramayınca hıçkırma-ya başladı.

“*Magnificat anima mea Dominum,*” diye fısıldadı. “Benim ruhum Tanrı’yı ulular ve kurtarıcım olan Tanrı’yla mutlu olur...” Yapacağı son işin kıza bu sözleri öğretmek olmasını istedi, çünkü kızın onları ilk telaffuz eden Bakire ile ortak bir şeyinin olduğundan emindi.

“*Magnificat anima mea Dominum et exultavit spiritus meus in Deo, salutari meo, quia respexit humilitatem...*”

Nefesi sözünü bitirmesine yetmedi. Gözleri bulandı; artık kıızı seçemiyordu. Ama serin parmak uçları alnına dokundular ve kızın söylediği tek sözcüğü duydu:

“Yaşa.”

Sonra kız gitmişti. Yeni yıkıntılardan gelen sesini duyabiliyordu. “la la la, la-la-la...”

O dingin yeşil gözlerin görüntüsü yaşadığınca onunla kaldı. Tanrı’ya böylesine masum bir varlığı niçin Bayan Grales’in omzundan yarattığını ya da insanlığın yitirdiği ilk günden beri Tanrı’dan zorla tekrar almaya çabaladığı Cennet’in doğaüstü armağanlarını niçin ona bahsettiğini sormadı. O gözlerde saf masumiyeti ve yeniden dirilmenin müjdesini görmüştü. Bir kere görmek bile yeterdi ve şükranla ağladı. Sonra yüzünü ıslak toprağa dayayarak yattı ve bekledi.

Başka hiçbir şey gelmedi; onun görebildiği ya da hissedebildiği ya da duyabildiği hiçbir şey.

30

Çocukları gemiye şarkılarla taşıdılar. Eski uzay şarkıları söylediler ve çocukları teker teker merdivenden yukarı, rahibelerin kucaklarına verdiler. Küçüklerin korkularını dağıtmak için yürekten söylediler. Ufuk patladığında şarkıyı kestiler. Son çocuğu da gemiye çıkardılar.

Rahipler merdiveni tırmanırken ufuk parlamalarla yanıyordu. Ufuk kızıl bir parıltı olmuştu. Uzakta, hiç bulutun olmadığı yerde bir bulut kütlesi belirdi. Merdivendeki rahipler yüzlerini yangından öteye çevirdiler. Parlamalar kesildiğinde dönüp baktılar.

391

Bulut kütlesinin üzerinde Şeytan'ın sureti bir mantar şeklinde belirmişti, hapsedildiği yeraltından çağlar sonra doğrulmakta olan bir titan gibi ağır ağır yükseliyordu.

Birisi bir emir haykırdı. Rahipler yine tırmanmaya başladılar. Çok geçmeden hepsi gemiye girmişti.

Son rahip giriş bölmesinde durakladı. Açık kapının önünde durdu ve sandaletlerini çıkardı. "Sic transit mundus," diye mırıldandı kızılığa bakarak. Sandaletlerin tabanlarını birbirine çarparak tozunu silkti. Kızıl parıltı gökyüzünün üçte birini sarmıştı. Sakalını kaşıdı, okyanusa son kez baktı, sonra içeri girdi ve kapıyı kapattı.

* Ve böylece geçip gidiyor dünya. -yhn

Bir titreşim, bir ışık patlaması, tiz ve yüksek bir iniltiyle birlikte yıldızgemisi kendini gökyüzüne fırlattı.

Dalgalar sahile biteviye vurup odun parçaları getirdiler. Kırılan dalgaların ötesinde terk edilmiş bir deniz uçağı sürükleniyordu. Bir süre sonra dalgalar deniz uçağını yakaladılar ve odun parçalarıyla birlikte sahile attılar. Uçak yan yattı ve bir kanadı koptu. Dalgalarda karidesler oynaşyordu ve karidesleri yiyen mezigit balıkları ve denizin oyunbaz zalimliğinde mezigitleri çiğneyip pek lezzetli bulan köpekbalığı.

Okyanusun ötesinden bir rüzgâr kopup geldi ve ince, beyaz bir kül perdesi getirdi. Kül denize ve kırılan dalgalara döküldü. Dalgalar sahile odun parçalarıyla birlikte ölü karidesleri taşıdılar. Sonra mezigitleri taşıdılar. Köpekbalığı en derin sulara kaçtı ve eski, temiz akıntılarda karanlık düşüncelere daldı. O mevsim çok açlık çekti.